

2567. 1479 juni 30.

Adolf graaf van Nassau, maarschalk, schrijft Derick van Oest, binnen 14 dagen aan de kerk van Swalmen stellingen voor dienaren tot 100 paarden op te richten.

Schloss Haag nr 4195.

2568. 1479 oktober 3.

Schouten, schepenen ind gemene onderzaten van het graafschap Horn (ain der Maissen) geheiten Maasland verklaren, dat zij, inzake de borgtocht ter wille van de graaf te Horn door Weert en Nederweert gegeven "ain henden heren Johan Maschariels, ritters, heren tot Wynantzroyde" mede borg willen blijven voor een jaarrente van 280 rijnse guldens, zoals zij dat in hun verbondenheid met het Land van Weert gewoon waren te doen.

de Win regest 20; Publications 1892 p 147; Pompen p 141.

2569. 1479 oktober 3.

Jacob graaf te Horn, heer to Althena, Corteshem, Cranendonck etc oorkondt, dat de jaarlijkse rente van 280 rijnse guldens ten gunste van "Johan Maschariell, ridder, heer te Wynantzroede", die door zijn onderdanen van Weert en Nederweert was overgenomen, geheel ten zijnen laste staat en dat hij hierbij tot onderpand gesteld heeft: "korenthienden, smaeltienden ende lammerthienden van (zijn) dynckbanck van Oeverweert". Met hem samen wordt deze oorkonde bekrachtigd door zijn "Ritterscap ain der Maissen ind ouch officieren mit namen Aernt van Ghoir son . . . stathelder, . . . Aernt van Ghoir Danyels son, Godart van Erp genant Werrenberch, drossaard van (t land) van Hoerne, Johan van Ghoir (zoon v d voornoemde Aernt), Henrich van Nuynhem, Henrich van Baexen ind Johan Voegels".

de Win regest 21.

2570. 1479 oktober 1.

up sanct remisztage dess heyligen bischoffs und confessors

Burgemeesteren, schepenen, gezworen en gemeente van stad en kerspel Dülken verlenen het door Vincent graaf van Meurs gestichte Kruisherenklooster aldaar vrijdom van accijns van brood en bier binnen het klooster bereid.

De Kruisheren zullen voortaan deelnemen als de pastoor en de gemeente met het sakrament om de stad trekt en ook als men de Onze Lieve Vrouw "in die hesze" draagt en haar beeltenis om de stad draagt, waarbij de stad de Kruisheren 6 kwarten wijn zal schenken in het klooster.

Bezegeld met het schepenzegel.

Dülken p 183.

2571. 1479 oktober 3.

op sondach neist na sent remeistage des heiligen confessoris Vincentius, graaf van Meurs en Sarwerden, sticht binnen de vesten en vrijheid van Brüggen een klooster van de orde van broeders van het H. Kruis van de Augustijner-regel ter ere van zijn ouders en overleden echtgenote en doteert het met 100 malder rogge 's jaars, waarvan 50 uit de Brembterhof te Brempt, welke hof hij aan het klooster overdraagt, 33 malder uit de molenpacht te Brüggen, losbaar met 500 overlandse rijns guldens en 17 malder van de St. Nicolaaskapel binnen Brüggen uit de tiend en erfpachten van die kapel. De broeders zullen schat-, bede-, wacht- en cijnsvrij zijn, geen accijns van etenswaren betalen, mogen gebruik maken van de gemeente, zoals andere ingezetenen van Brüggen in heide, bos en weide; zij mogen voor hun gemeenschap brouwen, bakken en malen. Zij zullen terstond de kerk bouwen met de omgang naar de refter op de plaats binnen Brüggen, zoals die aangegeven is. Het klooster mag buiten de vesten een duifhuis bouwen met koolhof ter spatiamentum van de broeders als het spatiamentum binnen Brüggen te klein wordt bevonden. Vincentius zal zorgen voor de nodige vergunningen en konsenten.

Niederrheinischer Geschichtsfreund 1882 p 29 en 38.

2572. 1479 oktober 30.

De vikaris-generaal van het aartsbisdom Keulen keurt de stichting van een Kruisherenklooster door Vincent graaf van Meurs met medewerking van de stad Dülken goed.

Dülken p 101, 180-183.

2573. 1479 november 25.

Overeenkomst tussen ¹⁾Adolf, jonggraaf van Nassau, namens Maximiliaan, aartshertog, en ²⁾Katharina, dochter te Gelre, en de stad Geldern, waarbij Katharina gedurende haar leven verkrijgt stad, slot, ambt en voogdij van Geldern met alle inkomsten en leenmannen tot het slot behorende, waarvan de goederen in het ambt en voogdij gelegen zijn.

Na Katharina komt het goed toe aan wie de steden Roermond en Venlo gehuldigd hebben; het goed blijft tot het Overkwartier behoren en tussen partijen zal vrede bestaan.

Aanwezig: namens ¹⁾Johan Schenck van Nideggen, ridder, heer te Walbeck, en Henrick Collaert; namens ²⁾Johan van Boidberch, ridder, erfmaarschalk van Gelre, Reynier van Wijhe, heer te Hernen, knape, die zegelen.

Op 8 december 1479 bekrachtigt aartshertog Maximiliaan dit verdrag; de steden Venlo en Straelen zegelen op 22 december 1479.

Nijhoff V - 11, 113, 115.

2574. 1479 december 18.

Scholtis, burgermeesteren, schepenen ende gemeynten van beyden bancken Oeverweert ind Nederweert "bynnen der graefschap van Hoerne", verkopen aan Michiel Scribant, burger te Leuven, "apotecarys", 16 rijnse guldens jaarlijkse rente voor 200 guldens ten behoeve der stad opgenomen.

de Win regist 22; Publications 1892 p 147.

2574A. 1479 december 26.

Katharina Wolf van Glimbach, weduwe van Goswin Passert, koopt van Willem van Vlodorp, erfvoogd te Roermond, ridder, en Caecilie van Hamal en van Elderen, hun tiend, ut in litera 1479 januari 23, behorende tot de hof te Ratheim. Koopster geeft verkopers recht van inlossing gedurende 16 jaren voor 1.200 rijnsguldens, te betalen in haar woning te Randenrath.

Medezegelaars: haar zoons Willem en Jacob Passert.

Hatzfeldt nr 549.

2575. 1479.

Elysabeth van Brede en Peter van Brede Zegerskinderen bezitten 1/3 van de hof in Doirde, zijnde een pondig leen te Echt, geërfd van Hendrik van Ynckenvoirt.

Maasgouw 1981 p 114-115.

2576. 1479.

Het Norbertinesser- of Mariaklooster te Heinsberg wordt gereformeerd tot een adellijk damesstift.

Proost wordt een Praemonstratenser geestelijke uit de abdijen van Steinfeld, Reichenstein of Knechtsteden.

Meurer p 80.

2577. 1479 - 1555.

Beneficielijst Buggenum:

1536/37 rektor d. Franciscus Piyck, absent, placet d. Christiani Stritken, deservitoris, 2 sch.;

1537 pro juribus litt procl. et adm. concessarum magistro Francisco Peyl, clerico leod. dioc. ad hanc eccl. vacantem per simplicem resignationem hon. vir. d. Francisci Pyeck, ult. rect. per hon. virum d. Johannem de Balen, prepositum monasterii de Keyserbos ac priorissam et totum conventum eiusdem monasterii premonstratensis presentato; datum 2 a mai; 1552/55 rector d. Franciscus Pyel, absens 8 flor. placet Ysaaci Pils.

altare s nicolai:

1479 pro juribus et sig. procl. et adm. concessarum Henrico Waembech, clerico leod. dioc. super hoc altari vacante per liberam resignationem d. Wilhelmi Galli, ult. rectoris, in manibus d. Johannis van den Valderen, rectoris huius eccl. et nobis litteratorie per eundem presentato, ac pro rata fructuum, datum 3 martii, 3 rsg. pro presentatione concessa Henrico Waemberch ad omnes sacros ordinis, datum 16 martii, 2rsg. matricularia.

Publications LXI p 68-69.

2578. 1479 - 1557.

Beneficielijst Baexem, appendix van Thorn:

ecclesia:

1479 Lambertus Ghiselberti, na dode Godefridus Spaukemps, voorgedragen door de pastoor van Thorn;

1552 rektor Lambertus Gruyters, absent.

altaar H. Maria:

1557 de jonge Bartholomeus Pijls, clericus, na dode Servatius Liezen, voorgedragen door Ursula van Baexhem, weduwe van Johan van Baexhem, heer van het kasteel- en patronaatsbezitter.

Publications LXI p 78.

2579. 1480 januari 8.

zaterdag na driekoningen

Glaes van Zisse beleend met Huis Hall bij Ratheim als Wassenbergs leen.

Gillessen nr 111.

2580. 1480 januari 8.

zaterdag na driekoningen

Johan van Heimbach beleend met de Hof te Hückelhoven als Wassenbergs leen.

Gillessen nr 112.

2581. 1480 januari 8.

zaterdag na driekoningen

Arnt van Goeyre Danielszoon beleend met de Hof te Melick¹ als Wassenbergs leen.

Gillessen nr 113.

1) gen Hove te melick

2582. 1480 januari 8.
zaterdag na driekoningen

Derich ingen Kamp, burger van Roermond, als sterfman voor het Mariagardeklooster te Roermond, beleend met de Hof te Melick als Wassenbergs leen.

Gillessen nr 114.

2583. 1480 januari 8.
zaterdag na driekoningen

Wylmken in dem Bloemendaell beleend met de Hof Blomendal bij Myhl als voogd voor zijn vrouw, die lijftocht heeft; is Wassenbergs leen.

Gillessen nr 115.

2584. 1480 februari 15.
des anderen daeghes nae sent valentins dagh martyris

Wilm van Vlodrop, ridder, erfvoogd te Roermond, drost te Montfort, Dirck van Oist, en de gemene schepenen, kerkmeesters en kerspelliëden van Asselt en Swalmen, gelet op het verlot van de hertog d.d. 1452 maart 30 (regist nr. III) oorkonden, dat prior en konvent der Karthuizers binnen Roermond een land te Swalmen voor Bekerhoef, groot c. een morgen, aansluitend aan ander land van de Karthuizers, gekocht hebben, waarvan de opbrengst dient voor de bouw van de kerk te Swalmen. Koper verschuldigt de hertog 's jaars $\frac{1}{2}$ Keulse witpenning.

Naast de eerste twee oorkonders zegelt Johan Drabbe, schout in het ambt Montfort, namens de schepenen, die geen zegel hebben.

GAR Handschriften 87 p 12-13.

2585. 1480 februari 16.

Maximiliaen ende Marie, (aarts-)hertogen van Oostenrijk, van Bourgoingnen enz., beslissen in een proces voor het Hof van Brabant tussen "Jacop graaf van Horn" en de pachters van "tolle ende ouden geleyde" in Brabant, dat de burgers van Weert op grond van een eeuwenoud recht voor hun handel op Antwerpen en Bergen (op Zoom) niet onderworpen zijn aan de tolplichtigheid, die de genoemde pachters hen willen opleggen.

de Win regist 23; Publications 1892 p 147.

2586. 1480 maart 4.
zaterdag na reminiscere

Godert van der Clee Stypkenszoon beleend met de Kleerhof te Altmyhl als Wassenbergs leen.

Gillessen nr 116.

2587. 1480 april 11.

Maximiliaen en Marie, aartshertogen van Oostenrijk, van Bourgoingen etc., beslissen in een proces voor het Hof van Brabant tussen Daniël van den Bogaerde als prokureur van de graaf van Horn enerzijds en Daniël Beexhoven, een van de pachters van de tol en het "oude gelleide" te Leuven en Wilm van Haestricht, pachter van "onssen loete ende geleyde" te Beke in de Meyerei van den Bossch ter anderen zijde, dat de burgers van Weert op grond van een vroegere beslissing voor hun handel in de Landen van Brabant slechts éénmaal hoeven te betalen voor "het oude geleyde" en wel te Beke aan de herbergier Heynrichs Symoens aldaar wonende "In de mane".

de Win regest 24.

2588. 1480 maart 26.
palmzondag

De hof de Triest te Vlodrop, eigendom van Willem Swederszoon van Broekhuizen, vererft op zijn broers Johan en Gerard van Broekhuizen.

Maasgouw 1984 p 160.

2588A. 1480 maart 28.
des dinxdach na den heiligen palmdaghe

Adolf, jonggraaf van Nassau, maarschalk, zal Elbert van Eyll schadeloos houden wegens borg staan bij Wilhem van Vlodoirp, heer te Dalenbroek en Leuth.

Scheres nr 1451.

2589. 1480 juni 1.
sacramentsdagh

(Godert)de zoon van Peter Buicken, schoonzoon van Joest van Merssen beleend met de Hof Kobbendahl bij Schaufenberg als Wassenbergs leen.

Gillessen nr 118.

2590. 1480 juni 29.
petrus en paulus

Johan van Grittern beleend met Hof en goed Grittern, Wassenbergs leen.

Gillessen nr 121.

2591. 1480 juni 15.
donderdag na barnabas

Gerard van Efferen als voogd van Agnes van Eyll, weduwe van Alexander van Eyll beleend met de hof Kobbendahl bij

Schaufenberg als Wassenbergs leen.

Gillessen nr 119.

2592. 1480 juli 14.
vrijdag na st benedictus

Martin op der Rur beleend met de Hof Kobbendahl bij Schaufenberg als voogd van Agnes van Eyll, vrouw van Alexander van Eyll als Wassenbergs leen.

Agnes van Eyll, weduwe, laat pandschap inschrijven.

Gillessen nr 117.

2593. 1480 juli 15.
zaterdag na margarethe

Joest van Merssen herroept de voogdij van zijn schoonzoon Godert Buicken Peterszoon (zie 1480 juni 1, regest nr.2589) en wordt zelf beleend met dat Wassenbergs leen.

Joest van Merssen lost de pandschap van Agnes van Eyll op dat leen af.

Gillessen nr 120.

2594. 1480 juli 24.

Johan en Bele ter Zeesen verklaren, van Belie Stemck, weduwe, vrouwe te Milendonk, een kamp bij Livendhal in de heerlijkheid Milendonk ontvangen te hebben tegen 25 ganzen 's jaars.

Myllendonk Urkunden nr 6.

2595. 1483 juli 29.
dinsdag na jacobus

Willem van Vlodrop, ridder, wordt beleend met de Hof te Haerde en de Hof, die Johan van Kochem had, gelegen in het kerspel Steinkirchen, Wassenbergse lenen.

Gillessen nr 122.

2596. 1480 juli 30.

Voor Arnold Collart van Lynden, heer te Kessenich, als leenheer, en leenmannen Dirick Pollart van Thorn, Leonart van Stocbroeck, meier van Neeritter, Thys Krenken van Thorn en Johan van den Borch, verkoopt Leonart van Stogbroeck, meier van Thorn, aan Katharina van Ghoer, weduwe van Gerart Haeck van Thorn, een laatbank genaamd der Ghoeren ceenss te Kessenich, bestaande uit laten, cijnsen, kapoenen, hoenders, keurmeden, rogge en hofrechten, welke laatbank een kluppelleen van Kessenich is. Verder transport op Dirick Hillen van

Roermond, rentmeester van het kapittel van Thorn ten behoeve van een stichting voor erwten en olie voor 75 armen te Thorn.

Habets; Thorn p 412.

2597. 1480 november 30.
st andreas

Johan van Boetorp beleend met goed te Doverack, dat zijn voorganger Richard heeft opgedragen als Wassenbergs leen.

Gillessen nr 110.

2598.c.1480.

Staat der inkomsten enz. van de laatbank Goeren ceenss, leenroerig aan Kessenich.

Habets; Thorn p 412-413.

2599.c.1480.

Het Kruisherenklooster van Venlo zendt 10 leden uit ter stichting van het St. Nicolaasklooster te Brüggen en de priorij in Dülken.

Publications XCII - XCIII p 272.

2600. 1481 januari 7.

Jacob II graaf van Horn verklaart, dat het Huis Waremborg (Werreberg) laten heeft, die vanouds ten aanzien van de heer van Horn vrijdom genoten van schat, dienst, vangen en spannen.

Godhard van Erp (heer van Waremborg) doet afstand van die vrijheden en ontvangt zeker privilege op de hof 't gen Walde en het recht van jagen en fretteren in het Beelenbos langs beide zijden van de beek tot aan Exaeten (Extën).

Publications XVI p 22; Keverberg; Aldenghoor 121.

2602. 1481 januari 21.

Jan Steck wordt door Jacob, graaf van Horn, beleend met de laatbank Aldenhoven en de tiend van Heythuyzen onder vrijdom van last en dienst daarop. Jan verkoopt het met toestemming van de graaf op 20 februari 1490 aan St. Elisabethsdal. Vincent, graaf van Meurs, staat deze overdracht toe op 25 september 1492. Tot de laatbank behoren de Holtmeulen-, Bocholt- en Bormansciijnsen. De Bocholtciijns omvatte een deel der dorpsstiend en de Ruytershof; de Holtmeulenciijns werd 2-10-1669 teruggekocht voor 400 rijksdaalders. De Bormansciijns had molen en hof op Loë, in vele delen uiteengevallen, laatstens in 1701 teruggekocht.

Maasgouw 1880 p 289-290.

2602A. 1481 mei 10.

Katharina Wolf van Glimbach, weduwe van Goswin Passert, stelt Willem van Vlodorp, ridder, erfvoogd van Roermond, en Caecilie van Hamal en van Elderen, echtelieden, die haar een jaarrente van 50 overlandse rijns-guldens à 24 Keulse albus verkocht hebben, gaande uit hun hof te Ratheim gedurende 11 jaren te lossen met 1.000 rijns-guldens plus verlopen rente. Indien de rente niet betaald wordt en Katharina de hof bij uitwinning verwerft, vervalt het recht van inlossen. Medezegelaar: haar zoon Willem Passert.

Hatzfeldt nr 564.

2603. 1481 juni 2.

Jan Bormans en Dederik Hillen, man en momboor van Kathrijn Bormans, verkopen uit de hof t'gien Roede te Baexem, geërfd van vader/schoonvader Reyner Bormans een jaarrente van 5 rijns-guldens à 24 witpenningen aan Johan van Haelen, presentiemeester van het kapittel van Thorn.

Oorkonders: schepenen van Thorn.

Habets; Thorn p 413-414.

2604. 1481 juni 26.

Ingezetenen van de heerlijkheid Arsbeck-Rödgen verklaren voor schepenen van Wassenberg, dat zij zich c. 68 jaren geleden met toestemming van hun heer onder bescherming van Johan van Loon, heer te Heinsberg, hebben gesteld, aangezien hun eigen heer (Johan) van Linnepe ver weg was en de ingezetenen vaak gebrandschat werden.

Quadflieg p 46.

2604A. 1481 augustus 12.

uff satertagh nach sint laurentiustagh des hilgener mertelersz

Philipp, graaf van Virnenburg en Neuenahr, heer te Saffenburg, zal Elbert van Eyll schadeloos houden wegens borg staan bij Wessel van der Loë.

Scheres nr 1453.

2604B. 1481 augustus 26.

Huwelijkse voorwaarden tussen Johan van Meuwen Gerardtszoon en Margaretha, dochter van Daniël Bormans:

Johan brengt in: zijn hof c.a. genaamd tot Elen; de helft van een "aenloup" in de Oude Maas, waar zijn zwager Henrick van Kessel de andere helft bezit; goederen met keurmeden, kappen, cijnsen en molen te Opoeteren; 250 rijns-guldens;

Daniël Bormans zal 9 mud rogge ten laste van Johan inlossen en idem 15 rijnsguldens 's jaars ten behoeve van Daniël's oom Peter Bormans en idem 6 malder rogge 's jaars inlossen, die Jan Scheyven uit het goed van Johan heft.
Dedingslieden: Johan van Meeuwen, oom van Johan, Henrick van Kessel, zwager van Johan, Reyner Bormans, rentmeester, zoon van Daniël, Reyner Bormans opghen Aa.

Keverberg; Aldenghoor 129.

2605. 1481 september 23.

Lodewijk van Bourbon, bisschop van Luik, hertog van Bouillon en graaf van Loon, bekrachtigt het privilege van 1296 juni 17, regest nr. 509 en vermeerderd het gegeven "eyn biecaar" water tot "noch drimael soe veel meer" ten gunste van Jacob, graaf van Horn.

de Win, regest 25; Publications 1892 p 212.

N.B.: Op dezelfde datum bevestigingen van deken en domkapittel en van de stad Luik; de Win regest 26 en 27.

2606. 1481 november 3.

Jacob II graaf van Horn verkoopt Dries van Merode een jaar-rente van 210 overlandse keurvorstelijke guldens en stelt als onderpand de halve tiend van Nederweert en stelt als borgen o.a. Goedart van Erp, genaamd van Werrenberg, en zal die schadeloos houden.

Slanghen p 147; Publications XVI p 23-24; Keverberg; Aldenghoor 120.

2607 1481 november 10 (Rome)

Paus Sixtus IV verenigt de inkomsten van het vikariaat der parochie van Odiliënberg met de tafel van het klooster der orde van het H. Graf aldaar, nadat Johannes Bulen daarvan afstand gedaan heeft.

Sivré III p 289.

2608. 1481 december 9.

Het klooster Marienboem der orde van H. Brigitta wordt door de hertog van Kleef, als pandhouder van Wachtendonk, beleend met het goed te Wankum (Wanckem), dat leenroerig is van de heer van Wachtendonk, na afstand door Daem van Beke, zoon van wijlen Roprecht.

Lehnsregister Kleve nr 1151.

2608A. 1481 december 24.

op den heyligen kersavont

Burgemeesters, schepenen, gemene burgers en ingezetenen en hele gemeente van de stad Wessem verklaren, een erfrente, groot $57\frac{1}{2}$ overlandse rijns keurvorstelijke gulden, verkocht te hebben aan Arnoldt in den Engel en diens echtgenote Marie, dochter van wijlen Tiel van Wessem, burgers van Roermond.

Origineel op perkament, met fragment van het stadszegel, inv. nr. 339.

Schepenbank Wessem.

2609. 1481.

Willem van Vlodrop, ridder, erfvoogd van Roermond, sticht bij proost en kapittel te Wassenberg 6 rijnsguldens 's jaars voor zijn vrouw Cecilia van Hamell en zijnsouders zieleheil.

Heinrichs p 143.

2610. 1481 - 1489.

Drosten van Wachtendonk namens de hertogen van Kleef als heer van Wachtendonk:

- 1481 Gossen Steck;
- 1485 Evert van Schüren;
- 1489 Hendrik van Wittenhorst.

Wachtendonk p 103.

2611. 1481 - 1559.

Herungen (Kapel); patronaatsrecht: hertog van Gelre; pastoor: Peter Katt 7-9-1481; Michaël Boshuis, 14-4-1559.

Niederrheinischer Geschichtsfreund 1884 p 63.

2611A. na 1481, vóór 1501.

oktober 28

st simon en judasdach

Huwelijksovereenkomst tussen Joist van Hemert en Anna van Vlodrop, (dochter van wijlen Gerard II, ridder, overleden 1481).

Dedingslieden namens Joist: Johan van Rossum, heer te Zoelen, Johan de Kock van Opijnen; namens Anna: Seger van Groesbeeck, heer te Heumen, Beeck en Malden en Willem van Asewijn, erfhofmeester van Gelre.

Limburgs Jaarboek XII p 92-93.

2611B. 1482 januari 15.

des neesten dinxdaighe post octava epiphanie domini

Goessen van Hoenseler wijlen Goessenzoon is schuldig aan Gerit Bollen 35 rijnsguldens; Goessen is verder aan Elbert van Eyll en Elbert Speden, oom van Goessen, geld schuldig.

Scheres nr. 1456.

2612. 1482 februari 23.

Jacop, graaf te Horn, heer te Altena, Corterschem en Cranendonck, belooft aan de onderzaten van de twee dingbanken van Overweert en Nederweert om hen "nu voirtaen ten ewighen daeghen toe van allen belastinghen van geistlichen geboeden te vrijen", hun tolvrijheden te laten behouden en de beek door Lodewijk van Bourbon, bisschop van Luik en graaf van Loon, afgenomen, terug te bezorgen; hij verklaart verder, dat alle "gemeynden binnen der vorschr. tweedinckbencken gelegen dat sy heyde, weyde, water indt landt, broick, bossch ende brant mit des dairaeen cleven maich" zoals vroeger gemeen zullen zijn voor allen, die binnen Weert geen eigen grond hebben; hij belooft bovendien geen paarden meer te zullen afnemen en al hun rechten, privilegiën en gebruiken te beschermen.

de Win, regest 28; Publications 1892 p 147 en 1875 p 441.

2612A. 1482 maart 18.

Adolph graaf van Nassau, stadhouder van Gelre en Zutphen, geeft Dierick van Kruchten, burger te Roermond, en Catharine, echtelieden, 6 bunders aanwas bij zijn griend te Maasbracht tegenover Wessem, genaamd Pentergriend.

Keverberg; Aldenghoor 123.

2612B. 1482 april 8.

des anderen dagh nae den heiligen paesdach

Dyerick Vogels, Jan Maes, Jacop Reyners, Jan van Moffoert, Dyerick van der Heiden, Joest van den Sand en Jan Boenynk, schepenen te Wessem, verklaren, dat hun medeschepen Dyerick Vogels aan Goert van Offenbeck een erfpacht van drie malder rogge Echter maat verkoopt, te leveren te (Maas)Bracht, ten laste van tweederde deel "van den veerstatt tot Poll gelegen".

Origineel op perkament, schepenambtszegel zwaar beschadigd, inv. nr. 511.

Schepenbank Wessem.

2613. 1482 april 21.

In de deling van erfgoederen tussen de gebroeders Hendrik en Johan van Meer verkrijgt de eerste huis en heerlijkheid Stevensweert.

Nijhoff V - 137.

2614. 1482 juni 2.

Vincent, graaf van Meurs en Saarwerden, pandheer van Wassenberg, bevestigt de door vroegere landsheren aan de hof Schafhausen van het klooster Dalheim verleende vrijheden.

Dalheim nr. 135.

2614A. 1482 juni 24.

op sunte jacobsavont apostoli

Wilhem van Vloedorpe, erfvoogd van Roermond, zal Emont van Baerle schadeloos houden.

Scheres nr. 669.

2615. 1482 augustus 30.

Onder de muren van Luik wordt Lodewijk van Bourbon, bisschop van Luik, vermoord door (aanhangers van) Willem van der Marck van Arenberg met de baard.

Van der Marck trekt de stad binnen; hij wil zijn zoon Johan van Arenberg tot bisschop laten kiezen; het kapittel kiest echter Johan van Horn, zoon van Jacob, graaf van Horn.

Van der Marck verjaagt bisschop Johan en diens aanhangers uit de stad Luik.

Chronijk p 63-64.

2616. 1482 september 14. . . en later.

op des heyligen cruytzdach exaltatio

Brabantse troepen veroveren de stad Hasselt, plunderen en moorden aldaar; korte tijd later nemen troepen van Arenberg Hasselt weer terug.

Arenbergse troepen uit Hasselt en Stokkem doen een aanval op St. Truiden en plunderen die stad.

Johan van Horn herovert vervolgens St. Truiden en Hasselt.

Chronijk p 65-66.

2617. 1482 september 14.

Overeenkomst tussen ¹⁾ Johan van Boedberg, erfmaarschalk en de weduwe Margaretha Broeckhuysen en ²⁾ de gebroeders Johan Sibert, Mathias, kanunnik te Zutphen, en Alert van Eyll, zoons van Thijs van Eyll, over de nalatenschap van wijlen Margaretha van Broickhusen, vrouw van Johan van Boedberg en dochter van Melart ? en Maria van Boedberg.

Schloss Haag nr. 941.

2618. 1482 september 15.

Jan, jongste zoon te Huerne, deelt de hertog van Gulik zijn ontvluchting mede uit Luik ten tijde van de moord op Lodewijk

van Bourbon, bisschop van Luik, en zijn vlucht naar Maas-tricht.

Harsin p 95 noot 24.

2619. 1482 oktober 1.

op sente remeysdach des hilligen bischoffes

Johan, heer te Wittem-Ysse, verkoopt aan deken en kapittel van O.L.Vrouw te Aken wegens geleend geld ad 620 gulden een jaarrente van 31 goudgulden, gaande uit hof en land bij Nieuwstad genaamd huis Witthem, afkomstig van Willem van Vlodrop, erfvoogd van Roermond, Gadert en Willem van Vlodrop, gebroeders, en Johan*, heer van Milendonk, hun zwager, leenroerig aan Gelre. (omschrijving zie leenregister Gelre Overkwartier p 88-89)

* van mirlaer

Schenk p 52.

2620. 1482 november 14.

Jacop, graaf te Horn, heer te Althena, te Corterssem, te Cranendonck enz., verklaart schadeloos te zullen houden de banken van Wessém, Haelen, Weert, Nederweert, welke zich op zijn bede met hem verbonden hebben in een schuldbrief van 1.400 "oeverlensche rijsche guldens" ten gunste van Herman van der Keulen en Johan van Berynghen.

de Win, regest 29.

2620A. 1482 november 29.

op synte andreasavent

Lueff Smalenberch verkoopt aan Elbert van Eyll, ridder, 19 malder rogge uit de hof te Monster in de voogdij Geldern als Gelders leen.

Leenmannen aanwezig: Engelbert van Breempt de jonge, drost te Stralen, en Gaert Spede.

Scheres nr. 1565.

2621. 1482 december 8.

Johan van Horn, postulant van het bisdom Luik, als principaal, en Loys Pinnock, heer van Velpen en van der Horst, ridder, Johan van de Withane, heer te Houthem, Raes de Waroux, heer van Voroux, en van d'Ossonge, en Claes van Cor-tembach, verklaren ontvangen te hebben van Engelbert graaf van Nassau, heer van Breda, 4.000 guldens en vestigen daarvoor tegen de penning 17 een rente van 232 gld 10 st op hun goederen.

Harsin III p 472-473.

2622. eind 1482.

De Arenbergse bezetting van het Huis te Stokkem overvalt Maaseik bij nacht, verovert die stad en valt vandaar uit de omgeving lastig.

Chronijk p 67.

2623. 1482.

Adolf graaf te Nassau, stadhouder van Gelre, verklaart, dat Elbert III van Eyl, ridder, 919 rijnse guldens te vorderen heeft van Maximiliaan, aartshertog, hertog van Gelre, en zegt hem betaling toe uit de ponschatting uit het kwartier van Roermond.

Scheres nr.1455; Frankewitz p 205.

2624. 1482.

Goert van Kessel de jonge, die men noemt Roffaert, beklagt zich bij de magistraat van Venlo, dat zijn hoeve voor de stad gelegen c. 12 jaar geleden op last van de magistraat is afgebroken en vraagt deswege schadevergoeding; wordt hem die geweigerd, dan zal hij dat verhalen op de goederen van de stad en van de burgers.

Venlo inv. nr. 2571.

2625. 1482.

Jacob II, graaf van Horn, verkoopt aan Frederik van Egmond, heer te Ysselstein, de heerlijkheden Cranendonk en Eindhoven.

Pompen p 173.

2626. 1483 maart 18.

op dinstag naich dem sontagh judica

Adolff, graaf in Nassau, stadhouder-generaal van Gelre en Zutphen, oorkondt van ridderschap en steden van het kwartier van Roermond een ponschatting ontvangen te hebben, waarin die van Swalmen betaald hebben zonder daartoe verplicht te zijn geweest en zonder in hun rechten te zullen worden verkort.

GAR Handschriften 87 p 27.

2627. 1483 maart 31.

Herman van Randelrade geeft de Kittermolen over aan Jenken van der Kitsmoele voor 11 malder rogge Heinsberger maat 's jaars (is gelegen bij Montfort).

Limburgs Jaarboek VI p 204.

2627A. 1483 april 15.

"Toch-breiff" tussen wijlen Frederich van Hülss (ridder)
en diens vrouw Johanna van Boedbergh.

Scheres nr. 1217.

2627B. 1483 mei 22.

Huwelijkse voorwaarden tussen Wilhem van Barle en Gaerte,
dochter van wijlen Lambert Mercator.

Wilhem brengt in: het Huis te Barle in het kerspel Leuth,
zoals wijlen zijn vader Henrick van Barle dat bezat, waar-
van zijn zwager Johanna de helft in vruchtgebruik heeft en
35 malder rogge 's jaars te Voerde en Goesdorp.

Gaerte brengt haar vaderlijk versterf in.

Dedingslieden Henric en Jan van Barle, gebroeders van Wil-
hem, Wilhem heer te Elmpt, Emont van Barle, Derich Pollart,
Wilhem Brant van Brède Siebertszoon en Gaert van Kessel en
Thijs Mercator, Thijs van Ruremondé, Gaert Agrijs, Vullinck
van Holtmoelē, pastoor van Tegelen, Jan en Everat van Holt-
moele, gebroeders, en Gaert Roffart.

Keverberg; Aldenghoor 124.

2628. 1483 mei 25.

zondag na pinksteren

Huwelijkse voorwaarden tussen Willem van Baerlo en Godfri-
da Mercator.

Medezegelaars: Goert van Kessel op Baerlo en Goert van Kes-
sel genaamd Roeffert, Hendrik en Johan van Baerlo, broers
van de bruidegom, Willem, heer te Elmpt, Edmond van Baerlo,
Dirck Pollart, Willem Brant van Brède, namens de bruidegom,
en Thijs Mercator Thijs van Ruremondé, Goert van Agrijs, Jo-
han en Gerart van Holtmolen, Johan van Stalbergen en Vullinck
van Holtmolen, pastoor te Tegelen.

Publications XVI p 137.

2628A. 1483 juni 5.

in die bonifacii

Elbert van Eyll, ridder, geeft over aan Udo Pyeck een vorde-
ring van 33 malder rogge ten laste van Goessen van Hoenselar,
en Jan angen Holte, te betalen aan Elbert.

Scheres nr 1460.

2629. 1483 juni 10.

Johan van Horn, postulant te Luik, en Jacop, graaf te Horn,
heer te Althena, te Cortterssem en te Cranendonck etc., ver-
klaren, dat zij aan de ingezetenen van Weert en Nederweert

alle "cijnsen" overdragen om daartegen een jaarrente van 220 rijnsse guldens 20 stuiver te betalen aan Johan Maschariell, heer te Wijnandsrade, en dat zij hen borg blijven in de persoon van Henrick Collart van Linden, genaamd van Nuynhem en van Hermannus van Loepelhem, rentmeester van het Land van Horn.

de Win, regeest 31.

2630. 1483 juli 12.

Huwelijk tussen Jan van Eyll, half-heer van Spralant, heer van Baarlo, en Elisabeth van Ghoir van Caldenbroek onder Lottum; hij leeft nog in 1515.

Zij legde in 1525 als weduwe de eerste steen van de toren te Geisteren; zij overleed 10 december 1528; was een dochter van Alard van Ghoor en Bela van Kessel.

PSHAL XXXIII p 32.

2631. 1483 juli 29.

dinsdag na jacobus

Jennis Melis doet afstand van de Bergerhof in kerspel Kleingladbach ten behoeve van Werner van Palant, heer van Breidenbend, die persoonlijk door Vincent graaf van Meurs wordt beleend als Wassenbergs leen.

Gillessen nr 123.

2631A. 1483 augustus 9.

op synte laurenciusavent martiris

Prior, procurator, mater en zusters van O.L.Vrouw van de Berg Carmel (te Geldern) attesteren, dat Elbert van Eyll, ridder, en Margryt van Thyts, echtelieden, het huis c.a. dat hun was toegefallen na dode van hun zuster Mette van Eyll, hebben geschonken aan het konvent, waarvoor het konvent een jaargetijde zal doen.

Scheres nr. 1512.

2631B. 1483 augustus 23.

op sent bartholomeusavont des heiligen apostels

Margriet van Blitterswick, abdis, en konvent van Grafenthal bij Goch, verkopen aan Wilhem van Barle en Goirt, echtelieden, en Mettele, dochter van Lambert Mercator, haar zuster, 60 morgen land in Breydell genaamd Monichsland, zoals Vogel-sanck en later Mercator in erfpacht hadden.

Keverberg RB.

2632. 1483 september 29.

Johan Schenk van Nydeggen en Irmgard van Schoenau, echtelieden, kopen van Willem van Schoenau ¹, zwager resp. broer, het verbrande huis c.a. Westerholt voor 933 rijnsuldens en een

jaarrente van 25 guldens, te beuren na de dood van Willem door diens zoon Otto van Schoenau, losbaar met 185 guldens. Medezegelaars: Segher, heer te Groesbeek, Hoemen enz., Reynier van Zeller, zwager van Willem, en Herman van Bronkhorst. Schenk p 36.
1) Gehuwd met Lisbeth.

2633. 1483 oktober 9.
st dionysius

Johan Wolf, voogd te Randenrath, beleend met een deel in het goed te Grittern, dat Willem van Dyck van Wildenrath toebehoorde, als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. 124.

2634. 1483 oktober 9.

Burgemeester, schepenen, gezworenen en "gansse gemeynthe der vryheit van Weert" oorkonden, dat zij om "voirderen schaden te verheuden" aan den prior en het convent der Regulieren, geheeten "die Bonifanten", te Luik eene jaarlijksche erfrente van 12 gulden, elke gulden van 20 stuivers current, ten laste hunner gemeente verkoopen voor de som van 200 Rijnsche gulden, onder beding die rente jaarlijks "kommerloes ind onbesweert van alle mallick" met het feest van den H. Dionysius te leveren te Roermond in het Sint Jheronimus klooster van dezelfde orde, onder beding op hun eerewoord o.a. "unsser egeyn dess anderen te verbeiden, noch sich mit den anderen te beschudden ind neyt meer manens te doene ter ierster manyngen dess priors ende conventz off helder dis brieffs voirschreven soe wie die ouch geschrege twe schepen off gesworen uyt unsse vrijheit bynnen der stat Ruremunde voirschreven in leystinge schicken sullen in eyne ersamme herbrige die unss inder manyngen gewyst wurde aldaar te leisten op unssen kost.

RAL Aanwinsten 1927.

2634A. 1483 oktober 14.

Henrick van Zelem, raad en leenstadhouder van de aartshertog van Oostenrijk in Gelre, beleent Gaert Vynck met het Grevenguet genaamd Muyterkenshoff, vroeger Gravengoed, met huis, hofstede en 20 hollandse morgen land in het kerspel Hinsbeck als Gelders leen.

Het huis is open huis; leen is de leenman aanbestorven na dode Johan van Besell genaamd van Reyde, zijn oom.

Leenmannen present: Arnt van Hoenseler en Derick Voss.

Keverberg QB.

2635. 1483 oktober 16.

De uit Luik gevluchte kanunniken kiezen te Leuven Jan van Horn tot bisschop, die onmiddellijk op het stadhuis wordt bekleed.

De bekrachtigingsbul werd op 22 januari 1484 te Rome uitgevaardigd.

Harsin p 103, 129.

2636. 1483 november 15.

Jacobus graaf van Hoirne verheft in Hasselt land, kasteel, hoge en lage heerlijkheid van Horne met mannen, rechten, inkomsten en afhangen, zijnde de baronie van het land van Eycken ten behoeve van de nieuwe heer (bisschop)(Jan van Horn)¹.

Aanwezig: Wilhelmus de Marck enz.

Wolters; Hornes annexes 19.

1) Hij verhiel daar tevens de heerlijkheid Corteshem, zijnde de baronie van het graafschap Loon.

2636A. 1483 december 5.

Reynart van Tiechelen genaamd van Marick als man en momber van Jenne, Seets van Brede Johanszoon als man en momber van Margryete, en Rabet van Dorsdale Arntszoon, verklaren, de nalatenschap van hun schoonzuster en nicht Margryete van Wachtendonck gelijkelijk te zullen delen.

Scheres nr. 2380.

2637. 1483 december 21.

De leenheer van de heerlijkheid en laatbank te Baexem, toebehorende de graaf van Horn en laten aldaar, oorkonden, dat Marcelis van den Leymculen 4 malder rogge 's jaars verkoopt aan Katharina Velters van Neeritter, gaande uit zijn hoeve op de Nuwestraet te Baexem.

Dederick Pollart, meier van Thorn, zegelt voor de laten, die geen zegel hebben.

Habets; Thorn p 415.

2638. 1483.

Jacob II graaf van Horn verkoopt zijn visserij in de Hornse Maas aan de abdis van O.L.V. Munster te Roermond. (De abdij bezat sedertdien het volle visrecht van Ool tot aan het veer van de voogd van Roermond in de Hornse Maas; verder noordelijk had de abdij de oostoever; de westoever bezaten de Karthuizers van Roermond)

Publications III p 218 noot 2.

2639. 1483.

Johan Horn, bisschop van Luik, met steun van Brabantse troepen en met zijn broer Jacob II graaf van Horn, bestormt de stad Bilsen, bezet door troepen van Arenberg, verovert en plundert haar en brandt de stad af.

Chronijk p 69-70.

2640. 1483 - 1762.

Schout van het Maasland: (=Horn)

1483 Hendrik Vogels;
1573 Godhart van Erp-Werreberg;
1584 Johan van Kessenich;
1611 Renier van den Camp;
1637 Cornelius van Randenrath;
1660 Joan Jacobi;
1663 Karel Croll;
1706 N. de Fostier;
1709 Jacob Jacobi;
1760 Karel de Borman;
1762 Bartholomeus Norbertus Geradts.

Publications XVI p 52.

2641. vóór 1484 - 1562.

Arnold van Holthuysen en Christina (Steyn) van Spaen, bezitters van Huis de Kolk te Broekhuizenvorst.

Hun dochter Elisabeth huwt in 1489 Elbert van Egeren, wier dochter Ida, erfgename van de Kolk, in 1546 overlijdt.

Ida huwt ¹⁰ Hendrik van Wissel, in 1486 richter in Wisselward, zoon van Johan, schepen van Kleve (1486-1520);

²⁰ 1531 Stephanus van Hertefeld, overleden 1562.

Door koop kwam de Kolk vermoedelijk aan Willem van Broeckhuysen, heer van Oyen, beleend in 1562, gehuwd met Gertrudis Boegel, erfgename van Oyen onder Broekhuizenvorst.

Maasgouw 1944/45 p 20.

2642. 1484 januari 16.

Na toestemming van de pastoor van Leuth als laatheer verkopen Peter Tzartzyn en Agnes van den Berken uit het klooster Genooi te Venlo aan de Kruisheren aldaar de hof in den Brandt te Leuth.

Het klooster Genooi had het goed verworven door intrede van Agnes in 1430 en Galent van Beringen in 1461.

Kempen-Krefeld 1962 p 178.

2643. 1484 februari 12.

Jan van Horn, bisschop van Luik, die veel geld geleend heeft van Louis Pynnock uit Leuven, staat hem de meierij van Hougardes, Tourinnes en Bauvechain, Luikse gebieden binnen Brabant, af.

Harsin p 129-130.

2644. 1484 februari 12.

Jan van Horn, bisschop van Luik, benoemt zijn broer Frederik van Horn, heer van Montigny, tot luitenant-generaal van het prinsdom Luik.

Harsin p 130.

2645. 1484 februari.

Guy van Canne, aanhanger van Willem van der Marck, onderneemt vanuit het kasteel Stokkem overvallen op de landen en goederen van Horn.

Harsin p 130.

2646. 1484 maart 12.

De stad Wessem met de onderbanken van Ophoven en Geystingen, Beegden, de vrijheden Overweert en Nederweert, de dingbank Heythuizen en Roggel, de dingbank Haelen met Neer, Buggenum en Horn, verkopen een jaarrente van 36 overlandse keurvorstelijke rijns guldens aan Herman van Suchtelen en W. van der Kraecken, echtelieden.

Delahaye p 6.

2647. 1484 april 23.

Burgemeester en schepenen enz. van Wessem met de onderbanken, dorpen enz. van Ophoven, Geystingen en Beegden, burgermeesters en schepenen enz. der vrijheden van Weert en Nederweert, schepenen enz. der bank van Heythusen en Roggel en schepenen enz. der bank van Haelen en der onderbanken, dorpen enz. van Neer, Buggenum en Horn, verkopen ten hunnen behoeven aan Gerairt Kremer en Lysabetten zijn vrouw een erfcijs van 24 "zware oeverlentsche rijnsche koirforster gulden".

de Win regist 32; Publications 1892 p 147.

2647A. 1484 april 24.

op blöcken paeschaevent

Schepenen, ingezetenen en gemene kerspellieden der dingbank en dorpen van Ophoven, Geystingen, verkopen aan Arnold van Choir Danielszoon een erfrente van 12 rijns guldens, losbaar met 200.

Keverberg; Aldenghoor 125.

2647B. 1484 april 23.

op st georgiusdagh martyris

Burgemeesters, schepenen, gemene burgers, ingezetenen en hele gemeente der stad Wessem, met de onderbanken, dorpen en onderzaten van Ophoven, Geystingen en Beegden, burgermeesters, schepenen en gemene onderzaten der dingbank van

Heythuysen en Roggel, schepenen en gemene onderzaten der dingbank van Haelen met de onderbanken, dorpen en onderzaten van Neer, Buggenum en Horn, verklaren een erfrente van 36 overlandse rijmse keurvorstelijke gulden te verkoopen aan Herman van Zuchtelen en diens echtgenote Helwigh van der Kraecken, burgers van Roermond, te lossen met 600 gulden.

Afschrift op papier 1669, inv. nr. 69.
Schepenbank Wessem.

2648. 1484 april 26.

De gemeente Ophoven en Geystingen neemt geld op bij Arnold van Ghoor.

Delahaye p 99.

2649. 1484 april.

Johan V heer van Merode, zoon van Johan IV en Adelheid van Horn (overleden 1484/85), c. 1474 gehuwd met Margaretha, dochter van Willem heer van Egmond en Ysselstein en Walburga van Meurs, leent Jan van Horn, elect van Luik, 500 gulden en krijgt daarvoor de inkomsten van de mensa episcopalis te Maastricht in pand.

Domsta I p 159-160.

2650. 1484 mei 15.

Dirk, heer ter Horst, belooft Thijs van Merwick, aan wie hij krachtens volmacht van de aartshertog van Oostenrijk het ambtmanschap van het land Kessel heeft overgedragen, de brief, waarin deze overdracht bekrachtigd was, zo vaak als nodig is uit te reiken.

Nijhoff V - 148; Schloss Haag nr. 2666.

2651. 1484 mei 22.

Voorlopige overeenkomst wegens de geschillen om Luik tussen Jan van Horn, bisschop van Luik, Willem van der Marck, de Staten van Luik, Engelbert graaf van Nassau, Vincent graaf van Meurs, Philips graaf van Wernenbourg*, Jacob graaf van Horn, Frederik van Horn, heer van Montigny, en Robert en Adolf van der Marck.

*Sinnenburg

Harsin p 141.

2652. 1484 juli 22.

Het kapittel van Thorn geeft zijn molen te Graethem bij den Volderen aan Simon Maes in erfpacht tegen 8 malder Eiker

maat 's jaars en 100 rijnsguldens hoofdsom onderpand wegens mogelijke brand van het gebouw.

Habets; Thorn p 416.

2652A. 1484 augustus 5.

opten donresdach na synte peterssdach ad vincula

Scheiding en deling tussen 1. Johan van Bellickhave en Aelheit van Eyll, echtelieden, en Gaert van Asselt en 2. Elbert van Eyll, ridder, hun zwager/broer.

Medezegelaars: Johan van Boedberch, ridder, erfmaarschalk van Gelre, Arnt van Wachtendonk en Johan van Eyll Sweerszoon.

Scheres nr. 1487.

2653. 1484 augustus 13 - 14 (Arnhem)

Dedingslieden in het geschil tussen Frederik en Willem van Egmond en de stad Nijmegen uit de drie andere kwartieren o.a. Frederik Schellart van Obbendorp, Johan Hillen en Henrick van der Kraken.

* gebroeders

Nijhoff V - 154-155.

2654. 1484 augustus 29.

Lyffard (dochter van Johan Schenk van Nydeggen en Irmgard van Schoenau, vrouw van Wylack, heer van Grubbenvorst, Huet enz.) overlijdt.

(Haar man, drost van Gennep, zoon van Goddart van Wylack (Wyllich) en Jutta (Greita) van Byland, overlijdt 18 mei 1521)

Schenk p 37.

2655. 1484 september 14.

Prior en konvent van het klooster Marienzand bij Straelen staan aan het klooster van Oostrum bij Venray de kapel aldaar af.

PSHAL XXXIV p 170-171.

2656. 1484 oktober 1.

Vincent, graaf van Meurs, verpandt het slot Krakau en het land van Krefeld aan zijn schoonzoon Oswald graaf van den Berg voor 14.164 rijnsguldens.

Paravicini p 59 noot 293.

2656A. 1484 oktober 15.

Huwelijkse voorwaarden tussen Daem van Harff, zoon van Gottschalk, ridder, heer te Alsdorf, landdrost van Gulik, en van Johanna van Hoemen, en Katharina van Paland, dochter van Daem en wijlen Katharina, dochter van Willem Grein:

- Daem brengt in: Huis, burcht en dorp Alsdorf c.a., waarvan roerend goed, zilverwerk en geld vooraf is gedeeld met zijn broer Johan van Harff; de hoven Streithagen en Vorrenbach c.a., de kolenbergen en zijn aandeel in de hof Bernsburg: alles onder voorbehoud van vruchtgebruik voor Daem's ouders. Daem en Katharina krijgen gedurende ouderlijk vruchtgebruik daaruit een lijfrente van 300 gulden à 4½ Guliker mark. Daem ziet van verdere aanspraak op ouderlijk versterf af. Johan van Harff, Daem's oudere broer, mag als eerste kiezen uit de twee loten van de erfenis;
- Katharina brengt in: de erfenis van haar grootvader Willem Grein via haar overleden moeder en de erfenis van haar vader.

Zolang zijn schoonvader leeft en de erfenis dus nog niet vrijkomt, zal Daem van Paland het echtpaar 100 malder roge 's jaars betalen.

Indien Katharina kinderloos weduwe blijft, heeft zij vruchtgebruik over beider goederen; idem indien Katharina kinderloos overlijdt en Daem weduwnaar blijft enz.

Dedingslieden: Johan van Harff, Willem van Vlodorp, heer te Dalenbroek en Leuth, Diederik van Burtscheid, erfhofmeester van Gulik, Hendrik van Hompesch, maarschalk, burggraaf van Limburg en ambtman van Vianden, Emund van Paland, ridder, heer te Maubach en Frechen, Johan van Paland, heer te Wildenburg en Laurenzberg.

Zegelaars: Gottschalk, ridder, Johanna en Daem van Harff, Daem van Paland, en de dedingslieden.

Hatzfeldt nr. 593.

2657. 1484 november 7.

Jan van Horn, bisschop van Luik, doet zijn blijde inkomste te Luik.

Harsin p 149.

2658. 1484 november 15.

Jacobus, graaf van Horn, verheft te Hasselt land, slot en hoge en lage heerlijkheid van Horn, met mannen, rechten, inkomsten en aankleven, zijnde een baronie van het land van (Maas)Eyck (=Maasland) voor de nieuwe graaf Willem van der Marck (als ruwaard van Luik en Loon).

Loonse lenen p 52 met jaartal 1484.

Zie ook 1490 maart 2 (regist nr. 2760)

2659. 1484 december 16.

De aartshertogen Maximiliaan en Philips, aannemende de afstand, gedaan door Dirk van der Horst, stellen in diens plaats Thijs van Merwick¹ aan als drost en landscholtis van Kessel.

Nijhoff V - 158; Maasgouw 1897 p 44.

1) Is nog ambtman 20-6-1499 en overleden vóór 27-10-1500.

2660. 1484.

De kerk van Broekhuizen wordt van die te Broekhuizen gescheiden.

Bisschoppelijk Archief portefeuille 103 - 1.

2661. 1484.

Belie Steck, weduwe van Johan van Mirlaer, heer te Milendonk, en haar zoon Johan, ontslaan ten behoeve van het klooster Neuwerk (bij Mönchengladbach) 4 morgen weiland, genaamd Buscherbenden, uit de leenband met het Huis Milendonk.

Milendonk p 17.

2662. 1484 - 1492.

Vincent, graaf van Meurs, betrokken bij pogingen, de twisten in het land van Luik tussen de bisschop en de partij van Van der Marck te beslechten:

1484 mei 22: vrede van Tongeren;

1490 januari 16: bemiddeling bij de overgave van Maaseik;

1490 februari 24: bemiddeling in Luik;

1490 maart 3: idem;

1490 april 10: vrede van Aken;

1492 mei 5 : verdrag van Donchéry.

Paravicini p 61 noot 307.

2663. 1484 - 1513.

1484 De parochiekerk van Bracht (bij Brüggen) wordt (her) bouwd.

1513 Oprichting der St Johannesbroederschap.

Kempen-Krefeld 1957 p 47.

2664. 1484 - 1517.

De stad Venlo verkoopt erfrenten aan de Kruisheren aldaar:

1484 - 10 rijnsgulden erfrente;

1490 - 8 gouden overlandse rijnsguldens erfrente;

1511 - 10 guldens erfrente;

1512 - 8 $\frac{1}{2}$ hertog Philipsgulden erfrente;
1517 - 5 gouden rijnsguldens erfrente.

Publications XCII - XCIII p 364-365.

2665. 1485 januari.

Diederik van der Horst en zijn zoon Rutger worden door N. schadeloos gehouden wegens een som van 500 gulden.

Schloss Haag 3202.

2666. 1485 februari 8.

Keizer Frederik III bevestigt de aanspraken van Vincent, graaf van Meurs, op het graafschap Blankenheim en de heerlijkheid Gerolstein tegen de graven van Manderscheid-Schleiden¹.

Paravicini p 57 noot 286.

1) Dirk, oudgraaf van Manderscheid, vorderde in 1489 Vincent tot een tweekamp op het Marktpllein van Düren; Vincent wees het af. (noot 287)

2667. 1485 maart 20.

Burgermeesteren, schepenen en gemeynthe van het land van Horn, Weerdt, Nederweert, Wesssem, Haelen ende Heythuysen verklaren, dat zij ten hunnen behoefte verkocht hebben aan "Hadewig wedue van Gerit Kempe van 's-Hertogenbosche een erfrente van 25 overlandse Rijnsguldens".

de Win, regest 33; Publications 1892 p 148.

2668. 1485 april 3.

Burgermeesteren, schepenen, gezworen Raad en ganse gemeenteder kerspels en de vrijheid van Weert verklaren, dat zij verkocht hebben ten hunnen behoefte aan Dirick Coppen en Margriet zijne vrouw, inwoners van Venlo, een erfrente van 26 rijnse guldens.

de Win, regest 34; Publications 1892 p 148.

2669. 1485 april 5.

Burgermeesteren, schepenen, gesworen en gemeynthe der kerspels en vrijheid van Weert en gemeyne schepenen en kerspelslieden der kerspelen en dingbancken van Nederweert, Wesssem, Haelen, Neer ind Heythusen verklaren verkocht te hebben aan Symon Duyssinck ind Peterken zijn vrouw, burgers van Venlo, een jaarrente van 21 rijnse guldens voor 350 dergelijke guldens kapitaal.

de Win, regest 35; Publications 1892 p 148.

2670. 1485 april 5.

Voor Peter Wegge, richter, Thijs van Ruremunde ind Gerart van Ruwele, schepenen te Venlo, verklaren Derick Coppèn en zijn vrouw Griet toe te staan aan die van Weert, Nederweert, Wessèm, Halèn, Neer en Heythuysèn, een jaarrente van 36 rijnse guldens, aan genoemde Coppen en zijn vrouw verkocht, af te lossen.

de Win, regest 36.

2671. 1485 april 14.

Adriana, dochter van Willem Scheiffart van Merode, heer van Hemmersbach en Limbricht, en Hermanna van Wachtendonk, overleden ná 1520 november 23, huwt 1485 april 14 Johan van Vlodrop, heer van Elsum, zoon van Willem, erfvoogd van Roermond en Caecilia van Hamal en van Elderen.

Domsta I p 190, II p 628.

2671A. 1485 juni 14.

op sunte vytzavont martiris

Huwelijkse voorwaarden tussen Wilhem van Hoichsteden en Elisabeth van Baerle, dochter van Emont van Baerle.

Zegelaars: Emont van Barle, Elisabeth van Barle, Wilhem van Hoichsteden, Herman van Hoichsteden, Arnt van Ottenstein, Wilhem van Hoichsteden, oom, Werner van Palant, Daem van Rurich, Wilhem heer van Elmpt, Gerairt van Parle, Wilhem van Vrymershem, Wilhem van Vlodorp, ridder, Steven van Oidroide, Heynrick Geldoffs.

Scheres nr 681.

2672. 1485 vóór juni 17 - 18.

Vrede tussen Willem van der Marck en Arenberg (heer van Agimont en Seraing, voogd van Haspengouw, oppermeier der stad Luik), en Johan van Horn, bisschop van Luik, na bemiddeling van Willem hertog van Gulik, Vincent graaf van Meurs en anderen.

Chronijk p 70-71.

2673. 1485 juni 17 - 18.

Willem van der Marck en Arenberg wordt door Frederik van Horn, heer van Montigny en Viny, buiten St Truiden op de weg naar Halmaele onverwacht gevangen genomen, naar Maas-tricht gebracht en de volgende morgen vroeg door de schepenbank veroordeeld en op het vrijthof onthoofd.

Harsin p 165-166; Chronijk p 71-72.

2674. 1485 juni 24.

Jacop, graaf te Horn, heer te Althena, te Corttershem en te Cranendonck, verklaart, dat hij de onderzaten van de dingbanken Weert, Nederweert, Wesssem en Haelen met hun onderbanken schadeloos zal houden van de som, groot 150 rijjnse guldens, die zij voor hem hadden opgenomen van Loedewijck Pynnock, meyer te Leuven e.a.

de Win, regest 38.

2675. 1485 juni 24 - 25.

Lutter Staill van Holsteyn genaamd van Mulenbroech verkoopt Reynhart van Hammersteyn en Mettele van Loesen, echtelieden, een erfrente van 20 rijnsguldens uit de Lohof in het gericht van Brügggen; idem 2 rijnsguldens uit dezelfde hof.

Schloss Haag nrs. 3367, 3368.

2676. 1485 na juli 19.

Everhard van Arenberg, broer van de onthoofde Willem van der Marck en Arenberg, Robrecht van Arenberg en de familieleden nemen Luik weer in en voeren oorlog tegen de bisschop van Luik en tegen Brabant.

Chronijk p 72.

2677. 1485 augustus 1.

Voor Hubrecht van Hushaven en Gerairt van Parle, schepenen tot Roermond, verklaart Johan van Nijmegen, deken in den heyligengeist tot Ruremunde, dat hij niet uit kracht van koop en wederkoop, maar "omme sunderlinger gonsten" tegen zekere voorwaarden aan "dat gemeyne lant van Horn mit namen die Stad Wesssem mit haeren onderbanken Ophoven, Geystingen en Beegden, de Vrijheden van Weert en Nederweert en de dingbanken Heythusen, Roggël, Haelen, Buggenum en Neer" een erfrente van 21 overlandse rijjnse guldens kwijscheldt.

de Win, regest 39; Publications 1892 p 148.

2678. 1485 augustus 24.

Prior en gemene convent van het godhuis en clooster van de Predikheren te Aken verklaren, dat die van Weert, Nederweert en Wesssem een aan hen verschuldigde jaarrente van 15 rijjnse guldens mogen aflossen met 300 rijjnse guldens.

de Win, regest nr. 40.

2679. 1485 september 22 (Maastricht)

Maximiliaan, aartshertog, bericht de magistraat van Venlo de komst van zijn afgevaardigden Philips, graaf van Nassau,

de kanselier Wolfgang van Polham, mr. Jan van Eynatten en Jan van Onthem.

Venlo inv. nr. 1230.

2680. 1485 oktober 8.

Schepenen, ingezetenen en de gehele dingbank van Heythusen en Roggel verklaren Weert en Nederweert schadeloos te zullen houden in het betalen van 12 gouden rijnsse guldens aan erfrente, waartoe dezen zich terwille van hen mede hadden verplicht ten opzichte van Dirick van Wessem, burger van Roermond.

de Win, regest nr. 41.

2681. 1485 november 3.

Edin = Sedam (Frankr.)

Robrecht van der Marck, oudste zoon te Eysden, verklaart, dat hij zich met de twee vrijheden Weert en Nederweert, die in twist lagen met zijn oom Wilhem van der Marck, verzoend heeft en dat hij de windmolens en verdere bezittingen der genoemde vrijheden geen schade zal toebrengen.

Ondertekend door: Robert de la Marck, Gerhert van Werde, Goedaert van Metternich, Johan Neufschastel heer van Sint-Lambrecht, Reinart Hone en Jorye, Voigt, en gezegeld door: Dries van Belle, ritmeester te Stoickhem, Daem van Meroide en Wilhem van Burtscheidt.

de Win, regest nr. 42; Publications 1892 p 149.

2682. 1485 december 10.

Maximiliaan van Oostenrijk in zijn raad beslist in het geschil over het turfgebied tussen Venlo en Straelen, na een onpartijdig onderzoek, gedaan door zijn raad Johan van Eynatten, proost te Maastricht, dat die van Lobberich in het bezit en gebruik van het turfgebied blijven, totdat zij volgens rechterlijke uitspraak daarvan ontzet worden.

Venlo inv. nr. 473.

2683. 1485 december 14.

Voor Bernhard van Poelhain, Johan van Eynaté, proost van Maastricht, de heer van Lichtesteyn, en Joris Rottelaer, ridder, kamerling, raden en gekomiteerden van de aarts-hertog van Oostenrijk als hertog van Gelre in Roermond, in de klacht van de abdis van Thorn, dat de graaf van Horn haar rechten benadeelde, heeft de graaf van Horn beloofd, de onderzaten van de abdis, die hij gevangen houdt, vrij te laten en de goederen terug te geven en de abdis voortaan in haar recht te laten.

Thorn annexes 25.

2684. 1485 december 16 (in onser stadt Ruremonde)

Maximiliaan, aartshertog van Oostenrijk, deelt Adolf van Nassau, stadhouder van Gelre en Zutphen, de drost van Montfort, de stad Roermond en alle onderzaten in het kwartier van Roermond mede, dat abdis, nonnen, klooster en godshuis van Thorn hem als oppervoogd te hulp heeft geroepen. Indien de graaf van Horn hen overlast aandoet of boven rechten bezwaart, dienen zij die van Thorn te beschermen.

Thorn, annexes nr. 26.

2684A. 1485 december 27.

op sint jansdach in die kersheilige dage

Jacob, graaf van Horn, heer van Altena en Kortessem, verklaart aan zijn onderdanen van de stad Wessem de wilde tienden verkocht te hebben voor 500 rijnse gulden en zijn rentmeester Hermannus van Loepelhem bevolen te hebben deze aan de stad over te dragen; indien de tienden per jaar meer opbrengen dan 31 rijnse gulden zal dit afgedragen dienen te worden aan de rentmeester namens hem.

Afschrift op papier dd. 18 juni 1606, inv. nr. 153.
Schepenbank Wessem.

2685. 1485.

Voor schepenen van Swalmen neemt Isabella van Oest Dericksdochter van Dirck van Oest bastaardzoon van Derick 6 bunder land en een land voor 6 malder en 6 kop rogge 's jaars in pacht.

Schloss Haag nr. 4231.

2686. 1485.

De raden van Philips de Schone als hertog van Gelre verklaren voor de hertog ter betaling van de ruiters van de stad Venlo 300 goudguldens ter leen ontvangen te hebben en beloven terugbetaling uit de eerstvolgende ponschatting van het land van Kessel.

Venlo inv. nr. 2420.

2686A. 1486 januari 12.

des godesdage na derthiendach

Wilhem van Vloedorpe, erfvoogd van Roermond, zal Emont van Baerle, schadeloos houden.

Scheres nr. 673.

2687. 1486 januari 22.

Jacob, graaf te Horn, heer te Althena, te Corterssem en te Cranendonck verklaart zijn onderdanen van Weert en Nederweert te ontlasten van een jaarrente van 527 rijnse guldens,

die zij moeten opbrengen vanwege de uitgaven voor "vuet-knechten inde reysiger", die zij terwille van hem en zijn broer, de bisschop van Luik in deze vete met Robrecht van Arenberg gemaakt hadden en hun daarom weeg-, gruit- en cijnsrecht verkocht te hebben tot een bedrag van 50 rijnse guldens per jaar en de rest van de door Weert enz. te betalen en betaalde rente te zullen vergoeden door zijn rentmeester; bovendien, dat zij ter vergoeding van de schade en last, hun berokkend door Wilhem van Arenberg, Ghyse van Kanne en Robrecht van Arenberg, in de vrijheid van Weert op alle marktdagen vrij binnen- en buitenlands meel zullen mogen verhandelen "sonder kalenteren".

de Win, regest nr. 43.

2688. 1486 januari 22.

Jacob, graaf te Horn, heer te Althena, te Corterssem en te Cranendonck etc. geeft zijn onderdanen des "lans van Hoerne te weten ain der Masen", van Weert en Nederweert 9.000 rijnse guldens als vergoeding voor de schade, geleden vanwege Wilm van Arenberg terwille van hem en zijn broer de bisschop te Luik.

de Win, regest nr. 44; Publications 1892 p 149 noot 2.

2689. 1486 januari 30.

Ott Schinck, ritmeester, en Kemphusen, Heynrick van Best, Barijck, Schonenberg, Philips Herder, Philips van Juckrayd, Wincken van der Hart, Douff Jorye ind Paerle, ridder Ghyse Heythusen, Holtmolen, Zoers, Franck van Baersdonck, Franck Verkulen, Lievendael, Herman Koevoit, Bruyckman, Schoen Jory, Marcelis, Heynrick van Laensteyn, Conrardt Cress, Herman Boesell, Kummell, Coenrairdt van Struyck, Jacob Vedderman, Herman Planck, Heynrick van Wiss, Clais van Lymbrig, Clais Rocelder, Cornelis Selbach, Vullinck van Kessel, Jan van Eyll ende Sluper "hoefflude ind ruyteren" vanwege graaf Jacob te Horn verklaren, dat zij in tegenwoordigheid van de graaf van Horn voornoemd overeengekomen zijn met de inwoners van Weert en Nederweert in het land van Horn, dat deze laatsten hun voor soldij en schade van paarden zullen geven 2.000 rijnse guldens, verschuldigd aan brandschatting tijdens de laatste oorlog tussen de graaf van Horne en Roprecht van der Marcke.

de Win, regest nr. 45; Publications 1892 p 225. ?

2690. 1486 omtrent eind februari.

Vanuit Stokkem komende levert Guido van Canne, bevelhebber der aanhangers van van der Marck, slag met de aanhangers van Johan van Horn, bisschop van Luik, nabij Weert, en verslaat

ze. Om plundering te ontgaan moet de stad Weert hem 12.000
rijnse guldens brandschatting betalen en 20 burgers als
gijzelaar stellen.

Pompen p 157-158; Harsin p 180; Wolters; Hornes p 136.

2691. 1486 maart 24.

Schepenen enz. van Heithusen en Roggel verklaren, dat sche-
penen enz. van Weert en Nederweert borg blijven voor een
jaarrente van 46 rijnse guldens en een van 18 rijnse gul-
dens, welke die van Heuthuysen en Roggel moeten betalen aan
"Johan Vynck Aerts soen ende Marie synre wittige huisvrouw"
burgers van Venlo en "dat die burgermeesteren van Weert en
Nederweert . . . nyet te doen en hebben" met de schuld zelf.
de Win, regist nr. 46; Publications 1892 p 149.

2692. 1486 april 9.

Op de dag van zijn kroning tot roomskoning verheft Maximili-
aan I Chimay tot een rijksvorstendom (prinsdom).

Paravicini p 24.

2693. 1486 april 26.

Burgemeesters, schepenen, gezworenen etc. "der kerspelen
en dingbanken van Weert, Nederweert, Wessem, Haelen, Neer
en Heithusen" verklaren verkocht te hebben aan Styne Cla-
sen te Venlo een jaarrente van 15 rijnse guldens.

de Win, regist nr. 47; Publications 1892 p 150.

2694. 1486 mei 1.

Barbara van Wachtendonk draagt via Vincent graaf van Meurs,
als leenheer, over haar leengoed "an der Neelerstraszen (te
Dülken) aan de Kruisherer te Dülken (inzake Priorhof).
Het leen verplicht tot dienstplicht met man, paard en harnas.

Dülken p 10.

2695. 1486 mei 5.

Jacob II graaf van Horn verbiedt de ingezetenen van Neer
schatting te betalen aan zijn nicht de vrouwe van Ghoor.

Delahaye p 88.

2696. 1486 juni 11.

Johan van Binsfeld van Burgau (bij Düren) verheft het Heins-
bergs leen Burgau na dode Willem van Elmpt heer te Burgau.

Selfkantkreis 1953 p 28.

2697. 1486 juni 22 (in der stad van Romunde)

Jacob, graaf van Horn, (Jan van Horn), bisschop van Luik, (Vincent) graaf van Meurs, in bijzijn van een deel der leenmannen, oorkonden, dat de bisschop en de graaf van Meurs een rentmeester-generaal zullen benoemen (voor het land van Horn) teneinde te berekenen de lasten en schulden van Jacob aan Vincent.

De bisschop en Vincent hebben vrijgeleide in het gehele land (van Horn) (om te zien of Jacob zich aan zijn plichten houdt). Aanwezig de leenmannen: Vlodorp, Cortenbach en Henken Kers.

Loonse lenen p 52-53.

2698. 1486 juni 22.

Jacob II graaf van Horn verkoopt het graafschap Horn, de heerlijkheden Weert en Kortessem en de voogdijen van Thorn en Neeritter aan Vincent graaf van Meurs voor 26.000 rijns guldens met recht van inlossing.

Paravicini p 60.

2699. 1486 juni 24.

Burgemeesteren, schepenen en gehele gemeente van buiten Wessem, schepenen en gemeente van het dorp van Horn en Buggenum, schepenen en gemeente der bank van Beegden oorkonden, dat zij twist hadden met de ingezetenen van (Oever)weert en Nederweert over de brandschat-betaling aan Ghyse van Kanne, die te Thorn beloofd was door die van Weert en Nederweert op bevel van Jacob II, graaf van Horn, en waarvan die van Weert en Nederweert de 3 eerste termijnen, in totaal 6.500 rijns guldens betaald hebben, waarvoor ze geld hebben moeten lenen in 's Hertogenbosch, Roermond en Venlo.

De twist is beslecht door Jacop I graaf van Horn, Frederik Schellard van Obbendorp, heer te Schinnen, en Henrick Kellener.

Hun uitspraak luidt op verbeurte van 100 rozen nobels, half voor de heer, half voor de klager, dat die van buiten Wessem c.s. aan die van Weert en Nederweert binnen 2 maanden 500 rijns guldens betalen of 500 + 6% tot Pasen eerstkomend.

Als oorkonders in gebreke blijven, zullen die van Weert en Nederweert 2 schepenen uit dorp van Horn en Buggenum, 2 schepenen van buiten Wessem en 2 schepenen uit de bank van Beegden binnen Weert of Roermond in leistung mogen opvorderen op verteer van 5 stuivers per schepen per dag.

Zegelaars schepenen van binnen Wessem namens de schepenen van buiten Wessem, die geen zegel hebben, schepenen van Haelen voor schepenen en gemeente van Horn en Buggenum, die geen zegel hebben, schepenen en gemeente van Beegden met hun schependomszegel.

Pompen ? ; Slangen ? ; de Win, regist nr. 48; Publications 1892 p 150.

2700. 1486 juni 27.

Scheiding en deling der goederen van wijlen Raboth van der Horst tussen 1) Arnolt van Wachtendonk en 2) de gebroeders Rabolt en Willem van der Horst.

Diersfordt p 310.

2701. 1486 juli 3.

Het kapittel van Thorn vergadert na de dood van abdis Gertrudis de Sombref op 4 april op gewone wijze; men besluit op 12 april tot de keus van een nieuwe abdis over te gaan in Roermond. Het merendeel van het kapittel koos daar Eva van Ysenburch tot abdis.

De keus werd aan bisschop en kapittel van Luik medegedeeld, die de keuze goedkeurden.

Later benoemde de bisschop van Luik echter zekere Amelia de Rennenberch tot abdis, die zich in het bezit stelde en in het abbatiale hof ging wonen.

Habets; Thorn p 423-424.

2701A. 1486 juli 8.

opten saterdach na unser liever vrouwendach visitationis

Johan van Eyll Tilmanszoon, leenheer, beleent Johan van Eyll Thijszoon, heer te Geisteren, met de goederen genaamd die Kuesdunck en het goed then Beirckten ten behoeve van de tucht van diens vrouw Elisabeth van Ghoer, na diens overlijden.

Leenmannen aanwezig: Johan van Boedberch, erfmaarschalk van Gelre, en Elbert van Eyll.

Scheres nr. 700.

2702. 1486 juli 9.

Vincent, graaf van Meurs, en jonggraaf Bernhard zullen Arnt Dobbelstein van Doenrade schadeloos houden voor 3.003 gulden.

Schloss Haag nr. 1288.

2703. 1486 juli 11.

(Leenmannen van het Maasland) bepalen, dat degene, die weigert voor de leenzaal een leen te verheffen of te procederen, beschreven zal worden op het volgende genacht, op verbeurte van zijn leen volgens vonnis van stadhouder en leenmannen ten profijte van de heer.

Loonse lenen p 8.

2704. 1486 september 17.

le jour de saint Lambert

Jan van Horne, bisschop van Luik, viert in de kathedraal van Luik zijn eerste mis; diaken is zijn vader Jacob I, graaf van

Horn, minderbroeder en subdiaken is zijn neef, de graaf van Solms. Verder dienden aan het altaar Antoine van Bergen, abt van St. Truiden, en de wijbisschop van Luik.

Aanwezig zijn ook (Jacob (II)) graaf van Horn en (Vincent) graaf van Meurs.

Pompen p 160.

2705. 1486 september 23.

Huwelijksvoorwaarden tussen Arnold Schenk van Nydeggen ¹, zoon van Johan, heer te Walbeck, en Irmgard van Schonau, en Isabella van Oest ¹, dochter van Derich, heer van Hillenraad, raad en keukenmeester van Arnold hertog van Gelre en Aleid van Tüschbroich genaamd Eggenraide. Isabella brengt in: slot Hillenraad c.a. met de voorburcht, de hof te Hillenraad, de molen, de pastorie en 12 keurmedige goederen te Swalmen, de tol te Asselt en vele andere goederen.

Medezegelaars: Johan Schenk van Nydeggen, vader, Otto Schenk van Nydeggen, broer van de bruidegom, Willem van Schoenauwen, Peter van Tüschbroich genaamd Eggenraide, Felicitas en Alverta van Oest, zusters van de bruid, Werner van Bongart, Reynier van Holthuysen, drost van Kriekenbeek, Christoffel van Wylack, Wynant Schenk van Nydeggen, Engelbert van Brempt junior, Johan Pieck, Robert van Berch genaamd van Dorffendael heer te Kornelismünster, Daem Speess van Büllesheim en Bal-den van Berch genaamd van Dorffendael.

Schenk p 44-45; Steffens p 279; Schloss Haag nr. 4426.

1) Overleden: de man 5-7-1526; de vrouw 15-4-1502 begraven op het koor van de kerk van Ste Agatha bij Kuik.

2706. 1486 november 1.

Hendrik van Blitterswick wordt beleend met zijn deel in de heerlijkheid Afferden ten Kuiksen rechten.

Schloss Haag; Afferden.

2707. 1486 november 30.

ca.

Johan VII heer van Merode (1485-1497) staat voor 4.000 gulden borg voor zijn verwant Jacob II graaf van Horn.

Domsta I p 161.

2708. 1486 november.

van Boedberg

Richter en laten te Geldern oorkonden, dat Johanna (van Hüls) aan haar zoon jonker Frederik van Hüls een weide aan de Haigh aan de Niers gegeven heeft.

Schloss Haag nr. 591.

2709. 1486.

Johan van Eyll Tilmanszoon, leenheer, oorkondt in aanwezigheid van twee zijner leenmannen, te weten Johan van Boedberg, ridder, erfmaarschalk van Gelre, en Elbert van Eyll, ridder, beleend te hebben Johan van Eyll Thijszoon, heer te Geysteren, met het goed Kuesdonck en het goed then Beirckten in en buiten het kerspel Baarlo in het land van Kessel. De beleende vraagt het goed als weduwegoed te mogen verbinden voor zijn vrouw Elisabeth van Goor, hetgeen wordt toegestaan.

Publications XXXIII p 424-425.

2710. 1486 . . .

Burgemeesters, schepenen enz. der bank van Wessem met haar onderbanken en dorpen Ophoven, Geystingen en Beegden, schepenen enz. der bank van Haelen, Heythusen en Neer verklaren, dat "burgermeysteren, schepenen ind ganse gemeynten van Weert en Nederweert" zich "mit en gelyck onss" verplicht hebben een jaarrente van 24 rijnsse guldens te betalen aan Thys Kremer, burger te Roermond, tot aflossing van een kapitaal.

de Win, regist nr. 49.

2711. 1486.

Binnen Nieuwstad wordt vanuit Kinrooi een nonnenklooster van de orde van het H. Graf gesticht¹.

Chronijk p 72.

1) Ze vertrokken in 1496 naar Luik (Chronijk p 83).

2712. 1486 - 1502.

Barbara van Wachtendonk, Reiniersdochter¹, (overleden 1502) huwt Zander van Asselt (overleden vóór 1486), uit welk huwelijk Anna, huwt met Renier van Tegelen, en Margriet, huwt met Seetze van Breede.

Publications XC - XCI p 60-61, 64.

1) Zij schenkt in 1486 een hof aan de Neelerstraten te Dülken aan de Kruisheren van Dülken.

2713. 1487 februari.

Frederik van Horn, heer van Montigny, sneuvelt tijdens het beleg van Guise.

Harsin p 198.

2714. 1487 maart 14.

Een leger onder leiding van Everard van der Marck neemt Jacob II graaf van Horn, Raes de Waroux en Nicolaas van Cortembach

gevangen nabij Haccourt en zet ze gevangen te Logne onder bewaking van de garde van Jeannot le Bâtard; de gevangenschap zou drie jaar duren.

Harsin p 215-216.

2715. 1487 april 19.

Huwelijksverdrag tussen Adriaan van Boedberg, oudste zoon van Johan, erfmaarschalk, en Adriana van Eyll, dochter van Elbert van Eyll en Margaretha van Tytze.

Herman, broer van Adriaan van Boedberg, verklaart zich akkoord d.d. 1487 oktober 23.

Schloss Haag nr. 963.

2716. 1487 mei 6.

Inwoners van Anrath leggen in aanwezigheid van Antonius van Palant, ridder, op het Huis Nersen, erfvoogd te Anrath, attestatie af, dat de inwoners volgens oude gewoonte en heerkomen voogd en Huis te Nersen plegen te dienen (froynden) met plaggen steken, leem laden en varen, brand- en geriefhout hakken, sloten graven en vegen, en dat ze tijdens deze arbeid de kost genieten.

Bij verzuim van werk worden ze door de bode op Huis Nersen gedagvaard en beboet.

Annalen Historischen Vereins Niederrhein nrs. 9 - 10 p 256-257.

2717. 1487 mei 10.

De echtelieden Derick Schenk van Nydeggen en Alheid van Buren, heer en vrouwe te Arcen, Afferden en Walbeck, geven met toestemming van hun kinderen Winand, Johan, Rolman, Derick en Henrick aan hun dochter Anna¹, non te Gravendaal, 11½ malder gerste, 11½ malder haver en 1½ malder en 1 vat rogge jaarrente.

Schloss Haag nr. 4393.

1) Nr. 4394 d.d. 1487 augustus 7 is Derick, vader, dood.

Weduwe en zoons en dochter Petronella, gehuwd met Frederik van Hüls, delen de vaderlijke erfenis.

2718. 1487 juli.

In de veldslag van Béthune lijdt het Bourgondisch leger onder leiding van Adolf III graaf van Nassau-Wiesbaden een nederlaag tegen de Fransen; onder de gevangenen Karel van Egmond, zoon van Adolf hertog van Gelre.

Maasgouw 1900 p 88.

2719. 1487 augustus 7.

Door scheidslieden Johan Schenk van Nydeggen, heer te Walbeck, Wolter van Bueren, Johan Hoen von dem Broik, Keyner van Holt-

^{drost}
hausen, heer van Kriekenbeek, en Engelbrecht van Brempt, drost van Straelen, wordt een scheiding en deling bewerkt van de goederen van Diederik Schenk van Nydeggen, gehuwd met Adelheid van Buren, erfdochter van Arcen en Velden:

- Wynand, oudste zoon: Huis Arcen en de dorpen Arcen, Velden en Schanlo met alle toebehoor, tienden, renten en pachten;
- Johan: Huis Blijenbeek en heerlijkheid Afferden, goed te Ottersum (Kleefs leen) en de vier hoven van Blijenbeek;
- Roelman: de halve heerlijkheid Walbeck en het goed te Pieze;
- Derick: een goed in Gelderland, het goed te Nifterik, Millingen en Loet, de hof ter Niersen bij Hoest en geldrenten;
- Hendrik, Huis Hoest bij Weeze met koren-, vol- en oliemolens, 5 hoven, patronaatsrecht van Weeze en de hof angen Eyndt te Afferden;
- Petronella: verschillende geldrenten.

Schenk p 80.

2720. 1487 augustus 10.

Johan van Elmpt, namens de kinderen van Godhard van Erp en Bertha van Brempt, echtelieden, te weten Goessen, Willem, Hendrik, Catharina en Jan, verheft voor Jacob II, graaf van Horn, Arent van Ghoor tot Aldenghoor, Fullinck van Pollart en Willem de Rousse, leenmannen, het Huis c.a. van Werreberg.

Publications XVI p 24; Keverberg; Aldenghoor nr. 130.

1) Kan niet; Jacob zit sedert 14 maart 1487 gevangen te Logne.
(zie 1487 maart 14, regest nr. 2714)

Is Jacob I, graaf van Horn, hier bedoeld ?

2721. 1487 augustus 17.

Enige burgers van Luik hebben garant gestaan voor 6.045 guldens, die gijzelaars van Weert in Luik moesten betalen. Als onderpand houden zij de muntmeester van Weert in Luik in arrest.

Harsin p 186 noot 100.

2722. 1487 september 25.

Johan VII heer van Merode ^{ca.} (1485 - 1497) staat voor 1.400 guldens borg voor zijn verwant Johan van Horn, bisschop van Luik.
Domsta I p 161.

2723. 1487 september 26.

Vincent graaf van Meurs en jonggraaf Bernhard verkopen aan Katharina, dochter van Gelre, Huis en goed Issum. Een maand later verklaart Katharina, dat Johan paltsgraaf, graaf van Sponheim, de koopprijs van 3.600 rijns gulden betaald heeft

en dat Katharina slechts vruchtgebruikster is.

Geldrischer Heimatkalender 1963 p 190.

2724. 1487 september 30.

daags voor sint remeysdach =

Jacob graaf te Horn, (heer) te Altena, Cortessem en Cranendonk, verleent zijn onderdanen in het graafschap Horn het recht, voor eigen schepenen terecht te staan ¹, uitgezonderd misdaden tegen de graaf als persoon en zijn hoogheid, die hij zichzelf voorbehoudt.

Medezegelaars: Arnolt van Ghoir Danielszoon, Johan van Ghoir en Henrick van Nuynhem.

= Publications CI p 191 St Remeysdag met datum en XVI p 49-50; Slanghen p 147; Delahaye p 2 met datum 1 oktober.

1) Hierdoor werd de hoofdbank van Haelen ontslagen van de verplichting, voor elk vonnis in criminalibus récharge te halen op de hoofdbank van Vliermaal.

2725. 1487 oktober 1.

Maximiliaan, roomskoning, geeft zijn wapenheraut Vilvoorde opdracht, aan de graaf van Horn bevel te betekenen, abdis, kapittel en onderzaten van Thorn ongemoeid te laten op verbeurte van verlies van zijn leengoed en voogdij.

Thorn annexes nr. 28.

2726. 1487 oktober 1.

Maximiliaan, roomskoning, draagt Philips graaf van Nassau, drost te Stokkem, en Willem van Vlodrop, ridder, erfvoogd te Roermond, op, de akte van sauvegarde, aan abdis, kapittel en onderzaten van Thorn verleend tegen aanmatigheden van de graaf van Horn, welke sauvegarde door de heraut Vilvoorde aan de graaf van Horn is betekend, desniettegenstaande die graaf van Horn zich weer vergrepen heeft aan onderzaten en goederen van die van Thorn, in rechten te handhaven en als voogden van Thorn in plaats van de graaf van Horn op te treden.

Thorn annexes nr. 27.

2727. 1487 november 11.¹

Aantekening, dat Jacob II graaf van Horn zozeer in schulden is geraakt, dat hij het graafschap moet overdragen aan zijn oom Vincent graaf van Meurs, die hem grote sommen had geschoten.

(Jacob mag binnen zekere termijn lossen, doch zag daarvan af en droeg het graafschap met brieven in forma over)

Slanghen p 147.

1) Vergelijk 1486 juni 22 (regesten nrs 2697 en 2698)

2728. 1487 december 2.

Adolf, graaf van Nassau, stadhouder der lenen van Gelre, beleent Arnt Schenk van Nydeggen met Huis en burcht Hillenrath in de heerlijkheid Swalmen, het recht op het Elmpterwald, met het veld op dem Graet (Praet) en het Huis te Swalmen.

Schloss Haag nr. 2320.

2729. 1487.

Arnt Spede, als schepen en kerkmeester te Kaldenkirchen, verkoopt aan de Kruisheren van Venlo een jaarrente van 13 rijnsguldens wegens een som geld, hem betaald tot het bouwen van de kerktoren.

Publications XCII - XCIII p 364.

2730. 1487.

Reglement op de molens op de Niers en het vegen van de rivierbedding, gesloten tussen Catharina, dochter van Gelre, en de ambten Stralen, Wachtendonk, Kriekenbeck, Kempen en Oedt en de hertog van Kleef.

Grefrath p 111.

2731. 1487 en later.

De bonis custodilibus dominorum capitularium insignis ecclesie collegiate sancte marie aquensis et hec bona vulgariter nominantur soecken collecta anno 1487 (Erkelenz):

- land, dat tiendplichtig is en betimmerd wordt, dan moet men "eine soecke" betalen, zijnde 3 vat haver genaamd hofvat, hetgeen men betaalt met 2 sommeren en 1 kop haver en daarna is het goed (perceel) tiendvrij; wordt het gebouw afgebroken, dan wordt het perceel weer tiendplichtig als tevoren. Maakt men er grasland of boomgaard van, dan betaalt men per morgen een tiend-hoen.

In 1492 heeft rentmeester Johan Kerff 29 soecken gerekend; ze vervallen op St. Gertrudis.

Annalen Historischen Vereins Niederrhein V p 34.

2732. 1487 - 1523.

Beneficielijst (Maas)bracht, appendix van Echt, 1523 solvit d. Bartholomeus de Fine pro placet coadjutoris 6 gr.

altare s. agathe

1487 rector d. Henricus Tollener, pro absentia 4 gr.

altare sancti silvestri in Echt novum.

Publications LXI p 40.

2733. 1487 - 1557.

Beneficielijst Heel, appendix van Wessem:

ecclesia:

14.. rektor Jacobus Luytkens;

1487 Christianus Rutgerus, officians;

1523 rektor Dyonisius Papenbrouck, absent;

1552 in lite;

1554 litigiosa; deservitor per Henricus Herle;

1557 Johannes Caelen na dode Laurentius de Rodeduni en afstand van Antonius de Hertoge, rector ecclesiae.

altaar H. Maria:

1510 rector Walterus Lambertus.

matricularia.

Publications LXI p 82.

2734. 1488 februari 5.

Voor schepenen van Thorn draagt Lenart van Stockbroeck Lenartszoon over aan Johan Goltsteyn, prior der Kruisheren te Roermond, een erfpacht van 12 malder rogge uit 7 bunder land te Thorn in de Oe o.a. belend door land van Pollaert.

Habets; Thorn p 424-425.

2735. 1488 februari 5.

Huwelijkse voorwaarden tussen Petronella Schenk van Nydeggen, dochter van Dederich, heer te Afferden en Walbeck, en Alheit van Buren, erfdochter van Arcen, en Frederik van Hüls, zoon van Frederik en Johanna van Boedberg.

Medezegelaars: Herman, aartsbisschop van Keulen, Johan van Boedberg, erfmaarschalk van Gelre, Frederik en Gottschalk van Hüls te Raede, gebroeders, Luther van Stamheim, de broers van de bruid, haar oom Johan Schenk van Nydeggen te Walbeck, Johan Hoen van dem Broek, Reyner van Holthuysen, Engelbrecht van Brempt.

Schenk p 84-85; Schloss Haag nr. 3217 met datum 7 december.

2736. 1488 februari 11.

Gerard van Broeckhuysen draagt over aan Sybrecht van Holtmeulen de brieven inzake de rente van Ray (Venray), die hem, de Regularissen van Straelen, en zijn broer Johan toebehoren.

Schloss Haag nr. 1040.

2737. 1488 februari 11.

Huwelijkse voorwaarden tussen Helwich Gerardsdochter van Broekhuizen en Sybert van Holtmeulen uit Tegelen:

De vader van de bruid draagt over 1/6 der verpande domeinen van Venray, zijnde 1/6 van 6.000 gulden hoofdsom.

Sybert krijgt 2-9-1488 $5\frac{1}{2}$ morgen land te Broekhuizen, tijns-
roerig aan het Huis Broekhuizen;
- kopen op 22-5-1506 van Johan van Holtmeulen en Agnes Roe-
vers al hun goed onder Tegelen, te weten Huis de Munt, hof
de Bongart, Vullingshuis en hun aandeel in de tiend te Te-
gelen;
- hebben twee zonen: Gerrit van Holtmeulen en Vullinck.
Sybert van Holtmeulen is vóór 1536 dood.

Maasgouw 1984 p 162, 164.

2738. 1488 maart 12.

De gebroeders Hendrik, Levell, Dederik en Gielis van Baexem
schenken hun natuurlijke zuster (vaderskind) Diericken van
Baexem een erfpacht van 4 malder rogge ten laste van de hoe-
ve gher Hagen te Graethem.

Habets; Thorn p 426.

2738A. 1488 april 15.

"Geschreven int jaer uns elyff Heeren gebuyrtten du men schrieff
duysent vierhondert ind achtentachtentich des eersten dinst-
dachs nae beloken paschendach"

Jacop Loeyers, Peter van der Linden, Goeten Helremans, Lens
Goetbellen, Dyrck Pijls en Joeyst Koeyfs, schepenen van Bec-
den (Beegden), verklaren, dat Johan Kempen verkoopt aan Aretz
Roeders, twee malder rogge erfpacht, Beegderveld, een morgen
aan de weg naar Horn, een vrecht bij de Schuytenkleyff, een
vrecht op genen Drinckaert in der Oe en nog een klein stukje
land op het Beegderveld.

Afschrift op papier, inv. nr. 100, appelproces 1624: Herman
van Elmpt qq. versus Jeronimus van den Kerckhove.
Schepenbank Wessem.

2739. 1488 juli 13.

Sedan (Fr.) Chimay

Roprecht van der Marck, heer te Esden, te Jemay en Flouchin-
gen etc., verklaart, dat er een minnelijke schikking heeft
plaats gehad betreffende de restanten van een brandschatting,
die de onderzaten van Horn en Weert nog schuldig waren en die
ten tijde van Wilhelms van der Marck door Ghyse van Canne was
afgedwongen en welke overeenkomst ook door de stad Luik (Luyt-
gen) wordt goedgekeurd.

de Win, regist nr. 50; Publications 1892 p 150.

2740. 1488 juni 15.

zondag na oktaaf van sakramentsdag

Derich Joffart doet afstand van het goed, dat hij van de pri-
or had verworven, genaamd Rickelerleen in het kerspel Doveren

* *van de kruisheren te Hohenbusch*

ten behoeve van Lambert Harve als Wassenbergs leen.
Gillesen nr. 125.

2741. 1488 juli 24.

Cornelia, erfdochter van Jan Spede van Langenfeld en Johanna van Haeften, huwt Tyelman van Kessel.
Het huwelijk blijft kennelijk kinderloos; uit haar tweede huwelijk met Goert Vinck stamt een (van de meerdere ?) dochter, die vóór 9 mei 1536 huwt met Goessen van Erp genaamd Warrenberg, zoon van Godert van Erp tot den Vinckendonck en Berta van Brempt tot Elmpt.

Kempen-Krefeld 1963 p 172.

2742. 1488 augustus 19.

Heinrick Hoveler en Wilhelma inghen Hüls, echtelieden, zullen Johan van Boedberg, erfmaarschalk, schadeloos houden wegens borg staan bij Willem Kellener.
Oorkonders: schepenen van Wassenberg.

Schloss Haag nr. 946.

2742A. 1488 oktober 2.

des neisten donresdages na sent remeyssdage des heilligen bisschofs

Mechtelt van Boidberch, weduwe van Frederich van Brempt, nu vrouw van Frederik van Hulse van Raide en haar zoon Johan van Brempt en diens vrouw Stijne verklaren te hebben overgedragen aan Frederik van Hulse van Raide de hof zu Bongart te Swaeffhuw in het kerspel Ymmerich in het gericht van Vrymerschum.

Bezegeld met schependomszegel en Frederik van Bair, schout te Mörs.

Scheres nr. 1546.

2742B. 1488 oktober 13.

opten manendach na synte victoirsdach

Voor schepenen van Capellen verkopen Elbert van Eyll, ridder, en Aelheyte van Eyll en Johan van Bellichaven, echtelieden, een jaarrente uit het goed angen Eynde te Capellen, toebehorende aan Johan van Alphen, ridder, heer te Honepel, aan Jacob Haven en echtgenote, losbaar met 100 rijns gulden.

Scheres nr. 1462/63.

2743. 1488 oktober 26.

Door bemiddeling van Willem Rouver, abt te Gladbach, Hendrik van Hompesch, ridder, heer te Wickrath, Willem van Nesselrode, heer te Reide, Johan, heer te Milendonk, en

van Mirlaer

Godart van Harve, wordt besloten tot schorsing van de vete tussen de stad Venlo en Elbert van Nijvenheim.

Venlo nr. 1877.

2743A. 1488 november 5.

Diederik Mangelman, voogd van het land Millen, beslecht het geschil tussen Willem van Vlodorp, ridder, erfvoogd te Roermond, en Hendrik Honckler over het goed te Arcen. Hendrik zal op verzoek van Willem het goed te Arcen overdragen, doch behoudt de huisraad. Hendrik kwiteert Willem voor ontvangst van 225 overlandse rijns-guldens alsmede voor de ontvangst van een paard.

Hatzfeldt nr. 627.

2744. 1488.

De stad Wassenberg verkoopt haar vordering van 60 gulden 's jaars op Vincent graaf van Meurs wegens een schuld van 988 rijns-guldens aan de stad, aan het Damesstift te Heinsberg.

Selfkantkreis 1979 p 30.

2745. 1488.

Willem, graaf van Neuenahr, drost van het ambt Erkelenz, doet uitspraak in een geschil over de toepassing van graan-maten te Erkelenz.

Annalen Historischen Vereins Niederrhein V p 36.

2746. 1488.

Wijziging der scheiding en deling van 7 augustus 1487 (regist nr. 2719):

- Johan Schenck van Nydeggen krijgt alsnog de bieraëccijns met de tienden, hoenders en kapoenen, die eerder zijn broer Roelman waren toegescheiden en hij zal samen met Roelman de water- en rosmolen te Afferden gemeenschappelijk gebruiken;
- Johan verwerft tevens een deel der goederen, die zijn vader Diederik had geërfd van Goesen Steck, ridder.

Schenk p 80-81.

2747. 1489 januari 5.

Huwelijkse voorwaarden tussen Wynand Schenk van Nydeggen (heer van Arcen, Velden en Schanlo), (zoon van Diederik en Adelheid van Buren, erfdochter van Arcen) en Johanna van der Donk, dochter van Claes, heer te Obbicht en Papenhoven en Agnes van Petersheim.

Medezegelaars, broers van de bruidegom (zie 1487 augustus 7),

Frederik van Hüls, Reyner van Holthuysen, ^{dood}heer van Kriekenbeek, Engelbrecht van Brempt, namens bruidegom, en Gerlink van der Donk, domkanunnik te Utrecht, oom van de bruid, Arnt heer van Blitterswijk, Hendrik van Honstein genaamd van Bommelsborg en Claes van der Donk, broer van de bruid.

Schenk p 81; Schloss Haag nr. 4396.

2748. 1489 januari 16.

Jan van Horn, bisschop van Luik, belegert Maaseik, dat een garnizoen heeft onder leiding van Robert Everardszoon van der Marck; de stad wordt bij verdrag overgegeven en het garnizoen mag naar Aken trekken.

Harsin p 244-245; Publications VI p 402 met datum 1489 december 19 - 1490 januari 2.

De overgave zou hebben plaatsgevonden na bemiddeling van Vincent graaf van Meurs. Zie ook regist nr. 2767.

2749. 1489 februari.

Onderhandelingen in Maastricht tussen de partijen van der Marck, Croy en Horn.

Mede aanwezig: Vincent, graaf van Meurs, en Antoine, baron van Pallant.

Harsin p 247.

2750. 1489 april 1.

Voor schepenen van Kessenich verkoopt Gerard Peter Eerensoen aan Johan Goltstein, prior der Kruisheren te Roermond, 4 malder rogge ten laste van Hendrik Hoevelmans op Hoevelmans' hof te Kessenich.

Habets; Thorn p 427-428.

2751. 1489 april 3.

Jan van Horn, bisschop van Luik, verslaat nabij Zonhoven de troepen van Van der Marck; onder de gevangenen zijn Robert van der Marck, kapitein Blanchart en Jeannot le Bâtard.

Harsin p 253; Chronijk p 74 met jaartal 1490.

2751A. 1489 mei 13.

ipso die servatii

Johan van Eyll Swederzoon beleent Arnt Schynck van Nydeggen, heer te Hillenrade, met het Snoixgoed in Nieuwkerk en Aldekerk.

Scheres nr. 1586.

2751B. 1489 juli 28.

dynstach neist nae sent jacopsdage der hilligen apostels
Overeenkomst tussen Wilhem van Hoistede, mede voor zijn
vrouw Elisabeth van Baerle en Eva van Brede, mede namens
haar kinderen van Emond van Baerle.
Medezegelaars: Wilhem van Vlodorp, Clais van Zysse (?),
Philips van Eyle, Heynrich van der Kraken, Johan Hillen.
Scheres nr. 670.

2752. 1489 november 18.

Elisabeth van Montfort, vrouwe van (Nieuwen-)ghoor, doch-
ter van Jan van (Montfort)Roover, ridder, (overleden in
1476 of 1489) en Maria (of Elisabeth) van Ghoor, huwt Go-
dart van Drachenfels.

Publications LXV p 429.

2753. 1489 november 30.

Johan Schenk van Nydeggen, heer van Afferden, beleent zijn
neef Johan van Oest met een erfcijns in de heerlijkheid Well.
Schloss Haag nr. 5002.

2754. 1489 . . .

Burgemeester, schepenen enz. van Weert en Nederweert ver-
klaren verkocht te hebben aan het "Convent des goidshuyse
unsser liever vrouwen buyten Heinsberg" een jaarrente van
21 enkele goudgulden en 5 stuiver.

de Win, regist nr. 52; Publications 1892 p 151.

2755. 1489.

De aartsbisschop van Keulen verpand de hoge justitie van
Hüls aan Frederik, heer van Hüls, voor 700 goudgulden; de
aartsbisschop lost dit pand in 1574.

Kempen-Krefeld 1971 p 72.

2756. 1489 - 1539.

Hendrik Vogels, schout van het Maasland, bezit de molen te
Overhaelen en 14 malder rogge 's jaars erfpacht daaruit.
De Vogelshof was tweelenig: een deel te Ghoor, het andere
deel te Horn; hij werd op 22 juni 1506 door Johan Johans-
zoon Vogels verheven voor het leenhof van Horn en op 25
juli 1531 door Joost van Meerssen, kastelein te Loevestein,
gehuwd met Hendrica Vogels. Op 8 maart 1539 door Frans Vo-
gels en op 15 december 1539 door Gerard van Merwijck als man

van Johanna van Do(e)rn(e), vruchtgebruikster, weduwe van Hendrik Vogels.

Publications XVI p 46.

2757. 1489 - 1553.

Gerrit van Goor Alartszoon, in 1489 en 1493 beleend met de Kesselshof te Hinsbeck, in 1493 met Kaldenbroek bij Lottum, leeft niet meer in 1502; hij was gehuwd met Katharina van den Bongart, op 2-6-1503 vermeld als zijn weduwe.
Hun kinderen:

- Alart van Goor, verheft als meerderjarige op 18-11-1523 het Huis Kaldenbroek en overlijdt op 4-4-1553; hij kocht de hof Soeterbeeck in het kerspel Baarlo en werd daarmee beleend op 3-10-1542 en huwde Ursula van Weijerhorst,
N

- Bela, kanonikes in O.L.Vrouwe Munster te Roermond.

Maasgouw 1901 p 51-52.

2758. 1490 januari 31.

Huwelijkse voorwaarden tussen Johan, (graaf) van Meurs en Sarwerden, en Anna van dem Berge, dochter van Oswald, graaf van den Berg, en Elisabeth van Meurs, gravin van den Berg.

Getuigen o.a.: Vincent, graaf van Meurs, Everwijn graaf van Bentheim, heer te Steinfurt.

Annalen Historischen Vereins Niederrhein 1877[?] p 138-139, 143-144.

2759. 1490 februari 1 (in den belech vur Monfort)(=Montfoort, prov. Utrecht)

Adolf, graaf van Nassau, stadhouder van Gelre, bericht de magistraat te Venlo, dat ridderschap en schepenen van het land van Kriekenbeek zich beklagd hebben over het schenden van de te Arcen gesloten overeenkomst tussen 's konings raden en die van Venlo aangaande "den huesken van Leut"; dat de pastoor van Venlo met de schutten aan dat huisje is gekomen met gewapende hand en met bogen bewapend en met geweld de offergelden heeft ontnomen van hem, die daartoe was gesteld, vervolgens die persoon verjaagd en een ander in zijn plaats aangesteld om de offergaven van zijnswege te ontvangen.

Venlo inv. nr. 488.

2760. 1490 maart 2.

(Vincent graaf van Meurs) wordt voor het leenhof van Loon (= kuringen) beleend met het graafschap Horn na afstand en transport (aan hem) van Jacob (II) graaf van Horn.

Paravicini p 60 noot 297.

2761. 1490 maart 8.

Erfdeling der goederen van wijlen Wenera, vrouw van Johan van Boedberg, erfmaarschalk, tussen haar zoons Adriaan, de oudste, en Herman.

Schloss Haag nr. 964.

2762. 1490 maart 15.

Burgemeesters en schepenen van Weert en Nederweert verklaren, dat zij aan Johan van Horn, bisschop te Luick, een schuldbrief van 1.060 rijnsse guldens ten laste van de stad Maaseyck overdragen.

de Win, regist nr. 54.

2762A. 1490 mei 10.

op manendach neist na den sonnendach cantate

Elbert van Eyll, ridder, en Margriet van Tytz, echtelieden, geven over aan de O.L.Vrouwe broederschap in de parochiekerk te Venlo een jaarrente van 6 malder rogge uit de hof tger Stegen.

Medezegelaar: Jan van Nesselrade, abt van Siegburg.

Scheres nr. 1465.

2763. 1490 juni 12.

Joannes de Monte, deken van de kerk van de H. Maagd te Maaseik, verklaart, dat Wynand van Tongerlo het beneficium van de H.H. Herlindis, Relindus en Rumoldus in de parochiekerk van Maaseik ruilt tegen het kanonikaat van het H. Kruis te Luik van Hendrik Pollart en tegen het altaar van de H.H. Petrus, Paulus en Allerheiligen in de kerk van St. Jacob te Aken van Hugo Pollart.

Getuigen: Reyner van der Cuylen, kanunnik van Maaseik, en Lambert Pollart, clericus bisdom Luik.

Habets; Thorn p 429.

2764. 1490 juni 19.

Akkoord tussen het kapittel van Thorn en de veerlieden van Poll, na bemiddeling van Dirck Pollart, Jan Vogel, schout van Maasland, en Gerard van den Leymculen. Daartoe is een

bijeenkomst gehouden te Wessem met jonker Johan van Goer, wonende te Heel.

Habets; Thorn p 430.

2765. 1490 oktober 11.

jonggraaf van Johan van Horn, bisschop van Luik, oorkondt, dat de gemeenten Weert en Nederweert borg staan voor 7.366 enkele goudguldens tegen 6% 's jaars, te betalen aan Willem, graaf van *Sieder* Meurs, heer van Isenborch.

De vordering is afkomstig van de oom van de bisschop, Vincent graaf van Meurs; de bisschop zal de borgen schadeloos houden.

PSHAL XXIX p 151.

2766. 1490 november 30.

Heyncken van Stock en Catharina, echtelieden, ruilen met het klooster van St. Hieronymus te Roermond hun hof Wolfsgut onder Helden tegen een jaarrente van 18 rijns guldens.

Bisschoppelijk Archief portefeuille 63 XVI - 2.

2767. 1490 december 12.

opten heyligen joannesdach (in den advent)

Johan van Horn, bisschop van Luik, versterkt met troepen van Maastricht, bestormt de stad Maaseik, bezet door aanhangers van Arenberg.

Chronijk p 75. Zie ook regest nr. 2748.

2768. 1490 december 22.

Burgemeesters, schepenen enz. der stad Wessem met de onderbanken, dorpen, gemeenten en onderzaten van Ophoven, Geystingen en Beegden, burgemeesters, schepenen enz. der vrijheden van Weert en Nederweert, schepenen enz. der dingbank van Haelen met de onderbanken, dorpen en onderzaten van Neer, Buggenum en Horn, verklaren verkocht te hebben ten hunnen behoefte een erfrente van 36 overlandse rijns gulden aan Johan van Nijmegen, deken van het kapittel van de H. Geest te Roermond.

de Win, regest nr. 55; Publications 1892 p 151.

2769. 1490.

Huwelijksverdrag tussen Rutger van der Horst Dirkszoon en Uland, dochter van erfmaarschalk Johan van Boedberg.

Schloss Haag nr. 3203.

2770. 1490.

Peter, graaf van Salm, heer te Reifferscheid en Dyck, geeft als leenheer toestemming in het huwelijksverdrag tussen Rutger van der Horst en Uland van Boedberg weduwegoed aus der Betau als zodanig aan te wijzen.

Schloss Haag nr. 3204.

2771.c. 1490.

Hermannna, dochter van Willem van Wachtendonk (bastaardzoon van Reinald IV van Gelre en Gulik), en Hermannna van Bronkhorst, gehuwd met Willem Scheiffart van Merode te Röttgen en Limbricht, overlijdt.

Wachtendonk p 67.

2772. 1490 - 1506 en later.

Johan van Waldois genaamd Baerle, houdt het Guliks leengoed Overbeck te Breyell, groot 55 morgen; hij is schout namens St. Pantaleon over hun goederen te Bracht en Breyell. Als zodanig en als leenman van Overbeck volgt zijn zoon Adolf, gehuwd met Anna van Bree, 1545, 1555. Vermoedelijk is het zijn dochter Maria van Waldois genaamd Baerle, die in 1567 huwt met de Venlose burgemeesterszoon Gerrit van Kessel genaamd Roffert.

Zijn zuster Anna brengt een deel van Overbeck in huwelijk met Remboldt van Zourss. Adolf wordt in 1555 met Huis Wambach te Tegelen beleend, doch moet het spoedig afstaan aan zijn nicht Anna van der Smitten.

Adolf huwt 2° met Margaretha van Waest, weduwe van de op 15-2-1557 overleden Alexander(van)Spee, die van de hertog van Gulik in 1553 verlof had gekregen een molen te bouwen bij hun Huis Altenhof.

Adolf werd in de oorlog van 1542/43 door Bourgondische troepen gevangen genomen en naar Grave gevoerd en stierf in 1566.

Kempfen-Krefeld 1975 p 166-168.

2773. 1491 januari 7.

Voor Thyss van den Grynde en Gerairt van Reyde, schepenen tot Roermond, verklaart "Johan van Nymegen, deken in den Geest tot Roermond", dat hij aan het land van Horn met name de stat Wessém met haar onderbanken Ophoeven, Geistingen en Beegden, de vrijheden van Weert en Nederweert en de dingbanken Roggel, Heythuysen, Haelen, Buggenum en Neer "gegont heeft, dat zij de erfrente van 36 rijnsse gulden 's jaars weer mogen inlossen.

de Win, regist nr. 56.

2774. 1491 januari 14.

Huwelijkse voorwaarden tussen:

1. Reinhard van der Lippe genaamd Hoyne, heer te Cassel, en
2. Anna van Krickenbeck, dochter van Johan van Krickenbeck, genaamd Spoir zu Herten, en Margaretha van Betgenhausen. ^{Bettenhausen}

De man brengt in: hof, erf en goed te Cassel, de pandschap an dem Broich en bezit te Hammerstein.

De vrouw brengt in: een jaarrente van 100 malder rogge, en wel 50 bij het huwelijk en 50 na dode haars ouders, te betalen door haar broer Kaspar.

Hoen p 245-246; Schloss Haag nr. 3429.

2774A. 1491 januari 17.

Hendrik Honckler kwiteert Willem van Vlodorp, ridder, erfvoogd te Roermond, voor 30 rijnsguldens, zijnde een deel van de schadevergoeding, die bij akte van 6 januari 1456 door de nu overleden Derick van Oest en Willem Kellener was beloofd ter grootte van 44 rijnsguldens.

Hatzfeldt nr. 650.

2775. 1491 januari 22.

Hendrik van Hompesch, ridder, heer te Wickrath, maarschalk van Gulik, en Sophia van Burtzett, ^{*}echtelieden, stichten in de parochiekerk te Wickrath, de pastorie en de daarbij gelegen huizen een klooster van de Kruisheren der Augustijnerorde. Op 21 juni bevestigt Herman Gruter, kanunnik van de H. Geest te Roermond, deken van Wassenberg, pastoor van Amern, de inkorporatie van de parochiekerk in de voorburcht van het Huis Wickrath in het klooster.

Prior en konvent moeten de deken jaarlijks 1 oud gouden schild betalen.

Brandts; Wickrath p 26-27, 28-29.

** moet zijn: Buurschid*

2776. 1491 februari 10.

Huwelijkse voorwaarden tussen Goedert van Nyvenheim en Kathrijn Vinck.

Getuigen: Claes van Nyvenheim, Willem Roesse, Gaert Spede, Arnt Vinck; Sander Vinck, ~~en~~ Gaert Vinck, gebroeders, Gaert van Kessel genaamd Roffairts.

Venlo inv. nr. 1880.

2777. 1491 maart 14.

Jan en Thijs van der Lynden, gebroeders, en Elze van Goir, weduwe, hun stiefmoeder, gaan een minnelijke schikking aan wegens de wederzijdse vorderingen, in bijwezen van hun "lieve herschappen, maige ind vrunde" met name Peter van

Boeckholt, Jan van Dript, Gerart van Goir, Jan van Stalbergen, Derick van Haren, Walraven van den Lynden, en Herman die Laeth.

Oorspronkelijk op perkament. Zegels afgevallen.

N.B. Aangezien Else van Goir geen zegel had, zegelde op haar verzoek Arnt Vinck, schepen van Venlo, en voornoemde vrienden en magen op verzoek van Jan en Thys van der Lynden.

RAL Aanwinsten 1926.

2778. 1491 maart 26.

des anderen daegs na onser liver vrouwendagh annunciationis

Lijds Pijll, scholtis, en schepenen der dingbank en gerecht van Lin(ne), oorkonden, dat Lodewich in der Horst van Echt en zijn vrouw Baten verkopen aan pater Hendrik Korstgen en broeder Goessen, prokurator van St. Joost, ten behoeve van de gemene broeders des konvents en godshuis van St. Joost binnen de dingbank van Echt, een griend en aanwas op de Maas, zoals Heynrick Suywindt die vroeger van hertog Arnold van Gelre had verkregen.

Aangezien geestelijke orden geen onroerend goed mogen verwerven, heeft Lodewich hiertoe verlof gekregen van Willem van Vlodorp, ridder, erfvoogd van Roermond, drost en ambtman van Montfort.

Het goed is o.a. gelegen naast het veer naar Poll en de griend van jonker Aret van Goer.

Pater en prokurator betalen met een beemd van c. 7 bunder, naast die van verkoper gelegen, schietende aan de gemeente van Dieteren, waard 500 rijns guldens.

Limburgs Jaarboek XII p 68-69; Publications LIX p 235.

2779. 1491 april 9.

Johan Schenk van Nydeggen, heer te Afferden, beleent Lenart Moeven met $12\frac{1}{2}$ morgen land en 2 morgen bos in de heerlijkheid Afferden.

Schloss Haag; Afferden nr. 164.

2779A. 1491 mei 14.

Huwelijkse voorwaarden tussen Johan van Elmpt, zoon van Willem (heer) van Elmpt en Elisabeth van Erp, en Sophia Spies van Büllesheim, dochter van Johan en Adelheid van Brempt.

1. Sophia brengt in: haar hof te Eren, die jaarlijks 100 schilden à 3 mark keuls rendeert, waarvan afgetrokken worden 15 overlandse rijns guldens à $4\frac{1}{2}$ mark keuls en 82 kapoenen en c. 9 mark penninggeld; verder haar bos Rumellen-huytgen, haar hof te Lammerstorp, die 60 malder rogge 's jaars rendeert, en 1 voeder wijn te Embken met enige

laten, zoals zij die van haar ouders (die dus dood zijn) heeft geërfd.

2. Johan van Elmpt krijgt van zijn ouders: Huis en heerlijkheid Elmpt met hooggerecht, rechten, hoven c.a., de hof Haensom onder Neer, guldens en renten in het kerspel Echt, 8 morgen beemden in de kerspels Vlodrop en Herkenbosch, slot en heerlijkheid Burgau met alle dorpen, hoven c.a.

Johan en Sophia komen bij de ouders in de kost; indien zij zich onderling niet verdragen, dan zal vader Willem van Elmpt en Elisabeth Huis en heerlijkheid Elmpt, de hof te Stockheim, $\frac{1}{2}$ voeder wijn 's jaars en 25 zwijnen ter eikeling levenslang behouden, wat na hun dood weer vervalt aan Johan en Sophie. Na de dood van zijn ouders moet Johan zijn broer Goedert in de kost houden volgens stand of een lijfrente van 30 overlandse guldens à $4\frac{1}{2}$ mark gulikse waarde uitkeren.

Johan moet aan zijn zusters de navolgende jaarrenten betalen:

- Wilhelma, kloosterjonkvrouw in O.L.V. Munster te Roermond, 10 malder rogge;
 - Katherina, non in het besloten klooster van Mariagarde te Roermond, 10 rijns guldens;
 - Johanne, non in het konvent te Viersen, 10 malder rogge;
 - Heilwig, kloosterjonkvrouw te Keyzersbosch, 9 malder rogge, 9 malder haver, $7\frac{1}{2}$ kapoenen, $7\frac{1}{2}$ "grotte", 1 lam en 2 paaskazen, gaande uit de hof Haensom in het kerspel Neer. Daarmee zijn alle erfenisaanspraken der gezusters afgedaan.
3. Volgen regelingen bij kinderloos versterf enz.
 4. Sophia krijgt als douairie een passende woning te Düren en $\frac{1}{2}$ voeder wijn 's jaars.

Zegelaars namens Spies: Werner Spies van Bullesheim, landkommandeur van de balije Koblenz der Duitse Orde, Werner van dem Bongart, ridder, Hendrik en Bertram Spies van Bullesheim, gebroeders, Goswin Brent van Vernich, Boudewijn van Berge. Zegelaars namens Elmpt: Willem van Goor, abt van Kornelimünster, Willem van Vlodrop, heer van Leuth en Dalenbroek, Johan van Goor, erfvoogd te Eysse, ridders, Emund van Palant, heer van Maubach, Frechen en Bachem, Gerhard van Berge, hofmeester, Willem van Krieckenbeck genaamd Barlle.

Burgau, Urkunde 16.

2780. 1491 juni 23.

Overeenkomst tussen Thijs van Merwick, ambtman van Kessel, en Eva van Sevel, weduwe van Derick van der Horst, waarbij zij de halve heerlijkheid Horst aan Thijs afstaat tegen 1.200 rijns guldens, waarvoor de halve heerlijkheid door hertog Arnold van Gelre was verpand.

Schloss Haag nr. 2667.

2781. 1491 juni 24.

Peter Buyssman, pastoor te Birgelen, rektor van het altaar van Ste Catharina in de kerk te Ratheim, verpacht 6 morgen land in Ratheimer Felde en 2 morgen aan de Langer Heckgen, belend o.a. aan land van het klooster te Susteren, 2 morgen, belend aan land van de kerk van Myhl, het kapittel van Heinsberg voor de tijd van 100 jaar.

Medezegelaars: Claiss van Tzys en Gertruydt Mangelmans, echtelieden.

Kohl p 120-121.

2782. 1491 augustus 14.
o.l.v. avond

Mathijs, heer van Kessel, beleent Otto Schenck van Nydeggen met de hoeve te Kesseleyck.

Aanwezig: de leenmannen Hendrik van Blitterswijk en Dirk Schenck.

Publications XVI p 109.

2783. 1491 augustus 30.

des neesten daighs nae sent johanstagh decollationis

Burgemeester, schepenen en raad van Roermond oorkonden, dat de schepenen, naburen en ingezetenen der dingbank van Swalmen getuigenis hebben afgelegd, dat de beesten van Elmpt, Brüggen, Bracht en Swalmen het gras van de gemeente van den Berendonck gebruikt hebben zonder wederzeggen of twist. c. 35 jaar geleden hebben die van Brüggen de koeien van die van Elmpt naar Brüggen opgedreven en gepand. De schepenen van Elmpt kwamen op een gerechtsdag bij het gerecht van Swalmen, dat die van Brüggen hun koeien gepand hadden aan de Swalmer- en Brachterzijde en begeerden hulp van die van Swalmen in het terugkrijgen van hun koeien. Het gerecht van Swalmen is toen naar Brüggen gegaan naar de jonker van Meurs, die beval, de koeien te laten gaan.

GAR Handschriften 87 p 44-45.

2784. 1491 september 1.

Broeder Johan van ASbroick, prior van het klooster St. Pietersberg te Odiliënberg van de orde van het H. Graf, oorkondt, dat Philips van Eyl met 100 gulden à 34 stuivers heeft afgelost de rente van 4 goudguldens, gesticht door wijlen zijn vader Sander van Eyl ten behoeve van het jaargetijde van Johanna van Kessel, Margaretha van Havert en Agnes van Scobben-dorp¹, gaande uit het goed Meyswinkel tussen Wassenberg en (Roer)kempen.

Maasgouw 1897 p 40.

1) Johanna, Margaretha en Agnes waren echtgenotes van Sander van Eyl. Agnes leefde nog in 1494.

2784A. 1491 oktober 12.

Dederich van Gelene, stadhouder der lenen van Herman van Bronkhorst en Batenburg, heer te Stein, en Dederich Pollart en Heynrich van Hushaven de Oude, leenmannen, oorkonden, dat Hüge Pollart, kanunnik van O.L. Vrouw te Aken, Lambrecht Pollart en Heynrich Pollart, gebroeders, overeengekomen zijn met hun broer Johan Pollart, kanunnik van O.L. Vrouw te Aken, over het goed ter Culen, tussen Breberen en Braunsrath, leenroerig aan de heer van Stein, afkomstig van hun ouders, waarmee Johan was beleend. De eerste drie gebroeders doen afstand van hun recht.

Pollart p 52-53.

2784B. 1491 december 7.

op onse liever vrouwenavent conceptionis

Mathijs van Kessel, als leenheer, beleent Ot Schenck van Nydeggen, ridder, heer te Walbeck, zijn neef, met de hof te Kesseleik, uitgezonderd het gedeelte, dat de abdis van Munsterbilzen in die hof heeft.

Leenmannen "onthaald": Henrick van Blitterswijck en Derick Schenk van Nydeggen.

Keverberg; Aldenghoor p 46.

2785. 1491.

De magistraat van Venlo verzoekt het klooster van de Alexianen, ook Cellëbroeders of Lollarden genoemd, enige broeders af te staan voor de verpleging van pestlijders te Venlo. Zij vestigen zich in een woning naast het klooster Mariaweide. Later heet die woning Cedron en Transcedron. De kapel met 3 altaren wordt in 1497 ingewijd en de diensten in de kapel worden sedert 1500 gedaan door drie kanunniken van het H. Graf, komende van Odiliënberg.

* *De Maasricht*

Maasgouw 1879 p 153-154.

2786. 1491.

Jacob II, graaf van Horn, poogt Vincent, graaf van Meurs, pandhouder van het graafschap Horn, de heerlijkheden Weert en Kortessem en de voogdijen van Thorn en Neeritter met geweld uit dat bezit te verdrijven.

Paravicini p 61.

2787. 1492 januari 8.

De parochiekerk van Breberen (patronaatsrecht hebben de heren van Millen) wordt geïnkorporeerd bij het stift van St Gangolfus te Heinsberg.

Annalen Historischen Vereins Niederrhein, Heft 161. 1959 p33.

2788. 1492 maart 16.

De stad Arnhem komt in opstand (tegen de Bourgondiërs) en neemt de stadhouder Adolf, graaf van Nassau, gevangen. (Laat hem enkele dagen later vrij en zet hem buiten de poort)

Struick p 22.

2789. 1492 maart 31 en april 6 (Grave)

Adolf van Nassau, stadhouder van Gelre en Zutphen, dringt (bij de stad Venlo) aan op betaling van de 110 gulden schatpenningen, zijnde het aandeel van de stad in de 1.200 gulden van het kwartier van Roermond ter onderhoud van ruiters en knechten.

Venlo inv. nr. 1220.

2790. 1492 april 19.

Voor schepenen van Kessenich verkoopt jonkvrouw Kathryn van Kessenich en haar zoon jonker Aret der Wilde, heer te Kessenich, aan Vollinck Pollart, schout te Thorn, een jaarrente van 10 malder en 1 vat rogge uit haar hof ghen Voerst te Haerle in het land van Kessenich.

Habets; Thorn p 432.

2791. 1492 april 27.

Te Haccourt (tussen Luik en Maastricht) vraagt Jan van Horn, bisschop van Luik, aan Everard van der Marck, vergiffenis voor de dood van Willem van der Marck. Partijen verzoenen zich.

Harsin p 285.

2792. 1492 (vermoedelijk 7 of 8 mei)

Karel, hertog van Gelre, belooft de handhaving van de vrijheden en voorrechten van het vierendeel van Roermond, ook die, welke door zijn tante Katharina verleend waren. Op 8 mei waren o.a. getuigen: Reinier van Broekhuizen, ridder, Reiner van Wye, drost van Geldern.

Nijhoff VI - 8.

2793. 1492 (mei 11)

Bij de inhuldiging van Karel, hertog van Gelre, in de stad Erkelenz, is hem van stadswege geschonken 4 aam wijn, een os van 35 gulden, 25 malder haver, 1 zilveren kan, aan ringen en hingsels verguld, bovenop de kan een wimpel met het stadswapen, woog 8 mark - 3 lood; kosten waren 9 goudgulden

per gewichtsmark, facit 65 goudgulden.

Annalen Historischen Vereins Niederrhein V p 52.

2794. 1492 mei 11.

Karel, hertog van Gelre, bezweert de vrijheden en handvesten van de stad Erkelenz.

Nijhoff VI - 12.

2795. 1492 mei 11.

Karel, hertog van Gelre, stelt zijn bastaardbroeder Johan van Gelre aan als ambtman van de landen van Erkelenz en Kriekenbeek.

Nijhoff VI - 13.

2796. 1492 mei 12.

Karel, hertog van Gelre, bezweert de rechten, vrijheden en gewoonten der stad Venlo.

Nijhoff VI - 14.

2797. 1492 mei 13.

Karel, hertog van Gelre, zal de stad Venlo schadeloos houden voor haar aandeel in de som, door Venlo geleend van stad en land Wassenberg ter vrijkoping van Karel uit Franse gevangenschap, schaden en kosten van dien.

Venlo inv. nr. 79.

2798. 1492 mei 13.

De steden Roermond, Venlo en Erkelenz beloven op verzoek van hertog Karel van Gelre, dat zij stad en land van Wassenberg schadeloos zullen houden, omdat die op verzoek van Vincent, graaf van Meurs, bij drie burgers van Roermond borg waren gebleven voor een som geld ten behoeve van het land van Gelre verstrekt.

Nijhoff VI - 15; Venlo inv. nr. 79.

2799. 1492 mei 14.

Burgemeesteren, schepenen en raden der steden Roermond, Venlo en Erkelenz verklaren, gelijkelijk te zullen dragen in hoofdsom, renten, kosten en schade van 3.060 enkele overlandse rijnsguldens, voor welke som, door hertog Karel van Gelre aan de stad Wassenberg verschuldigd, zij zich bij een voorgaande brief jegens die stad verbonden hadden.

Venlo inv. nr. 80.

2800. 1492 mei (vermoedelijk 14)

Karel, hertog van Gelre, bezweert de rechten, vrijheden en gewoonten van stad en ambt van Straelen.

Nijhoff VI - 18.

2801. 1492 mei 14.

Karel, hertog van Gelrem bezweert de rechten, vrijheden en handvesten der stad Geldern, ook van die, welke door zijn tante Katharina zijn verleend.

Nijhoff VI - 16.

2802. 1492 mei 15.

Karel, hertog van Gelre, geeft zijn tante Katharina van Gelre, stad, burcht en geheel drostambt van Geldern gedurende haar leven in vruchtgebruik.

Aanwezig o.a.: Vincent, graaf van Meurs, Reyner van Wijhe, heer te Hernen.

Nijhoff VI - 17.

2803. 1492 ná mei.

Direkt na de overgang van de steden Roermond en Nijmegen naar Karel van Egmond, hertog van Gelre, laat Maximiliaan van Oostenrijk die steden (vergeefs) belegeren.

Harsin p 283 noot 146.

2804. 1492 juni 14.

Burgemeesters, schepenen, gezworenen enz. der vrijheit ind der kerspelen van Weert, Nederweert, Heythuysen ind Roggel verklaren, schuldig te zijn aan Jan Vynck, burger van Venlo, 24 malder rogge 's jaars.

de Win, regest nr. 57; Publications 1892 p 151.

2805. 1492 juli 27.

Karel, hertog van Gelre, vraagt de stad Venlo om assistentie voor zijn maarschalk van Aeswijn, die hij naar Montfort heeft gezonden.

Venlo inv. nr. 2422.

2806. 1492 augustus 2.

Johan van Eyll, medeheer te Geysteren, en Johan van Broichusen Sweerszoon, leenmannen van Gelre van de hof van Cuyck, oorkonden, dat Seger, Johan, Marten en Jacop van Broickhusen genaamd van Oeyen, gebroeders, de hof gen Sande te Ooyen, die

zij gekocht hebben van Johan Hagen, als onderpand gesteld hebben voor 4 malder rogge, maat van Ooyen, 's jaars voor een weekmis in de kerk van Horst, gesticht door Johan Hagen. Zeger en Johan zegelen mede namens Marten en Jacop, die geen zegel hebben.

Maasgouw 1880 p 216.

2807. 1492 augustus 31.

Testament van Willem van Vlodrop, ridder, erfvoogd van Roermond, drost van Montfort, verleden voor Bernardinus van Dulken, onderpastoor der parochiekerk van Montfort:

- wil bij de Karthuizers van Roermond in zijns vaders graf begraven worden;
- aan St Lambert te Luik voor alle onrechtvaardig goed 10 Arnhemse guldens;
- na zijn dood aan zijn vrouw Caecilia van Hamel en van Elderen het vruchtgebruik zijner goederen, uitgezonderd hetgeen, dat aan wijlen zijn zoon Gerard was beloofd;
- Caecilia zal jaarlijks aan hun zoon jonker Johan uitkeren 250 rijnsguldens;
- indien zijn vrouw mocht sterven zonder geboorte van Willem na te laten, vererft het goed naar de stam van herkomst;
- de armen ieder jaar 4 halve doeken te geven en de 2 armen, die voor het poorthuis van de voogdij zitten, iedere week te geven 16 boddreger uit de tol te Asselt als gewoonlijk;
- 15 Arnhemse guldens voor een jaargetijde bij de Karthuizers van Roermond;
- telkens 1 rijnsgulden voor de Minderbroeders, de predikheren, Augustijnen en O.L.V. broeders;
- aan de Predikheren te Maastricht 2 wagens hout 's jaars, losbaar met 10 rijnsguldens;
- aan de parochiekerk van Roermond 10 Arnhemse guldens ineens;
- de kluizenaresen in de Alden Op bij de parochiekerk 5 Arnhemse guldens;
- aan de kerken van Wassenberg, Birgelen en Arsbeck, ieder 5 Arnhemse guldens ineens;
- 2 sester rubzaad voor de lamp in de kerk van Asselt, te nemen uit de hof te Asselt, zoals zijn vader die heeft gesticht;
- om de kerk van Asselt staande te houden 20 guldens uit de voogdij, zoals zijn vader gegeven had;
- alzulke goederen als zijn vader jaarlijks gaf aan de Minderbroeders van Roermond; te nemen uit de voogdij: met vastenavond een lamp, 1 vierdel wijn en gezouten vlees, tegen de vasten 1 sester zaad en 1 sester erwten, met Pasen een kalf en twee vasellbiggen en in de herfst een varken;
- aan de pastoor op het begijnhof van Roermond in de herfst een varken als vanouds;
- aan de vikaris van Roermond en de pastoor van het begijnhof ieder 5 Arnhemse guldens om op Zondag op de stoel in het gemeen voor zijn ziel te doen bidden;
- 5 Arnhemse guldens aan Ste Catharina en het licht der kerk van Montfort;

- ter ere van St Wenceslaus in zijn kapel te Elsem 18 malder rogge uit de molen om drie wekelijkse missen te doen op dins-, donder- en zaterdag;
- voor de bouw van de kapel te Posterholt 6 malder rogge;
- 8 Arnhemse guldens voor het klooster van Odiliënberg en dat te St Joost bij Echt;
- zijn knapen 50 gulden, te verdelen volgens hun dienstdiensttijd;
- vanwege trouwe dienst van Gaert van Stege levenslang kleding, 1 varken en 2 schapen als vanouds;
- de hertog van Gelre is hem 1.000 Arnhemse guldens schuldig; hij scheldt daarvan 500 kwijt;
- benoemt tot executeurs-testamentair: zijn vrouw Caecilia van Hamell en van Elderen¹, Willem van Hamell, heer te Elderen, zijn neef Willem van Vlodrop, heer te Dalenbroek, ridder, en de prior der Karthuizers te Roermond.

Geschied op de burcht te Montfort in bijzijn van jonker Gadert van der Maesen, zijn sekretaris.

Limburgs Jaarboek XVIII p 100-102.

1) Dochter van Arnold, heer van Elderen en Borgharen en Anna van Trazegnies (Idem p 127)

2808. 1492 september 25.

Regeerders van stad en ambt Wassenberg verlenen die van Venlo kwijting van hun aandeel in de jaarrente van 184 enkele overlandse rijns-guldens, die de steden Roermond, Venlô en Erkelenz, hun schuldig zijn.

Venlo inv. nr. 81.

2809. 1492 september 25.

Karel, hertog van Gelre, begiftigt zijn bastaardbroer Reinier van Gelre met de verbeurdverklaarde goederen van Henrik van der Stegen, die de kloosters der Benediktijnēn (?) en Karthuizers in Roermond vijandelijk bejegend had en deswege lijf en goed verbeurd had.

Nijhoff VI - 40.

2810. 1492 september 28.

Vincent, graaf van Meurs, zal de stad Venlô schadeloos houden voor renten, kosten en schade, die ontstaan wegens Venlo's aandeel in de jaarrente van 184 gouden overlandse rijns-guldens, waarvoor zij zich ten gunste van hertog Karel van Gelre met de steden Roermond en Erkelenz heeft verbonden jegens stad en ambt Wassenberg.

Venlo inv. nr. 82.

2811. 1492 oktober 8.

Karel, hertog van Gelre, bericht de magistraat van Venlo, zijn bastaardbroer Johan van Gelre tot ambtman van Venlo en het

ambt Kriekenbeek te hebben aangesteld. (Zie ook 1492 mei 11 regest nr. 2795)

Venlo inv. nr. 83.

2812. 1492 november 2.

Willem hertog van Gulik beklaagt zich bij Vincent graaf van Meurs over inbeslagname van haringen van voerlui te Wassenberg, omdat zij het weggeld niet wilden betalen.

Selfkantkreis 1979 p 30.

2813. 1492 december.

Inval van plundersaars in het graafschap Horn; Jan van Horn, bisschop van Luik, trekt tegen hen op.

Harsin p 317 noot 6.

2814. 1492.

Karel, hertog van Gelre, schenkt aan Sibert, zoon van Bruin Heister, een leenrente van 62 realen uit slot en ambt van Erkelenz uit erkentelijkheid voor de diensten van Bruin bij zijn verlossing uit gevangenschap in Frankrijk.

Nijhoff VI - 45.

2815. 1492.

Vincent, graaf van Meurs, draagt het graafschap Meurs over aan Willem, graaf van Wied, gehuwd met Margaretha, dochter van Frederik van Meurs, (overleden) zoon van Vincent.

Slanghen p 147-148.

2816. 1492.

Schepenen van Hüls (bij Kempen) veroordelen Nesgen to Range wegens hekserij ter dood.

Kempen-Krefeld 1971 p 73; 1958 p 82-84.

2817. tussen 1492 - 1502.

Jacob II graaf (van Horn) poogt zich met geweld weer in het bezit te stellen van het graafschap Horn, dat door de (rechtmatige) bezitter Vincent, graaf van Meurs, is overgedragen aan Willem, graaf van Wied. Op hoger bevel (van wie ?) is het graafschap onder arrest gesteld, eerst van Willem graaf van Neuenahr, gehuwd met Walburga van Manderscheidt, vervolgens in handen van Walburga zelf en tenslotte in handen van Jan van Horne (zoon van Jacob I), (bisschop van Luik).

Bron

2818. 1493 januari 4.

Karel, hertog van Gelre, geeft Everard van der Marck, heer te Arenberg, een leenrente van 100 gouden Engelsen uit de tol te Venlo.

Nijhoff VI - 53.

2819. 1493 januari 17.

Burgemeesters, schepenen enz. van Weert verklaren, dat hertog Karle van Gelre, van Gulik en graaf van Zutphen, hun niets meer schuldig is voor het onderhoud der soldaten, die hij in de stad had doen legeren, daar Joncker Vincentius, graaf te Meurs en Sarwerden enz., deze onkosten groot 1.200 gulden heeft verrekend.

de Win, regist nr. 58.

2820. 1493 februari 25.

Karel, hertog van Gelre, geeft kwijtschelding aan Kerstken Enyssen, burger te Venlo, terzake van roof, brand en ander geweld tegen die stad gepleegd.

Nijhoff VI - 59.

2821. 1493 maart 26.

Karel, hertog van Gelre, stelt Tilman van Velraide, genaamd Meuyter, aan tot voogd van Erkelenz.

Nijhoff VI - 61.

2822. 1493 april 15 - 20.

Bannerheren en gedeputeerden (uit ridderschap en steden) op dagvaart te Nijmegen besluiten o.a. 2.000 knechten aan te houden, waarvan ten laste komen van het kwartier Nijmegen 600, Roermond 500, Zutphen 400 en Arnhem 500, te verdelen over de kwartieren "waill getuycht" en gekleed met een "roksken" over hun harnas met de kleur van de hertog.

Bij inzet elders krijgen de knechten 4 stuivers daags. In ieder kwartier houdt men 3 kapiteins, "die sich des wercks verstein". Er zal een heerschouwing gedaan worden door een raadsheer van de hertog en een lid van de magistraat van de betrokken hoofdstad tezamen met de ambtman.

Het aantal aan te houden paarden wordt dan vastgesteld.

Haveluiden zullen een paard moeten houden (ruiters zijn); zij hoeven dan niet als voetknecht te dienen.

Wie geen paard kan houden, dient als voetknecht.

Bannerheren, ridderschap en leenmannen, dienen terstond (als ruiters) op te trekken als hun dat verwittigd wordt.

Men regelt de hofhouding.

Nijhoff VI - 65.

2823. 1493 mei 1.

Mathijs en Willem van Merwyck, gebroeders, treffen een vergelijk met hun oom Mathijs van Kessel wegens de pandschap van het ambt Kessel groot 1.100 guldens.

Dedingsluiden: Frederik Schellart van Obbendorp, heer te Schinnen en Geysteren, Johan van Dript, Ludolf van Velbruggen, Engelbert van Eyll, Dirk Hillen, Rabeth van Dursdal, Johan Eillen, Hendrik van der Kraicken en Mathias van Ruremonde.

Maasgouw 1897 p 43-44.

2824. 1493 mei 25.

Alaert van Langhevelt, richter, en schepenen van Kessel en Helden, oorkonden, dat Thijs van Kessel en Margriet van Hemberch, echtelieden, overgeven aan Thijs van Meerwijck, ambtman van Kessel, twee tienden in Kessel, de ene in den Roeden Velde, de andere genaamd Anden Broeck.

Goerd van Kessel zegelt als landscholtis van Kessel voor de schepenen.

Keverberg; Aldenghoor 134; Publications XVI p 109.

2825. 1493 juni 22.

twee dagen voor st jan baptist in de zomer

Troepen van Arenberg onder leiding van Robrecht Everhardszoon van Arenberg nemen 's nachts heimelijk de stad Sittard in; na een beleg door de hertog van Gulik mogen de Arenbergers met hun gehele buit uittrekken.

Chronijk p 78.

2826. 1493 juli 22.

Karel, hertog van Gelre, bevestigt en vermeerderd de rechten van het Overkwartier; hij zal o.a. geen domeinen wegschenken, verkopen, verpanden of bezwaren zonder toestemming van bannerheren en gedeputeerden van het kwartier.

Medezegelaars o.a. Reyner, heer te Broekhuizen, en de stad Roermond.

Nijhoff VI - 76.

2827. 1493 september 8.

Karel, hertog van Gelre, is schuldig aan Thijs van Merwick, ambtman 's lands van Kessel, 100 rijnsguldens, geleend tot betaling van de knechten voor Beesd.

Nijhoff VI - 85.

2828. 1493 oktober 16.

Bannerheren, ridderschappen en steden van Gelre, besluiten tot een algemene ponschatting, waarvan niemand is vrijge-

steld "hij sij wie hij sij", leek of geestelijk, te weten 4 oude schilden of 6 goudguldens per persoon; armen moeten zweren, het niet te kunnen betalen en worden dan lager aangeslagen; verder 4% van alle goederen.

Nijhoff VI - 90.

2829. 1493 oktober 24.

Vergelijk over de nalatenschap van Rabot van der Horst tussen ¹⁾ Willem van der Horst en ²⁾ Arnt van Wachtendonk en diens vrouw Stijn van der Horst.

Partij ²⁾ krijgt 1.500 gulden, de vlyethmolen in Süchteln en een goed in Wassenberg; partij ¹⁾ behoudt Huis te Horst, waarin zijn ouders Herman en Styn van Gent en Rabot van der Horst en Johan van der Horst, priester, gewoond hadden.

Geldrischer Heimatkalender 1963 p 191.

2830. 1493 december 2.

Karel, hertog van Gelre, vraagt de stad Venlo 25 of 30 gewapende mannen met bussen en harnas naar Stralen te zenden.

Venlo inv. nr. 2422.

2830A. 1493 (?).

Overeenkomst tussen Hugo Pollart, kanunnik te Aken, en Elisabeth van(Dadenberch)* over achterstallige schulden van laatstgenoemde aan Hugo. * zie Osen

Scheres nr. 837.

2831. 1494 januari 2.

Karel, hertog van Gelre, zal de steden Roermond, Venlo en Erkelenz, die zich te zijnen behoefte verborgd hadden aan stad en land van Wassenberg voor 3.060 gouden rijnguldens, daarvoor uit de eerste schatting of bede voldoen.

Nijhoff VI - 100.

2832. 1494 februari 5.

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Antwerpen, verklaren, dat Philips Zes in "Weert int Reekalf", als gevolmachtigde van ridder Aelbrecht van Tachenhuyzen, Coenraet Muller, Jorijs Putlien, Peter Wiswever, Michiel Metzger en Lenaert Smetzer, ieder voor zich; en Coenrade van Eych, Fyt Metzger, George van Straesbouch, Bernaert Franck, Jaspar van Strasbouch, Hans Gerster in naam van Joncheren Lodewycke van Wange namens de ingezetenen van Weert en Nederweert ontvangen hebben uit handen van Peteren van Keelst en Zybrecht Melys, burgemeesters van Weert, Hendrik Thielman, Jan Cremer, Henric Monts, Jan Eygens en Joes de Zwert als ingezetenen, een som van 1.500 Hornse guldens als laatste afbetaling van de

schuld van 6.300 gouden guldens schuldig gebleven samen "metten lande van Hoerne ondermase".

. . . als men screef M.CCCC ende drientnegentich, na srivene shoefs van Brabant.

de Win, regist nr. 59; Publications 1892 p 151.

2833. 1494 februari 26.

Johan van Berla verklaart, dat hij afstand doet van alle aanspraken en vorderingen, die hij nog heeft op die van Oeverweert en Nederweert uit de tijd, dat hij hun vijand was.

de Win, regist nr. 60; Publications 1892 p 152.

2833A. 1494 juni 19.

opten donresdach alreneist synte vytssdach martiris

Schepenen van Geldern geven vidimus van de akte, waarin Elbert van Eyll, ridder, en diens vrouw Margryta van Tytze verklaren, met raad van prior van het konvent van O.L. Vrouwebroeders te Geldern en met toestemming van Gerit van Stralen, pastoor van Geldern, een nieuw altaar in die kerk gesticht te hebben met een dagelijkse mis en 4 jaargetijden.

Scheres nr. 1513.

2834. 1494 juni.

Jacob II, graaf van Horn, en zijn leenmannen belegeren het kasteel Weert, dat Vincent, graaf van Meurs, in bezit heeft. (De verpanding van het graafschap Horn zou zonder toestemming van de bisschop van Luik als leenheer zijn geschied¹)

Loonse lenen p 53; Wolters; Hornes p 54.

1) Vergelijk 1490 maart 2 (regist nr. 2760).

2835. 1494 juli 2.

Maximiliaan, roomskoning, neemt Eva gravin van Isenburg, abdis, kapittel, onderzaten en goederen van Thorn in de bescherming van het Rijk; bij overtreding te verbeuren 20 mark goudgewicht, half voor het rijk, half voor de abdis.

Thorn; annexes nr. 29.

2836. 1494 augustus 18.

Verdrag (bestand) tussen koning Maximiliaan en Filips, aarts-hertog, en Karel hertog van Gelre, waarin o.a. wordt bepaald, dat Nieuwstad en Echt weer in handen van Karel worden gesteld. Getuigen o.a.: Johan van Eyl, heer te Geisteren, Thijs van Merwick, ambtman van Kessel en de 4 hoofdsteden.

De ter bekrachtiging opgeroepen gedeputeerden van ridderschap

en steden van het Overkwartier, Thijs (van Merwick, ambtman) van Kessel, Karel Spede en raadsvrienden van Venlo, werden onderweg door Kleefsen gegrepen en in Gennep vastgezet. Het verdrag vindt geen doorgang.

Nijhoff VI - 112, 114; Struick p 36-38.

2837. 1494 augustus 29.

Johan van Boedbergen, ridder, erfmaarschalk, Wijnand Schenk van Nideggen, heer te Arcen, en de stad Roermond bekrachtigen het verbond (bestand) van 1494 augustus 18 (regist nr. 2836).

Nijhoff VI - 115.

2838. 1494 september 9.

Hendrik Hoen von dem Pesch te Tüschenbroich, ridder, begiftigt Willem van Parle met de pastoorsplaats te Wegberg.

Erkelenzer Lande 1959 p 57.

2839. 1494 november 30.

Arnt van Wachtendonck en Stynna van der Horst, echtelieden, geven hun zwager/broer Willem van der Horst, erfmaarschalk van Kleef, kwijting voor 500 goudguldens wegens scheiding en deling der nalatenschap van Stynna's vader Rabot van der Horst, haar neef Johan van der Horst en haar broers Herman en Rabot van der Horst.

Diersfordt p 121.

2840. 1494 december 19.

Karel, hertog van Gelre, belooft o.a. Thijs van Merwick, ambtman 's lands van Kessel, schadeloos te zullen houden wegens borgstelling onder verband van inleisting bij Raboth van Dorsdael de jonge, schatmeester te Roermond, als bij Johan van Broekhuizen Janszoon en Peter van den Bosch, priester.

Nijhoff VI - 120.

2840A. 1494 - 1525.

Uit huwelijk Hendrik van Bylandt, overleden c. 1494, ridder, heer te Bylandt, Loenen, Well, Spaldorf, Halt, burggraaf van Nijmegen, met Johanna van Arendal, dochter van Johan, heer te Rheydt, en Beatrix van Rheydt:

1. Adriaan Otto, overleden 20-1-1521, huwt Elisabeth Schenck van Nydeggen;
2. Hendrik, heer te Rheydt, huwt 1494 Catharina van Nesselrode, dochter van Heinrich en Eva van Bernsau; hieruit
 - a. Adriaan, heer te Rheydt, gouverneur van Heinsberg en Sparrenberg, 1525, huwt Ermgard Schenck van Nydeggen,

- dochter van Hendrik, te Walbeck, en Agnes van Brempt;
 b. Bertram, geestelijke;
 c. Johanna, huwt Werner van Hochstedten;
 3. Roeleman;
 4. Gertrudis, overleden 1509, huwt Johan van Wylich te Rosau;
 5. Maria, huwt Christoffel van Bottenberg genaamd Kessel.

bron: mogelijk Rheyder Jahrbuch 1957 (T204)

2841. 1495 januari 8.

Katharina van Gelre verkoopt Willem van der Horst de heerlijkheid Issum met mannen, laten, lieden, water- en windmolen, goederen, renten, cijnzen, weiden, visserijen en venen en het patronaatsrecht.

De dochter Elisabeth, erfdochter van Issum, Hamb (bij Kapellen), Horst en Wijenrade, trouwt 1507 met Elbert van Pallant van Breidenbend, heer te Selem in de Duffel.

Geldrischer Heimatkalender 1962 p 71.

2842. 1495 maart 1.¹

Johan van Horn, bisschop van Luik, lost (een deel ?) van de pandsommen af aan Vincent, graaf van Meurs, betreffende Horn, Weert, Kortessem, Thorn en Itter. *(Meeritter)*

Paravicini p 63 noot 323.

1) Verdere vermeldingen over inlossingen van het pand zijn op 1496 februari 14, 1498 december 1. (noot idem)

2843. 1495 maart 12.

Erfdeling tussen de weduwe van Frederik Schellart van Obbendorf, heer te Schinnen, Adriana van Broeckhuysen, en haar zonen Johan en Wijnand ter ener en Frederik's neef Johan Schellart van Obbendorf, heer te Gürzenich, ^{van Johan} ter andere zijde, van de goederen van Reynalda van Meer, weduwe Schellart van Obbendorf, moeder van Frederik en grootmoeder van Johan.

Schloss Haag nr. 4280.

2844. 1495 maart 22.

Schepenen van Venlo, met name Peter Wegge, richter, Arnt Vinck en Peter Woest, oorkonden, dat Thys Goerts en Hilleken zijn vrouw aan Hynrich Bescheidt, Goertt Byle, Goert Rofferts en Jan Leyendecker, provisoren der broederschap van St Sebastiaan, ten behoeve dezer eene jaarlijksche rente van 4 Rijnsche gulden uit een huis met erf op de "Kommerstraete" overdragen.

RAL Aanwinsten 1926.

2845. 1495 april 16.

Karel, hertog van Gelre, bekrachtigt het verdrag van onzijdigheid tussen het land van Kessel en dat van Kuik en Grave, gesloten door Thijs van Merwick, drost van Kessel, Johan van Eyl,

heer van Geisteren, en Johan van Broekhuizen ter ener en Cornelis van Bergen, heer van Zevenbergen, namens de rooms-koning Maximiliaan, ter andere zijde.

Nijhoff VI - 127.

2845A. 1495 mei 26.

Schepenen van Waldfeucht oorkonden, dat Lenart Houtappels, zijn broer Noelke en zijn zuster Juytte verkopen aan Johan Pollart de erfpacht van $1\frac{1}{2}$ malder rogge ut in litera 1469 januari 7 (regest nr. 2338A) en 1522 juni 28 (Res Gestae III).
Pollart p 42.

2846. 1495 mei 27.

Johan van Horne, bisschop van Luik, vermaant de magistraat van Venlo zijn onderzaten van Grevenbroick niet verder te bedreigen.
Venlo nr. 1389.

2847. 1495 juli 31.

Karel, hertog van Gelre, verklaart, dat de heren van Afferden hebben bijgedragen in de kosten van ruiters en voetknechten uit gunst zonder daartoe van rechtswege verplicht te zijn.
Schenk p 8; Schloss Haag; Afferden.

2848. 1495 september 7.

Karel, hertog van Gelre, machtigt Gerit van Peelt om de bieraccijns te heffen in stad en kwartier van Roermond.
Nijhoff VI - 150.

2849. 1495 september 20.

Karel, hertog van Gelre, erkent, dat Wijnald Schenk van Nydeggen, heer te Arcen, hem als een gunst 250 gulden heeft toegestaan; verklaart, dat hij deswege in de toekomst niet verbonden zal zijn.
Hetzelfde geldt voor de heerlijkheden Grubbenvorst en Baarsdonk, die de hertog 100 rijns-guldens gegeven hebben.
Nijhoff VI - 117.

2850. 1495 september 27.

Karel, hertog van Gelre, schenkt vergiffenis aan de ingezetenen van Venlo voor hetgeen zij misdreven hadden in een oploop tegen 's hertogen raad Albert van Lawijck.
Nijhoff VI - 117.

2851. 1495 oktober 1.

Johan van Horn, bisschop van Luik, hertog van Bouillon, graaf van Loon etc., verklaart, dat hij de "gansse gemeinten unsser

Graefschap ind lants van Horn ind Weert", die zich uit liefde tot en op bede van de heren van Horn en Weert verbonden hebben tot het uitkeren van de erfrenten over 21 (in de akte met naam en bedrag genoemde) geldleningen ten laste van Johan voorschreven en zijn voorgangers aangegaan, zal schadeloos houden, nu door "wiederkoup der graefschap ende lantz van Horn ende Weert van (zijn) lieve oemen, Vincentius, graaf tzo Meurs etc." het kapitaal "gebruict ende in (zijn) nut hebben doin keren ind dairom die voirschr. jairrint ind scholt (hem) alleyn aintreffende iss".

Voorts verklaart hij, hoe hij de schuld zal aflossen nl. door het niet heffen van rechten door zijn rentmeesters, het niet vragen van beden en bevestigt hij de oude privilegiën te zullen handhaven.

de Win, regest nr. 60A.

2852. 1496 oktober 3.

Karel, hertog van Gelre, stelt Johan Joip, burgemeester der stad Geldern, met toestemming van Gerit van Perl(e)r, accijnsmeester-generaal van het Overkwartier van Gelre, tot accijnsmeester in nederambt en voogdij van Geldern op traktement van 75 enkele rijksgulden en emolument.

Frankewitz p 441-442.

2853. 1495 oktober 21 - 23.

Johan, paltsgraaf, graaf van Sponheim, verkoopt Huis en heerlijkheid Issum met mannen, laten, lieden, water- en windmolen enz. via zijn nicht Catharina van Gelre aan Willem van der Horst, ridder, erfmaarschalk van Kleef.

Medezegelaars: Oswald graaf van den Berg, heer te Bylandt, Johan van Boedberg, ridder, erfmaarschalk van Gelre, en Elbert van Eyll, ridder.

Geldrischer Heimatkalender 1963 p 190-191; Diersfordt p 123.

2854. 1495 december 5.

Voor schepenen van de stad Wessem verklaren de gemeentenaren van Buiten-Wessem, met name die van Orlo, Kelpel en Elle, dat het kapittel van Thorn een schuld heeft afgelost, die de buitenlieden hadden opgenomen ten laste van de hoeve tgher Hagen.

Habets; Thorn p 441.

2855. 1495.

Het generaal-kapittel der Kruisheren draagt de Kruisheren te Venlo op, 2 leden uit te zenden naar het nieuwe Kruisherenkonvent te Wickrath.

Publications XCII - XCIII p 272.

2856. 1495.

De leenstadhouder Johan van Hompesch te Brüggen beleent Cornelis van Loevenich met het Ransberger zadel- of burchtleen. Dülken p 10.

2857. 1495.

Kornelius van Loevenich genaamd van Nederhoven door de mankamer van Brüggen beleend met het Huis Clee bij Waldniel.

Kempen-Krefeld 1969 p 217.

2858. 1495 - 1566.

Vullinck (Johanszoon ?) van Kessel beleend met de Spilburg bij Breyell als leen van Gulik bij de mankamer van Brüggen; het leen verplichtte tot ruiterdienst.

In 1495 door de stadhouder van Brüggen in aanwezigheid van de leenmannen Johan van Barlo en Cornelis van Loevenich beleend aan Willem van Kessel Vullinckszoon. Het leengoed is c. 60 morgen akkerland groot met een kleine tiend; als Willem afwezig is, dient zijn broer Johan.

1566: het leen Spilburg is vroeger gedeeld tussen Willem en Johan Vullinckszonen van Kessel, doch weer bijeengekomen en vererfd op Margaretha Johansdochter van Kessel, die de huisman Johan Thoniss uit Breyell had gehuwd.

Door dat huwelijk ontstond onenigheid met Margaretha's broers en zusters en de kinderen van haar oom Willem Vullinckszoon van Kessel. Margaretha zal het gehele goed verkrijgen tegen betaling van 400 daalders, waarvoor zij een deel van het goed verpandte.

Kempen-Krefeld 1961 p 59-60.

2858A. 1496 januari 2.

des neesten saterdaghe nae jaersdach

Rutger Schinck, schout te Arcen, staat borg voor zijn broers Wynant Schinck van Nydeggen, heer te Arcen, en Roilman Schinck van Nydeggen, heer van Walbeck, voor hun schulden aan Elbert van Eyll, ridder.

Scheres nr. 1469.

2858B. 1496 februari 16.

opten dinxdach alreneist den sonnendach esto mihi

Prior en konvent van Ingen Mariensande bij Stralen verklaren, dat Elbert van Eyll, ridder, en Adryaen van Boidberch, op begeerte van wijlen Margriet van Tytz, vrouw van Elbert van Eyll, op het Ste Anna-altaar in het konvent wekelijkse missen op dinsdag en woensdag gefundeerd hebben, waartoe is overgedragen

het recht op de Knoipsguede in het kerspel Wankum.

Scheres nr. 1515.

2859. 1496 juli 20.

Karel, hertog van Gelre, verleent aan het kerspel Lobberich in het land van Kriekenbeek drie vrije jaarmarkten en hij maakt bepalingen inzake het aanwenden van de onraadspeningen voor het onderhoud van straten en wegen en het bouwen van de kerspelkerk.

Nijhoff VI - 182.

2859A. 1496 augustus 19.

Thijss van Merwick, ambtman van Kessel, zal zijn broer Willem schadeloos houden alsmede zijn schoonzuster Agnes van der Donck, vrouw van Willem, wegens borg staan bij Johan die Roever.

Keverberg; Aldenghoor 135.

2860. 1496 september 7 (Tyell)

Karel, hertog van Gelre, schrijft Peter Wegge, schout, en de magistraat van Venlo, dat, aangezien de geestelijkheid zoveel erfenissen, goederen en renten in het gehele land gekocht en verworven heeft tot groot nadeel van 's hertogen dienst, schatting en beden, en beveelt hem, niet toe te staan, dat geestelijken in enige erfenis, goed of rente, worden gegoed, geëigend of gevestigd.

Venlo inv. nr. 85.

2861. 1496 oktober 13.

Karel, hertog van Gelre, verzekert zijn bastaardbroer Reinier van Gelre levenslang 150 rijns gulden uit de inkomsten van Venlo en Kriekenbeek.

Nijhoff VI - 195.

2862. 1496 november 7/8.

Karel, hertog van Gelre, bericht de magistraat van Venlo, Andriess van Vissenich genaamd Bell, ambtman te Venlo, benoemd te hebben tot ambtman van Erkelenz en Kriekenbeek en Venlo.

Venlo inv. nr. 85A; Nijhoff VI - 197.

2863. 1496 november 17.
donderdag na martini

Een vijandelijke afdeling Gulikers met 20 paarden verschijnt

voor Erkelenz en brandt drie hoeven af.

Grefrath p 27.

2864. 1496 december 18.

Karel, hertog van Gelre, bevestigt de rechten en vrijheden
's lands van Kriekenbeek.

Nijhoff VI - 201.

2865. 1496.

Willem, hertog van Gulik en Berg enz., is Werner van Palandt,
heer te Breidenbach, en Adriane van Alpen, echtelieden, 10.144
goudguldens schuldig en verpandtdaardoor slot, stad en land
van Wassenberg met alle inkomsten en rechten.

Selfkantkreis 1963 p 44.

2866. 1497 januari 15.¹

Robert van der Marck wordt benoemd tot drost van Roermond en
Montfort.

Harsin p 316 noot 3.

1) Vergelijk 1497 november 15 (regest nr. 2881)

2867. 1497 januari 16.

Voor richter en schepenen van Echt verkopen Heynrick van der
Baelen en Bele, echtelieden, met toestemming van Thijs Fran-
sens en Neet van der Baelen, echtelieden, en Johan van Schynne
en Lijsabetten van der Baelen, zwagers en zusters, aan Gerairt
Kremer en Lysabette van Wessem, echtelieden, een jaarrente van
3 overlandse rijns-guldens en 1 oort.

Verslagen 's Rijks Oude Archieven 1961 p 139.

2868. 1497 februari 28.

De gekorenen van Weert en van Nederweert zweren en beloven
de raad van burgemeesters, schepenen en gezworenen met raad
en daad bij te staan, borg te blijven in alle zaken het land
aangaande en de beraadslagingen bij te wonen.

de Win, regest nr. 61.

2869. 1497 maart 7.

Burgemeesters, schepenen en gezworen raad van Weert en Neder-
weert sluiten een overeenkomst inzake het heffen der cijnzen,
het malen van rogge, boekweit en koren en het bakken van brood.

de Win, regest nr. 62.

2870. 1497 maart 16.

Schepenen, burgemeesters en gezworenen van Weert, nl. Johannes van Vinkeren, Simon Stoxken, Peter van de Heiden, Johan van Loecken, Sillen Reynken, Gerart Goien, als burgemeesters, Peter van Stralen, Jan Ketelbueter, Hanss Portmans, Michiel van der Heiden, gezworenen "in den Kerckhoff", Nijs Baten, Johan Egens, Jan van Elven, Jan Staecken, Thijs Saessen, Rombout Bouwens, Jan Huiben, Linss Rutten, Goert van Betuwende Reynken van den Dyck als gezworenen "op die dorpen van Overweert", Rutten- . . . Jans, Johan Huben, Sybrecht Melys, Wilm Aechten, als schepenen van Nederweert, Nielen Nielens, burgemeester en Lemken Symons, Jan Verborch, Heyn Coppertz, Jan Jans, Simon van Nuwenhoven en Gubbel Dieden als gezworenen van Nederweert, komen onderling overeen elkaar te helpen door wederzijdse garanties, terwijl Nederweert daarbij een derde deel van de schat zal betalen, doch onder borg van de eigen goederen in hun onderscheiden banken gelegen.

de Win, regist nr. 63.

2871. 1497 maart 20.

De "geswoeren bynnen den Kerckhoff ende op den dorperen van Weert komen overeen, dat in den schat (van 3.000 gulden vermeld in het akkoord tussen Weert en Nederweert dd. 16 maart 1497) de stād 625 gulden zal bijdragen en de rest door de buytenie zal worden opgebracht.

de Win, regist nr. 64.

2872. 1497 april 23.

Andreas van Vischenich genaamd Bell, ambtman van Venlo, Kriekenbeck en Erkelenz, laat de stormklok luiden en ontbiedt ridderschap en knechten te Hinsbeck en trekt met hen en 100 huislieden naar Erkelenz.

Grefrath

2873. 1497 mei 11.

Karel, hertog van Gelre, verzoekt de stad Venlo 20 goede schutters naar Erkelenz te zenden.

Venlo inv. nr. 2422.

2874. 1497 mei 28.

Karel, hertog van Gelre, beveelt Thijs van Merwick de bewaring van het Huis te Ghoy na 's hertogen overeenkomst met Henrick Dobbelsteyn; Thijs zal het op St Jan weer overgeven aan Henrick.

Nijhoff VI - 211.

2875. 1497 juni 16.

Karel, hertog van Gelre, vergunt Wolter van den Stade, pastoor te Geldern, om gedurende drie jaar zijn studiën aan de universiteit van Keulen voort te zetten.

Nijhoff VI - 218.

2876. 1497 juni 27.

Aelbert van der Lawijk wordt door Karel, hertog van Gelre, gesteld tot drost van slot, stad, ambt en voogdij van Geldern; hij zal Huis houden op de burcht en ontvangt daarvoor 5 ruiters en 2 wagenpaarden, waartoe hij 50 malder haver ontvangt van de rentmeester. Zijn vrouw mag een joffer houden, een huiskamerling.

Hij zal op de ronde toren 4 knechten houden en 4 knechten op de vierkante toren in de voorburcht. Op de burcht houdt hij 1 waker en 1 portier en op de voorburcht 1 portier en 2 wakers; idem 1 kok, 1 wasmeid en 2 wagenknechten; op de ronde toren een koerwachter: tezamen 26 personen, die de hertog betaalt met 13 oude schilden à $1\frac{1}{2}$ goudgulden 's jaars.

De rentmeester zal de kamerling, portiers, wakers en koerwachter betalen.

Aelbert ontvangt verder 200 malder haver en 25 voeder hooi voor de paarden. De drost mag zijn vee weiden in 's hertogen wei de Bruhl buiten Geldern; idem mag hij laten vissen in de Niers en de slotgrachten, uitgezonderd $\frac{1}{2}$ ton paling, die de molenaar jaarlijks levert aan 's hertogen hof.

Aelbert krijgt 10% van de breuken; idem voldoende brandhout. Hij houdt toezicht op de wildbaan en mag die redelijk gebruiken en ontvangt $\frac{1}{3}$ van de eikels, die in 's hertogen bossen groeien en hij mag niemand terechtstellen zonder voorkennis van de hertog.

Als de drost door de hertog naar elders gestuurd wordt, mag hij 6 ruiters meenemen à $\frac{1}{2}$ philipsschild per etmaal.

Gevangenschap of schade bij ambtsuitoefening wordt door de hertog vergoed. Aelbert heeft de hertog 1.918 enkele rijns-guldens voorgeschooten, waarvoor de hertog 6% van 1.700 enkele rijns-guldens rente zal betalen tot lossing der hoofdsom; hij zal niet ontzet worden totdat de hoofdsom gelost is.

Nijhoff VI - 220.

2877. 1497 juni 27.

dinsdag voor petrus en paulus

Karel, hertog van Gelre, ontbiedt zijn ambtman van Kriekenbeck op dagvaart te Hörne (Horn?); de volgende vrijdag (juni 30) wordt de ambtman met 25 huislieden naar Straelen gezonden om de stadspoorten in staat van verdediging tegen de oprukkende vijand te brengen.

Grefrath

2878. 1497 juni 29.

"Die van Weert en Nederweert kiezen int voerhoeff
voer der Observanten" de gekorenen en gezworenen voor het
gemeenschappelijk bestuur van het Land van Weert en Neder-
weert, van Sint Petrusdag 1497 tot St Petrusdag 1498.

de Win, regest nr. 65.

2879. 1497 juli 19.

Karel, hertog van Gelre, stelt Willem Fischer aan tot slui-
ter (rentmeester) te Geldern à 125 enkele guldens 's jaars,
60 malder haver en 6 voeder hooi, 8 varkensakkers in 's her-
togen bossen en brandhout of 16 rijnsguldens voor het brand-
hout, 2 tabbaarden à 6 rijnsgulden; hij zal een schrijver
en een kamerknecht houden enz.

Nijhoff VI - 224.

2880. 1497 augustus 21.

maandag na st bernard

Op verzoek van de stad Roermond trekt de ambtman van Krieken-
beck met 19 paarden naar die stad; hij verbleef er 2 dagen,
toen het bericht kwam, dat de Gulikers bij Herkenbosch lagen.
Hij trekt uit en zoekt de vijand in het Guliker land; 's a-
vonds is hij te Erkelenz.

Grefrath p 28.

2881. 1497 november 15.¹

Karel, hertog van Gelre, stelt Robrecht van der Marck, heer
van Sedan en Fleuranges, aan als drost van Roermond en Mont-
fort tegen bezoldiging van alle inkomsten uit de domeinen
(zonder schatting), uitgezonderd 700 gulden 's jaars voor de
erfgenamen van Willem van Vlodrop, ridder. Verder ontvangt
hij 400 malder rogge 's jaars uit de renten en tienden van
Venray, afkomstig van wijlen Eduard, voogd van Bell.
Robrecht is niet afzetbaar dan na betaling van 9.000 enkele
overlandse goudguldens.

Nijhoff VI - 230.

1) Vergelijk 1497 januari 15 (regest nr. 2866)

2882. 1497 december 9.

Jacob, greve zo Horn, heer tzo Altena, tzo Corttershem ind
tzo Cranendonck etc., verklaart, dat burgemeesters, schepe-
nen enz. van de twee dingbanken van Weert en Nederweert zich
ten tijde, dat "borch ende vrijheit van Weert" bij zijn zwa-
ger Wilm, greve zo Nuwenair, heren tot Beedbur, in sequester
was, verbonden hebben, een rente van 30 rinse guldens te be-
talen aan Aernt van Dailen en Johannen van Nuynhem zijn huis-

vrouw, waarvoor hij met zijn tienden en molens te Weert en Nederweert garant blijft.
In cauga verklaart Johan van Horn, bisschop van Luik etc., die de "voorschr. borch ende vrijheit . . . in (zijn) handen ontfangen heeft . . . die hant dair ain te halten".
de Win, regest nr. 66; Publications 1892 p 152.

2882A. 1497 december 20.

Stephen van Leick van Doenraide en Eeffe van Oeraide verkopen aan Derich Vercken, burger te Roermond, hun deel in de hof te Berghe in het kerspel Steinkirchen en in het dorp Effelt.

Schaesberg-Tannheim nr. 728.

2883. 1497 december 28.

Cornelis van Bergen, heer van Zevenbergen en Grevenbroeck, maarschalk, bericht de magistraat van Venlo, dat hij, zolang hem de geleden schade niet is vergoed, zich zal schadeloos stellen aan al de schepen uit het Overkwartier, die de stroom breken.

Venlo inv. nr. 1234.

2884. 1497 december (of 1498 ?)

Maximiliaan, keizer, laat de stad Echt bestormen en veroveren.

Nieuwstadt geeft zich over.

Montfort p 35.

Vergelijk 1498 (midden november), regest nr. 2901.

2885. eind 1497 - 1498 januari 6.

Andreas van Vischenich genaamd Bell, ambtman van Kriekenbeck, en Thijs van Märwick, ambtman van Kessel, (en hun troepen) zijn als ritmeester bij de tocht (inval) in Brabant. Iedere ruiter van hen ontvangt als soldij 8 enkele guldens per maand.

Grefrath p 28.

2886. nà 1497 december.

Aan Robert van der Marck wordt het kasteel Hillenraad overgegeven.

Montfort p 35.

2887. 1497.

Johan van Mirlaer, heer van Milendonk, en Agnes van Hoemen, echtelieden, ontslaan de Grutersbenden uit de leenband van Milendonk ten behoeve van de abdij Gladbach.

Milendonk p 17.

2888. 1497 - 1507.

Cornelis van Broekhuizen Gerardszoon:

- 30-4-1497 door Karel hertog van Gelre aangesteld als bewaarder van het slot Ravensway met 12 ruiters en 50 voetknechten;
- 30-10-1501 een van de scheidslieden in de deling der goederen van Frederik heer van Bronkhorst en Borculo en zijn weduwe Agnes Reniersdochter van Broekhuizen.
Namens Agnes traden ook nog op Seger van Groesbeek, heer van Heumen, Malden en Beek, Johan van Eyll, heer van half Geysteren en Andries van Vissenich genaamd Bell;
- overleden vóór 3-4-1507.

Maasgouw 1984 p 164-165.

2889. 1498 februari 1.

Vincent, graaf van Meurs, herroept in zijn testament de overdracht van zijn goederen aan Willem van Wied en vermaakt de pandschap van Horn, Weert, Kortessem, Thorn en ^{neer}litter aan zijn kleinzoon Charles de Croy, prins van Chimay; diens zuster Cathérine de Croy, vrouw van Robert van der Marck, vermaakt hij de aanspraken op Blankenheim en Geroldstein.
Charles de Croy neemt op 3 februari 13.311 rijnsguldens schulden van Vincent over.

Paravicini p 62.

2890. 1498 april 28.

Voor Arnold Neutken en Johan van Huckelhoven, schepenen van Roermond, verklaren Derick Marlant en Gebel van Helden, dat het kapittel en land van Thorn de hoofdsom van 900 overlandse rijnsguldens rentende 54 's jaars, opgenomen in 1485, afgelost heeft.

Habets; Thorn p 448-449.

2891. 1498 april 30.

Hendrik van Hompesch, heer te Wickrath, ridder, en Johan van Pallandt, gemachtigden van Willem, hertog van Gulik, en Dirk van Bronkhorst, heer te Ri-mbürg, en Gadert Torck, gemachtigden van Johan, hertog van Kleef, onderhandelen met hertog Albrecht van Saksen en graaf Filips van Nassau over hulp aan

de roomskoning Maximiliaan tegen het land van Gelre.
Nijhoff VI - 238.

2892. 1498 mei 2.

Schepenen te Keulen verklaren, dat Styna, weduwe van Hendrik van Boxmeer, ridder, enige dochter van Eduard, voogd te Bell, de brieven van hertog Reinald IV ^{van Gulik} van 6 oktober 1420 (regist nr. 1670) en van hertog Adolf van 25 november 1466 (regist nr. 2293) heeft geschonken aan haar neef Gerhard van den Heys-tern. Goedgekeurd door aartshertog Maximiliaan als hertog van Gelre 28-12-1499.

Venlo nrs 867 en 870.

2893. 1498 mei 20.

opten sonnendach vocem jocundidat

Karel, hertog van Gelre, belooft Thijs van Merwyck, ambtman 's lands van Kessel, schadeloos te houden wegens borgstelling voor 62½ goudgulden 's jaars ten behoeve van Cornelis van Bergen, heer van Zevenbergen.

Publications XVI p 114-115; Keverberg; Aldenghoor 137.

2894. 1498 mei 25.

zondag na hemelvaart

Andreas van Vischenich genaamd Bell, ambtman van Kriekenbeck, ontvangt bericht van de legering van Gulikse troepen in de omgeving van Erkelenz; hij laat de muren, poorten en burcht van Erkelenz versterken en laat Johan van Hoenen uit Roermond komen (als opzichter) voor de nieuwe bolwerken en wallen.

Grefrath p 28-29.

2895. 1498 vermoedelijk na mei 25.

De stad Erkelenz koopt een oliemolen op en laat die binnen de stad herbouwen; idem een rosmolen.
(Beide in 1540 weer afgebrand)

Annalen Historischen Vereins Niederrhein V p 54.

2896. 1498 mei 31.

Engelbert van Brempt van Huis Vlassrath, ambtman van Straelen, en Margaretha van Blitterswijck, echtelieden, stichten een altaar ter ere van de H. Quirinus in de kerk van Straelen.

Geldrischer Heimatkalender 1986 p 16.

2897. 1498 augustus 21.

Hertog Willem van Gulik neemt de stad Erkelenz door verrraad in en legt stad en kerspel een schatting van 5.000 goudgulden

op. De burgers moesten zweren de hertog als beschermheer aan te nemen.

Annalen Historischen Vereins Niederrhein V p 6 en 53.
Chronijk p 91.

2898. 1498 september 24.

"Raet ende aemptluden uns genedigen heren van Luick" en de gezworenen van Weert en Nederweert komen op het "Rosvelt" overeen, dat de schattingen en cijnzen telkens zullen vervallen op St Remigiusdag en stellen de normen vast omtrent de cijnzen voor wijn, bier, laken, "weede", wol, de beesten-schat, bijen-cijns, cijns voor vet, erwten, haring, zout, boter, honing enz..

. . . in biwezen burgemeesters en scepenen van beide bencken op den XXIII daich van den gerstmaent.

de Win, regest nr. 67.

2899. 1498 september 29.

st michielsdag

Mathijs, heer van Kessel, krijgt van Karel, hertog van Gelre, koncessie voor oprichting van een windmolen te Kessel in plaats van de watermolen, die bouwvallig is.

Publications XVI p 109-110.

2900. 149(8) oktober 15.

Johan van Horn, bisschop van Luik, hertog van Bouillon, graaf van Loon, verklaart, dat burgemeesters, schepenen enz. van Weert en Nederweert zich terwille van hem verbonden hebben als borgers in een schuld aan zijn zwager en neef, Willem, graaf van Wied en Meurs, heer tot Ysenberch enz., voor een som van 7.366 enkele goudguldens, schuld voortkomende uit een kontrakt van Johan van Horn met zijn oom Vincentius greve tot Moerse, en geeft de verzekering hen te vrijwaren voor de schade, die uit deze verplichting zou kunnen voortvloeien.

de Win, regest nr. 68.

2901. 1498 (najaar) midden november (of 1497 ?)

Veldtocht van Maximiliaan, roomskoning, en Willem, hertog van Gulik, tegen de hertog van Gelre in het Overkwartier; veroveren het door de bewoners verlaten Echt, belegeren Straelen, dat zich bij verdrag overgeeft. Maximiliaan verovert ook Montfort.

Chronijk p 91; Harsin p 319 noot 22.

Vergelijk 1497 december (regist nr. 2884)

2902. 1498.

Karel, hertog van Gelre, verpandt 125 malder rogge 's jaars uit de hof Munster in de voorgdij Geldern aan Elbert III van Eyll Elbertsz.

Frankewitz p 205.

2903. 1498.

De magistraat van Venlo laat bij meester Lenart voor 61 gulden een stuk geschut van 1203 pond gieten, genaamd "De bonte Griet".

Maasgouw 1880 p 240.

2904. 1498.

Troepen van keizer Maximiliaan verwoesten het klooster O.L.V. in het Zand nabij Straelen.

Geldrischer Heimatkalender 1968 p 127.

2905. 1499 januari 27.

Karel, hertog van Gelre, bericht de stad Venlo, dat Franse hulptroepen in aanmerkelijk getal in het land komen en verzoekt inzake de voedselvoorziening zich daarop voor te bereiden.

Venlo inv. nr. 2422.

2906. 1499 maart 5.

Het leger van de Gulikers, Kleefsen en Keizerlijken, ligt voor Straelen en dreigt ook, Venlo te belegeren. De wallen van Straelen worden versterkt.

De burgers van Venlo dwingen van een krijgsoverste, die zij niet vertrouwen, een deel van de stadssleutels af.

Grefrath p 29.

2906A. 1499 maart 8.

des neisten ffrijdach nae denne sonnendage oculi inner der vasten

Voor Frederik van Bair, schout, en schepenen van ^{Friemersheim} Vrymershem, }
dragen Adryaen van Boidberch en Aryaen van Eyll, echtelieden,
de hof te Swaeffhem over aan Gaert van Aefferden en Lysken,
echtelieden.

Scheres nr. 1554.

2906B. 1499 maart 24.

opten heligen palmdach

Derick en Johan van Bellichaven, gebroeders, Henrick van Hulss en Kathrijn, echtelieden, Wolter van dem Bongartt en Agnes,

echtelieden, en Ywen van Yngelssom en Alijt van Bellicha-
ven, echtelieden, verklaren de 250 malder rogge, die hun
waren nagelaten door Elbert van Eyll, ridder, wijlen hun
oom en zwager, ontvangen te hebben van Adriaen van Boidberg
en Adriaen van Eyll, echtelieden.

Scheres nr. 1471.

2907. 1499 april 7.

(De stad Venló) bericht die van Roermond, dat Hendrik van
Hompesch (heer te Wickrath) en de drost van Brüggen de vori-
ge week op een nacht de breedte en diepte van de gracht en
de hoogte van de muren (van Venlo) hebben gemeten.

Venlo inv. nr. 2422.

2908. 1499 (vermoedelijk vóór april 16)

Jan van Horne, bisschop van Luik, lost de pandsom van het
graafschap Horn in aan (Vincent) graaf van Meurs.

Loonse lenen p 53.

2909. 1499 april 16.

Johannes de Huerne, bisschop van Luik, laat door Johannes de
Cortenbach, zijn stadhouder (voor het leenhof van Kuringen),
verheffen de burcht, graafschap en heerlijkheid Huerne met
de dorpen en de heerlijkheid Cortershem c.a. na afstand door
Vincentius graaf van Meurs.

Aanwezig: Rycoldus de Merode, heer van Petershem, Wilhelmus
de Merode, heer de ~~Voelen~~ ^{Neuten}, Wilhelmus de Duras, Johan, heer
de Vogelsanck.

Wolters; Hornes p 55; Paravicini p 63 noot 323.

2910. 1499 mei 25.

satersdach nae denn heyligen pinxtdach

Henrick van Beersse namens Reynnsenn van Merwick, dochter van
wijlen Johan van Merwick, kleindochter van Sybert van Montfort,
ontvangt in leen Huis en burcht te Baarlo, zoals Sybert die
in leen hield van Gelre ten Zutphensen rechte.

Reiner van Gelre, stadhouder-generaal van het Overkwartier van
Gelre en stadhouder der lenen oorkondt.

Publications XXXIII p 426.

2911. 1499 juni 20 (zu Herkenbosch)

Bestand tussen Karel, hertog van Gelre, en Willem, hertog van
Berg, en Johan, hertog van Kleef, door bemiddeling van Robrecht
van der Marck (drost van Montfort), namens de koning van Frank-
rijk tot 31 mei 1500. De koning verkrijgt o.a. de veroveringen

Goch, Wachtendonk en Erkelenz totdat hij in het geschil be-
slist zal hebben.

Nijhoff VI - 253.

2912. 1499 juni 20 (in suburbio de Montfort)

Notaris Petrus Grubosch de Erkelenz, priester, geeft trans-
umpt van een brief van Robert van der Marck van 1499 juni 20.
Aanwezig als getuigen o.a. Johannes de Heza, vikaris van de
parochiekerk van Roermond, en Mathias de Weerdt, pastoor van
Montfort.

Nijhoff VI - 253.

2912A. 1499 juli 8.

Willem, hertog van Gulik, zal Johan van den Bongart schade-
loos houden voor 2.000 guldens bij Arnt van Wachtendonk Arnt-
zoon.

Bongart nr. 515.

2913. 1499 augustus.

Gelre en Gulik wisselen onderling gevangenen uit.

Grefrath p 29-30.

2913A. 1499 oktober 17.

Johannes de Ghoer is abt van Rolduc.
Scheidslieden inzake een geschil met Maria van Merode (vamme
Rode) alias van der Heyden is o.a. Daniël van Ghoer.

Bongart nr. 516.

2913B. 1499 oktober 23.

Alverade van Harff, weduwe (van Willem van Vlodrop, heer) van
Dalenbroek en Leuth, en haar zoon Gottschalk van Vlodorp,
oorkonden, dat wijlen hun man/vader hun dochter/zuster Johan-
na in het klooster Wenau heeft geplaatst en gedoteerd met 20
malder rogge 's jaars, gaande uit de hof te Kofferen.
Zegelaars: de oorkonders, Johan en Daem van Harff, gebroeders,
(broer/oom van de oorkonders).

Hatzfeld nr. 735.

2914. 1499 december 29.

Verdrag (van Orléans) gesloten tussen Karel, hertog van Gel-
re, en Willem, hertog van Gulik en Berg: er zal wederzijds
vrede zijn. Gulik staat Erkelenz weer af in de staat, zoals
het nu is vóór 10-2-1500. Gelre zal de titel hertog van Gulik

niet gebruiken en Jan, hertog van Kleef, mag zich bij het verdrag binnen 6 maanden aansluiten.

Nijhoff VI - 264; Struick p 52; Grefrath p 30.

2915. 1499.

"Die van Ruremonde synt uutgetogen in ein fellen moet
"ir perde syn to huyssgebleven, sy gyngen all to voet
"sy hant die Echt gewonnen, sij en behoefden ghein geleide
"die duytschen synt gevluwen, die walen naemen sy mit

"der dit gedicht hait gemaecht, syn name is onbekant
"to Ercklentz mach man oen vynden, boven in dat Gelrelant.

Strofe uit 15 strofen-gedicht, genaamd Geldrisches Lied 1499.

Annalen Historischen Vereins Niederrhein V p 54-55.

2916.c. 1499.

Overlijden van Arnold van Ghoor tot Aldenghoor, gehuwd met Alverda van Oest tot Hillenraad; zij hadden een dochter Gertruda. Arnold was landrentmeester van de hertog van Gelre. Aan Aldenghoor behoorden: de hoeve te Overhaelèn, de hoeve tger Beten te Nunhèm, de Speckheide, beemden en houtgewas, de hoeve Honsssem te Neer, de hoeve Rutichoven te Horn, de hoeve tgen Dall te Ophoven, de hoeve Ingenhoff te Melick, de visserij genaamd het Meer tussen Horn en Beegden "tegen dy Duenen", 2 huizen te Roermond, een deel in de Nieuwenhóf en in de oliemolèn te Swalmen en een kempke opgen Rijt te Thorn, afkomstig van wijlen Catharina van Ghoor, weduwe van Gerard Haex in der Heggen, belast met 1 malder rogge aan (het altaar van de) 11.000 maagden in het Munster te Thorn.

Publications XVI p 34.

2917. 15e eeuw.

Staat der inkomsten, hoven en goederen van Arnt van Ghoire te Heel.

Schloss Haag nr. 2277.

2918. 15e eeuw.

Johannis de Ghiesen, qui legavit (aan de kerk van Horn) unum flan-drensem antiquum investito (van Horn) super unum agrum situm juxta den Paeleich in Buggenim (de Polak in de Weerd).

Publications CI p 163.

2919. begin 16e eeuw.

Verckensleen in Oberbruch, Heinsbergs leen;
- Frans van Vercken, burger te Roermond.

Selfkantkreis 1958 p 14.

2920. begin 16e eeuw.

In (het dorp) Horn bevinden zich 23 leengoederen, waarvan
7 zgn. grote lenen: hoeve Ruttichoven, hoeve Waeterhaelen,
Haenenleen, een denombrement van 's Heerenleen, hoeve Holt-
horn, het Kirckhornerleen, een leenrente van 15 rijnsguldens.

Publications LXV p 420.

2920A. begin 16e eeuw.

Carl, hertog van Gelre, staat zijn ambtman te Kriekenbeck,
Andries van Vissenich genaamd Belle, toe een windmolen te
bouwen in het kerspel Hinsbeck en schenkt hem 100 morgen uit
de gemeente van Hinsbeck en Grefrath.

Geistern p 115.

2921.c.1500.

Katharina Scheiffart van Merode, dochter van Johan en Katha-
rina van Welchenhausen, is non in de Munsterabdij te Roer-
mond; ze is een zuster van Aleidis van Merode, vrouwe van
Gürtzenich.

Domsta II p 624.

2922.c.1500.

Beneficielijst Linne, capella decani placet;
altare Nicholai.

Publications LXI p 49.

2923.c.1500.

"Dit seint die gerechticheiden wie dieselve in den laetbanck
tott Asselt ontfangen und betaelt werden" (rechtsgebruiken
laatbank Asselt).

Publications VI p 257-260.

2924. 1500 februari 1.

Johan van Horn, bisschop van Luik, beleent Adriaan van Boed-
berg met 18 rijnsgulden jaarrente uit Maasland.

Schloss Haag nr. 3485.

2925. 1500 februari 2.

Frederik, heer te Bronkhorst en Borculo, stadhouder van Karel van Gelre, raden en rekenmeesters van Gelre, bevelen de stad Zutphen, enkele raadsvrienden naar Nijmegen te zenden om met raadsvrienden van Nijmegen en Arnhem met de stadhouder naar Roermond te trekken en hem bij het innemen van Erkelenz met hun raad bij te staan.

Nijhoff VI - 266.

2926. 1500 februari 3.

Karel, hertog van Gelre, bericht de stadhouder Frederik, heer te Bronkhorst en Borculo, dat hij zich volgens traktaat, gesloten met de hertog van Berg, a.s. Vrijdag met de proost van Sankt Apostelen te Keulen en zijn sekretaris Herman van Cranenveldt met de raden van de drie hoofdsteden naar Roermond en Erkelenz zal begeven en hij verzoekt 2 of 3 raadsvrienden te zenden om met hem naar Erkelenz te rijden.

Venlo inv. nr. 2422.

2927. 1500 februari 6.

Karel hertog van Gelre vordert Caspar van Merwick tot dienstplicht wegens diens leengoed Barsdonk.

Schloss Haag; Barsdonk nr. 356.

2928. 1500 februari 17.

De stad Erkelenz wordt aan de Geldersen overgegeven en Andreas van Vischenich genaamd Bell wordt ambtman; hij laat de burcht en poorten restaureren.

De hertog van Gelre draagt Rabet van Dursdal de Oude en Johan van Hukelhoven op, de bouw te inspekteren.

Grefrath p 30.

2929. 1500 vóór februari 20.

Gewapenden van de partij van der Marck (Arenberg) maken zich meester van het kasteel Ghoor en brandschatten vandaar de omgeving. In februari 1500 komt Jan (van Horn), bisschop van Luik, met troepen en herovert het kasteel na 5 dagen belegering. (Het kasteel wordt als complex omschreven)

Walters; Hornes p 150; Harsin p 317 noot 6.

2930. 1500 februari 20.

Een heraut van de koning van Frankrijk brengt het domkapittel in Luik een bezegelde brief "dat de koning gehoord heeft, dat Robertus de Marcha (van der Marck) zekere plaatsen in (het

vorstendom) Luik en in het land van Horn wil bezet houden zonder daarop recht te hebben".

De koning neemt Luik in zijn bescherming.

Harsin p 325 noot 58.

2930A. 1500 maart 8.

opten sonnendach invocavit in der vasten

Roelman Schynck van Nydeggen zal Adryaen van Boidberch schadeloos houden wegens borg staan bij Johan van Wijenhorst.

Scheres nr. 1226.

2930B. 1500 (?) maart 12 (tot Neer) (*vermoedelijk* † 1545)

Rutger Pollert en Diedrick van Dryept beslechten hun geschillen.

Getekend: Elysabeth van Erp genaamd Pollert, Jan van Erp, Dederych van Dryept, Rutger Pollart, Adolff van Goer, Johan van Stalbergen, Steven van Hertevelt, ambtman te Stevensweerd (?), Daniël van Odenhoven.

Keverberg; Aldenghoor 144.

2931. 1500 mei 14.

Omschrijving van de grenzen van Arsbeck-Rödgen onder de heerlijkheid van Helpenstein.

Quadflieg p 56-57.

2931A. 1500 juni 3.

Wilhem van Kessell en Anna van Baryck, echtelieden, lenen van Geret Bilende Maeszoon en Mette, echtelieden, 50 hornsguldens, waarvoor zij hun tijns op Geret's goed te Blerick als onderpand stellen.

Keverberg; Aldenghoor 141.

2932. 1500 juni 10.

Hendrik Krenen van Echt, pastoor te Loen, sticht het altaar van de H. Silvester in de parochiekerk te Echt.

Sivré I p 340.

2933. 1500 juni 19.

vrijdag na sakramentsdag

Johan Pollart beleend met de Hof te Hamme in Melick, Wassenbergs leen.

Gillessen nr. 126.

2934. 1500 juni 23.

Bernard, graaf van Meurs, heer van Rodemachern, verklaart voldaan te zijn wegens zijn vordering op hertog Karel van Gelre voor ^{wie} hij in Frankrijk gijzelaar was.

Nijhoff VI - 276.

2935. 1500 augustus 15.

o.l.v. dag

Mathijs, heer van Kessel, beleent Gerard van Holtmolen met 5 morgen land aan de Offenrijt in het kerspel Blerick en 11 morgen genaamd den Winckel.

Publications XVI p 110.

2936. 1500 oktober 18.

Jacobus de Hornes verheft voor het leenhof van Kuringen op bevel (dreygenesse) van Johan van Hornes, bisschop van Luik, het land van Horne met alle toebehoren, slot, heerlijkheid, alsmede de heerlijkheid Cortershem.

Aanwezig de stadhouder: Ryckolt van Merode, heer te Petershem.

Wolters; Hornes p 55; Loonse lenen p 53-54.

2937. 1500 oktober 27.

Karel, hertog van Gelre, schaft op verzoek van de ingezetenen van Kessel en Helden de ten tijde van wijlen de ambtman Thijs van Merwick ingestelde nieuwe warande af wegens de grote schade daarvan en vergunt het kerspel Helden 50 morgen (woeste grond) te ontginnen.

Nijhoff VI - 296.

2938. 1500 - 1502.

Ricalt IV van Merode (1474-1523 in stukken voorkomend), zoon van Johan IV, heer van Merode, en Adelheid van Horn; hij wordt ridder genoemd in 1487, huwt 1502 augustus 19 - oktober 26 met Margaretha van Horn, dochter van Arnold, heer van Gaasbeek, Hondschoten, Heeze en Leende, en Margaretha van Montmorency. Hij verkrijgt bij deling in maart 1500: Petersheim, Diepenbeek, Eckart, Oirschot en Herlaar (het laatste uit de in 1483 in mannelijke lijn uitgestorven heren van Horn Parweys) en doet op 21-9-1501 afstand van Merode ten behoeve van zijn oomzegger Johan VII van Merode.

Domsta I p 164-165.

2939. 1500 - 1514.

De hof ter Beeten (nu Strikkerhof) onder Nunhem, zijnde Horns leen, verheven
vóór 1500: Arnold van Ghoor, overleden vóór 1500; diens dochter Gertrudis van Ghoor brengt het in 1514 in huwelijk met Dirk van den Boetzelaer.

Publications LXV p 443.

2940. 1501 januari 7.

Karel, hertog van Gelre, is Johan van Huckelhoven o.a. wegens gevangenschap 200 goudgulden schuldig en geeft hem daarvoor een verschrijving op het schoutambt van Kriekenbeek.

Nijhoff VI - 312.

2941. 1501 februari 2.

maria lichtmis

Ulrich van Beel beleend met Huis Hall als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. 135.

2942. 1501 februari 2.

Gort van Harff draagt zijn deel in Huis Hall, Wassenbergs leen, over aan Aret van Harff, ridder, die beleend wordt.

Gillessen nr. 136.

2943. 1501 maart 3.

woensdag na invocavit

Arnt van Harff, ridder, ontvangt na panduitwinning van Leonard van Swaelenberch de Hof op der Baal met het goed te Kleingladbach, die Leonard gekocht had van van Velbrüggen als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. 137.

2944. 1501 april 18.

Karel, hertog van Gelre, vergunt, dat bij de heffing van de bieraccijns in het Overkwartier van het bier, dat in de smalle heerlijkheden gebrouwen en daar ook vertapt wordt, niet meer dan één vuryser betaald zal worden en twee vuryzers van hetgeen uitgevoerd wordt.

Nijhoff VI - 334.

2945. 1501 april 26.

Karel, hertog van Gelre, machtigt zijn drost Engelbrecht van Brempt tot invordering van de 1.000 goudgulden, die de ingezetenen van Straelen hem volgens overeenkomst moesten betalen.

Nijhoff VI - 335.

2946. 1501 mei 21.

Karel, hertog van Gelre, verklaart de stad Straelen weer in genade aan te nemen en onder zekere voorwaarden: betaling van 1.000 goudguldens boete wegens weigering, het gezag van de hertog na herovering op de Bourgondiërs weer aan te nemen en zonodig de bouw van een blokhuis met bezetting van 6 knechten, die ten laste van stad en ambt blijven gedurende 5 jaren, de afbraak van enkele gebouwen buiten de muren, het binnen de muren brengen van de buiten liggende aarden wallen, de oude rechten en vrijheden bevestigen. Uitgesloten van de amnestie blijft Johan van Asselt, schout. De hertog zal algehele slechting van de muren en wallen niet uitvoeren.

Nijhoff VI - 341.

2946A. 1501 juni 2.

des tweyden daigs braemaendt

Frederich van Dadenburg en Elisabeth van Osen, echtelieden, en hun zoon Costen van Dadenburg, verklaren aan Hugo Pollairt, kanunnik van O.L.V. te Aken, 80 overlandse rijns guldens schuldig te zijn.

Scheres nr. 778.

2947. 1501 juni 12.

st antoniusavond

Dederik van Baexem beleend met Huis Hall als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. 134.

2948. 1501 juni 12.

st antoniusavond

Willem van Boestorp beleend met het goed Doverack, dat wijlen Johan van Boestorp had als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. 133.

2948A. 1501 juni 15.

dinsdag post sacramenti

Karel, hertog van Gelre, benoemt Jaspar van Merwick tot ambtman van de Bommeler- en Tielerwaarden.

Keverberg; Aldenghoor 161.

2949. 1501 juni 24.

Catharina en Corda, gravinnen van Bentheim, geven de Kruisheren van Venlo hun lijfgewinsgoed en - recht op de hoeve then Havess onder Velden.

Publications XCII - XCIII p 356.

2949A. 1501 juni 28.

maenendach nae sente johansdach baptist nativitat

Wilhem van den Stockt Peterszoon, Lijsken en Lenartken van der Stockt, zijn zusters, en hun broer Willem (van der Stockt), verkopen aan Johan van Berongen en Meeryen, echtelieden, burgers van Venlo, de hoeve op gen Stockt.

Oorkonders: Goert van Kessel, landscholtis van Kessel en schepenen van Baarlo.

Scheres nr. 170.

2950. 1501 juli 13.

Schepenen enz. van de dingbank van Ophoven en Geystinghen verklaren, dat zij hun aandeel zullen betalen in de renten waarvoor zij zich, terwille van graaf Jacop van Horn, Joncker Vincentius van Morse en Jan van Horn, bisschop te Ludick, met de twee dingbanken van Overweert en Nederweert en met andere dingbanken "in Maeslant" verbonden hebben borg te blijven tegenover de schuldeisers Geerman Heessmans, Jan Dryvenaer, Dries van Vranckenborch, den Pater inden Mariengaerde, de Graaf van Wiéd, Bruyn Heystér, Jan Martell, Joest Kremér, Geraert Kremér, Peter van Hörn en den vicariüs van Ruremund, samen voor 1.059 goudgulden.

de Win, regest nr. 71; Publications 1892 p 152.

2951. 1501 juli 13.

Gezwoorenen, schepenen enz. der dingbank van Heythusen en Roggel verklaren, dat zij hun aandeel zullen betalen in de renten waarvoor zij zich ter wille van graaf Jacob van Hoerne etc. Jonkheer Vincentius van Moersse en Johan van Hoerne, bisschop te Luik, verbonden hebben borg te blijven samen met de twee dingbanken van Overwaert en Nederwért en de andere dingbanken in Maeslant tegen de schuldeisers de graaf van Weydè 58 gld, Heynrich Kellenér 180 goudgulden, Dries van Vranckenborch 210 goudgulden, de Pater in Mariengaerdè 100 goudgulden en $33\frac{1}{2}$ malder rogge, Bruyn Heystér $5\frac{1}{2}$ goudgulden en 16 malder rogge, Jan Merellè 231 goudgulden, Joest Kremér 349 goudgulden, Derick Verkens 220 currentgulden, den vicariüs 75 currentgulden en Hawich Vleyshouwersse 60 currentgulden, voor een totaalbedrag van 1.059 goudgulden.

de Win, regest nr. 72; Publications 1892 p 152.

2952. 1501 juli 13.

Schepenen enz. der dingbank van Haelen verklaren, dat zij hun aandeel zullen betalen in de renten, waarvoor zij zich ter wille van graaf Jacob van Horn, graaf Vincentius van Meurs, en Johan van Horn, bisschop te Luik, verbonden hebben borg te blijven, samen met "den bencken van Weert ind Nederweert ind voirt aen der Masen" tegen de schuldeisers "den Deyken inden helligen Gheist tot Ruremundè, den Pater in Mariengaerde, den Greve van Weydè, Bruyn Heystér, Jan Merelè, Jost Kremér, Driess van Ffran-

kenborch, Gaerman Heessmāns, Jan van Hinsbérch en den Vicariūs".
de Win, regist nr. 73; Publications 1892 p 153.

2953. 1501 juli 21.

Eerste steen gelegd voor de nieuwe (parochie-) kerk van Weert;
de oude is in 1500 afgebroken.

PSHAL XXIX p 153.

2954. 1501 augustus 3.

Jan, graaf van Meurs en Sarwerden, beklaagt zich bij de stad
Zutphen, dat Karel, hertog van Gelre, het slot Krakau en het
land Krefeld heeft ingenomen.

Nijhoff VI - 351.

2955. 1501 september 17.

Karel, hertog van Gelre, komt tot overeenkomst met Otto van
Byland, heer te Well, en scheldt hem kwijt.

Nijhoff VI - 353.

2956. 1501 oktober 4.

dinsdag na st remigius

Werner van Palant, drost van Wassenberg, gehuwd met Alverda
van Oest (weduwe van Arnold van Ghoor tot Aldenghoor, zuster
van Felicitas van Oest van Hillenrade en van Isabella van Oest,
gehuwd met Arnold Schenck (van Nideggen)) verheft voor zijn
vrouw en diens dochter bij Arnold van Ghoor Huis Aldenghoor
en verdere Hornse leengoederen voor Heinrich van Barich, stad-
houder der lenen van Johan van Horn, bisschop van Luik en graaf
van Horn, en Goedert heer van Drachenfels en Ghoor en Godert
van Odenhoven, leenmannen van Horn.

Publications XVI p 35; Keverberg; Aldenghoor 162.

2957. 1501 oktober 14.

Het garnizoen van Montfort onder bevel van Robert van der Marck
plundert de steden Weert en Maaseik; de bisschop van Luik klaagt
deswege bij de koning van Frankrijk.

Harsin p 325 noot 60; Wolters; Hornes p 136; Chronijk p 109.

2958. 1501 oktober 24.

Henric en Johan Weemckens geven de rentmeester van de abdis
van Dalheim, Leonard Fabis, en Peter Truwes, kwijting wegens
betaling van hun erfdeel uit de erfenis van Johan van Birgelen.
Oorkonders: Gerart van Rey en Heinric van der Kraecken, sche-
penen te Roermond.

Dalheim nr. 147.

2959. 1501 oktober 27.

Erfdeling tussen Andreas van Vischenich genaamd Belle, drost van Kriekenbeck en Erkelenz, en Adriana van Broekhuizen, weduwe van Frederik Schellart van Obbendorp, echtelieden, ter ener en haar zoons Johan Schellart van Obbendorp, heer te Schinnen, en Wynand Schellart van Obbendorp, ter anderen zijde, waarbij de laatsten verkrijgen: Schinnen met verschillende hoven, $\frac{1}{2}$ van Geysteren, Oirlo, Oostrum, $\frac{1}{2}$ van Leeuwen, renten in het land van Kuik, het huis Vlodorf enz.

Schloss Haag nr. 4281; Geistern p 181.

2960. 1501 november 28.
zondag vóór st andreas

Johan Mulstroe ontvangt als Wassenbergs leen het halve goed Hall te Ratheim voor zijn tante, die te Keulen non is.

Gillessen nr. 129.

2961. 1501 december 2.

Johan, hertog van Kleef, bericht de magistraat van Venlo, dat hij Otto van Buren, zijn ritmeester te Sonsbeck, bevel heeft gegeven, zijn bejegening van die van Venlo aanstonds achterwege te laten.

Venlo inv. nr. 1390.

2962. 1501 december 3.
vrijdag na st andreas

Herman, voogd van Randenrath, als leenvoogd van zijn moeder, beleend met Huis Hall als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. 130.

2963. 1501 december 5.
zondag na st andreas

Beysell, zoon van de "stomme" van Buysch, beleend met Huis Hall als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. 131.

2964. 1501 december 8.
dinsdag na nicolaas

Johan, zoon van Otto Steyns, ontvangt voor zijn moeder en voor Sofia van Wildenrath het goed te Wildenrath met recht van brandhout halen op het Herenbos ¹ als Wassenbergs leen; idem ontvangt voor zijn moeder de Hof Kobbendahl als leen.

Gillessen nr. 127, 128.

1) = de Eckart.

2965. 1501 december 14.

In aanwezigheid van Engelbert, graaf van Nassau, enz., Frederik van Egmond, graaf van Burén enz., Arnoud van Hornès, heer van Gaesbeek, verwanten van Jacques^{IV}, graaf van Horn, zoon van Jacques en Jehanne de la Gruthuse, en Anna, weduwe van Ravestein, Michel de Croy, heer van Sempy, oom van Marguerite de Croy, leenman van Henegouwen, Willem Stradio, ridder, kanselier van Brabant, mr. Jean van der Vorst genaamd Ghys, licentiaat in de rechten, George, bastaard van Wawrin, heer van Quesnoy, Gilles Derulin, tresorier, en leenman van Henegouwen, mr. Philippe Desterel, heer van Lierres, Ursmer de Barbançon bastaard van Donstiennes, proost van Quievrain en leenman van Henegouwen, namens Marguerite de Croy compareert Jean de Hornès, bisschop van Luik, oom van Jacques voornoemd, en compareert Charles de Croy, prins van Chimay, burggraaf van Limoges enz., broer van Marguerite voornoemd, teneinde de huwelijksvoorwaarden vast te stellen:

- de bisschop geeft zijn neef alle rechten, die hij heeft op het graafschap Horn, de kastelen, landen en heerlijkheden Weert, het land Cortessem, de voogdij van Thorn en Itter, zoals hij ze door koop heeft verkregen of door beschikking, zoals hij zegt van de graaf van Meurs en anders, "et à toutes les charges dont elles peuvent être chargées.";
- de bisschop zal de vorderingen van Henri Balderick, die het kasteel van Horn in handen heeft, afdoen en het kasteel in handen stellen; men zal daarvoor aanwenden de gelden van Marguerite; de bisschop zal die som binnen drie jaar aan Jacques en Marguerite terugbetalen;
- de prins van Chimay zal het bruidspaar afstaan al zijn mogelijk recht op het graafschap Horn c.a., zoals zijn grootvader, de graaf van Meurs, die hem testamentair had nagelaten, waarvan hij opdracht zal doen, zodra betaling komt door de koningin van Spanje, groot 2.000 rijns-guldens;
- het bruidspaar ziet af van verdere erfenis van vader en moeder, uitgezonderd het recht, dat zij kunnen hebben op de erfenis van de graven Vincent, Frederik en Bernard van Meurs. Marguerite verklaart ten behoeve van het huwelijk van Johanna van Castilië en Margaretha van Savoye gelden heeft ontvangen ten bedrage van 10.000 goudguldens ofwel 14.000 rijns-guldens voor wederinkoop en aflossing van renten, domeinen en kastelen; zij brengt daarvoor goederen, klederen en juwelen in ter waarde van 10.000 francs;
- indien Jacques eerder overlijdt dan Marguerite, behoudt zij 3.000 rijns-guldens 's jaars uit graafschap Horn en heerlijkheid Weert; zij mag dan wonen op het kasteel van Weert, indien zij niet hertrouwt; wel, dan zal ze dat kasteel ruimen en in handen van haar kinderen stellen. Dezen zullen haar dan een maison compétente verschaffen;
- indien het bruidspaar zal overlijden zonder wettige nakomelingen, zullen de eerder genoemde 4.000 guldens terugvallen op de prins van Chimay, deel van de 10.000 goudguldens;
- indien Marguerite overlijdt vóór haar man en wettige nakomelingen nalaat, zal alles aan die nakomelingen komen; als er

geen kinderen zijn, valt het graafschap Horn, de heerlijkheden Weert en Kortessem, de voogdij van Thorn en Itter naar de zijde van Horn;

- de heer van Arenberg doet afstand van zijn rechten op Horn en Weert wegens zijn huwelijk of anders;
- Jacques de Hornes, vader van de bruidegom, zal deze overeenkomst bezegelen en mogelijke andere stappen van zijn vrouw, moeder van de jonggraaf, tegengaan.

Wolters; Hornes annexes nr. 30.

2966. 1501 december 18.
zaterdag na lucia

Gort van Harff beleend met Huis Hall als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. 132.

2967. 1501 december 31.

Andries van Vischenich genaamd Belle, Johan Schellart van Obbendorp, heer te Schinnen, en Winand Schellart van Obbendorp, gebroeders, ter ener, en Johan van Eyl, heer te Geisteren, ter andere zijde, sluiten een vergelijk over de verbouw van het Huis Geisteren, die Johan van Eyll heeft uitgevoerd.

Andries behoudt het bovenhuis; Johan van Eyll het onderhuis of voorburcht. Vischenich zal de wal van het bovenhuis onderhouden en in de ronde toren twee zolders afbreken. Verder regels over de grachten.

Geistern p 65-66; Munsters p 101.

2968. 1501.

Karel, hertog van Gelre, oorkondt, dat Sibert van Montfort heeft opgedragen Huis en burcht te Baarlo, zoals wijlen diens vader Sibert die bezat.

Op verzoek van Sibert beleent de hertog Dirck die klaer Lamberts met het leen.

Publications XXXIII p 426-427 en CIX p 183.

2969. 1501.

Godert van Drachenfels bezit de Gebrande Hoeve te Horn en is lijfjager van Jacob, graaf van Horn.

Publications IV p 300.

2970. 1501.

Andreas van Vischenich, ambtman van Kriekenbeck, laat twee vrouwen uit Viersen, die als tovenaressen waren aangeklaagd, gevangen zetten. Onder de tortuur gaven zij Jan van Genossen uit Viersen als medeplichtige aan. Buiten de tortuur herriepen zij deze getuigenis. Jan, die al in gevangenschap gebracht was, werd weer in vrijheid gesteld. De vrouwen zitten 42 dagen

in detentie; zij werden ter dood veroordeeld en door de scherp-
rechter, meester Floris van Nijmegen, terechtgesteld.
Goessen Spee van Langeveld, voogd van Geldern, moet voor de ex-
ekutie toestemming vragen aan de hertog.

Grefrath p 43-44; Geldrischer Heimatkalender 1964 p 123, 128.

2971. 1501.

Thomas van Arsbeck (Orsbach), heer te Olbrück, kleinzoon van
Anton de Oude van Orsbach, heeft het halve patronaatsrecht
van de kerk te Arsbeck; de andere helft kwam toe aan Johan
Willemszoon van Vlodrop, pandheer van Arsbeck-Rödgen.

Quadflieg p 47.

2972. 1501 - 1550.

Verhef van "Huys Ghoer met syn toebehoir, bundich leen ende
open huys voor den graeve ende graevinne van Horne op ende
af te rijden als 't hem beleeft":

- 1501 Gothard van Drakenfels;
 - 1511 Jan van Drakenfeld verheft ten behoeve van de kinderen
van wijlen Gothard; diens weduwe Elisabeth van Montfort [⊕] her-
trouwt met Willem van Vlodrop; hij sterft 1531, zij in 1539;
 - 1513 november 13 Willem van Vlodrop verheft namens zijn
vrouw als vruchtgebruikster;
 - 1531 augustus 21 Dirk, heer van Milendonk en Drachenfels,
ten behoeve van zijn vrouw * Agnes Gothardsdochter van Dra-
chenfels; idem heerlijkheid Pol en de cijns te Buggenum
(= de Goererhof aldaar); * ook genaemd *Lysebeth*
 - 1536 mei 15 Elisabeth van Montfort, vrouwe te Ghoor, verheft;
 - 1540 mei 21 jonker Joost, heer van Kruiningen en Heenvliet,
met dispensatie wegens niet binnen een jaar verhef na dode
zijns vaders Joost, ^{nach} Jan heer van Kruiningen, namens diens
vrouw Agnes van Montfort, ~~na~~ Beatrix van Montfort, vrouwe van
Wolkenstein; ^{moch}
 - 1549 september 8 Willem van Harff, heer van Alsdorp, in eer-
ste echt gehuwd met Alveraedt van Drachenfels, na haar dode
 - 1549 oktober 11 Godert van Mylendonk na dode zijns vaders
Dirk onder voorbehoud van vruchtgebruik voor zijn moeder
(*Agnes*), vrouwe van Ghoor, Pol en Buggenum;
 - 1549 november 2 Godert van Mylendonk ¹ protesteert tegen ver-
hef door Willem van Harff;
 - 1550 januari 10 Jan van Kruiningen verheft na dode zijns va-
ders Joost;
 - 1550 mei 11 Jan van Kruiningen protesteert tegen verhef door
Goderd van Mylendonk;
- enz. ⊕ Montford = Montford (Utr.)

Publications LXV p 429-431.

1) Hij huwt Maria van Brederode, dochter van Walram en Anna, gravin
van Neuenahr.

2973. 1501 - 1554.

Caspar van Merwyck, sedert 1541 heer van Kessel:

- 1501 : drost van de Tieler- en Bommelerwaard;
- 1513 : deelt de ouderlijke nalatenschap met zijn zwager Arent van Bocholt, waaruit hem o.a. de heerlijkheid Barsdonck toevalt; hij was gehuwd met Cornelia van Hemert en is zwager van Maarten van Rossem, krijgsoverste;
- 1522 : stadhouder van Groningen en bevelhebber aldaar namens Karel van Gelre op traktement van 1.000 philipsguldens 's jaars;
- 1529 : zijn huis te Groningen verwoest; hij wordt te Arnhem eigenhandig door hertog Karel gearresteerd en $1\frac{1}{2}$ jaar gevangen gehouden op de St Janspoort. Na aanhoudend aandringen van zijn tweede vrouw Gertrude Hoernken, met wie hij op 17 april 1523 trouwde, in 1531 uit gevangenschap ontslagen tegen hoog losgeld van 7.000 goudguldens;
- 1532 : raadsman van hertog Magnus van Saksen en bij de aartsbisschop Christoffel van Bremen;
- 1537 : weduwnaar van Gertrude Hoernken; hij woont te Ratzeburg, Lüneburg, Bremen en Rostoc; in Rostock huwt hij met Margaretha von Welzow;
- 1539 : hij verpand $\frac{1}{3}$ der tiend te Kessel aan Leonard van Becke te Rostoc, waartegen Thijs Hagens, burger van Venlo, in verzet kwam;
- 1538 : wendt zich om rehabilitatie tot de Gelderse landdag; idem in 1539, is toen gerehabiliteerd en hersteld in zijn goederen;
- 1554 : overleden; liet uit eersten bedde na een zoon Cornelis, die ongehuwd overleed, en uit derden bedde Willem (zie 1555 september 25), Anna, gehuwd met Thomas van Nunhem, Matthijs, kanunnik van St Jan te Luik, Margaretha, gehuwd met Henrick van Beers.

Publications XVI p 116 - 125.

2974. 1502 januari 28.

Raadvrienden van Nijmegen, Zutphen en Arnhem ter eñer, en Dirk en Wolter van Keppel van Verwolde, gebroeders, en Henrik van Keppel, ter andere zijde, beloven zich te onderwerpen aan de uitspraak van raden en rekenmeester in hun geschillen inzake de stad Erkelenz.

Nijhoff VI - 359.

2975. 1502 februari 20.

Karel, hertog van Gelre, is schuldig aan Johan Scheyffart van Merode, oudste zoon te Hemmersbach, 800 gulden wegens hetgeen zijn vrouw Anna van Vlodorp, vroeger gehuwd met Joost van Hemert, tot lossing en bewaring van het huis te Hemert ten koste had gelegd en belooft betaling in 6 jaartermijnen uit de inkomsten van het Overkwartier.

Nijhoff VI - 365.

2976. 1502 februari 22.

Karel, hertog van Gelre, is schuldig aan Andries van Vischenich genaamd Bell 2.000 gouden rijnsguldens wegens soldij van ruiters en knechten en verplicht zich tot terugbetaling uit de inkomsten van het Overkwartier.

Nijhoff VI - 366.

2977. 1502 maart 6.

Otto Schenk van Nideggen leent hertog Karel van Gelre 8.300 goudguldens, waarvoor de laatste hem verpand 2.000 guldens uit de geldrenten, herfst- en meibede van de voorgedij Geldern gedurende 7 jaren.

Schenk p 38; Nijhoff VI - 369.

2977A. 1502 ná maart 27.

na pasen

Deling na scheidsrechterlijke uitspraak tussen Andries van Vischenich genaamd Belle en Adriana van Broichuysen, echtelieden, Johan van Schellart, heer te Schinnen, en Winand van Schellart, gebroeders, ~~Johanszonen~~ ^{van} Frederik Schellart van Obbendorp, ter ener, en Johan van Eyll en Elisabeth van Goer, echtelieden, heer en vrouwe van Geisteren, ter andere zijde, over de rechten tot bewoning van het Huis Geisteren.

Geistern p 66.

2978. (15)02 april 15.

Obiit Isabella de Oost, dicta Schinck a Nydeggen, soror commonalium nostrarum Wilhelme et Johanne de Oost, priorisse, mater vero Annae Schinck, etiam nostre commonialis.

Necrologium Munster p 207.

2979. 1502 mei 10.

Karel, hertog van Gelre, stelt Sweder van Parloe aan tot voogd in de voogdij en nederambt van Geldern.

Nijhoff VI - 372.

2979A. 1502 mei 25.

op des hilgen sacramentsaevent

Vergelijk tussen 1° Henrich, Jan en Karle Spede, gebroeders, en 2° Egbert van Holtmoelen, Jan van Beringen, Gaert Vynck, Goert van Kessell, landscholtis van Kessel, Peter Wegge, Jan Hagens e.a. over het huwelijkskontrakt tussen Egbert van Holtmoelen en Celye, echtelieden.

Keverberg; Aldenghoor 163.

2980. 1502 mei 29.

Jacob, ^{II} graaf van Horn, heer te Altena, te Cortershem en te Cranendonck, verheft (het Loons leen) na dode zijns vader de heerlijkheid en het dorp van Bouchout met achterlenen, leenmannen, renten, rechten, gelegen in de Kempen in het ambt van Gheel.

Jacob draagt het vervolgens op aan Everhart van der Marck, heer te Arenberg, gehuwd met zijn dochter Margaretha van Horn.

Wolters; Hornes annexes ⁵/₂₈.

2981. 1502 juni 15 - 1570 augustus 26.

Belingen met het rijksleen slot, vrijheid en heerlijkheid Wickrath:

- Adolf Quaidt ten behoeve van zijn broers Steven en Dirk Quaidt volgens verdrag tussen wijlen Hendrik van Hompesch en vrouwe Sophia, de moeder van de broers, 1502 juni 15;
- Johan Quaidt en zijn zuster Anna, kinderen van wijlen Dirk, 1517 februari 1;
- Johan Quaidt na dode zijns zusters Anna, 1522 maart 28;
- Johan Quaidt 1560 september 25;
- Willem Quaidt en zijn broers onder vruchtgebruik van hun ouders Johan Quaid en Anna van Vlodrop, 1566 april 20;
- Diederik Quadt Johanszoon, broer van Willem, 1570 augustus 26.

Brandts; Wickrath p 34, 40, 46, 62, 64, 65.

2982. 1502 juni 29.

Op de klacht van die van Venlo gelast Karel, hertog van Gelre, die van Roermond de schepen, die de Maas afkomen, te laten passeren.

Venlo inv. nr. 2212.

2982A. 1502 juli 10.

De abt van Prémontré ratificeert de ruil, waarbij Arnold van Wachtendonck verkrijgt het deel van de abdij van Averbode in de tiend te Horst en de abdij het goed Hamelsbroek in de heerlijkheid Lumpins.

Schaesberg; Krickenbeck nr. 229.

2983. 1502 september 4.

Karel, hertog van Gelre, verzekert 25 gulden 's jaars uit de inkomsten van het ambt Kriekenbeek aan Pouwel van Elefelt wegens diens trouwe dienst aan wijlen Bernhard graaf van Meurs.

Nijhoff VI - 380.

2984. 1502 november 23.
op sint ceciliedach

Johan van Boin, Johan Mercator en Johan Verwer, leenmannen van Gelre, oorkonden, dat Gerit van Merwick als momber van zijn nicht Reysenn van Merwick, naasting heeft gedaan inzake de koop, die Johan van Eyll deed van het Huis c.a. Baarlo.

Publications XXXIII p 427-428.

2985. 1502 november 30.

Dederich van Tieggelen en Margriet Speede, eerder weduwe van Godart van Nyvenheim, allen overleden.

Johan van Tegelen ontvangt de nalatenschap behoudens de visserij te Tegelen en 12 malder rogge en 250 gulden hoofdsom, die Seger en Dirk van der Horst, broers, krijgen.

Getuigen: Johan van Holtmoelen, Gerard van Merwyck, Goert Vinck, Goert van Kessel de jonge.

Maasgouw 1895 p 62; Venlo inv. nr. 1891.

2986. 1502 december 6.

Dederick van Kessel genaamd Roffert en Maria Hillyn, echtelieden, verkopen de gehele hof te Mortersmar in land en kerspel Wickrath, zoals zijn vader bezat, met opstallen, akkers, heide, weide, bos en broek, aan broeder Claes van Valkenborch, prior der Kruisheren te Wickrath, uitgezonderd $29\frac{1}{2}$ morgen bos. Zegelaars o.a.: Sophia van Burdscheit, vrouwe te Wickrath, weduwe Hompesch, leenvrouwe, Rabolt van Dorstdaele de Oude, Dederich Hillen, schepen der stad Roermond.

Brandts; Wickrath p 35.

2987. 1502.

Adriaan van Boedberg, Rolman Schenk van Nydeggen en Sweder van Parle, zijn Johan van Wyenhorst 150 goudguldens schuldig. Schloss Haag nr. 967.

2988. 1502.

Jacob (II) graaf van Horn keert (Charles de Croy) prins van Chimay 700 guldens uit wegens diens afstand van de rechten op Horn c.a.

Paravicini p 63 noot 323.

2989. 1502 - 1509.

Tot de eigendommen van Alverda van Oest, weduwe van Arnt van Ghoor tot Aldenghoor, vruchtgebruikster van Aldenghoor, hertrouwd met Werner van Pallant, drost van Wassenberg, behoren:

- huis Aldenghoor, weilanden, vijvers en beemden te Melenborg;
- $\frac{1}{3}$ van de tiend te Haelen;

- de laatbank met cijnzen, kapoenen en hoenders;
- de hoeve tger Beeten te Nunhem met cijnzen en kapoenen;
- de hoeve Haenschem te Neer;
- de hoeve Rutichovén te Horn;
- de hoeve Ingendaell te Ophoven;
- de hoeve ingen Hoff te Melick met cijnzen, kapoenen, hoenders, visserij en andere gerechtigeden;
- de hoeve Nieuwenhof, de oliemolen en de griend genaamd Oudemaes te Swalmen;
- de visserij genaamd het Meer aan Beegder dunen;
- een huis aan de Hegstraat te Roermond;
- 15 malder rogge uit de Morenhof te Roggel;
- 20 " " " hoeve Byrckschot te Molenbeersel;
- 9 " " " " Oerlo bij Grathem;
- 5 " " " molen te Panheel;
- 5 " " " een kamp op gen Rijt te Thorn;
- 15 gld horns " de Megelbeemd te Thorn;
- 12 " 12 st rijns van de dorpen Ophoven en Geistingen;
- wegens cijnzen te Ophoven en Geistingen 370 alde groot 2 deniers, 1 tournoois, 14 kapoenen;
- wegens cijnzen te Poll 430 alde groot, 36 alt moerken, 26 hellink, 3 schillink, 3 buisch, 50 kapoenen en 11 hoenders.

Maasgouw 1879 p 121.

2990. 1502 - 1534.

Johan Scheiffart van Merode, heer van Hemmersbach, en Clermont (voorkomend in de stukken 1502 - 1534), zoon van Werner en Maria van Alpen:

huwt 1° vóór 20-2-1502 Anna van Vlodrop, dochter van Gerard en Elisabeth van Haeften, overleden 19-9-1531;

huwt 2° 18-10-1532 Irmgard van Wisch, dochter van Hendrik en Walburga van den Berg.

Domsta I p 185.

2991. 1502 - 1558.

Bertram van der Lippe genaamd Hoen, drost te Meurs en Krakau, 1502, 1542 - 1558;

idem Goswin van Honselaer te Hülsdonk, 1510, 1522 - 1541.

Kempen; Krefeld 1966 p 260.

2992. 1503 januari 1.

Proces voor het hof te Rome tussen 1° Gotschalk van Vlodorp, heer te Dalenbroek, en zijn moeder, en 2° abdis en kapittel van Thorn.

Partij 2 klaagt, dat 1° de renten van Thorn te Eisden in beslag heeft genomen.

Habets; Thorn p 464.

2993. 1503 januari 25.

Jan van Galen, richter, Jan Realt en Herman Petersom, schepenen van Maasniel, oorkonden, dat broeder Reyner van Embryck, prior van Ste Elisabethsdal c.s., ruilt met het klooster van St Hieronymus te Roermond alle erfcijnzen en pachten te Maasniel, afkomstig van broeder Jan Byns, zijnde 4 kapoenen op het land van Nyeler Bruens, $4\frac{1}{2}$ kapoen, 4 schellingen, $\frac{1}{2}$ malder rogge op het goed van Heyn Roukets, 2 kapoenen op Bouffkens goed, tegen zekere pacht in het land van Thorn.

Habets; Thorn p 465.

2994. 1503 juni 2.

Thijs van Ruremunde en Arnt Daelen, schepenen te Venlo, verklaren, dat ridder Jan die Roever en Katharina van den Bongart, weduwe van Gerard van Goir, ontvangen hebben van Godart van Drachenfels 264 gulden, waarvoor Alart van Goir en Elisabeth, weduwe van Jan (de Rover) van Montfort bij Sibert van den Hatert borg gebleven waren.

Maasgouw 1899 p 24.

2995. 1503 juni 29.

Huwelijkse voorwaarden tussen Adelheid, enige dochter van Wyndand Schenk van Nydeggen, heer van Arcen, Velden en Schanloo, en van Johanna van der Donk en

Reyner van Gelre, bastaardzoon van Adolf hertog van Gelre, heer te Gruensvort, drost van de Veluwe, raad (en in 1509 stadhouder van het Overkwartier).

Bevestigd door Karel van Egmond, hertog van Gelre, op 31-3-1509. Medezegelaars: Willem van Gelre, bastaard, kanunnik van Xanten, Johan van Boedberg, erfmaarschalk, Sweder van Parlo, voogd der voogdij Geldern, en Claes van der Donk, heer te Obbicht, en Roelman en Dirk Schenk van Nydeggen.

Schenk p 81-82; Schloss Haag nr. 2071.

2996. 1503 augustus 27.

Jacop Jongreve tot Horn wordt ingehuldigd en beëdigd "op Leyvelroyd" (Leveroy) en belooft aan zijn onderdanen "in de grefschappen ende lantschappen van Horn inde Weert", alle schade-loosbrieven en privilegiën te zullen eerbiedigen, zoals zijn voorgangers dit hebben gedaan.

de Win, regest nr. 75.

2996A. 1503 september 9.

op satersdach post nativitas marie in septembris

Engelbert van Breempt, drost te Stralen, kwiteert Adriaen van Boidberch en Adriaen van Eyll, echtelieden, wegens inlossing van 24 gouden overlandse rijnsguldens 's jaars uit hun hof te Vossem.

Scheres nr. 1233.

2997. 1503 vóór september 20.

Otto Schenk van Nydeggen, heer van Walbeck, drost van Geldern, veroverd onverhoeds 's nachts de stad Wachtendonk; de burcht Wachtendonk blijft vooralsnog in Kleefse hand.

Bij de belegering daarvan steunt Venlo met haar kanon "die bonte Griet". Op 8 april 1504 moet de bezetting van de burcht kapituleren.

Wachtendonk p 110-111.

2998. 1503 september 20.

Karel, hertog van Gelre, bericht (de stad Venlô) de inneming van Wachtendonck en verzoekt, zijn artillerie, kruit en kogels ter beschikking te stellen aan Otto Schenck om de burcht aldaar te heroveren.

Venlo inv. nr. 2422.

2999. 1503 september 26.

Karel, hertog van Gelre, verleent op verzoek van zijn bastaardbroer Reynier van Gelre, heer te Arcen, drost van de Veluwé, de schepenen, naburen en onderzaten te Arcen, twee vrije jaarmarkten van vee en koopmanschap met vrijgeleide.

De heer van Arcen heft dan markttol, die omschreven wordt. Arcen mag bovendien weekmarkt houden op woensdag.

Maasgouw 1920 p 41-42.

3000. 1503.

Dirk Plönies, schout van Kempen, en schepenen van Kempen, houden een voogdgeding bij de Sebastianuskapel bij Wachtendonk; knechten van Johan II, hertog van Kleef, gelegerd te Wachtendonk, hinderen hen en wijzen ze naar Kempen¹ uit.

Wachtendonk p 41.

1) Dit is de laatste keer, dat de aartsbisschop van Keulen als heer van Geisseren rechten laat uitoefenen in Wachtendonk anders dan renten en cijzen.

3001. 1504 maart 28.

Karel, hertog van Gelre, geeft Willem van Heithuisen genaamd die Greve, zijn artilleriemeester, de verbeurdverklaarde goederen van Merten Schermer, die bij de inname van Wachtendonk gevlucht was en zich bij zijn vijanden had gevoegd.

Nijhoff VI - 412.

3001A. 1504 april 11.

Henrick van der Heyde en Ailheyt, echtelieden, verkopen een morgen land aan Merye, weduwe van Jan van Berongen.

Oorkonders: landscholtis van Kessel en schepenen van Baarlo.

Scheres nr. 171.

3002. 1504 april 13.

Karel, hertog van Gelre, stelt Jorien Kovelar aan tot zijn overste hoofdman om hem tegen een ieder te dienen, uitgezonderd de graaf van Sarwerden, en belooft hem daarvoor 100 gulden 's jaars als manleen uit de voogdij van Geldern.

Nijhoff VI - 413.

3003. 1504 april 13.

Karel, hertog van Gelre, verzekert Herbert van Oy, die vroeger hertog Adolf en nu hem gediend heeft, een lijfrente van 50 paar koren, half rogge, half haver, uit een hof in het kerspel Wetten.

Nijhoff VI - 414.

3004. 1504 april 18.

donderdag na quasimodogeniti

Daniël van Nunem beleend met het Wassenbergs leen in het land van Horn als het Bos (Nunheimerbos).

Gillessen nr. 138.

3005. 1504 april 18.

Karel, hertog van Gelre, erkennende, dat hij een tijd lang huisvesting heeft gehad in het zustersklooster te Wachendonk, stelt dat klooster vrij van ongewone dienst en bevestigt de vrijheden en rechten en geeft vergunning om de Niers uit de stadsgracht door het klooster te leiden.

Nijhoff VI - 415.

3006. 1504 april 20.

Karel, hertog van Gelre, verzekert Peter de Maler, burger van Geldern, levenslang 10 malder rogge uit de inkomsten van Wachendonk.

Nijhoff VI - 416.

3007. 1504 april 23.

Karel, hertog van Gelre, verzekert Ott van Schoenouwen, die hem bij de verovering van het huis te Wachendonk gediend had en daarbij gewond was, een lijfrente van 25 paar koren uit zekere goederen in het kerspel Wankum.

Nijhoff VI - 417.

3008. 1504 juli 4.

Karel, hertog van Gelre, verzekert Nicolaas Beckart voor langdurige trouwe dienst levenslang de korenrenten, die wijlen Herbert van Oy trok uit de inkomsten van Geldern.

Nijhoff VI - 419.

3009. 1504 juli 13.
ste margarethe

Heyn Vrysch als leenvoogd ten behoeve van mr. Johan Koxz, doktor binnen Keulen, en diens vrouw Elisabeth, haar zuster en konsorten, beleend met de goederen te Hückelhoven, die Willem van Boestorp naliet als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. 139.

3010. 1504 juli 17.
woensdag na divisio apostolorum

Johan van Boestorp ontvangt de goederen te Hückelhoven als Wassenbergs leen, die Richard van Boestorp, zijn voorvader, en Johan van Boestorp, zijn neef, na hun dood nagelaten hebben.

Gillessen nr. 140.

3011. 1504 juli 18.
donderdag na divisio apostolorum

Johan van Boestorp verkoopt de goederen, die hij gisteren als Wassenbergs leen verkreeg, aan Hein Vryschën, burger te Wassenberg, die beleend wordt.

Gillessen nr. 141.

3012. 1504 augustus 23.

Karel, hertog van Gelre, geeft Gerit de Rover 13 hollandse morgen gemeentegrond in het land van Kessel om er bouwland van te maken.

Nijhoff VI - 422; Maasgouw 1899 p 24 met datum 24 augustus.

3013. 1504 september 27.

Voor schepenen van Afferden geeft Henrick van Blitterswijk, heer te Afferden, aan Jutta van Heiterscheid, non te Neukloster, een jaarrente van 10 goudguldens.

Schloss Haag; Afferden nr. 142.

3014. 1504 november 14.

Karel, hertog van Gelre, geeft Margaretha van Croy, gravin van Horn, veiligheid en vrije hoede aan de stad Woudrichem en de landen van Altena, Monnikeland, Weert en Maasland.

Nijhoff VI - 432.

3015. 1504 november 21.

Karel, hertog van Gelre, belooft hoofdheer te zijn van Daam van Kaldenbach met zijn ruiters, die door de stad Erkelenz in zijn dienst aangenomen waren.

Nijhoff VI - 436.

3016. 1504 november 24.

De besturen van Weert en Nederweert en die van "die Maeslenden" gaan een overeenkomst aan over "die deylinghe van de rijnth die die Landtschappen aingenomen hebben van 's Heeren weeghe".

de Win, regest nr. 76.

3016A. 1504 november 29.

op sent andriesavent

Voor schepenen van Capellen dragen Adriaen van Boidbergen en Adriana van Eyll levenslang een pacht en rente over aan hun dochter Wernere, kloosternon te Grafenthal.

Scheres nr. 1265.

3017. 1504 december 4.

Otto Schenk van Nideggen heeft in september 1503 de stad Wachtendonk ingenomen voor Karel hertog van Gelre en later ook de burcht van Wachtendonk; Karel zal Otto de kosten van deze verovering vergoeden.

Schenk p 38; Nijhoff VI nr. 440.

3018. 1504.

Een leger onder bevel van de jonker van Gronsveld, in Kleefse dienst, veroverd en verwoest Echt en Nieuwstad.

Chronijk p 115.

3019. 1504.

Die van Roermond, bevreesd, dat de Brabanders de sterkte Echt zullen bezetten en vandaar uit tot voor de poorten van Roermond zullen trekken en roven, gaan naar Echt en branden het tot de grond toe af.

Chronijk p 119.

3020. 1504.

Voor de mankamer te Brüggen worden beleend met het Guliks leen Malbeck Dirk Hort en Jan van der Smitten, gehuwd met ene Waldois genaamd Baerle.

Maasgouw 1975 p 189.

3021. 1505 vóór januari 28.

Uit angst voor verwoesting van Echt door die van Roermond geeft Robrecht van der Marck van Arenberg slot en ambt Montfort over aan Philips de Schone, hertog van Bourgondië, die hem zal betalen al hetgeen Gelre nog aan Robrecht schuldig is en waarvoor

Robrecht slot en ambt Montfort met alle inkomsten daaruit in pand heeft van Gelre.

Chronijk p 124 - 128.

3022. 1505 januari 28.

De Steden van het Overkwartier van Gelre vragen de hertog van Gelre hulp tegen de vijand, die reeds slot en vlek Montfort en het Huis te Bycht ingenomen heeft.

Venlo inv. nr. 1205.

3023. 1504 (1505 ?) januari 28.

Philips de Schone, koning van Castilië, hertog van Brabant, verleent de ingezetenen van het land van Kessel brief van sauvegarde.

Maasgouw 1879 p 195-196.

3024. 1505 februari 24.

Evert van Holtmeulen Vullinghzoen verpandt zijn 1/5 deel van de tiend te Tegelen op Wilrebeek, door hem geërfd van heer Vullingh, pastoor te Tegelen, zijn broer, voor 100 gulden aan Goessen den Molenaar c.s.

Medezegelaars: Jan van Holtmolen, leenheer, en leenstadhouder en leenmannen, welke laatsten zich bedienen van het schepenzegel van Bracht en Kaldenkirchen, daar zij geen zegel hebben.

Maasgouw 1894 p 38.

3025. 1505 februari 24.

Burgemeesters, schepenen enz. der "Stadt Wessem . . . mit toestenderen van buten Wessem, Ophoven inde Geystinghen", verklaren, dat zij ter wille van Jacop, Jongreven tot Horn etc. hun aandeel willen blijven betalen in de renten der gelden, opgenomen door de vroegere landsheren en waarvoor zij met die van Maasland, Weert en Nederweert borg zijn gebleven tegenover de schuldeisers "den Decken inden heiligen Geijst, Geerman Heesman, Peeter van Horne, Dyrick Verken, Claes Coelen, Jan Moreell en Arnt van Dalen.

de Win, regest nr. 77.

3026. 1505 februari 24.

Schepenen enz. van Heythuysen en Roggel verklaren, dat zij terwille van jonker Jacop, Jongreve tot Horn, etc. hun aandeel willen blijven betalen in de renten der gelden, opgenomen door de vroegere landsheren en waarvoor zij samen met die van Maasland, Weert en Nederweert borg zijn gebleven tegenover de schuldeisers "de groeten kercken bijnnen Ruremunde, Jan van Hynsbergh,

Cornelis Vleyshouwer, Peeter van Horne, Dyrick Vercken, Bruen Heyster, Jan Mereell, Henrick Kelleneir, die Cappelaenen inden heilgengeijst en Clais Coelèn.

de Win, regest nr. 78; Publications 1892 p 156.

3027. 1505 maart 9.
judica

Johan van dem Bongard beleend met Huis Hall, zoals Arnt van Harff dat als Wassenbergs leen had.

Gillessen nr. 142.

3028. 1505 april 1.

Johan van Vlodrop, heer te Elsum, schrijft aan de domdeken van Keulen, dat Werner van Palant, drost te Wassenberg, beweert, dat het klooster Dailheym, dat in de heerlijkheid Helpenstein ligt, onder Wassenberg behoort en aan Wassenberg schatplichtig is; Johan houdt het gebied in pand van de kinderen van Frederik graaf van Neuenahr en vraagt om bemiddeling.

Quadflieg p 48.

3029. 1505 april 4.

Maximiliaan, Duits keizer, beleent zijn zoon Philips (de Schoone), koning van Castilië, met Gelre en Zutphen.

Struick p 60.

3030. 1505 april 9.

Guillaume de Vergéy, stadhouder en kapitein-generaal van Filips, koning van Castilië, beveelt aan het krijgsvolk ten getale van 500 ruiters en 400 voetknechten Horn en Weert te bezetten en gehoorzaamheid aan de graaf van Horn.

Nijhoff VI - 474.

3031. 1505 april 25.

Karel, hertog van Gelre, belooft hoofdheer te zijn voor Arend van Tuyl, die met een deel ruiters was aangenomen om de stad Venlo te bewaren.

Nijhoff VI - 477.

3032. 1505 mei 7.

Jan van Horn, broer van Jacob graaf van Horn, geboren in 1485, verwerft in 1497 een prebende als kanunnik, wordt in 1502 gekozen tot proost van het kapittel van St Denis (in Luik) en in 1504 tot domproost van Luik; hij neemt op 7 mei 1505 als zodanig bezitting.

Harsin II p 37.

3033. 1505 mei 18.

Karel, hertog van Gelre, stelt Evert van Brempt aan tot ambtman van Straelen na dode diens vaders Engelbert van Brempt. De hertog bevestigt de op het ambt bestaande (pand-)brieven. Frankewitz p 444.

3034. 1505 mei 29.

Maximiliaan, keizer, eist opening van het slot te Dalenbroek; Alveradis van Harff, weduwe van Willem van Vlodrop, stelt het open. Maximiliaan verklaart het slot enkel in bezit genomen te hebben om zich te verdedigen tegen zijn vijanden en ongehoorzame burgers van Roermond en van het overige gedeelte van Gelderland.

Publications XXVI p 93-94.

3035. 1505 mei 29.

Karl, hertog van Gelre, schrijft de stad Venlo, dat hij Roermond en Erkelenz hulp heeft beloofd; dat hij om zijn vaderlijk erfdeel te redden heeft besloten, daartoe kerkelijke vaten, aan de Stoel van Rome toebehorend, aan te wenden; dat hij 1400 knechten in dienst heeft genomen en verzoekt, zich te richten naar bijgaand schrijven aan die van Roermond.

Venlo inv. nr. 2422.

3036. 1505 (mei).

De beide windmolens van de stad Erkelenz worden door Bourgondische troepen verbrand.

Annalen Historischen Vereins Niederrhein V p 56.

3037. 1505 juni 21.

op synt albaenendach

Die van Roermond doen een uitval en strooptocht naar Elslo, Stein, Beek (verbranden dat dorp en de kerk geheel), branden Nederbeek af; idem Opgeleen.

Chronijk p 130-132.

3038. 1505 juni.

Die van Roermond overvallen 's nachts het legerkamp van Jacob graaf van Horn te Neer; ze nemen hem en meer anderen gevangen en voeren hem naar Roermond.

Chronijk p 129-130.

3039. 1505 augustus 8.

Karèl, hertog van Gelre, geeft vrijgeleide aan Otto Schenk van Nideggen, ridder, om te Geldern bij hem te komen.

Nijhoff VI - 498.

3040. 1505 augustus 14.

Karèl, hertog van Gelre, deelt de stad Geldern mee, Johan van Arnhem aangesteld te hebben tot schout der stad Geldern. Op 1-10-1510 verpandte de hertog hem dat ambt wegens 300 gulden schuld.

Frankewitz p 444-445, 450.

3041. 1505 augustus 18.

Karèl, hertog van Gelre, is met Otto Schenk van Nideggen, ridder, overeengekomen, dat deze huis en stad Wachtendonk nog 2 maanden zal bewaren.

Nijhoff VI - 499.

3042. 1505 september 7.

Karèl, hertog van Gelre, begiftigt Gerrit Mans met het waldforsterambt in de Lytert onder het drostambt Geldern gedurende diens leven.

Nijhoff VI - 502.

3043. 1505 september 7.

Karèl, hertog van Gelre, begiftigt Peter die Mailre, burger te Geldern, met het waldforsterambt in het Bredenbroek en de Broell (een bos nabij Geldern) wegens diensten, verleend aan Katharina van Gelre, zijn tante.

3044. 1505 september 10.

Karèl, hertog van Gelre, geeft tot wederopbouw van de door de vijand verbrande kerk van Aldekerk in de voogdij van Geldern twee hollandse morgen beemd van de gemeente.

Nijhoff VI - 504.

3045. 1505 september 12.

Karèl, hertog van Gelre, geeft twee vrije jaarmarkten aan het kerspel Lobberich in het land van Kriekenbeek.

Nijhoff VI - 506.

3046. 1505 september 26.

In het vredesverdrag tussen Philips de Schone en Karèl, hertog van Gelre, verkrijgt Philips o.a. het land van Kessel en het ambt Montfort.

Struick p 70.

3047. 1505 september.

Otto Schenk van Nydeggen, bewaarder van stad en slot Wachten-donk voor Karèl, hertog van Gelre, biedt Philips (de Schone), koning van Castilië enz., zijn diensten en dat goed aan tegen betaling van 20.000 rijns-guldens als vergoeding voor gemaakte kosten, indien de koning hem het goed niet erfelijk wil laten bezitten.

In geval van overdracht zal de koning 25 voetknechten in die plaats legeren en Otto 400 philipsguldens 's jaars uitkeren.

Schenk p 39.

3048. 1505 oktober 18.

Werner van Palant, ambtman en stadhouder der lenen van Wassen-berg, beleent Thys van Ruyren met het Hommerse leen in Dove-rack bij Hüchelhoven, groot 113 morgen.

Erkelenzer Lande 1970 p 97.

3049. 1505 oktober 24.

Karèl, hertog van Gelre, belooft een deel van zijn schulden aan Andries van Vissenich genaamd Bell te betalen uit de uit-gezette schatting in het ambt van Kriekenbeek.

Nijhoff VI - 518.

3050. 1505 oktober 27.

Karèl, hertog van Gelre, geeft zijn bastaardbroeder Reinier van Gelre een aanwijzing van 300 gulden op de schatting, die de ingezetenen der voogdij (van Geldern) hem ingewilligd heb-ben.

Nijhoff VI - 519.

3051. 1505 november 11.

Karèl, hertog van Gelre, belooft de onderzaten van de voogdij van Geldern voor de 1.000 gulden, die zij hem toegezegd heb-ben, vrijdom van staatpenningen, accijnzen en andere lasten.

Nijhoff VI - 521.

3052. 1505 november 13.

Karèl, hertog van Gelre, belooft de onderzaten van de voogdij en het nederambt van Geldern, die zich verbonden hadden, hem nu 1.000 gulden te betalen en in mei 1506 nog eens 1.000 gul-den, vrijdom van staatpenningen en bieraccijns.

Nijhoff VI - 522.

3052A. 1505 november 19.

vrijdag na st gregorius

zie Wegberg

Waldrol voor het Petersholz (tussen Tüschbroich, Gerderath, Arsbeck en Klinkum), opgetekend in tegenwoordigheid van Werner van Palant, drost van Wassenberg, en bezegeld door voogd en schepenen van Wassenberg.

Erkelenzer Lande 1972 p 103-104.

3053. 1505 november 24.

Karèl, hertog van Gelre, geeft voorschriften tot het inzamelen van giften en aalmoezen tot herstel van de kerktoren en klokken van Viersen, die door de vijand en de bliksem vernield en verbrand waren.

Nijhoff VI - 528.

3054. 1505 december 5.

Karèl, hertog van Gelre, stelt Sweder van Paerlo tot dròst aan van Geldern en in de voogdij en nederambt.

Nijhoff VI - 529.

3055. 1505 december 10.

Karèl, hertog van Gelre, stelt Johan Grelle tot borggraaf op de burcht te Geldern op traktement van 1 oud gouden schild per gevangene, voor wijn 2 enkele guldens per maand, gratis voer voor zijn paard en 2 kledingen 's jaars; hij staat onder bevel van de drost.

Frankewitz p 449; Nijhoff VI - 531.

3056. 1505 december 18.

donredach vuer synte thomasdach apostel

Johan van Horn, bisschop van Luik, overlijdt te Maastricht; hij wordt begraven in het Observantenklooster op Lichtenberg buiten Maastricht.

Chronijk p 134-135.

3057. 1505 december 26.

Ott Schenk (van Nideggen) gaat met zijn bezittingen en pandschappen over naar de partij van Filips de Schone en de hertog van Kleef.

Struick p 69.

3058. 1505 december 30.

Erardus van der Marck, broer van Robert van der Marck van Arenberg (drost van Montfort), broerszoon van Willem van der Marck genaamd de Ever van de Ardennen) gekozen tot bisschop van Luik.

Chronijk p 135-137.

3059. 1505.

De parochiekerk van Wegberg bezit de kleine en grote tiend te Rickelrath over meer dan 200 morgen akkerland.

Erkelenzer Lande 1959 p 55.

3060. 1505.

Karel, hertog van Gelre, benoemt Johan van Arnhem tot schout in Geldern.

Schloss Haag nr. 1855.

3061. 1505.

Sterft Hendrik Vogels, schout van het Maasland; daardoor vervalt een keurmede, die de heer van Aldenghoor een rijpaard oplevert.

Maasgouw 1879 p 121.

3062. 1505.

Lysbeth, echtgenote van Otto van Bylant, heer te Well, pacht van het kapittel van Xanten hun tiend en erf te Bergen.

RAL Aanwinstenlijst 1926.

3063. 1505.

Jonker Werner van Palant van Aldenghoor laat wegens onbetaalde rente van 8 malder rogge wessemmer maat door Rutte, molenaar van de nederste molen te Panheel (Panhedel), het molenijzer panden; gerechtskosten $9\frac{1}{2}$ st. wessemms= $7\frac{1}{2}$ st.roermonds.

Slanghen p 129-130.

3064. 1505.

Aleyde van Sursen en Christyn van Holtmolen, ambachtsjuffers van het konvent Keyserbosch en Jan van Erpp, scholaster van Keyserbosch.

Slanghen p 134.

3064A. 1506 januari 10.

Na bemiddeling van Daem van Harve, landdrost van Gulik, sluiten 1) Karselis van Pallant, heer van Breidenbent, en 2) Werner, Elbert en Gerrit van Pallant, zonen van wijlen Werner, een vergelijk over de pandschappen, goederen en renten in Gulik, Heinsberg, Wassenberg en Keulen, waaruit o.a.:

- Werner en Elbert pandschap krijgen van ambt Wassenberg, de rente te Brachelen, de hof te Bergerhaeve in ambt Wassenberg enz.

Diersfordt p 141-142.

3065. 1506 maart 17.

Alvart van Harve, weduwe Vlodrop, vrouwe te Dalenbroek, en haar zoon Willem van Vlodrop, oudste zoon te Dalenbroek, verpachten hun molen te Geytstappen en de koren- en oliemolen bij Dalenbroek aan Levart Ketsken tegen 8 malder rogge en 1 pond was voor de kapel, met Pasen een wijnbrood, 1 vat tarwe en 9 kwart raapolie aan de witte begijnen te Roermond. Medezegelaars: jonker Johan van Vlodrop, heer van Eylsen, (= Elsum) jonker Johan van Brempt.

Kohl p 124.

3065A. 1506 april 9.

op donresdage post palmarum

Sweder van Parloe zal Adriaan van Boidbergen, jongmaarschalk van Gelre, zijn hof Knopsshaiff in het kerspel Wankum, door Sweder aan Adriaan voor 300 enkele goudguldens verpand, laten, als Sweder niet binnen zekere tijd een akte over dit goed ter hand stelt.

Scheres nr. 1588.

3066. 1506 april 26.

Karel, hertog van Gelre, stelt Teel Bruyn van Smedeborch tot ambtman van burcht Krakau en stad en land van Krefeld.

Nijhoff VI - 552.

3067. 1506 mei 5.

Jacobus, graaf van Huerne, junior, verheft in het kasteel van Hoei voor de nieuwe bisschop van Luik (Erardus van der Marck), land, slot, hoge en lage heerlijkheid van Hoerne, met mannen, rechten, renten en afhangen, zijnde baronie van het land van Eycken, (= Maaseik)

Aanwezig: Johannes de Marcka, de heer van Egmondts en Nicolaus de Cortenbach.

Idem verheft Jacobus land, hoge en lage heerlijkheid van Cortershem met mannen, renten en rechten, zijnde leen-baronie van het graafschap Loon.

Wolters; Hornes annexes 29; Loonse lenen p 54.

3068. 1506 mei 9.

Karel, hertog van Gelre, sluit een aanvallend en verdedigend verbond met Lodewijk XII van Frankrijk tegen Philips de Schone, koning van Castilië, hertog van Bourgondië.

Struick p 84.

3069. 1506 mei 9.

Karel, hertog van Gelre, stelt buiten vervolging een viertal vrouwen in de voogdij van Geldern, die door andere vrouwen, die om hun euvel daden ter dood waren gebracht, van haat of nijdigheidswille beschuldigd waren.

Nijhoff VI - 555.

3069A. 1506 mei 10.

Voor schout en schepenen van het gerecht Rykelt verkoopt jonker Engelbrecht van Paelhem aan Adriaan van Dalenbroch al zijn renten en cijnzen, die hem jaarlijks uit de heerlijkheid toevallen.

(Met transfix van 5-2-1507 verklaren jonker Werner van Palant als man en momber van Alverade van Oyst en Gertrudis van Goer, als erfgenaam van Felicitas van Oyst, met het bovenstaande akkoord te gaan)

Bongart nr. 553.

3070. 1506 mei 21.
hemelvaart

Johan van dem Bongard, erfkamerheer van Gulik, beleend met het goed Untereiken bij Kleingladbach als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 11.

3071. 1506 mei 21.
hemelvaartsdag

Johan van den Bongard beleend met de tiend te Doveren en den Benden als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 15.

3072. 1506 mei 21.
hemelvaartsdag

Johan van dem Bongard beleend met de Hof te Oppe in het dorp Doveren als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 16.

3073. 1506 mei 24.

De steden Roermond, Venlo en Geldern zullen zich in de strijd tussen Karel van Gelre en Philips de Schone neutraal houden.

Schenck p 89.

3074. 1506 mei 26.

De drost van Wassenberg deelt de hertog van Gulik mee, dat de heer van Wassenberg op kermis te Dalheim recht heeft, dienaars te zenden om staangeld, cijns en andere zaken te heffen; hij wijst de klachten van Johan van Vlodrop als pandheer namens Helpenstein af.

Quadflieg p 49.

3075. 1506 juni 6.

Karolus de Croy, prins van Chimay, verheft te Luik land en slot Born c.a. na dode (zijns grootvaders) Vincentius (graaf) van Meurs.

Aanwezig: Cornelius van Bergèn, Rycaldus de Merodè, Joannes Rouvèr, ridders, Nicolaus van der Donck, Wilhelmus de Horion, leenmannen.

Loonse lenen p 28.

3076. 1506 juni 6.

Nicolaus van der Donck verheft voor het leenhof van Curingen het Maaslands leen huis en heerlijkheid Obbicht.

Aanwezig: Cornelis van Bergèn, Rycaldus de Merodè, Joannes de Rouvèr, ridders, Wilhelmus de Horion.

Loonse lenen p 17.

3077. 1506 juni 16.

Karel, hertog van Gelre, bekent de stad Venlo schuldig te zijn 300 enkele en 500 kurrente gulden wegens geleend geld, waarvoor hij verpandt de hoender-, houtkarren, rogge - en andere cijzen, kleine penningen, van het "tryckengelde, kaelzummeren opter Maezen en van den twee vleysbrucken" hem van graaf Bernard van Meurs gekomen, alsmede die 3 rijns gulden van de gruit en de opbrengst van de hamer te Venlo.

Venlo nr. 88.

3078. 1506 augustus 20.

Karel, hertog van Gelre, betuigt de stad Venlo en Roermond zijn tevredenheid, nu zij hem hun onschuld inzake het afscheid van Diest hebben te kennen gegeven en hij wenst, dat de magistraten de Franse hulptroepen solemneel zullen tegemoetrijden en ontvangen.

Venlo nr. 2422.

3079. 1506 september 8 - 10 ('s Hertogenbosch)

Willem van Croy, heer van Chièvres, schrijft keizer Maximiliaan, dat Robert van der Marck bij Bouvignes is gepasseerd zonder in Luikse steden te komen met 2.200 ruiters en 6 à 700 man

voetvolk; hij is het graafschap Horn doorgetrokken in de richting van Roermond.

Harsin II p 68 noot 20.

3080. 1506 september 28 (te Roermond)

Onderhandelingen tussen Reinier, bastaard van Gelre, en Henrick Salsborch, gemachtigden van Karel, hertog van Gelre, en Laurens Dublioul, sekretaris van Philips de Schone, ten huize van Robert van der Marck te Roermond, resulterende in voorstellen tot een bestand en arbitrage.

Struick p 101-102.

3081. 1506 oktober 10.
zaterdag na st dionysius

Werner van Schoenraide, heer zur Heiden, zwager van de heer van Tüschbroich, beleend met de Dickerhof bij Schwanenberg-Geneiken in de heerlijkheid Tüschbroich en kerspel Schwanenberg met 130 morgen land, waarvan 60 leen van Wickrath; rest is Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 20.

3082. 1506 oktober 15.
donderdag na st dionysius

Lambert in dem Bongart te Birgelen beleend met Huis en hof te Birgelen met 28 morgen beemden en akkers bij de beek en 7 morgen elders als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 1.

3083. 1506 oktober 18.
st lucas

Arnt Schriver te Birgelén beleend met het goed van Koen Schriviers o.a. aan de Heerstraat, totaal 22 morgen, als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 2.

3084. 1506 oktober 19.
maandag na st lucas

Peter Kerbusch van Matzerath beleend met het Kehrbuscher goed, mede namens deelgenoten; het goed is 53 morgen groot en Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 12.

3085. 1506 oktober 19.
maandag na st lucas

Johan van Vlodrop beleend met de alde borch in het kerspel Arsbeck met de stoet van wilde paarden op de Meinweg als

Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 21.

3086. 1506 oktober 30.

vrijdag na simon en judas

Johan van dem Horrich beleend met de tiend van Huis Hall, rentende 30 paar koren, als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 5.

3087. 1506 november 7.

Johan van Assenbrock zu Malenburg, zoon van Georg en Mechtild van Blitterswijk, wordt beleend met (1/3 van) de heerlijkheid Afferden ten Kuiksen rechte.

Schenk p 21; Schloss Haag; Afferden nr. 51.

3088. 1506 november 12.

Peter Vydman van Erkelenz beleend met het goed te Golkerath, dat vroeger Dries van Lieck had; het goed bestaat uit 6 onderlenen, ieder van 30 morgen, als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 13.

3088A. 1506 december 14.

Burgemeesters, schepenen, gemene burgers en ingezetenen der stad Wessem verklaren, aan Jan Pennicks, priester, genaamd van Venloe, en diens zuster Katharina, een lijfrente verkocht te hebben, groot twaalf gulden, af te lossen met 144 gulden, te betalen te Roermond.

Zegelaars zijn de oorkonders met het stadszegel.

Origineel op perkament, zegel verloren, inv. nr. 339.

Schepenbank Wessem.

3089. 1506 december 21.

maandag vóór st jan apostel

Coen Gryn van Aldenhoven beleend met de tiend van de hof te Ratheim, rentende 30 paar koren, als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 4.

3090. 1506 najaar.

Karel, hertog van Gelre, doet met zijn garnizoenen uit Roermond, Venlo en Erkelenz een grote strooptocht in de Meyerij van 's Hertogenbosch en het kwartier van Antwerpen en slaan neer in de Loonse Kempen.

Op nadering van Luikse troepen beloven ze het land te ruimen.

Chronijk p 151-153.

3091. 1506.
 donderdags na . . .
 Pauwels Kochts van Granterath beleend met het goed te Granterath, dat Philips Pastoirs had, genaamd Weyfrockgut, met 60 morgen land, als Wassenbergs leen.
3092. 1506.
 Willem Mathijszoon van Kessel, sedert 1525 heer van Kessel, wordt aangesteld als schout van Kessel en Helden.
 Hendricks p 27.
3093. 1506.
 Vullinck van Kriekenbeck genaamd van den Elssen heeft de Natterhof in het kerspel Breyell, Guliks zadelleen, groot 97 morgen akkerland.
 Kempen; Krefeld 1967 p 153.
3094. 1506.
 Reiner van der Lipp genaamd Hoen, ritmeester der stad Keulen.
 Hoen p 258.
3095. 1506 of iets later.
 Het kapittel van Thorn klaagt te Rome over het liederlijk gedrag van de abdis Eva van Isenburg.
 Habets; Thorn p 466-467.
3096. 1506 - 1761.
 Stadhouders der lenen van Horn:
 1506 Peter van Straelen
 1519 jonker Willem Pijl van Swalmen
 1527 jonker Johan van Waes
 1547 Leonard van Lair
 1566 jonker Daniël van Nunhem *in 1576 Antoon Heuss*
 1588 Peter Moulitz
 1605 Willem van Haeren
 1620 Willem baron de Horion
 1637 Johan Hendrik heer te Elmpt
 1656 Assuerus baron de Horion
 1680 Godfried van Odenhove, vice-stadhouder
 1709 Philip Wijnand baron de Kerchem
 1723 Gerard Assuerus baron de Horion
 1740 Gerard Assuerus Louis Ernest graaf de Horion
 1761 Karel Frans Joseph graaf de Horion.
 Publications XVI p 47.

3096A. 1507 januari 7.

Adriaen van Boidberg, jong-maarschalk van Gelre, zal Gadert van Drakenfeltz, heer te Fronenbroick, schadeloos houden wegens borg staan bij Wilhem en Frans Vellen, gebroeders.

Scheres nr. 1238.

3097. 1507 januari 29.

Karel, hertog van Gelre, neemt het klooster Mariënzande bij Straelen door zijn grootvader Arnold gesticht in zijn bescherming.

Nijhoff VI - 593.

3097A. 1507 februari 1.

op onser liever vrouwenlichtmyssavent

Adryaen van Boidberch, erfmaarschalk van Gelre, en Adryaen van Eyll, echtelieden, verkopen aan Liffert van Brempt, abdis van St Quirinus te Neuss, een jaarrente, gaande uit hun hof te Vossem.

Medezegelaar Gerit van Plettenberch, abt van Siegburg, leenheer van Vossem.

Scheres nr. 1575.

3097B. 1507 februari 2.

Johan van Boedberghen, ridder, erfmaarschalk van Gelre, geeft zijn Huis inghen Haag bij Geldern over aan zijn oudste zoon Adriaen van Boedberghen.

Medezegelaar o.a. Hermen van Boedbergen.

Scheres nr. 1266.

3098. 1507 mei 1.

Artikelbrief (reglement) voor de Gelderse ruiters in het Overkwartier.

Nijhoff VI - 601.

3099. 1507 mei 8.

Huwelijkse voorwaarden tussen Elbert van Pallant en Elisabeth van der Horst, dochter van Willem, ridder, erfmaarschalk van Kleef.

Diersfordt p 144-145.

3100. 1507 juni 21.

Reinier van Gelre, bastaard, heer te Arcen, bericht van hetgeen hij te Venlo en Roermond gedaan heeft om hulp te verkrijgen, waarmee hij nu meende af te komen om de vijand te weerstaan.

Nijhoff VI - 605.

3101. 1507 juli 17.

Attestatie van het gerecht van Afferden over de rechten der beide heren van Afferden.

Schloss Haag; Afferden.

3102. 1507 juli.

Gelderse troepen belegeren Ott Schenk (van Nideggen) in Wachendonk.

Struick p 117.

3103. 1507 september 15.

Jacob III, graaf van Horn, opent zijn slot te Weert voor Bourgondische troepen na daarvoor 10.000 écus te hebben ontvangen.

Harsin II p 78.

3104. 1507 oktober 13.

Margaretha van Oostenrijk, gouvernante, stelt 100 ruiters en 200 man voetvolk onder bevel van Jacob III, graaf van Horn, om zijn voor de koning geopende stad (Weert) en kasteel (Weert of Horn) te bezetten.

Nijhoff VI - 606.

3105. 1507 oktober 18.

maandag na st gallus

Willem van Broichusen verheft voor de mankamer van Heinsberg het hem toegevalen deel van de hof te Hülhoven, zijnde $\frac{1}{4}$ deel, de halve hof te Herb en het Valckenleen te Oberbruch, eertijds toebehorende aan Peter Valck.

I. Belonje en L. Gillessen; Haus Herb und seine Geschichte; Heimatkalender Selfkantkreises 1959.

3106. 1507 december 10.

vrijdag na maria ontvangenis

Willem Kruyders beleend met de Hof Vogelsang te Ratheim als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 7.

3107. 1507.

De legerhoop genaamd "de Garde", door de bisschop van Luik uit zijn landen verjaagd, zwerft door het land van Valkenburg, rond Aken, over de Roer naar Erkelenz en vandaar nemen ze Viersen; van hieruit stropen ze tot Geldern en Venlo. De steden Nijmegen en Roermond doen niets om hen te keren.

Men zegt, dat het er wel 6 of 7.000 waren.

Chronijk p 153.

3108. 1507.

De Fransen komen met 6.000 man ruitery en 3.000 man voetvolk Karel, hertog van Gelre, te hulp; daarvan werden c. 500 te Erkelenz gelegerd.

Annalen Historischen Vereins Niederrhein V p 56.

3109. 1507.

De rentmeester van Aldenghoor verantwoordt een uitgave aan de stadsbode van Roermond, die behulpzaam was geweest bij het transport van schapen van jonker Werner van Pallant van Aldenghoor naar diens schoonvader Diderich van Oest te Hillenrade en deels in het land van Wassenberg vanwege het gevaar van invallen voor de aanhangers van "la Marschen".

Slanghen p 134.

3110. 1507.

Leengoed Herb in Dremmen, Heinsbergs leen: 75 morgen, waarvan $61\frac{1}{2}$ morgen akker; zwijnsdrift voor 5 varkens in Dremmerbos. Eerste vermelding in 1507; later familie van Broichhausen.

Selfkantkreis 1958 p 12.

3111. 1507.

Bezitters van Haus Herb, Heinsbergs leen:

- 1507 Willem van Broichhausen beleend met de $\frac{1}{4}$ hof te Hülhoven, de halve hof Herb, en het leengoed van Peter Valck in Oberbruch.

Selfkantkreis 1959 p 23.

3112. 1507 - 1525.

Willem van der Horst heer ter Horst, erfmaarschalk van Kleef, gehuwd met Belia van der Loe, waaruit dochter Elisabeth, geboren in 1507:

- 1513 aartsbisschop van Keulen beleent Willem opnieuw met Huis ter Horst en het goed Mudersheim bij Düren, zoals zijn broer Rabot en vroeger zijn ouders dat in leen hielden;
- 1519 vernieuwde belening door aartsbisschop;
- Willem is erfmaarschalk en drost van Dinslaken; na zijn dood c. 1525 volgt zijn schoonzoon Elbert van Pallandt hem als zodanig op. Zijn schoonmoeder krijgt Hamb, Gelders leen, als weduwegoed en idem Huis Horst.

Geldrischer Heimatkalender 1963 p 191.

3113. 1508 januari 8.

Karel, hertog van Gelre, is schuldig Dirk van Steenberghe 1.200 guldens voor bewaring van burcht en huis Krakau en belooft betaling uit de geheven staatpenningen.

Nijhoff VI - 609.

3114. 1508 januari 27.

Karel, hertog van Gelre, is zijn bastaardbroer Reinier van Gelre, heer te Arcen, 413 kronen schuldig en geeft een aanwijzing op de dingtalen, die hij kan krijgen van de ingezetenen van de voogdij Geldern en de ambten Kessel en Kriekenbeek.

Nijhoff VI - 610.

3115. 1508 maart 23.

Erfdeling der goederen van wijlen Adriana van Alpen, vrouwe te Breidenbent, door de broers Karselis, Werner, Elbert en Gerit van Pallant, zoons, waaruit o.a.:
Werner verkrijgt van zijn broer Elbert diens deel in (de opbrengst van) de pandschap van Wassenberg, doch Werner zal deswege aan zijn broer Gerit 66 $\frac{1}{2}$ goudgulden 's jaars uitkeren.

Diersfordt p 147.

3116. 1508 april 30.

Karel, hertog van Gelre, geeft Henrik de Groeff, bevelhebber van Wageningen, het voogdambt van Erkelenz om erfelijk te bezitten.

Nijhoff VI - 617.

3117. 1508 mei 16.

dinsdag na sint servaas

Johan van Schynne genaamd van Wijck, rentmeester op Aldenghoor, verantwoordt, dat zijn principaal jonker Werner van Pallant naar Maaseik is gereden om aldaar met jonker Ewerard van Arenberg tot overeenstemming te komen wegens de brandschat; hij betaalde daar 44 hornsgulden brandschat en verteerde 8 gulden roermonds en schonk 2 hornsguldens.

Slanghen p 133.

3117A. 1508 december 5.

Evert van Holtmoelen Vullinckszoon verklaart geen recht meer te hebben op het leengoed, man- en lijfgewinsgoed, die hij met vrienden verworven heeft van Willem van Kessel Thijszoon, verworven van Gereit van Mens, leenman, genaamd Wyckell, gelegen achter die Offenraet, groot c. 11 morgen.
Medezegelaar: Derick van Mens, zwager van Evert van Holtmoelen.

Keverberg; Aldenghoor p 167.

3118. 1509 februari 8.

Frederik van Egmond, graaf van Buren, en als heer van Cranendonk, beleent Martijn Jacob Tesserszoon, burger te Roermond, met de tol te Asselt op de Maas, die zijn vader Jacob na de dood van Derick van Oest als leen had opgedragen (als Cranendonks leen).

Schloss Haag; Asselt nr. 263.

3119. 1509 februari 28.

woensdag na weissensontag

Gerard van Goer, heer te Wyl, beleend met de heerlijkheid Busch in kerspel Ratheim, met laten, een heide van c. 100 morgen en een visrecht in de Roer.

De heide ligt tussen Ratheim en Kleingladbach, is Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 8.

3120. 1509 april 14.

Frederik, graaf van den Berg, verzoekt door tussenkomst van de stad Zutphen in het bezit van het slot Krakau en het land van Krefeld hersteld te worden.

Nijhoff VI - 651.

3121. 1509 mei 12.

Reinier van Holthuizen en Gaert Vinck, gewezen drost en schout van het ambt Kriekenbeek, geven een verklaring over de rechten van de leen-, laat- en lijfgewinsgoederen, zoals die door de ridderschap en hoflieden van het ambt in 1485 vastgesteld zijn.

Nijhoff VI - 654.

3122. 1509 juni 11.

maandag na sacramentsdag

Jonker Edmund van Palant beleend met de hof te Ratheim met akkers, weide, broek, bossen, de laatbank, keurmeden, hoenders en cijnzen, Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 9.

3123. 1509 juni 11.

maandag na sacramentsdag

Godert van Harff van Güsten beleend met Hof en goed genaamd de Ohóf in kerspel Ratheim met 200 morgen akkers, weide, broek en bos als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 10.

3123A. 1509 juni 28.

Huwelijkse voorwaarden tussen Johan van Hatzfeldt, heer te Wildenburg, oudste zoon van wijlen Johan en van Maria van Nesselrode en Johanna van Harff, dochter van Daem en van Katharina van Paland.

Dedingslieden namens de bruid o.a. Johan van Harff, heer te Alsdorf, Godert van Harff te Güsten, Willem van Vlodorp, heer te Daelenbroek, Leuth en Rickel, Carsilius van Paland, heer te Breitenbend.

Hatzfeldt nr. 832.

3124. eind 1509.

Voorstellen tot beslechting van de strijd en geschillen tussen Bourgondië en Gelre.

Een der punten: Karel van Gelre krijgt slot en ambt Montfort terug, indien hij de pandsom van 8.000 keurvorstelijke goudguldens betaalt.

Struick p 166-170.

3125. 1509.

Schepenen van Meurs verklaren, dat Heinrich van Merwick met de kerkegift van Arcen is beleend (door wie ? de graaf van Meurs ?) (abt van Siegburg ?).

Schloss Haag; Arcen nr. 227.

3126. 1509 - 1514.

Dirk van Blitterswijck (overleden 1518) en Jutta van Appelttern, echtelieden, stichten ten westen van Blitterswijck een kapel met beneficie ter ere van de H.H. Anna en Jan de Doper, gedoteerd met 10 malder rogge 's jaars en een akker, renderende c. 3 malder 's jaars, onder het kollatierrecht van de heer van Blitterswijck, met de verplichting tot 2 leesmissen per week.

Limburgs Jaarboek XXVIII p 76.

3127. 1509 - 1541.

Johannes van Olmissen genaamd Müllstroe Lodewijkszoon en van Elisabeth van Kintzweiler door Werner van Palant, drost van Wassenberg (namens Gulik ?) beleend met Huis Hückelhoven; hij is in 1517 stadhouder der lenen te Wassenberg, later te Heinsberg, gaat in 1530 naar het Lutheranisme over, overlijdt in 1541.

Huwt in 1521 Agnes van Buschfeld, van wie 3 zonen; de tweede, Lodewijk, erft Hückelhoven.

Erkelenzer Lande 1954 p 26-27.

3128. 1509 - 1558.

Bezitters van het "Huys te Nuynheim met de visserij ende beeke van die brugge te Nuynhem totter brugg en tot Haelen toe ende sijn toebehoer is een bundich leen" (van Horn);
1509 1539 Daniël van Nuynhem;
1539 oktober 14 verheven door Renier van Nuynhem na dode zijns vaders; idem de tienden van Heithuyzen;
1543 april 19 Reyner van Nuynhem na dode zijns vaders Reyner; idem de tienden van Heithuyzen;
1558 november 27 Thomas van Nunhem namens de kinderen van wijlen Reyner.
enz.

Publications LXV p 440-441 met stamboom p 442.

3129. 1510 januari 9.

Eva van Brede, dochter van Peter ^{Zeebesroom} ~~Zybrechtszoon~~ en Ermgard Rose, bezit de hof Westringh te Maasbree; ze was in 1479 gehuwd met Emond van Baerle, bezitter van Overen te Odiliëenberg, waaruit twee kinderen: Willem en Peter.
Hij is dood 8-5-1488.
Eva hertrouwt jonker Hendrik van Balderick genaamd Barick, drost te Stokkem, waaruit nog 4 kinderen; Eva sterft 8-8-1510.
Maasgouw 1981 p 116.

3130. 1510 januari 19.

Scheiding en deling tussen Willém en Petér van Baerle, kinderen van Emond van Baerle en Eva van Brède, en Eva van Brède en haar (tweede) man Hendrik van Balderick genaamd Barick.
Medezegelaars: Willem van Paerlè, deken van Wassenberg, Zweer van Paerlé, drost van Geldern, broeder Sybrecht Joerdens, pater der Regulieren te Roermond, Hendrik van der Kraken van Roermond en Peter Tewes van Wassenberg.
Korte tijd later erft Willem de hof te Westering te Maasbree van zijn moeder; Willem sterft op 8-1-1513.
Peter, gehuwd met Anna van Dursdael, Robetdochter, erft Westering; Peter is schepen in Roermond en sterft op 30-11-1518; Anna op 5-2-1524.
Maasgouw 1981 p 115-116; Scheres nr. 683.

3130A. 1510 januari 19.

Scheiding en deling der nalatenschap van wijlen Emont van Baerle en Eva van Brède, echtelieden, door hun zonen jonkers Petér en Wilhèlm van Baerle.
Medezegelaars: Heynrich van Baerich, oom der jonkers, Eva van Brède, moeder, Jacob van Haelen, priester.
Scheres nr. 682.

3131. 1510 januari 31.

Thomas Isaac, heraut van de orde van het Gulden Vlies, bericht Margareta van Oostenrijk, landvoogdes, over zijn missie naar de hertog van Gelre.

De hertog zegt het Huis te Kessel te hebben bezet krachtens het verdrag van Kamerijk.

Kessel annexes 24.

3132. 1510 februari 4 (Zutphen)

Karel, hertog van Gelre, bericht de Staten van het Overkwartier, dat Floris van Egmond ondanks de vrede van Kamerijk een inval in de Veluwe heeft gedaan; dat hij daarom het Huis Grubenvorst heeft genomen en dat hij zich aan de vijand heeft schadeloos gesteld voor de penningen, die van zijn onderdanen geroofd zijn.

Venlo inv. nr. 1206.

3133. 1510 maart 10.

Voor schepenen van Keulen verschijnen Gerhard van den Heysteren en zijn neef Gilbert van Renen, ter ener, en Hendrik van Hushoven, burgemeester, Johan van Lom, Godert Vinck en Godert Boegell, raden der stad Venlo, ter andere zijde, die verklaren overeengekomen te zijn, dat alle geschillen wegens de achterstallen uit de tol te Venlo nog te voldoen gestaakt worden, mits de stad hem nog 500 hornse guldens zal betalen, waarvoor partij ter ener ten gunste van de stad van alle recht op de tol afziet.

Venlo inv. nr. 871.

3134. 1510 maart 16 (Augsburg)

Maximiliaan, Duits keizer, schrijft (zijn dochter) Margaretha van Oostenrijk, landvoogdes, over het plan om Karel (hertog) van Gelre te laten trouwen met Isabella (Isabeau), dochter van Maximiliaan.

Voordat zo'n huwelijk gesloten wordt, dient Gelre Arnhem, Harderwijk, Hattem en de gehele Veluwe in handen van Maximiliaan te stellen; verder wil hij (het ambt) Montfort, Wachtendonk,

Zalt Bommel en de Bommelerwaard houden en bij Brabant voegen. Karel van Gelre kan echter inlossen Wachtendonk tegen de prijs, die Philips de Schone daarvoor heeft betaald.

Verder wil hij behouden Tiel, Tielerwaard en het land van Kessel; deze terug te geven na voltrekking van het huwelijk.

Kessel annexes nr. 25.

3135. 1510 april 4.

Johan Schellart van Obbendorf (zoon van Frederik en Adriana van Broichusen) huwt met Caecilia van Vlodorp (dochter van Johan, heer te Elsum, en Adriana Scheiffart van Merode). Hij

overlijdt in 1533, nalatende een zoon Frederik, die van hem erft het Bovenhuis te Geisteren, de halve heerlijkheid Geisteren en Gürzenich op 13 december 1533.

Frederik overlijdt c. 1555; uit zijn huwelijk met Maria van Pallandt (dochter van Johan, heer te Bergh, en Maria van Hompesch, vrouwe te Wachendorf ?) drie kinderen: Johan, Adam en Maria, die huwde met Werner van den Bongaert, heer te Wynandsrade.

Maasgouw 1912 p 73.

3136. 1510 mei 31. (Augsburg)

Jacques Villinger schrijft Margaretha van Oostenrijk, landvoogdes, over het plan tot huwelijk van Isabella met Karel (hertog) van Gelre. (Zie 1510 maart 16 regist nr. 3134)

Kessel annexes nr. 26.

3137. 1510 juni 5.
woensdag na sacramentsdag

Jonker Carselis van Palant, heer te Breidenbent, beleend met $\frac{1}{2}$ hof en goed Houverath in de kerspels Doveren en Kleingladbach, zoals wijlen Godart van Harff en Hoen van dem Pesche, ridder, die gekocht hadden als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 14.

3138. 1510 juni 20. (Weert, in het Begijnenklooster)

Johan van Horn, domproost van Luik, als overman, doet uitspraak in de twist tussen de proost van Keyzersbosch ter ener, vertegenwoordigd door Cornelis van Weert, officiaal van Diest, en Leonard van Losen, subprior van het klooster Ste Elisabeth, kontra de gemeente Neer, vertegenwoordigd door Jacob (III), graaf van Horn, en Peter van Straelen, stadhouder der lenen:

- de proost zal de onderdanen van Neer geven wegens zijn hoeven en goederen onder die gemeente 100 gulden Brabants of 6% daarvan 's jaars, tot de hoofdsom is betaald. Indien een brandschatting wordt opgelegd, zal de proost er in bijdragen. De prior had beweerd, dat de bezittingen van de proosdij niet belast konden worden met vuur- of brandschat, omdat het vrije gemortificeerde leen- en fundatiegoederen waren, die volgens de brieven niet ontvrijd of in vrijheid verminderd mochten worden.

Aanwezig: jonker Daniël van Nuenhem, prokurator van Ste Elisabeth(sdal), Willem Stocxkens, Jan Cremers en schepenen van Neer, die met hun schepenzegel mede zegelen.

Slanghen p 132-133; Keverberg; Aldenghoor 168.

3139. 1510 juni 22.

Gerairt Kremer en Robet van Dorsdale, schepenen te Roermond, oorkonden, dat personen uit Montfort en Vlodrop getuigen, dat zij 25 jaar geleden dienaars waren van wijlen (Willem van Vlodrop), erfvoogd te Roermond en dat zij op kermisdag namens de voogd te Dalheim staangeld, cijnzen en breuken hieven, omdat de voogd er pandheer was (van Arsbeck-) Rödgen, zonder door iemand tegengewerkt te worden, ook niet door Philips van Eyl, destijds voogd van Wassenberg.

Quadflieg p 56.

3140. 1510 juli 3.

Karel, hertog van Gelre, beveelt schepenen en ingezetenen van Afferden Johan van Assenbroeck te Malenborch, die met 1/3 van Afferden is beleend, als heer te erkennen.

Schloss Haag; Afferden.

3141. 1510 september 13.

Burgemeesters, schepenen, gezworen raad enz. van Weert en Nederweert verklaren, dat zij met de proost van het godshuis buiten Hynsbergh overeengekomen zijn, hun schuld van 300 Philippusgulden in 3 bepaalde termijnen te zullen aflossen.

de Win regest nr. 82.

3142. 1510 oktober 8.

Burgemeester, schepenen, gezworenen, raad "mitter ganscher gemeynthen" van Weert oorkonden, dat zij bij hun medeburger en schepen Gerit Jannes 100 bescheiden Philippusgulden te 20 stuiver Brabants, "dair in der goltgulden van gewicht gerekent is tot achtentwintich stuver" opnemen.

RAL Aanwinsten 1927.

3143. 1510 oktober 22.

Gerard van Kessel genaamd Roffert, zoon van Godart en Baetse Vullincksdochter van Holtmolen, huwt Metgen de Groet, dochter van Gerard, schepen van Venlô, weduwe van Otto van Wailwick. Hun tweede zoon (Ma)thijs verkrijgt bij deling op 15-1-1561 de Roffertsmolen bij Venlo.

Maasgouw 1940 p 64.

3143A. 1510 november 30.

op sinte andreasdach apostoli

Adriana van Eyll, weduwe van Adriaen van Boedberg, erfmaarschalk, en Cornelis van Boedberch, haar zoon, zullen hun zwager/oom Herman van Boedberg schadeloos houden wegens borg

staan bij de hof to Zwaeffen in het kerspel Emmerich aan Derich Wetzell.

Scheres nr. 1240.

3144. 1510 - 1537.

Beneficielijst Baarlo:

ecclesia:

1510 rektor d. Franciscus int Hert pro absentia 2 s. 9;

1523-1537 rektor d. Franciscus Clare;

1523 placet d. Thome Boeck, presb. sec. 1 scutum;

1536 " d. Haesacker annorum 34 en 35 2 scuta;

1537 " d. Martini Hasacker 1 scutum.

altare s. nicholai

matricularia.

Publications LXI p 68.

3145. 1510 - 1794.

Beleningen van Ten Hove of Bormanshuis onder Grathem, zijnde Horns leen:

o.a. families Bormans, de Puytlinck, van Aerdt te Lottum, Brialmont, Bounam de Ryckholt.

Publications LXV p 370-375.

3145A. 1511 mei 11.

Willem, hertog van Gulik, beleent Godart van Hanseler, ambtman te Millen, met burcht en goederen te Gangelt.

Schaesberg; Tannheim nr. 777.

3146. 1511 augustus 1.

Filips van der Reck genaamd van Sommeren neemt van hertog, Karel van Gelre, het slot Krakau en vlek en land Krefelt in pand wegens 5.000 goudguldens schuld van de hertog.

Nijhoff VI - 689.

3147. 1511 augustus 23.

Burgemeester en schepenen, raad, gemeen burgers en ingezetenen van Venlo oorkonden, dat zij aan Johan die Groot, zijn vrouw Catheryn en hun erven, een jaarlijksche erfrente van 30 gulden verkopen.

RAL Aanwinsten 1926.

3148. 1511 september 21.

Karel, hertog van Gelre, dankt de stad Venlo voor de geboden weerstand bij het beleg (van de stad); spoort aan tot volhar-

ding en belooft hulp ¹.

Venlo inv. nr. 2422.

1) De Bourgondiërs hadden te weinig troepen om de stad geheel in te sluiten. Men had gehoopt, de stad bij verrassing te kunnen nemen. Een kontingent Engelse soldaten nam aan de belegering deel; als de stad zou vallen, zou Roermond spoedig volgen, meende landvoogdes Margaretha. (Struick p 204)

3149. 1511 november 9.

Karel, hertog van Gelre, dankt de stad Venlo voor de dappere weerstand door magistraat en burgers gedaan bij de driemaal beproefde bestorming van de stad (door troepen van Margaretha van Oostenrijk, landvoogdes).

Eind november werd het beleg opgeheven ¹.

Venlo 2422.

1) Struick p 205.

3150. 1511 december 31.

Kairle, hertog van Gelre, graaf van Zutphen, verklaart (nadat hij Jacob "Jonggreve to Horn" op verlangen van Geraert van der Marck, "busscop to Luydick", van Johan van Hoerne, "doemp-raister der kerchen van Luydick en van Greve Everhart Vander Marck inde to Arenborch" heeft vrijgelaten), met die van Weerdt, Wysschem en 't land van Hoerne een vergelijk aan te gaan om gedurende de vete tussen hem en Bourgondië "stille to sitten ind sich neutraell to halden" en verleent hen daartegen in zijn gebied en steden de vrijheid en het recht om handel te drijven.

de Win, regest nr. 85.

3151. 1512 maart 2.

Karel, hertog van Gelre, vergunt de stad Venlo tot beloning van haar trouw en om de schade, die zij bij het beleg van verleden jaar heeft geleden, te helpen, alsmede om de neergeschoten torens en muren weer op te bouwen, dat de onderzaten van zijn landen van Kriekenbeek en Kessel gedurende de 10 jaar geen bier mogen brouwen, maar het bier uitsluitend te Venlo of in andere steden moeten halen; voorts dat de ingezetenen van Venlo, die vóór of tijdens het beleg aldaar gewoond hebben, vrij zullen zijn gedurende 6 jaar van schatting, onraads-penningen, diensten en beden, de hertog toekomende.

Venlo inv. nr. 89; Nijhoff VI nrs. 698, 699.

3152. 1512 maart 2.

Karel, hertog van Gelre, vergunt de stad Venlo tot beloning van trouw, dat de dinsdagmarkt voortaan op maandagmiddag tot woensdagmiddag zal duren en alle degenen, die hun goederen er heen brengen, vrijgeleide door het gehele vorstendom zullen hebben; verder geeft hij de stad vrijheid op al haar

tollen, zoals de stad Roermond ze reeds geniet en kwijtschelding van de hem toekomende cijns op de huizen en landerijen van de ingezetenen.

Venlo inv. nr. 90; Nijhoff VI nrs. 698, 699.

3153. 1512 april 15.

donderdag na pasen

Jonker Johan van Vlodrop beleend met Huis en goed te Elsum met c. 100 morgen, 9 mannen, 15 laten en 40 hoenders 's jaars, Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 3.

3154. 1512 juni 11.

Karel, hertog van Gelre, gelast de stad Venlo zijn raden behulpzaam te zijn bij het innen van de "doetspennyngen", die hij hen bevolen heeft te eisen in de ambten Montfort en Kessel, in het stift Thorn en in het land van Horn ter betaling van waarden en waardinnen aldaar en het onderhoud van knechten en ruiters.

Venlo inv. nr. 2422.

3155. 1512 juli 14.

Everat, greve van der Marck, van Arenborch, enz., erfvoogd te Luik, geeft vidimus van de privilegiën van 1296 juni 17 en 1481 september 23.

de Win, regest nr. 86; Publications 1892 p 211.

3156. 1512 augustus 25.

Reyner van Gelre (heer te Arcen) waarschuwt de drost Willem van Vrymersum en de magistraat (van Venlo), dat de vijand vanuit 's Hertogenbosch en Grave te velde wil trekken.

Venlo inv. nr. 2422.

3157. 1512 augustus 28.

Voor Johan van Huckelhoven en Gerairdt Kremër, schepenen van Roermond verklaren Elsa van Rennenberg, dekanes, Elisabeth van Merode, kanonikes, Andries van Venray, pastoor van Thorn, Johan Moens, kapelaan aldaar en drie verdere inwoners van Thorn borg te staan voor 1.700 rijnsguldens, die Eva van Isenburg, abdis van Thorn, voor zich en het gemene land van Thorn, heeft geleend van enige burgers van Roermond, nl. Derick van Zuchtelen, Mettele Byns, Johan van Aldenhaven, Arnt Rovers, Goessen van Dulken, Vaes Boum, Johan van Kercken, Romolt Fleuten, Herbert van de Polle en Eduard van Nederhoeven.

Habets; Thorn p 470.

3158. 1512 november 4.

De stad Roermond bericht Reyner van Gelre, (heer te Arcen) (stadhouder van het Overkwartier), dat verleden nacht 3 à 4 pontons met manschappen voorbij de stad gedreven zijn, die de nachtwachters geen antwoord wilden geven.

Venlo nr. 2422.

3159. najaar 1512.

Karel, hertog van Gelre, herovert Straelen op de Bourgondiërs; vervolgens begint hij met de belegering van Wachtendonk.

Struick p 213.

3160. 1512 december 26.

Jainnes Hoeffs, Arent Frenken, Nilis Knoups, Syes Bosmans en Dyrick Jacobs, verklaren als gevolmachtigden van Maeslant, dat zij 2.000 gulden zullen bijdragen in de 4.000 gulden, die het land van Horne, Weert en Nederweert overeengekomen waren te betalen aan de hertog van Gelre om daarmee de graaf van Horne uit de gevangenschap te bevrijden.

de Win, regist nr. 87; Publications 1892 p 155.

3160A. 1512.

Simon van Velbruggen, heer te Meer, is Johan van Eyll, heer te Geisteren, 40 goudguldens schuldig en verpandtd daarvoor zijn leenrechten op het goed van Willem van Holt te Oirlo.

Geisteren p 145.

3161. 1512 - 1535.

Eva van Baerle, dochter van Peter, schepen te Roermond, en Anna van Dursdael Rabetsdochter, geboren 21-12-1512, huwt 1529 Johan van Lom; zij sterft 25-1-1540.

Op 11 mei 1535 heeft plaats deling van goederen Baerle-Dursdael met haar broer Emont, geboren 21-12-1515.

Eva verkrijgt o.a. de hof Westering te Maasbree.

Getuigen: Rabet van Dursdael, grootvader, Johan Moreel, Henrick, Christoffer, Arnt en Wynand van Dursdael, ooms, Derick van Cruchten, schout van Roermond, Dederick Houfft, Lambert van Cruchten en Mechteld van Cruchten, weduwe.

Zegelaars: Nicolaes van Nyvenheim, pastoor te Kaldenkirchen, oom van Emond, Johan van Lom, Rabeth van Dursdael, Willem heer van Kessel, Derick van Cruchten, schout, en Johan Moreel en Derick Houfft, schepenen van Roermond.

Maasgouw 1981 p 116.

3162. 1513 februari 10.

Jacop, Jongreve tzo Horne, here tzo Althenae, tzo Curtterschem, beveelt een boete te heffen van zestig schilling voor het gebruik van te licht gewicht of te kleine maat; verbiedt dingdagen te houden op Zon- en feestdagen en geeft enkele bepalingen omtrent het marktrecht.

de Win, regest nr. 89.

3163. 1513 maart 27.

Peeter Schoemekers, Claes Coelen, der Jonghe, Gerart Pytten en Gerart Schoemekers, "gezwooren werckmeisters dess wollen-amptz tot Weert", verklaren, dat zij te Antwerpen en Berghen opten Soeem twee hallen hebben laten timmeren ten behoeve van het ambacht en dat zij daarom aan Peeter Beelen een jaarrente van 6 goudgulden hebben verkocht.

de Win, regest nr. 90; Publications 1892 p 155.

3164. 1513 mei.

Alvart van Harve, weduwe Vlodrop, vrouwe te Dalenbroek, verpacht de molens (cfm 1506 maart 17, regest nr. 3065) aan Claes Phylips.

Medezegelaars: jonker Johan van Vlodrop, heer te Elsem, jonker Dederik van Bayxem.

Kohl p 125.

3165. 1513 juli 16 (Cochem)

Maximiliaan, Duits keizer, schrijft Margaretha van Oostenrijk, landvoogdes, over de vredesonderhandelingen met Karel (hertog) van Gelre, waarbij o.a. de teruggave van het land van Kessel aan Gelre is voorgesteld.

Kessel annexes nr. 27.

3166. 1513 vóór juli 31.

De Bourgondiërs doen een inval en verbranden Viersen, Lobberich en Greffrath.

Greffrath p 31; Janssen; Greffrath p 26.

3167. 1513 juli 31.

Bestand gedurende 4 jaren tussen Bourgondië, Oostenrijk en de hertog van Gelre, bestaande uit o.a.:

- iedereen houdt in bezit wat hij heeft; de keizer heeft de stad Arnhem c.a., stad en land Wachtendonk, de stad Straelen, stad en ambt Montfort;
- de hertog heeft het gehele ambt Kessel en het ambt (zonder stad) Straelen, de steden Roermond, Venlo en Geldern.

Nijhoff VI - 720.

3168. 1513 juli 31.

Maximiliaan, keizer, geeft vrijgeleide voor 2 jaar voor de steden, die zich onder de gehoorzaamheid van Karel, hertog van Gelre, bevinden o.a. Roermond, Geldern en Venlo.

Nijhoff VI - 721.

3168A. 1513 september 19.

Scheiding en deling tussen Arnt van Boicholt, ambtman te Grave en land van Kuik, en Johanna van Merwick, echtelieden, en Jaspar van Merwick en Cornelia van Hemmert, echtelieden. Arnt c.s. verkrijgen: het versterf aan het goed Tongerlo (land van Kuik) en de erfenis van wijlen tante Agnes van Merwick, vrouw van Wilhem van Oye.

Jaspar c.s. verkrijgen: de heerlijkheid Barsdonck, Grubben-vorst en Velden met tijnzten, tienden en lijfgewinsgoed, zoals hun vader Wilhem van Merwick die had, en $\frac{1}{3}$ van de tiend te Kessel, alsmede het versterf van Agnes van Merwick en Elbert van Merwick, hun grootouders.

Medezegelaars: Sybert van Brey, Johan Hagen, rekenmeester, enz.

Keverberg; Aldenghoor 170.

3169. 1513.

De (nieuwe) kerk van Ste Elisabethsdal te Nunhem wordt ingewijd door de Luikse wijbisschop Franciscus Chaillet; de kerk is dubbel zo groot als de oude: lang 47 meter, breedte van het koor 10 meter, breedte van het middenschip 12 meter, breedte zijbeuken onbekend, geheel van baksteen met stenen gewelven met gelijke hoogte van schip en zijbeuken van $18\frac{1}{2}$ meter (hal-lenkerk) met 28 glazenramen.

De kerk telde naast het hoogaltaar nog 6 altaren.

Schutgens; St Elisabethsdal p 282, 284-285.

3170. 1513.

Karel, hertog van Gelre, draagt aan zijn bastaardbroer Reyner van Gelre, heer van Arcen, over de goederen, die Heynrik van der Stege wegens weerspanningheid en gepleegde vijandelijkheden tegen de Karthuizers van Roermond verbeurd heeft en gelegen zijn in de voogdij van Roermond.

Schenk p 82.

3171. 1513 - 1566.

Hendrik van Hertenveld bezit goederen te Maasniel in 1513.

Steven van Hertenveld, overleden 1571, ambtman van Stevensweert, in 1566 lid van het verbond der edelen en daarom door Alva verbannen.

→ ~~Elisabeth van Zellen~~ (Zeller ?) is in 1549 weduwe van Hertenveld genoemd.
→ ~~Wilhelmina van Holthmolen~~
Maasgouw 1898 p 31.

3172. 1514 januari 10.

Simon van Velbruggen, heer te Mirlaer, draagt de halve heerlijkheid Horst in het land van Kessel in leen op aan Karel, hertog van Gelre.

Nijhoff VI - 733.

3173. 1514 januari 28.

Deling tussen Johan, Dederich en Hinrich, gebroeders, van Milendonk; ze hadden onenigheid over de ^{van Vliet}scheiding en deling van hun ouderlijk versterf; raden van Johan, jonghertog, hebben te Jülich gepoogd een oplossing te bereiken, doch dat mislukte. Daarna vonniste de jonghertog volgens recht van Gulik en legde de deling op.

Volgens recht verkrijgt de oudste het Huis en dienen de leengoederen niet gedeeld te worden zonder toestemming van de leenheer.

Johan van Milendonk, oudste zoon, krijgt het slot Milendonk binnen de grachten met hoog en laag gerecht; Johan ontvangt dit vooraf zonder op het verdere goed en erfenis te korten. De broers moeten zelf dedingslieden aanwijzen om tot verdere deling te geraken.

Milendonk p 44-45.

3174. 1514 april 15.

Margaretha van Oostenrijk, landvoogdes der Nederlanden, bericht de magistraat van Venlo, dat Otto Schenck (van Nidegen) nog steeds in Bourgondische dienst staat met het verzoek hem in genen dele op de burcht, noch in de stad Wachtendonk lastig te vallen, doch hem bijstand te verlenen.

Venlo inv. nr. 2426.

3175. 1514 mei 9.

Willem van Vlodrop als momber van Elisabeth van Montfort verheft (voor het leenhof van Horn) twee pundige lenen: de heerlijkheid van Polle en de hof te Buggenum c.a., in aanwezigheid van de graaf van Horn, Peter van Straelen, stadhouder (der lenen), Daniël van Nunhem, Hendrich van Varich, Jan van Holtmeulen en Willem Piell en Willem Stoxkens, leenmannen.

Publications XVI p 9.

3176. 1514 mei 12.

Voor Peter van Straelen, stadhouder der lenen van Horn, en voor Willem van Vlodrop, heer van de leenzaal van Ghoor, verkoopt Jacob Vogels een jaarrente van 5 hornsguldens aan het konvent Ste Elisabethsdal, gaande uit zijn lenen van Horn en Ghoor, losbaar met 100.

Leenmannen aanwezig: Daniël Collart van Lynde genaamd van Nuenhem, Hendrik Baerik genaamd Balderick.

Slanghen p 135-136; Publications XVI p 9-10; Bisschoppelijk Archief portefeuille 63 XV - 1; Keverberg; Aldenghoor 171.

3177. 1514 mei 30.

Jacob, jonggraaf te Horn, heer te Altena enz., stelt binnen de stad Weert een schutterij van jonge schutters genaamd Ste Catharinaschutten tot 50 personen, zoals de oude schutterij genaamd St Jorisschutten; de jonge schutters hebben "hornen" en bogen.

Publications XXIX p 242-243.

3178. 1514 juni 20.

dinsdag na sacramentsdag

Meester Kyrsten Bussen, voogd te Rheindahlen, beleend met Ellinghoven bij Beeck met c. 150 morgen en 30 morgen broek en bos, als Wassenbergs leen.

Gillessen nr. A 18.

3179. 1514 juli 13.

Burgemeester, schepenen en raad der bank van Wessem, Haelen, Heithuysen en Roggel met hun onderbanken en al de gemeenten in Maasland, verklaren, dat zij hun aandeel in de 5.415 goudgulden (waarvan reeds 1 termijn van 1.000 gulden is voldaan), welke zij samen met die van Weert en Neederweert beloofd hadden te betalen aan de graaf van Wede, voor het overige zullen voldoen terwille van "Jacob, Jonggreve te Horn en vrouwe Margryt van Croy".

* *Sied*

de Win, regist nr. 93; Publications 1892 p 156.

3180. 1514 juli 13.

Burgemeesters, schepenen enz. van Wessem, Haelen en Heythuysen, verklaren, dat ook zij aan "Joncker Wynant, drossaard tot Oosterhout, de drossaard tot Breda en Henrick Masscherell" hun aandeel willen betalen in de rente van 650 gulden, voortkomende uit een kapitaal, dat de vroegere landheren opgenomen hebben van "Jan Mascharell, ridder, heer tot her-Wynantsroyde" en in een rente van 12 rijnse guldens, verschuldigd aan Bertthel Baxs, voor welke schuld de "onderzaten van . . . Maeslant, Weert inde Nederweert" borg waren gebleven terwille van "Jacop Jonghgreve tzo Horn etc. en zijn vrouw Margriet van Croy".

de Win, regist nr. 94; Publications 1892 p 156.

De vroegere in dit charter bedoelde overeenkomst werd mede opgemaakt "Mit frunden inde Dyneren . . ., scholtis in Maeslant, Wilhem Pyell, borghgreeff".

3181. 1514 augustus 13.

Bourgondische troepen nemen het kasteel Kriekenbeck in en verbranden het dorp Walbeck.

Wachtendonk p 116; Leuth p 26.

3182. 1514 augustus 14.

De stad Roermond vraagt de stad Venlo of het waar is, dat gisteren het Huis Kriekenbeek is ingenomen en vandaar uit Walbeck is gebrand.

Venlo inv. nr. 2422.

3182A. 1514 augustus 29.

Huwelijkse voorwaarden tussen Johan van Groesbeeck, heer te Hoemen, Malden en Beeck, en Bertha van Goeyr, dochter van Johan tot Heel.

RA Gelderland; Cannenburg inv. nr. 742 regest nr. 57.

3183. 1514 september 12.

Jacop, jongreve te Horn, heer te Althena, tzo Curtersschem, bekrachtigt de privilegiën en rechten, die de onderzaten van Maasland, Weert en Nederweert, van zijn voorgangers ontvangen hadden, omdat zij zich verbonden hebben borg te blijven voor de schulden van hem en zijn voorgangers bij den heer Mascherell, de graaf van Weede en verschillende schuldeisers in het land van Gelre, heer Jan Back e.a. . .

de Win, regest nr. 95; Publications 1892 p 156 en 220 *e.v.*

3184. 1514 september 28.

Huwelijkse voorwaarden tussen Gertrudis van Ghoor ¹, dochter van Arnold, Daniël IV zoon, en Alverte van Oest van Hillenrade, met Dirk van den Boetzelaer ².

De bruid brengt van vaderszijde het Huis Haelen (=Aldenghoor) in, de cijns van Overhaelen, van Terbeten, enz. en van moederszijde na dode harer moeder, die nog vruchtgebruik heeft, de goederen in het land van Wassenberg.

1) overleden 1531; 2) overleden 1546.

3184A. 1514 oktober 5.

st michielsavond

Huwelijkse voorwaarden tussen Dederich van den Buetzelér en Gertruyd, dochter van Arnt van Ghoir; zij brengt in het Huis te Haelen in het land van Horn, de hof te Overhaelen bij dat Huis, 1/3 van de tiend en laatbank met kapoenen, hoenders, keurmeden enz.

Keverberg; Aldenghoor 172.

3185. 1514 november 4 (Bruxelles)

Na overleg met Margaretha, aartshertogin van Oostenrijk, hertogin van Bourgondië, weduwe van Savoye, sluit Jacques de Hornes, graaf van Horn, heer van Altena, Weert en Cortessem, ridder in de Orde van het Gulden Vlies, huwelijk met Claude de Savoye, natuurlijke dochter van Philips, hertog van Savoye, en Chablay d'Aouste, gewettigd door de keizer.

Getuigen: Margaretha voornoemd, Frederik, hertog van Beieren, paltsgraaf aan de Rijn, Filips, (~~hertog~~) van Kleef, heer van Ravenstein, Charles de Croy, prins van Chimay, Hendrik graaf van Nassau, Floris van Egmond, heer van Ysselstein enz.

Wolters; Hornes annexes 31.

3185A. 1514 november 10.

Jan van Brey en Maria, echtelieden, verklaren aan het klooster "in der Oeden" (te Venlo) gegeven te hebben het lijfgewinsgoed, dat het klooster heeft in het kerspel (Maas)bree.

Oorkonders: Geret van Merwick, schout 's lands van Kessel (medezegelaar) en schepenen van (Maas)bree.

Scheres nr. 2381.

3185B. 1514 december 24.

Johan, graaf te Salm-Reifferscheid-Dyck, erfmaarschalk van het sticht Keulen, en Anna gravin van der Hoya, echtelieden, verkopen aan Willem van Vlodrop, heer te Dalenbroek, en Odilia van Hoemen, vrouwe te Odenkirchen, echtelieden, een jaarrente van 100 gulden uit de heerlijkheid Dyck wegens ontvangst van 2.000 guldens.

Bongart nr. 584.

3186. 1514.

De kinderen van Pieter van Boickholt en Johanna van Vriemershem verdelen hun erfenis.

PSHAL XXIV p 415.

1514.

3186A. Elbert van Budbergh wordt door Johan van Haitzfeldt, heer te Wyldenberg, namens de hertog van Gulik beleend met hof en goed Schaphusen in het kerspel Bracht.

Scheres nr. 1601.

3187. 1514 - 1557.

Dirk van Mirlaer, zoon van Johan en Agnes van Hoemen, in 1514 heer van Milendonk, huwt in 1516 Agnes van Drachenfels, dochter van Godart en Elisabeth de Roover van Montfort, vrouwe van Ghoor, Meyel en Vronenbroich. Agnes erfde van haar moeder Ghoor, Meyel en Vronenbroich en van haar oom Hendrik, overleden in 1530, de

heerlijkheid Drachenfels, Keuls leen. Zij verhief Vronenbroich op 16-10-1543 en overleed 7-6-1557.

Dirk noemt zich voortaan Dirk van Milendonk enz.; hij was drost van Montfort en ambtman van Wolkenburg bij Drachenfels; overleden in 1549 maart 15.

Publications XLVIII p 242-243.

3188. 1514 - 1725.

Als stadhouders en leenmannen van het Huis Ghoor komen voor:

- 1514 Jan Lemans van Wissem, Jan van Wijck en Willem van Roide;
- 1545 Jan Bormans van Grathem en Willem van Roide;
- 1574 Hans Warner, stadhouder, Otto Tegell en Johan Knobs, leenmannen;
- 1604 Rutger van Ditz, stadhouder, Rudolf van Kessel en Renier Aldenberg, leenmannen;
- 1616 Adriaan Clee, stadhouder;
- 1650 Jan Stins, stadhouder, Jan van Cruysbergen en Herman Niskens, leenmannen;
- 1682 Andries Beltgens, stadhouder;
- 1725 N. Waegemans.

Publications XVI p 21.

3188A. 1515 februari 4.

Huwelijkse voorwaarden tussen Gertrud van Vlodorp, dochter van Johan en van Adriana ^{Scheffert} van Merode en Ludger van Winkelhausen:

- Gertrud brengt in: 1/3 der tienden, pachten en renten op de Veluwe in de gerechten Nuwenkyrchen (=Nijkerk) en Putten (1/3 heeft ook haar zuster Maria, gehuwd met Rutger van Velbrück); 80 hornsguldens 's jaars; veronderpand daarvoor zijn de hof c.a. te Asselt* met de grienden die Lengen, die Beyss en de Breydeweerd. Gertrud heeft verder geen recht op ouderlijk versterf;
- Ludger brengt in: de goederen te Kalkum en Morp met Huis en hof c.a. en verdere bezittingen, die hij na deling met zijn broer Herman heeft verworven.

Dedingslieden: Herman van Winkelhausen en Bernhard van Velbrück.
Zegelaars: Johan van Vlodorp, Ludger van Winkelhausen en de dedingslieden.

* mogelijk Asselt in Duitsland (bij Nieuwekerk)

Hatzfeldt nr. 874.

3189. 1515 maart 27.

Dekanes en kapittel van Thorn verklaren, dat abdis Gertrudis van Sombreff in 1486 een beneficie ter ere van de H. Drievuldigheid heeft gesticht voor 2 kapelaans in de abdijkerk te Thorn.

Habets; Thorn p 471.

3190. 1515 april 15.

Karel, hertog van Gelre, beveelt de stad Venlo en Henrick Salsborch, drost van Kessel, en andere ambtlieden in het Overkwartier, de muren, wallen en vestingwerken van Straelen te slechten.

Nijhoff VI - 747.

3191. 1515 mei 16.

Erfdeling tussen de gebroeders Hendrik en Johan van Nuynheym genaamd Duycker en hun moeder Elisabeth, weduwe van Sietse van Nunum genaamd Duycker:

- Hendrik: hof en woning Duyckershof met bos, weide, akkers, weiland en renten in het ambt Oedt, onder voorbehoud van levenslang woonrecht van zijn moeder; Pescherhof en de molen op de Niers tegen(over) Süchteln genaamd Duyckersmolen;
- Johan: de hof te Wankum met akkers en weide en het goed genaamd "der Kyffyt"; zijn moeder betaalt hem 's jaars uit goed te Karken 9 rijnsguldens en na moeders dood krijgt Johan het goed te Karken en de hof te Wylick.

Medezegelaars: neef Godart van Nunum, Engelbert van Asselt van der Donk bij Vorst en Derik Ploenis, schout van Kempen.

Kempen; Krefeld 1986 p 103.

3192. 1515 juni 10.

Karel, hertog van Gelre, herroept zijn besluit van 15 april om de vestingwerken van Straelen te slechten en staat Straelen toe, 12 morgen gemeentegrond te verkopen teneinde de stad te kunnen versterken.

Nijhoff VI - 764, 765.

3193. 1515 augustus 8.

Jacob, graaf van Horn, keert de prins van Chimay £4.000 van 40 groten uit wegens de afstand van diens rechten op Horn c.a. vanwege diens zuster Margaretha, echtgenote van Jacob.

Paravicini p 63-64 noot 323.

3194. 1515 september 18.

Jacob, jongreve tzo Horne, tzo Althenae etc., doet uitspraak in een geschil inzake de turfvelten, heiden en weiden, tussen de ingezetenen van "Maeslant, Weert en Nederweert", wijst een bepaald gedeelte toe aan de inwoners van Heythuysen en Leveroy en stelt limieten vast tussen de gronden, aan de twistende partijen toegewezen.

de Win, regest nr. 97.

3195. 1515 oktober 13.

zaterdag na st dionysius

Goessen en Willem van Erp, kinderen van wijlen Godert van Erp en Bertha van Brempt, delen het ouderlijk versterf (o.a. het

Huis Werrenberg, Horns leen). Vroegere overeenkomsten zijn nietig uitgezonderd hetgeen Jan van Ghoor, Jan van Vlodrop en Daniël van Nunhem bedongen hadden en getekend. Goessen verwerft Huis en hoeve Werreberg c.a., de hoeve gen Walde en een beemd te Heithuizen, mits uitkerende aan zijn moeder Bertha, zijn broer Hendrik en zijn zuster* 30 malder rogge 's jaars en in de kapel in het Huis Werrenberg 4 missen laten lezen, zoals Aleyda van Werreberg zaliger die gesticht had.

Aanwezig: Daniël van Nunhem, Dries van Werreberg en Godhard Vinck. ** Catharina*

Publications XVI p 24-25; Keverberg; Aldenghoor 175.

3196. 1515 november 13.

Conart van der Donck, zoon van wijlen Claes, verheft (voor het leenhof van Curingen) de heerlijkheid Obbicht.

Loonse lenen p 17-18.

3196A. 1515 december 12.
st lucienavont

Voor schepenen van Kessel en Helden bekend Gerit van Merwick gekocht te hebben van Jaspas van Merwick en Cornelia van Hemert, echtelieden, 1/3 van twee tienden te Kessel genaamd Roeyenveld en in Kirckvelde.

Verkopers mogen weer inlossen met 133 1/3 overlandse rijnsgulden.

Zegelaar: Willem van Kessel voor schepenen, die geen zegel hebben.

Keverberg; Aldenghoor 174.

3196B. 1515.

Reinhard Scheiffart van Merode, heer te Bornheim, en Katharina van Vlodorp, echtelieden, en Reinhard Bock van Lichtenberg genaamd van Golzheim en Jutta, echtelieden, oorkonden, dat de kerkeschat van Golzheim oorkonders en hun voorouders is toegekomen. Ter vermindering van geschillen bepalen zij, dat bij de volgende (pastors-)vakature Reinhard Bock er over beschikt en de dan volgende keer de andere partij.

Medezegelaars: Dietrich Quad, zwager van partij 1 en Gerhard van Quernheim, verwant aan partij 2.

Hatzfeldt nr. 872.

3197. 1516 augustus 13.
woensdag na st laurentius

Johan van Brempt de jonge voor zijn vader beleend met een hoeve te Beeck, genaamd de hof van Frederik van Gnadendonck, waarbij

een kleine beemd behoort bij de pastorie van Beeck, als Was-
senbergs leen.

Gillessen nr. A 19.

3198. 1516 oktober 31.

De stad Wachtendonk wordt half door brand verwoest, waaronder
het nonnenklooster evenals de kerk.

Wachtendonk p 117-118.

3199. 1516 november 10.

Huwelijkse voorwaarden tussen Willem II van Kessel¹, zoon
van Mathijs en Margaretha van Hembergh, en Anna van Balderich
genaamd Barich, dochter van Henrick en Eva van Brede, weduwe
van Edmond van Baerlo.

Medezegelaars namens de bruidegom: zijn oom Elbert van Merwijck,
Rutger van Veltbruggen en Jacob van Holtmolen en namens de bruid
Johan van Brempt, Willem van den Impel en Lambrecht van Pollart.

Publications XVI p 110; Maasgouw 1897 p 84.

1) overleden 17-1-1541 volgens necrologium Munsterabdij.
Keverberg; Aldenghoor 176.

3200. 1516 november 11.

Karel, hertog van Gelre, zal zorg dragen, dat de privileges
der stad Venlo niet verkort worden en verbiedt buiten zijn toe-
stemming dagvaarten te houden.

Nijhoff VI - 823.

3201. 1516.

Huwelijk tussen Agnes van Drachenfels, dochter van Godert,
heer van Drachenfels, en Elisabeth van Montfort, vrouwe van
(Nieuwen)ghoor, (stiefdochter van Willem van Vlodrop, erfvoogd
van Roermond), en Dirk van Mirlaar, heer van Milendonk en Schö-
nau, in 1543 drost van Montfort, overleden 15-3-1549.

Publications LXV p 430.

3202. 1516 - 1553.

Lambert Janszoon de Pollart, heer van Exatén, was aanwezig bij
het huwelijk van Willem II van Kessel met Anna van Barick in
1516. Lambert huwt Elisabeth van Asselt, die als weduwe tes-
teert in 1553.

Uit dit huwelijk:

- Andreas, heer van Exaten;
- Margaretha, vrouw van Joachim van Bochooltz;
- Jan, vermeld in 1549;
- Lismonde (?), vrouw van Frederik van Rhoe-Opsinnich; zij ver-
hief Sipperrau in 1535 en hertrouwde met Jacob van Meerssen.
Zij testeerde in 1543.

Publications XXXIII p 380-381.

3203. 1517 januari 3.

Schepenen van Roermond verklaren, dat vanouds tussen de stad Roermond en het land van Thorn van personen, goederen en schulden geen arrest of beslag wordt genomen.
Men staat deswege voor eigen rechters terecht.

Habets; Thorn p 472.

3204. 1517 januari 19.

Reinier, bastaard van Gelre, heer te Arcen, verzoekt Herman Kraneveld, sekretaris van hertog Karel van Gelre, zijn belangen inzake het leen van de heerlijkheid Wickrath te bevorderen.

Nijhoff VI - 831.

3205. 1517 februari 8.

Henric van der Donck verheft na dode zijns vaders Claës de halve heerlijkheid Obbicht en Papenhoven als Maaslands leen voor de leenzaal te Curingen.

Loonse lenen p 18.

3206. 1517 februari 13.

Karel, hertog van Gelre, vergunt Anna van Vlodorp, vroeger gehuwd met wijlen Joost van Hemert, de goederen, die zij in vruchtgebruik had en die aan haar dochter moesten vervallen, maar daar zij gehuwd was met een vijand van de hertog in beslag genomen waren, weer in bezit te nemen.

Nijhoff VI - 834.

3207. 1517 maart 2.

Renier Hillen verheft na dode zijns vaders Dirk voor het leenhof van Horn $\frac{2}{3}$ der tienden van Helden¹. (het andere $\frac{1}{3}$ is in bezit van de Karthuizers van Roermond)

Publications LXV p 412.

1) vanaf 1641 wordt dit leen genoemd Adelyck Huys tot Helden.

3208. 1517 april 22.

Karel, hertog van Gelre, vergunt de onderzaten van Kriekenbeek en Kessel ondanks zijn verbod van 2 maart 1512, zelf bier te brouwen tegen betaling van één vlaams per ton, waarvan de stad Venlo de helft zal genieten, vijf jaar lang, indien de onderzaten bier te Venlo halen, dat dan accijnsvrij zal zijn.

Venlo 91.

3209. 1517 april 23.

Jan van Lomme, burgemeester van Roermond, verkoopt met toestemming van zijn zoon Johan van Lomme en zijn schoonzoon Dirk van

Cruchten, schout van Roermond, een beemd van 5 roeden te Velden tegenover Grubbenvorst aan het klooster Mariëndaal te Venlo.

Maasgouw 1879 p 195.

3210. 1517 juni 22.

Karel, hertog van Gelre, is schuldig aan Jakob van Neer, burger te Roermond, 900 goudgulden en stelt hem daarvoor in het bezit van het bijenambt in het land van Kessel en het ambt Montfort, te weten van iedere stok bijen, die op de heide gebracht wordt, een rader witpenning te heffen en op doorvoer van bijen $\frac{1}{2}$ rader witpenning behoudens het recht van de kerken op was.

Nijhoff VI - 853.

3211. 1517 juli 3 - 7.

Karel, hertog van Gelre, verzoent zich met Otto schenk van Niddeggen, ridder, heer te Walbeck, drost te Wachtendonk, met de zijnen, die de zijde van Bourgondië gehouden hadden, bij wie mede begrepen zijn diens broer Arndt, diens zoon Henrick Schenck, Otto van Bylandt, heer te Well, Willem Vell, Gairt van Mekeren en anderen, die hem te paard of te voet gediend hebben. De hertog zal hem de brieven geven, die Margriet, dochter van Albert van Lawick, had over het drostambt van Geldern. Otto zal slot, stad en heerlijkheid Wachtendonk levenslang bezitten zonder rekenschap aan de hertog en na hem zijn erfgenamen totdat de hertog het lost met 17.000 enkele gouden rijns-guldens.

Otto zal het pand aan niemand anders overdoen; de kosten voor verbetering van de vesting zal de hertog betalen bij inlossing van het pand.

Nijhoff VI 855-857; Schenk p 39-40.

3212. 1517 september 1.

Karel, hertog van Gelre, vestigt ten behoeve van Margriet, dochter van Albert van Lawick, en haar man Goose van Hoenzeler, een rente op zijn inkomsten uit het land van Kessel, waarvoor borg staan o.a. Herman van Boedbergen, Jaspar van Lienden, heer te Hemmen en Blitterswijk.

Nijhoff VI - 872.

3213. 1517 september 26.

Karel, hertog van Gelre, geeft Jaspar van Lienden vrijdom van onraadspenningen, schatting, ruitergeld en verdere lasten voor diens heerlijkheid Blitterswijk.

Nijhoff VI - 876.

3214. 1517 november 9.

Notariëel testament van Johan Schellart van Obbendorf, heer te Gürzenich, waarbij hij zijn vrouw Beatrix Postheuwers het ? Huis Gürzenich op levensduur verleent.

Schloss Haag nr. 4282.

3215. 1517 november 30.

Vincentius van Issem beleent Daem van Hoenseler met de hof te Dierefordt en de Boumanshof in het gericht van Wetten.

Schloss Haag nr. 1232.

3215A. 1517 december 27.

De erfgenamen van het goed op 't Oever verkopen voor schepenen van Kessel en Helden aan Geret van Merwijck het erf en goed op 't Oever met huis, hof, boomgaard en weide te Kessel, belend door de Maas en het Mohikenland, zijnde allodiaal goed. Zegelaar: Gaert van Kessel op Baarlo bij gebrek aan zegel van schepenen.

Keverberg; Aldenghoor 177.

3216. 1517.

Jobst graaf van Holstein-Schauenburg en Maria gravin van Nassau, echtelieden, verkopen het slot en de halve heerlijkheid Grubbenvorst aan Reynier, bastaard van Gelre, heer te Arcen, ¹ en Aelheid Schenk van Nideggen, echtelieden.

Schenk p 83 noot 3.

1) overleden einde 1522.

3217. 1517.

Bergerleen (Uttenhovener- of Kochenbecker-leen) te Dremmen; Heinsbergerleen groot 103 morgen met houtrecht op gemeente Geilenkirchen.

Selfkantkreis 1958 p 12.

3218. 1517 - 1565.

Godert Haes, erfdeurwachter en bezitter van een burchtleen van Lechenich te Türnich en Conradsheim, huwt in 1517 met Katharina, erfdochter van Frederik heer van Hüls en Petronella, erfdochter van Dirk Schenk van Nideggen, heer van Walbeck, en Adelheid van Büren, ervrouwe van Walbeck.

Godert testeert in 1544 en sterft op 26-7-1563 als 70 jarige. Het vruchtgebruik zijner goederen krijgt zijn vrouw Katharina, die testeerde in 1561 en 1563 en sterft in 1565.

Godert had twee broers en een zuster Lucia, gehuwd met Johan

van Merode te Schlossberg. Eigenaar van de hof Morshoven bij Kempen werd Degenhard Haes, heer te Sollbrüggen bij Krefeld, ambtman van Linn en Urdingen.

De andere broer is Willem Haes te Conradsheim, maarschalk, ambtman te Zülpich.

Kempen; Krefeld 1967 p 219-220.

3219. 1517 - 1794.

Beleningen van de heerlijkheid Asselt (de hof te Asselt) met hoge jurisdictie, lijnpad aan weerszijden van de Maas, aanwas en visrecht, tol enz., Horns leen.

Publications LXV p 344-347.

3220. 1518 januari 28.

Jentis (Jonathan) van der Heyden, sedert 12 jaar schout te Heel en Neeritter, getuigt, dat die van Grathem geen rechten hebben in de heide van Heel, doch die met geweld willen gebruiken.

Publications IV p 293.

3221. 1518 januari.

Karel, hertog van Gelre, wordt als landsheer ingehuldigd in de stad Wachtendonk.

Wachtendonk p 116.

3222. 1518 april 13.

Stadhouder en leenmannen van het graafschap Loon in de leenzaal te Curingen bepalen op verzoek van stadhouder Pijl, sekretaris Willem Struikskens en Aert van Horion en Daniël van Nuenhem, leenmannen van Horn, dat hoofdvaart van het leenhof van Horn, die vroeger plaatsvond te Maaseik, nu dient te geschieden te Curingen, aangezien de graaf zijn leenhof naar eigen goeddunken mag verplaatsen.

Vincentius van Baer en Heuvelar zullen dus in Curingen ten hoofde moeten komen.

Loonse lenen p 11-12.

3223. 1518 mei 30.

Willem van Kessel geeft $14\frac{1}{2}$ morgen land onder Oostrum aan de Kanonikessen van Windesheim te Oostrum.

Bisschoppelijk Archief portefeuille 64 XX - 1.

3224. 1518 juni 16.

Erfscheiding tussen Arnt Schenk van Nydeggen, zijn kinderen Johan, Christoffel en Aelheit, ter ener, en de zusters Felicitas

en Alverta van Oest (resp. schoonzuster en tante) ter andere zijde, van de erfenis van Derick van Oest (hun schoonvader, grootvader resp. vader).

Schloss Haag nr. 4427.

3225. 1518 juni 24.

Joachim van Wye, burggraaf van Nijmegen, zoon van Reinhard, verkoopt met toestemming van de leenheer Johan VIII van Reifferscheidt zu Dyck zijn lenen met de achterleenmannen: Johan van Eyle wegens Hoirne, Giselbert van Hembrecht wegens een hof bij Titz (gemeente Stenden), Goissen van Honselaer wegens Stade en Johan van dem Geynde wegens Teggershof aan Reiner van Gelre te Arcen, drost op de Veluwe, en Aleid Schenk van Nydeggen, echtelieden.

Geldrischer Heimatkalender 1963 p 97.

3225A. 1518 juli 6.

Katharina van Vlodorp, weduwe (van Reiner Scheiffart van Mero-de, heer) van Bornheim en Borgharen, belooft haar oom Daem van Harff, heer te Weisweiler, en haar broer Willem van Vlodorp, heer te Dalenbroek en Leuth, schadeloos te houden wegens borg staan bij haar schoonzuster Barbette, vrouw van Willem van Plettenberg.

Hatzfeldt nr. 893.

3226. 1518 juli 29.

alva pathaleon martir

Johan van Barlle Johanszoon oorkondt als leenheer met de Gelderse leenmannen Reyner van Gelre, heer te Arcen, en Sweder van Paerloe, drost te Geldern, bij gebrek aan eigen leenmannen, te belenen Sibert van Eyllzoon van wijlen Johan, heer te Geisteren, mede ten behoeve van Johan van Eyll, heer te Geisteren, en Willem van Eyll, broers, met het goed Koesdonck en het goed ten Berckten, gelegen in het kerspel Baarlo, ambt van Kessel, alles onder voorbehoud van de douairie van Elisabeth van Goer, weduwe van Johan van Eyll, hun moeder.

Publications XXXIII p 433-434; Scheres nr. 701.

3226A. 1518 augustus 23.

Arnt, Henrick en Lynske Speye, bastaarden van Karl Speye, ontvangen van Karl onder zekere voorwaarden de Dorenbroich, zijnde leen van Arnt van Wachtendonck.

Schaesberg; Tannheim nr. 615.

3226B. 1518 oktober 31.

Scheiding den deling tussen Jan van Eyll en zijn broer Thijs van Eyll, kanunnik, aangaande Schillingshof onder Geisteren en een weide, genaamd de Brouckpas tussen Geisteren en Wanssum en de Diepenpas tussen Geisteren en Maashees.

Geistern p 50.

3227. 1518 november 14.

Karel, hertog van Gelre, vergunt de kerk te Wanckum voor het herstel daarvan 100 morgen land van de gemeente te verkopen.

Nijhoff VI - 941.

3227A. 1518 december 21.

op st thomasdach des heyligen apostels

Johan Schaecken, Machiel van der Heyden, Jacop Coeten, Johan Caris, Gerardt Jannissen en Dierick Moutz, schepenen in Oeverweert, verklaren, dat Ghijs van Lyembeek aan Joest Knoups verkoopt een erfrente van zes Philipsgulden, te lossen met 100 philipsgulden, en draagt hem over ten overstaan van de pastoor en diens laten, zijn huis en hof, gelegen in de Moelenstraat naast de huizen van Rut Eggels en Lijsken Ghoeven, belast met een vat rogge; verder stelt Ghijs tot onderpand twee beemden: een gelegen naast de baand van Symon van den Berckenbosch, de ander naast de baand van Sissen der moelener en Gritten Huymaecker.

Afschrift op papier, inv. nr. 100, appèlproces 1626: Herman Luyten versus Michiel Eegens alias Ververs.

Schepenbank Wessem.

3228. 1518.

Wijzenis der schepenen van Afferden over het landrecht en oude huisrechten.

Schloss Haag; Afferden.

3229. 1518 - 1541.

Cijnshof van Kroysen met laatbank te Ittervoort, zijnde Horns leen:

- 1518 oktober 21 verheven door Hubert Croys na dode zijns vaders Jan;
- 1525 november 15 verheven ten behoeve van diens weduwe en kinderen;
- 1541 maart 21 verheven door Rutger Croys van Wessem.

Publications LXV p 421-422.

3230. 1519 mei 24.

Wijsdom over de rechten van de heerlijkheid Milendonk, afgelegd voor Dederik, heer te Mylendonk*, Crafft van Mylendonk, ridder, heer te Meyderich en Schonau, drost te Orsoi, en Peter Schriver, schout van Gladbach, in de bank van Korsenbroich onder de linde.

Niederrheinischer Geschichtsfreund 1880 p 99-100;

Myllendonk Urkunden nr. 11.

* zie *Mirloer*

3231. 1519 augustus 23.

Karel, hertog van Gelre, stelt Karel Kye aan tot landscholtis van Kriekenbeek.

Nijhoff VI - 972.

3232. 1519 september 14.

h kruisdag

Jacob III, graaf van Horn, en Claudia van Savoye, echtelieden, verkopen aan Johan van Lomme, burger te Roermond, een greend onder de bank van Haelen tussen de twee Mazen (is dus tegenwoordig Horns gebied).

Slanghen p 150.

3233. 1519 september 19.

Karel, hertog van Gelre, stelt Loef van den Egeren aan als drost van stad, voogdij en nederambt van Geldern.

Nijhoff VI - 976.

3234. 1519 oktober 10.

Huwelijksverdrag tussen Cornelis van Boedberg, erfmaarschalk, zoon van wijlen Adriaan van Boedberg en Adriana van Eyll, met Agnes Huen van Amstenrath, dochter van wijlen Gerard en Agnes van Printhaghen.

Schloss Haag nr. 975.

3235. 1519 november 11.

Erfdeling tussen de erfgenamen van Johan van Boedberg, erfmaarschalk, namelijk: Herman van Boedberg Johanszoon, en de kinderen van Adriaan van Boedberg: Cornelis, Elbert en Johan; de laatsten krijgen het Huis Haag, het erfmaarschalkambt enz.

Schloss Haag nr. 962.

3236. 1520 januari 13.

Jacop Goltsteyn, schout van het land van Kessel, en schepenen van Kessel en Helden, met name Johan Boutten en Johan van den Grave, oorkonden, dat heer Thomas van Dekenhorst, priester, aan Giesbert Duysen en zijn vrouw Grietjen, burgers van Venlo, een erfpacht van $5\frac{1}{2}$ malder rogge en 2 kapoenen uit het erf en goed, dat zijn ouders, Maes van Dekenhorst en Yde, te Kessel bezaten, geheeten "die herbberye", verkoopt en overdraagt en

tot verder onderpand en "waarburgh" stelt een perceel land, "knabbenlant" geheeten, gelegen binnen "die veestege", zooals dat nader omschreven is in den "erffpachtsbrief hiervan sprekende", dien hij hun overhandigt.

De richter zegelt voor richter en schepenen voornoemd.

RAL Aanwinsten 1926.

3237. 1520 februari 15.

Henrick Hack van Sambeek namens Seger van Groesbeek, heer te Heumen en Malden, ridder, en Elisabeth van Vlodrop, echtelieden, lost met 300 hornse guldens een rente van 9 overlandse rijns guldens, gaande uit Kyrentzem (bij Montfort) ten behoeve van het konvent van St. Odiliënberg.

Genoemd worden Dederick Putelinck, prior, Joest van Helden, supprior, Wilhelmus van Mewe, prokurator.

Limburgs Jaarboek VI p 204 en XII p 83-84.

3238. 1520 februari 20.

Karel, hertog van Gelre, nodigt Martin van Ruremonde, schout te Gribben, tot een bijeenkomst in Geldern van raadsvrienden van Roermond, Venlo en Zaltbommel, inzake de tol te Gribben, waarop de steden pretenderen vrijdom te hebben.

Schloss Haag nr. 2045.

3238A. 1520 juni 20.

Huwelijkse voorwaarden tussen Sybert van dem Bongart en Sophia van Wachtendonck.

Schaesberg; Tannheim nr. 616.

3238B. 1520.

Scheiding en deling tussen Elisabeth van Goer, weduwe van (Johan van) Eyll en haar kinderen Johan van Eyll, die de heerlijkheid Geisteren en Spraland, Oirlo en Oostrum met leenmannen en dienstmannen, cijnzen, laten enz., zoals Geisteren in Grave te leen gaat, Sybert van Eyll, die de banhof Spralant in de heerlijkheid Oostrum en een deel van de heerlijkheid Oostrum over de beek richting Geisteren;

Willem, die o.a. 9 malder 's jaars krijgt uit Oostrum, de cijns te Oostrum;

Mathijs, die de hof op den Berg onder Geisteren verkrijgt;

Gerrit 12 malder 's jaars uit de molen te Geisteren, 17 $\frac{1}{2}$ malder 's jaars uit de rosmolen;

de weduwe behoudt Huis Baarlo in vruchtgebruik.

Zegelaars: Ot van den Bylant, heer te Well, Jaspar van Lynden, heer te Blitterswyck, en Seger van Broekhusen, heer te Oyen.

Geistern p 50; Scheres nr. 709.

3239. 1520 mei 10.

Willem van Vlodrop, heer van Ghoor, is aanwezig bij het leenverhef van Johanna van Doorne, weduwe Vogels, van de hoeve Overhaelen, leenroerig van Ghoor, ten overstaan van Willem van Royde en Jan van Wijck, leenmannen

Publications XVI p 10.

3240. 1520 juni 18.

Huis Palings bij Aldekerk is leengoed van Meurs, ook genaamd Falkenhof, beleend aan Johan van Wijenhorst, voogd van Geldern, zoals zijn schoonvader Sweder van Parloe het in leen had.

Kaul p 101.

_____ = *Wijenhorst*

3241. 1520 oktober 5.

Karel, hertog van Gelre, doet uitspraak in de twisten tussen Arcen, Zaltbommel, Geldern en Venlo wegens het recht van opslag.

Reyner (bastaard) van Gelre, heer te Arcen, zal binnen een jaar nader bewijs inbrengen van zijn beweerd recht van lossen en laden.

Zaltbommel moet binnen een jaar bewijs leveren, dat haar burgers vrij zijn van de tol te Venlo.

Geldern, wier brieven met het raadhuis verbrand zijn, zal toegelaten worden, dat haar burgers met de kortste weg van en naar de Maas reizen met hun koopwaar, indien 8 raden zweren, dat de oude privilegiën van de stad dat inhielden.

Intussen zal alle arrest, beslag e.d. gedaan door Venlo, opgeheven zijn.

Venlo inv. nr. 966; Nijhoff VI - 1033.

3242. 15(20) november 25.??

Burgemeesters, schepenen, gezworenen "mitter gansscher gemeynten der graffschappe van Horne, en burgemeesters, schepenen inde gezworenen mitter gansschen gemeynten der lantschappe van Weert inde Neederweert oorkonden en bekennen "tot honre gnaeden blijder inkomptz gegeven hebben aan "Jacob, Jongreve tzo Horne etc. en Margryten van Croy*, greffynne inde vrouwe", de jaarlijkse renten van 1.262 rijnse guldens over de kapitalen, door de landsheer en zijn voorouders schuldig gebleven aan diverse personen en waarover zij (oorkonders) schadeloosbrieven van de vorige heren hebben ontvangen.

de Win, regist nr. 100. * *gestorven 1514*

3243. 1520 december 21.

Schepenen van Blitterswijk attesteren onder het zegel van Seger van Broeckhuysen over wangedrag van Jutta van Appeltern, weduwe van Dirk van Blitterswijk, heer van Blitterswijk.

Limburgs Jaarboek XXVIII p 85.

3244. 1520.

Karel, hertog van Gelre, staat het kerspel Grefrath toe, 100 hollandse morgen der gemeente te verkopen teneinde de kerk te kunnen herstellen.

Grefrath p 52.

3245. 1520.

Visitatie door de deken van het dekenaat Wassenberg van de parochies:

Asselt en Swalmen: ecclesia integra; rektor: Lambert Mercatoris, resideert. Altaren: Katharina, Maria, H.H. Kruis en Georgius (rektor Johannes Stalbergen);

Beesel: ecclesia integra; rektor Goswin de Heinsberck, absent, plaatsvervanger Gottschalk Kempkens;

Elmpt: ecclesia media; rektor: Paulus Greuterns, resideert.

Altaren: Maria (rektor Adam van Hartzfeld, absent), Martinus, Barbara, Nicolaas, Catharina;

Melick en Herkenbosch: quarta capella; rektor Gobbelinus Rothari, resideert; hij heeft in Melick het altaar van Agatha.

Het altaar van Nicolaas in Herkenbosch heeft Johannes Gelen;

Maasniel: ecclesia integra; rektor Laurentius Cuper uit Waldniel, plaatsvervanger: Martinus;

Tegelen: ecclesia integra; rektor resideert;

Belfeld: quarta capella; rektor resideert;

Velden: quarta capella; rektor Paulus Boehemius, resideert;

Venlo: media ecclesia; rektor is een kanunnik van de orde der Premonstratensers; altaren: Maria, Nicolaas, H. Sakrament, Lambertus, Sebastianus; verder kapel van de H. Geest en een van St. Jacob;

Vlodrop: quarta capella; geïncorporeerd bij het kapittel van de H. Geest te Roermond; verder is er een quarta capella in Karken. Vikaris perpetuus voor beide plaatsen is Johannes Aegidius, die zich laat vervangen.

Altaren: Apostel, Georgius, Catharina, Maria.

Heinrichs p 243-245.

3246.c.1520.

Wijsdom over de gemeente Leuth.

Leuth p 370-373.

3247.c.1520 - 1587.

Lutheranen, wederdopers, kalvinisten enz. voor het eerst te:

Bracht, 1533; Breyell, 1533; Brüggen en Waldniel, 1560, 1587; Dülken, 1569; Grefrath, 1551; Kaldenkirchen, 1533; Kempen 20 er jaren 16e eeuw; Süchteln, 1535.

Kempen Krefeld 1969 p 269-279.

3248. 1521 januari 4.

Reiner van Gelre, heer te Arcen, beleent zijn leenman Wolter van Eyl Dirkszoon met 10 morgen in der Horne (te Rahm) en een deel der hof angen Rahm bij de Steppen, die Jan van Eyl gekocht had van Elbert van Eyl.

Geldrischer Heimatkalender 1963 p 97.

3249. 1521 maart 2.

Joist van Meyrssen, richter, en schepenen van Vlodrop, met name Geraert Smets en Dederich Naelen (?), oorkonden, dat Geertgen van Oerraede met toestemming harer dochter Anne verklaart verschuldigd te zijn aan haren zoon Gerhard van Oerraede eene lijfrente van 12 Brabantse gulden en tot onderpand stelt: diverse onroerende goederen te Vlodrop o.a. aan de brug, in die Oe, Treisterweg en die Koickert.

Joist van Merssen zegelt voor zich en namens de schepenen.

RAL Aanwinsten 1926.

3250. 1521 april 19.

Karel, hertog van Gelre, geeft aan de bastaarddochter Odilia van wijlen Gijsbert van Wachtendonk, ridder, 9 morgen beemd te Grefrath, door de hertog losbaar met 400 goudgulden.

Nijhoff VI 1053.

3250A. 1521 mei 17.

Dispensatie wegens aanverwantschap in de 4e lijn in het reeds gesloten huwelijk tussen Gotfredis van Boickholt en Adriana van Eyll.

Scheres nr. 1517.

3251. 1521 juni 17.

maendag post vite et modestii

De weduwe van Derick die Clair verklaart als gemachtigde van Egbert van Montfort c.s. ontvangen te hebben van Elisabeth van Goór, weduwe van Johan van Eyll, heer te Geisteren, 2.300 rijs-guldens wegens verkoop van het Huis te Baarlo.

Publications XXXIII p 435.

3251A. 1521 november 2.

Erfdeling tussen de gebroeders Arndt van Wachtendonk, drost van Kriekenbeck, en Johan van Wachtendonk.

Schaesberg; Tannheim nr. 617.

3251B. 1521 november 11.

De kerkmeesters van Wankum belenen Arnt van Wachtendonk en Sofia van Vischenich, echtelieden, met het Huis ingen Broich (Wankum).

Schaesberg; Kriekenbeck nr. 201.

3252. 1521.

Reyner van Boekholt ontvangt van Jacob, graaf van Horn, heer te Altena, de hof te Buggenum genaamd I(n)ckevoirt als een bundig leen.

Schloss Haag nr. 699.

3252A. 1521.

Huwelijkse voorwaarden tussen Herman van Wachtendonck en Aleid Schenk van Nideggen.

Château Lexhy nr. 862.

3253. 1521 - 1522.

De stad Erkelenz laat in de stad 3 koperen kanonnen (slangbussen) gieten, wegende 2506 en 2 x 1300 pond.

De gietmeester krijgt 3 hornsguldens per 100 pond; kosten met gereedschap 628 gulden.

Men koopt van Theis van Essen 29 haakbussen à 1 kroon per stuk.

Annalen Historischen Vereins Niederrhein V p 57.

3254. 1522 januari 8 (binnen de stad Jülich)

Huwelijkse voorwaarden tussen Hendrik van Mylendonck, heer te Meiderich, en Johanna Scheyffart van Merode, dochter van wijlen Reinhard, heer van Bornhem, en Catharina van Vlodorp.

Zegelaars als broers, ooms, neven en zwagers en vrienden van bruid en bruidegom: Catharina van Vlodorp, Ulrich, Willem en Reinhart, zoons van Bornhem, Diederik, heer te Milendonk, Johan van Palant, heer te Berghe en Wildenberge, Werner van Palant, drost van Wassenberg, Ambrosius van Virmont, heer te Neerssen, Willem van Vlodorp te Goór, Scheyffart van Merode, heer te Hemmersbach, Johan Quaidt te Tonberch en Lantzkroen, Willem van Vlodorp, heer van Dalenbroek en Leuth, Daem van Harve, heer te Weisweiler, landdrost, Dederik van Batenburg en Bronkhorst, heer te Stein, Willem van Harf, heer te Alstorp.

Myllendonk Urkunden nr. 11. * *Tom-Bergen Landskron*

3255. 1522 maart 28.

De kinderen van Johan te Puth, genaamd Bammelraey, en van zijne echtgenote Jutte, met name Johan, Derick, Joist, Anna en Thys, maken een scheiding en deling dezer nagelaten goederen in bijzijn der "maeghe ind gecooeren scheyes vrunde", broeder Mathys the Puth, prior der Kruisheren te Venlo, Merten van Ruremunde, schout van Grubbenvorst, Cornelis ingen Raey, heer Johan van Ruremunde en Johan Kaenis.

De akte is gezegeld door dezen en door Henrich van Hushaeven voor Johan te Puth, Gerit Roeffert voor meester Derick te Puth, Arnt van Lomme voor Joist te Puth, Derick van Meeus voor Anna te Puth, weduwe van Wilhelm Schaenen, en Gaert Boeggell voor Thys te Puth, terwijl in de plaats van Cornelis ingen Raede en

Johan van Ruremunde, die geen eigen zegel bezitten, op hun verzoek respektievelijk zegelen Gerit Boegel en Henrich van Stalbergen.

RAL Aanwinsten 1926.

3256. 1522 april 3.

Karel, hertog van Gelre, beveelt de ambtlieden te Geldern, Straelen, Kriekenbeek, Kessel, Wachtendonk en Erkeleñz (Montfort niet ?) de straatschenders dag en nacht te vervolgen en terecht te stellen.

Nijhoff VI - 1102.

3257. 1522 april 24.

Dederich van Myrlair en Agnes van Drachenfelz, echtelieden, heer en vrouwe te Milendonk, en schepenen en ingezetenen van Korsemich en de heerlijkheid Milendonk, verkopen aan Henric van Baerle en Gertruydt, echtelieden, een jaarrente van 50 rijnse goudguldens, gaande uit de heerlijke inkomsten in Milendonk en het kerspel Korsemich en uit de hof Kamphuesen in het gerecht Jüchen en gaande uit de gemeente van Korsemich. Losbaar met 1.000.

Medezegelaars: o.a. Henric van Nunom genaamd Duycker en Henric van Velraide genaamd Meutter, leenmannen van Milendonk.

Myllendonk Urkunden nr. 12.

3258. 1522 mei 12.

Karel, hertog van Gelre, geeft Herman Kiespenninck, med. doktor, vrijstelling van klokkeslag, dienst, heerpaarden, schatting en ongeld voor 4 hoven, gelegen in de ambten Kriekenbeek, Straelen en Kessel.

Nijhoff VI - 1111.

3258A. 1522 juni 9.

Karel, hertog van Gelre, schrijft de vrouwe van Dalenbroek, dat Willem van Weert bode blijft te Elmpt.

Meer d'Osen 149.

3259. 1522 juli 6.

De Staten van het land van Luik verklaren, dat het graafschap Loon met al zijn rechten geheel afgescheiden is van het land van Luik.

Delahaye p 3.

3260. 1522 juli 8.

op die octave van onser lijffrouwen visitationis

Jaen van Kyppenborgh, schout van het ambt Kriekenbeck, en schepenen van Wankum geven een wijsdom over de gemeente en grenzen.

Veröffft. Historischen Vereins Geldern 60 p 92-94.

3261. 1522 september 18.

Karel, hertog van Gelre, stelt Goosen van Hoenzeler aan tot drost en ambtman van de burcht Krakau en stad en land van Krefeld.

Nijhoff VI - 1133.

3262. 1522 september 23.

Karel, hertog van Gelre, vergunt de ingezetenen van Kevelaer een gedeelte van hun gemeente te verkopen.

Nijhoff VI - 1136.

3262A. 1522 oktober 1.

Reinart Goltstein te Dilborne en Adelheid van Moelenbach genaamd Breidloe, echtelieden, verklaren, dat ze in tegenwoordigheid van Diederik andem Cruytz als leenheer en laten aan Adam van Hatzfeldt, voogd van Brüggen, en diens vrouw Elisabeth, een jaarrente van 35 bescheiden goudguldens verkopen, gaande uit het goed Dilborn in het kerspel Elmpt, zoals Reinarts overleden vader Johan dat bezat onder voorbehoud van de lijftocht van Reinarts moeder aan dat goed en op de molen in het Elmpterwald en zekere hout- en turfrechten.

De rente is losbaar met 700.

Zegelaars: Reinart Goltstein, Johan van Olmissen genaamd Mulstroe, Bernt Angen (?), Jacob van Wijck, rentmeester te Brüggen, zwager, neef en goede vriend van Reinart.

Voor de leenheer en de laten, die geen zegel hebben, zegelt jonker Johan, heer van Elmpt.

Burgau, Urkunde nr. 17.

3263. 1522 november 29.

Voor gemene schepenen in Neeritter (Nieder-Itter) sticht Geeraert Koumans van Maaseik een O.L.Vrouwe-lof in de parochiekerk voor de broederschap van H.H. O.L.Vrouw, Antonius, Bastianus en Lucia, met 8½ hornse postulaatsguldens 's jaars dotatie uit de hof te Manell.

Maasgouw 1879 p 37.

3264. 1522.

Elisabeth van Goer, weduwe van Johan van Eyl, heer te Geysteren, verkoopt een jaarrente van 21 hornsguldens wegens ontvangst van 420 hornsguldens.

Publications XCII - XCIII p 366.

3265. 1522 - 1553.

Grefrath (St. Laurentius en St. Cyriacus)

Kollator: abt van Knechtsteden

Pastors: Wolter van Düttenkorn na dode Willem Francois, 1522;
Heinrich de Dueren, 1553.

Niederrheinische Geschichtsfreunde 1884 p 56.

3266. 1523 januari 6.

Karel, hertog van Gelre, begiftigt de nagelaten kinderen van Adolf van Gelder met het bodeambt van Kessel en Helden, zoals wijlen hun vader dat had.

Nijhoff VI - 1164.

3267. 1523 januari 9 (of 8).

Karel, hertog van Gelre, draagt wegens de vele schulden van Adelheid Schenk van Nideggen, weduwe van Reyner, bastaard van Gelre, heer van Arcen, aan haar over een jaarrente van 150 goudguldens uit het ambt Kriekenbeek en neemt van haar het Huis Greunsvort over.

Schenk p 84; Schloss Haag nr. . . .

3267A. 1523 maart 7.

Willem Pijll van Swalmen, stadhouder der lenen van Horn, en Jacop Voegels, schout in Maasland, en Johan Dryvener, leenmannen, oorkonden, dat Lambrecht Pollart schuldig is aan Johan Pollart, kanunnik jubileus van O.L. Vrouw te Aken, zijn broer, 66 bescheiden overlandse rijnguldens en verkoopt hem daarvoor 4 malder rogge Roermondse maat, te leveren op St. Andreas binnen Roermond 's jaars, waarvan Johan een fundatie heeft gesticht van een dagelijkse mis en 4 jaargetijden voor overleden ouders en familie.

Lambrecht stelt als onderpand zijn erf en hof Exsaten en Sagenbos in Baexem met huis, opstal, akkers, beemden, weiden etc., leenroerig aan de graaf van Horn.

Omdat de diensten in de Minderbroederskerk te Roermond geschieden, wordt de rente beleend aan de gardiaan van de Minderbroeders aldaar. Indien deze de diensten niet houden, gaan diensten en rente over naar het altaar van St. Jheronimus in de Christoffelkerk, op uitspraak van de prior~~s~~ van de kloosters van Kartuizers, Regulieren en Kruisher~~en~~, welk altaar is gefundeerd door zijn oom Johan Pollart, doctor in de beide rechten, proost te Arnhem.

De rente is losbaar tegen de hoofdsom; Andries Pollart, zoon van Lambrecht, gaat met de transactie akkoord.

Pollart p 37-41.

3267B. 1523 april 17.

Huwelijkse voorwaarden tussen Jasper van Merwyck, richter te Nijmegen, stadhouder van stad en ommelanden van Groningen, en Geertruyt Luytkens, dochter van Luytken Hoernk. Luytken brengt 2.000 goudguldens in.

Keverberg; Aldenghoor 182.

3268. 1523 mei 12.

Karel, hertog van Gelre, bevestigt de koop van de halve heerlijkheid Grubbenvorst door zijn bastaardbroer Reynier van Gelre van de graven van Schouwenberg.

Schloss Haag nr. 2022.

3268A. 1523 juni 10.

Wilhelmus, zoon van Johannes de Vlodrop, is mr. Godefridus van Eyck £19 's jaars schuldig.

Oorkonders: schepenen van 's Hertogenbosch.

Scheres nr. 839.

3269. (15)23 juni 15.

Sterft Alverardis van Herff, vrouw van Willem van Vlodrop, eques auratus, vrouwe te Dalenbroek, Leuth en Ryckell.

Necrologium Munster p 224.

3270. 1523 juli 30.

Johan van Wyttenhorst bericht Karel, hertog van Gelre, dat Wacheym en Peter, gebroeders van Henrik Salsborch, heimelijk het Huis te Horst in het land Kessel verlaten hebben, omdat Henrik te Hamburg tot lid van de raad gekozen is en hij had moeten zweren zich nimmer uit de stad te verwijderen.

Nijhoff VI - 1218.

3270A. 1523 juli 31.

Carl, hertog van Gelre, benoemt Johan van Wittenhorst tot ambtman 's lands van Kessel.

Geistern p 127.

3271. 1523 september 13.

Karel, hertog van Gelre, heeft van Eduard van Boicholt 1.000 goudguldens ontvangen en verpandte hem daarvoor de halve heerlijkheid der Horst in het land van Kessel.

Nijhoff VI - 1229.

3272. 1523.

Beneficielijst Odiliënberg, capella decani placet:

1523 vicaria

1523 altare Marie

1523 capella de Etsenrode.

Publications LXI p 49-50.

3273. 1523.

Beneficielijst Heythusen:

ecclesia:

1523 rektor Gerardus Aldenhoven, absent 8 gr.
placet Mathias Winckels, presb. sec. 1 schild

altaar H. Maria

rektor Johannes Drissen, absent 6 gr. 1523

matricularia

Publications LXI p 70.

3274. 1523.

Beneficielijst Beegden, appendix van Wessem:

ecclesia:

1523 Johannes Renerus van Echt, na afstand door Rolandus
Kalen, voorgedragen door Petrus de Sprewart, rektor ecclesi-
ae van Wessem

altaar H. Johannes

matricularia

Publications LXI p 83.

3275. 1523.

Gelis van Girderaide, richter, en Arnt Claes, Johan Melis en
Lenart Engelen, schepenen der dingbank van Melick en Herken-
bosch, oorkonden, dat Derich Manssen Lyssken, echtelieden,
van Irmgard van Nyvenheim, abdis, en konvent te Dalheim,
1½ morgen land in het kerspel Herkenbosch in erfpacht nemen
tegen 1 malder rogge Wassenberger maat.

Zegelaar: schepenbank Wassenberg als "hoofd" van Melick.

Dalheim nr. 153.

3276. 1523 - 1556.

Beneficielijst Roggel:

ecclesia:

1523/37 rektor Johannes Juliani, absent

1523 placet Henricus Schiefkens, deservitor, 1 schild

1536/37 " " Stricken, item

1556 rektor Florentius de Bellomonte, absent

altaar H. Maria

matricularia

Publications LXI p 76.

3277. 1523 - 1572.

Johan van Wittenhoorst, drost van Kessel in 1523, raadsheer
Hof van Gelre, gehuwd 1° Elisabeth van Berle, overleden 1529,
uit welk huwelijk twee dochters; 2° Josina van Wees, geboren

1497, waaruit o.a. de zonen Johan, heer te Horst, Diederik, kanunnik te Luik, Herman, heer van Sonsfeld, Waalwijk, Eethen, Meeuwen, Drongelen en Gansoyen.
Johan deed de kerk te Horst diverse schenkingen; hij overleed 3 juli 1569 en zijn vrouw Josina op 27 november 1572.
Limburgs Jaarboek XXXI p 139.

3278. 1524 januari 7.

Willem van Vlodrop, zoon van wijlen Willem van Vlodrop en wijlen (op 15 juni 1523 gestorven) Alveradis van Harff, verheft slot en heerlijkheid Dalenbroek te Heinsberg.

Publications XXVI p 94.

3278A. 1524 februari 14.

Winand Schellart van Obbendorf sticht een wekelijkse mis op vrijdag op het altaar van Ste Elisabeth in de parochiekerk te Grave en doteert met 6 malder rogge, gaande uit goed te Mill.

Geistern p 104.

3279. 1524 februari 29.

Karel, hertog van Gelre, gelast de stad Venlo, op 9 maart raadsvrienden naar Nijmegen te zenden om met de hoofdsteden te spreken over bijleggen van de geschillen met Roermond over het stapelrecht.

Nijhoff VI - 1250.

3280. 1524 april 5.

Henrik Salsborch verzoekt aan Karel, hertog van Gelre, geleide voor zijn broer of zijn dienaar en beklagt zich, dat zijn huis te Geldern in beslag is genomen.

Nijhoff VI - 1275.

3280A. 1524 april 6.

Zeedtz, Peter, kanunnik te Kranenburg, en Gaelandt van Brede, gebroeders en zuster, delen een nalatenschap.
Medezegelaars: Arnt en Reyner van Bochoitz, Syvert van Gaell, scholtis en Jan Hagen.

Scheres nr. 645.

3281. 1524 april 23.

Karel, hertog van Gelre, gelast het land van Kuik tegen het land van Kessel veilig en onzijdig te houden.

Nijhoff VI - 1276.

3282. 1524 mei 4.

Karel, hertog van Gelre, gelast de ambtman van Straelen de onderzaten van het land van Straelen, die geweigerd hadden de klokslag te volgen en de stad te helpen bewaren, deswege te straffen; hij deelt dit ook mede aan de stad Roermond.

Nijhoff VI - 1278.

3283. 1524 juni 4.

Wapenstilstand voor één jaar tussen de hertog van Gelre en Karel V:

aan Habsburgse zijde zijn daarin begrepen: Ferdinand van Oostenrijk, de bisschop van Luik, de hertogen van Kleef en Gulik, en de graaf van Horn;

aan Gelderse zijde: Ernst en Otto van Brunswijk-Lüneburg en Anton van Lotharingen.

Struick p 295.

3284. 1524 juni 24.

Gezwoeren werkmeesters van het wolambacht te Weert oorkonden, na overleg met de 16 - mannen en het gehele ambacht te Antwerpen en Bergen op Zoom een hal te hebben gekocht en gebouwd ten behoeve van het ambacht, waartoe zij aan Peter Beelen of Rutten $32\frac{1}{2}$ goudgulden 's jaars wegens 650 hoofdsom verkopen.

PSHAL XXIX p 158 met datum 24 januari; de Win, regist nr. 104.

3285. 1524 augustus 22.

Karel, hertog van Gelre, bevestigt de koop van $\frac{1}{4}$ der heerlijkheid Grubbenvorst door Aelheit Schenk van Nydeggen, vrouwe te Arcen, van zijn neef van Steinfurt.

Schloss Haag nr. 2023.

3285A. 1524 augustus 25.
bartholomeusdag

Adriaan van Bylandt (door de hertog van Gulik ?) beleend met Rheydt; zijn vrouw Irmgard Schenk van Nideggen, dochter van Hendrik en Agnes van Brempt, heeft heerlijkheid Walbeck en Huis Brempt ingebracht.

Erkelenzer Lande 1962 p 79.

3286. 1524 oktober 29.

Karel, hertog van Gelre, stelt Willem van Erp genaamd van Warenborch tot voogd in de voogdij van Geldern.

Nijhoff VI - 1314.

3287. 1524 november 6.

Karel, hertog van Gelre, verpandte aan Johan van Wyttenhorst de halve heerlijkheid van der Horst in het land van Kessel, zoals hij die van Eduard van Boicholt ingelost had.

Nijhoff VI - 1319.

3288. 1524 november 30.

Burgemeesters, schepenen enz. der vrijheit van Weert verklaren, dat zij te hunnen behoeve verkocht hebben aan Jacop van Venloe, "pater dess cloesters inde convents der Regularissen binnen Ruremunde gelegen, Mariengaerde genannt", een erfelijke jaarrente van $7\frac{1}{2}$ rijnsse gulden.

de Win, regest nr. 105.

3289. 1524 december 13.

Zuster Elisabeth van Eyndhoven, begin op het beginhof te Roermond, heeft het van haar ouders geërfd goed onder de hof te Broenshoren en Kessenich, horende bij de heerlijkheid Neeritter, overgedragen aan broeder Lauwerens, pater van het O.L.V. konvent te Maaseik, als gift voor de opbouw van dat klooster.

Publications IV p 353-354.

3290. 1524.

Derick Schenk van Nydeggen, heer van Afferden, verpandte aan zijn nicht Alheit Schenk van Nydeggen, weduwe van Reyner van Gelre, de heerlijkheid Walbeck voor 6.000 goudgulden.

Schloss Haag nr. 4986.

3290A. 1524.

Voor richter en schepenen van Well verklaren Aryaen van Bylant, heer te Well, en Anna, echtelieden, aan Willem van Kessel en Anna van Baryck, echtelieden, 300 goudgulden hoofdsom schuldig te zijn en daarvoor 15 goudgulden 's jaars te betalen uit zijn molen te Helden en al zijn goederen te Well.

Keverberg; Aldenghoor 183.

3291. 1524.

Willem van Vlodrop, heer van Dalenbroek, neemt van de hertog van Gulik* de heerlijkheid Grevenbicht in pand voor 3.000 goudgulden, losbaar tegen die som.

Maasgouw 1944/45 p 15. * zie *Johann III van Kleef*

3291A. 1524.

Goedert Ruymshutell van Fritzdorff en Hylgart van Dadenberch, echtelieden, sluiten een overeenkomst met Hugo Pol-lart, kanunnik van O.L.V. te Aken. (i.z. schulden van eerstgenoemden)

Scheres nr. 840.

3292. 1524 - 1554.

Rabet van Dursdal, gehuwd met Margaretha van Wachtendonk, waaruit:

1. ^{zie Anna} Elisabeth, overleden 5-2-1524, x Peter van Baerle, overleden 30-11-1518, zoon van Edmond en Eva van Brede;
2. Christoffel, ondertekent in 25-10-1554 het huwelijkskontrakt van Edmond van Baerle en Agnes van Eyll;
3. Margaretha;
4. Winand;
5. Arnold, tekent kontrakt 25-10-1554.

. . . . o.a. Maaspouw 1332, p. 13

3293. 1525 januari 29.

Jan, hertog van Kleef, beleent Dirk^{n. mirlaer}, heer te Milendonk, met het gerecht te Meiderich en de hof te Eicken^{mirlaer}, zoals diens onlangs gestorven broer Hendrik van Milendonk, ambtman van Orsoy en Ruhrort, het had en vroeger bezeten was door Goesen Steck en later Kracht* en Hendrik van Milendonk^{mirlaer}.
Getuigen: Willem van der Horst, erfmaarschalk, ridder, Johan van Wylick, hofmeester, ridder, Johan van Bronkhorst en Batenburg, landdrost. * Graff

Milendonk p 33.

3294. 1525 februari 2.

Karel, hertog van Gelre, vergunt die van Venlo, de burgemeesters op Nieuwjaarsdag in plaats van op St. Stevensdag te kiezen en gedurende 3 jaar kleine penningen te slaan.

Venlo nr. 92.

3295. 1525 maart 31.

Reiner van Herteveld wordt beleend met het goed De Putting (in Kessel-Hout) door * (Gelre ~~of Holtmeulen~~); daarbij behoort een watermolen ten behoeve van de goederen, behorende onder De Putting.

Hendricks p 104.

3296. 1525 maart 31.

Karel, hertog van Gelre, beveelt (Christoffel) (graaf) van Meurs, zijn stadhouder in het Overkwartier, Simon van Velbruggen voor

zich te ontbieden en hem ernstig te gelasten, zijn heerlijkheid Mirlaer niet te verkopen, maar aan zijn bloedverwanten na te laten.

Nijhoff VI - 1349.

3297. 1525 maart 31.

Reyner van Herttevelt beleend met het Gelders leen de hof van den Puteyck te Kessel met molen op de Toesbeek, verheergewaad met 15 goudguldens, opgedragen door zijn grootmoeder Elisabeth van Holtmoelen onder voorbehoud van vruchtgebruik. Oorkondende leenmannen: Sondach van Munster en Derick van Haefften.

Baarlo nr. 17.

3298. 1525 april 1.

Karel, hertog van Gelre, beveelt de stad Venlo, haar burgers, die in het ambt Kriekenbeek geweld gepleegd hebben, deswege te straffen en zulks voortaan te voorkomen.

Nijhoff VI - 1350.

3299. 1525 november 5.

op sonnendach nae allen lieven heyligendach

Lenaert Maes attesteert voor schepenen van Kessel en Helden aanwezig te zijn geweest bij de grensbepaling tussen de landen Gelre en Horn in tegenwoordigheid van hertog Arnold van Gelre, diens zoon Adolf, de graaf van Horn en de bisschop van Luik.

Een man liep met twee hazewinden langs de grens van de Maas tot in de Peel; drost was toen Mathias van Kessel.

Maasgouw 1902 p 25; Nijhoff VI - 1368.

Bijdragen voor Vaderlandse Geschiedenis en Oudheidkunde IX p 61-62.

3300. 1525 november 18.

Herman, aartsbisschop van Keulen, beleent Godart Haes, heer te Hüls, man van Catharina van Hüls, dochter van Frederik van Hüls en Petronella Schenk van Nydeggen, met 2/3 van de heerlijkheid Afferden.

Schenk p 94; Schloss Haag; Afferden nr. 70.

3301. 1525 december 2.

Jacob, graaf van Horn enz., staat zijn onderzaten van Nederweert toe, de accijnzen jaarlijks te verpachten, evenwel niet te verhogen of te verlagen zonder zijn toestemming; ze mogen jaarlijks de Peel openen en sluiten naar gewoonte met verlof van de schout; daarvoor betalen zij jaarlijks 50 gulden aan de graaf.

Publications XXIX p 268; de Win, regest nr. 107.

3301A. 1525 december 25.

Voor schout en schepenen van de heerlijkheid Rykelt verkoopt Adriaan van Vlodorp aan jonker Willem van Vlodorp, heer van Dalenbroek, Leuth en Rykelt, al de cijnzen, kapoenen, hoenders en penninggeld, die de overleden weduwe Alveradis van Harff van Wassenborch gekocht had.

Bongart nr. 632.

3302. 1525.

De erfgenamen Eyl, te weten de zonen Dirk en Wolter en de kinderen van wijlen Margaretha van Eyl bij Johan van Mangelman, kinderen van Dirk van Eyl, heer van Heideck, delen de nalatenschap van Johan van Horrich, gehuwd met Christine van Wachten-donk-Broeck.

Geldrischer Heimatkalender 1963 p 96-97.

3303. 1525.

Overlijdt Mathijs, heer van Kessel, nalatende een wettige zoon Willem en vier bastaarden: Willem van Kessel alias Merwijck, pastoor te Kessel, Geret van Kessel in 1526 gehuwd met Jan Boermans en Elisabeth en Neesken van Kessel, nonnen in het klooster te Oostrum in 1518, voorzien van $13\frac{1}{2}$ morgen bouwland in het Oostrummerveld.

Publications XVI p 110.

3304. 1526 mei 12.

Karel, hertog van Gelre, verbiedt Hendrik Schenk van Nydeggen, pandheer van Wachtendonk, schatting en dienst te eisen van de Ribbrokerhof, eigendom van Willem van Vlodrop, heer te Ghoor, aangezien die hof is gekomen van een kindsdeel van Wachtendonk en dus vrijdom geniet.

Wachtendonk p 477.

3304A. (15)26 augustus 25.

actum op onssen borch Weert

Jacob, graaf van Horn, heer van Altena, Weert, Kortessem en "Melgen", verklaart in 1506 aan Peter Quas een erfpacht van tien malder rogge gegeven te hebben ten laste van zijn hof te Dasselroyde en een bunder baand er aan grenzend, die vroeger van Wilm Hamerincx was, waarvoor Peter Quas en diens nakomelingen voor eeuwig het recht hadden gekregen jaarlijks 12 voeder turf te steken in "onssen peelee van Horne"; de erfrente was te lossen met 100 philipsgulden. De graaf bekrachtigt dit en geeft aan Peter Quas de bunder baand in eigendom over. Zegelaar is de graaf met diens geheimzegel.

Afschrift op papier van Anthonius Luyten, sekretaris te Weert,

inv. nr. 102, appelproces 1630: Wilm Vestens alias aen de Kircke versus Ley Martens.

Schepenbank Wessem.

3305. 1526 september 4.

Scheiding tussen Aleid Schenk van Nydeggen, weduwe, vrouwe te Arcen, en Otto van Wylack, drost te Gennep, waarbij de twist over Afferden wordt bijgelegd.

Schloss Haag nr. 1980.

3306. 1526 november 24.

Karel, hertog van Gelre, staat de ingezetenen van het dorp Kessel toe 50 hollandse morgens van hun gemeente te verkopen tot herstel van hun kerk.

Nijhoff VI - 1396; Keverberg; Aldenghoor 186.

3306A. 1526 november.

Huwelijkse voorwaarden tussen Gerhard van Wildenrath en Marie van Wachtendonck.

Schaesberg; Tannheim nr. 618.

3307. 1526.

Meus van de Berrich, pachter van de koren- en oliemolen te Dieteren van de Kruisheren van Roermond, verklaart, dat Jan Smeitgens, "bisschop" van de Wederdopers" hem in zijn huis te Dieteren herdoopt had.

Het vagevuur was goed "voor der papen tessen makende vette soppen".

Zijn vrouw werd tot verdrinking veroordeeld wegens ketterij.

Publications LXXVII p 231.

3308. 1526.

Thomas en Sophia, echtelieden, verbinden bij testament een rektor, te kiezen uit hun verwanten, aan de kapel (van de H.H. Fabianus en Sebastianus) te Steyl bij Tegelen.

Theodericus Ploenis, schout en onder-ambtman, bekrachtigt het.

Publications XIII p 94-96.

3309. 1526 - 1578.

Daem van Lieck, zoon van Dirk van Lieck en Christine van Beesten, huwt Anna van Holtmolen; hij overlijdt 1578. Volgens denombrement van 1556 is zijn leen Oberlieck 168 morgen, waarvan $4\frac{1}{2}$ huis, hof, 118 morgen akker, 9 morgen weide, 36 morgen bos: het was een heerlijkheid onder Kirchoven.

Selfkantkreis 1954 p 22.

3310. 1527 maart 21.

Grensscheiding tussen het land van Montfort en de kerspels Waldfeucht, Havert en Saeffelen, o.a. regelende het gebruik van het gemeen bos, gesloten tussen Robert graaf van der Mark en Arenberg, Frans van der Hulst en Rennenbergh, landdorst, namens Gulik.

Publications XII p 429-433.

3311. 1527 april 3.

Karel, hertog van Gelre, machtigt Hubert van Rossum, proost te Arnhem, Hendrik de Groiff, erfvoogd van Erkelenz, Herman Knoppert, Herman Kiespenninck, lijfarts van de hertog en physicus van Venlo, Willem van Vlodrop, heer te Goor, Loef van Egeren, drost van Geldern, en Johan van Wittenhorst, heer ter Horst, om in Keulen te onderhandelen over het huwelijk tussen de zoon van Antonius, hertog van Lotharingen, en een dochter van Jan III, hertog van Kleef.

Maasgouw 1898 p 48.

3312. 1527 juli 25.
st jacobsdag

Jacob III, graaf van Horn, verkoopt aan Johan van Lomme en diens zoon Johan, burgers te Roermond, de halve Weijengriendt gelegen op de Hoerremaes (=Hornse Maas) onder de bank van Haelen. (De Weijengriend zal dus onder het tegenwoordige Horn gelegen hebben)

Slanghen p 150.

3313. 1527 juli 27.

Karel, hertog van Gelre, beleent Derick Schenk, oudste zoon van Derick Schenk van Nydeggen en Alheid Custers, nadat deze hem het Huis Blijenbeck en de heerlijkheid Afferden in leen heeft opgedragen, als open huis met deze goederen.

Schloss Haag; Afferden nr. 73.

3313A. 1527 september 20.

op sent mathiasavont des heyiligen apostels

Richter en schepenen der dingbank Wessem verklaren, dat Dirick van Wessem en zijn zoon Rochus van Wessem, Aleyt in den Engell, begijn op het Nuwenhoff, burgers van Roermond, Bruyn Heyster van Daelen, zoon van wijlen Agnes van Wessem, een erfrentebrief van $57\frac{1}{2}$ gouden rijmse gulden bezitten ten laste van de stad Wessem en dat Harman Tyenengieter, Nicolaes Mertzenhuysen genaamd Bairman, namens Dirick van Wessem, met Johan van Vaest, hofmeester van de graaf van Horn, en Heynrick Gobbelson van Wessem, namens de burgers en ingezetenen van Wessem, overeen zijn gekomen, dat voortaan 50 overlandse keurvorstelijke gouden rijmse

gulden jaarlijks betaald zullen worden.
Zegelaars zijn de oorkonders met het schependomsambtszegel.

Origineel op perkament, zegel verloren, transfix met akte
dd. 24 december 1481, inv. nr. 339.

Schepenbank Wessem.

3314. 1527 september 22.
zondag na matheus

Rutger van Venbruggen beleend met de hof te Ratheim als Was-
senbergs leen.

Gillessen nr. A 6.

- 3314A. 1527 oktober 16.

Johan Groetmans, richter, Johan Reymans, Coencke Momfort, Jo-
han Joesten, Rutgher Coebens, Johan aen den Poert en Reyner
Hunssels, schepenen der stad Wessem, oorkonden, dat Elysabeth
Coenckens, weduwe van Gijsbrecht Coenckens en haar genoemde
kinderen, verkocht hebben aan Johan Pollart, kanunnik jubile-
us van O.L.Vrouw te Aken, voor wie mede optreedt diens momber
en neef Andries Pollart, een jaarrente van 12 hornse guldens,
te leveren binnen Roermond, gaande uit 10 malder rogge 's
jaars, die verkopers hebben uit Jacop Pascaerts boedel volgens
akte van 1453 oktober 18, waarin met name genoemde onroerende
goederen.

De rente is na 15 jaren losbaar met 300 gelijke munt.

Pollart p 46-49.

3315. 1527 november 18.

Karel, hertog van Gelre, gelast de schepenen van Wachtendonk,
indien zij niet wijs zijn een vonnis te vellen, de beslissing
daarin te vragen aan het hoofdgerecht van Roermond.

Wachtendonk p 120.

3316. 1527 november 18.

Karel, hertog van Gelre, schrijft die van Viersen aan, slechts
te Roermond ten hoofde te gaan.

Kempen; Krefeld 1971 p 67.

3317. 1527.

Johannes Campanus ¹, gevlucht uit een Roermonds klooster, we-
derdoper, vindt onthaal bij Werner van Palant, ambtman van Was-
senberg, op de burcht aldaar. Vikaris Kloppreis uit Keulen idem;
later nog verschillende.

Heinrichs p 162-167.

1) Geboren in 1500 te Maaseik. Luther noemt hem: "verflugten
Unflat und Buben".

3318. 1527 en later.

Over de aanhangers van de reformatie te Wassenberg e.o.
Selfkantkreis 1952 p 51 e.v.

3319. 1528 januari 25.

Karel, hertog van Gelrë, beveelt Johan van Wittenhorst, heer te Horst, ambtman van Kessel, terstond Derick, (bastaardzoon van Derick) Schenk van Nideggën (en van diens konkubine Alheit Cüsters), die het huis Blyenbeek c.a. en de heerlijkheid Afferdën met laag en hoog gerecht aan de hertog als leen en open huis heeft opgedragen, als Gelders leenman in het bezit daarvan te stellen.

Schenk p 95-96.

3319A. 1528 februari 11.

Johan Pollart, kanunnik te Aken, draagt over aan het konvent en nonnenklooster in der Weyden te Venlo de erfrente ut in litera 1528 februari 16 () van 6 hornsguldens.

Pollart p 64-65.

3320. 1528 maart 28.

Karel, hertog van Gelrë, stelt Joachim, heer te Wisch, aan tot veldheer en overste over ruiters en voetknechten in het Overkwartier tegen 10% van de buit en 100 gulden per maand.

Nijhoff VI - 1463.

3321. 1528 april 3.

Karel, hertog van Gelrë, beveelt Joachim, heer te Wisch, overste van het Overkwartier, zich te voegen naar de uitspraak van de hertog in het geschil tussen Joachim en de rentmeesters van het Overkwartier.

Nijhoff VI - 1467.

3321A. 1528 mei 22.

Johan Groetmans, richter, en met name genoemde schepenen der dingbank Wessem, oorkonden, dat Andryes Pollart als momber van zijn oom Johan Pollart, kanunnik van O.L.Vrouw te Aken, de rente ut in litera 1527 oktober 16 (regist nr. 3314A) overdraagt aan het konvent der Minderbroeders te Roermond ten behoeve van een gefundeerde dagelijkse mis en 4 jaargetijden in de kerk aldaar. Broeder Johan Secker van Venlo, gardiaan te Roermond, wordt in de rente gevest.

Pollart p 50-51.

3322. 1528 juni 9.

De magistraat van de stad Geldern verkoopt een lege plaats, genaamd die gewandtstede in de Kremerstraat aan Trijn Hoenen.
Sivré IV p 104.

3323. 1528 juli 9.

Joachim, heer te Wisch, stadhouder van het Overkwartier, gelast de stad Venlo, de goederen die zij van de Guliksen hebben afgenomen, terug te geven ingevolge verdrag tussen hertog Karel van Gelre en de hertog van Kleef.
Venlo nr. 1245.

3323A. 1528 juli 28.

Deken en kapittel van O.L.Vrouw te Aken oorkonden, dat hun mede-kanunnik Joannes Pollart op het altaar van St. Maternus in de kapel van St. Nicolaas missen te zijner gedachtenis sticht, waarvan de kollatie toekomt aan zijn broer Lambertus Pollart, later diens zoon Joannes Pollart en welke diensten gedoteerd zijn met 30 gouden rijnguldens 's jaars ten laste van de stad Aken volgens schuldbrief van 1527 en 20 rijngulden ten laste van de stad Maaseik.

Pollart p 3 - 8.

3323B. 1528 juli 28.

Deken en kapittel van O.L.Vrouw te Aken oorkonden, dat hun mede-kanunnik Joannes Pollart een dagelijkse mis wil funderen voor twee priesters, onderhorig aan deken en kapittel, voor de eerste keer door zijn broer Lambertus Pollart en later diens zoon Joannes Pollart aan te wijzen, hetgeen zij goedkeuren.

Pollart p 9 - 13.

3323C. 1528 augustus 16.

des anderen daags alrenest onss lieffs heren hemelfaertsdach Reyner van Boickholtz en Johanna van Merwick, weduwe van Arnt van Boickholt, zullen Arnt van Plees, Goert van Steenhuyss, Arnt van der Vordt en wijlen Wyllem van Vlodorps erfgenamen, schadeloos houden wegens borg staan bij Wyllem en Thijs van Merwick, broers.
Medezegelaars: Herman van Wachtendonck, drost te Cranendonck (Kranenburg ?), Ott van Wylick, drost te Gennep, en Johan Hage.
Keverberg; Aldenghoor.

3324. 1528 augustus 28.

Huwelijkse voorwaarden tussen Christoffel Schenk van Nideggen¹, zoon van Arnold, heer van Hillenraad, en Isabella van Oest, en Anna van Vlodrop, oudste dochter van Gerard, erfvoogd te Roermond, en Elisabeth van Stamheim.

Medezegelaars: Johan Schenk van Nideggen, heer te Ophemeren, Herman van Wachtendonk, drost te Kranenburg, Werner van Palant, heer te Breidenbent, Henrick Schenk van Nideggen, heer te Walbeck, Otto van Wylack, drost te Gennep, Daem van den Bungard zu Vlatten, Adriaen van Byland, heer te Well, Jelis van Ryemsdick, ambtman tussen Maas en Waal, Willem van Vlodrop te Goor, Willem van Stammel, Johan, heer te Elmpt en Burgau, Scheyffart van Merode, heer te Heymersbach, ambtman te Liedberg, Johan van Groesbeek, heer te Homen, Melchior Beck, drost te Stock(kem), Lubbert Turck, heer te Hemert, Willem van Vlodrop, heer te Dalenbroek, Leuth en Ryckelt, Dierich*, heer te Milendonk en Meierich, en Rutger van Velbrugg te Velde. * van Mirlaer

Schenk p 47-48; Steffens p 280 geeft als datum augustus 8.
1) Gesneuveld bij het beleg van Düren in 1543.

3325. 1528 september 6.

Karel, hertog van Gelre, vraagt Joachim, heer te Wisch, bevelhebber van het Overkwartier, of hij het huis dat hij van graaf Van den Bergh heeft afgenomen, niet in handen van de hertog zal stellen.

Nijhoff VI - 1514.

3326. 1528 oktober 3.

Volgens de bepalingen van de vrede van Gorcum tussen Karel V en Karel, hertog van Gelre, gaan slot en ambt Montfort binnen één jaar (weer) over aan Karel van Gelre.

Struick p 333.

3327. 1528 november 27.

Proces voor schepenen van Thorn, later voor het Rijkskamerge-recht te Spiers, tussen 1° Rutger Pollart jonker Johan Pollartszoon en 2° jonker Hendrik van Kessel en jonker Johan van der Heyden over 12 malder rogge ten laste van 7 bunder land in de Oe, op 5 februari 1488 door Lenart Lenartszoon van Stockbroeck verkocht aan de prior van de Kruisheren te Roermond; nu in het bezit van het altaar van de H. Drievuldigheid te Thorn.

Habets; Thorn p 481.

3328. 1528 december 24.

Voor laten der erfvoogdij Roermond verkoopt Christoffel Schenk van Nydeggen aan Lenart Grayt een rente van 10 malder rogge 's jaars uit zijn molen te Swalmen (later afgelost).

Schloss Haag nr. 4221.

3329. 1528.

Müllendorfer Hof met laatbank (omgeving Geilenkirchen) bezitter:

- 1528 jonker Johan van Randerath te Horrich
3 kinderen, van wie Elisabeth gehuwd was met Frans van Vercken.

Selfkantkreis 1959 p 54-55.

3330. 1529 januari 6.

Voor Johan van Waest, drost van Horn, schout van het Maasland, en schepenen van Haelen, verkopen de schepenen van Haelen aan Daniël van Nunhem een erf uit de gemeente Haelen, gelegen in dye Speeck, naast erf van Daniël en van wijlen Aert van Choir.

De gemeente kreeg dit erf van de graaf van Horn wegens schade, geleden in het geschil tussen de graaf en Geret van Merwijck.

Keverberg; Aldenghoor 196; Delahaye p 96.

3331. 1529 januari 8.

Karel, hertog van Gelre, gehoord de klacht en verhoog van Godart Haes, heer te Hüls, heer van Afferden, tegen het onrechtmatig bezit, dat de (bastard)kinderen van Derich Schenck van Nydeggen en diens konkubina Alheit Cüsters uitoefenen op slot Blijenbeek en heerlijkheid Afferden; belegt een hoordag te Geldern, waarop als dadingslieden verschijnen: Loef van Egeren, drost van Geldern, Johan van Wittenhorst, drost van Kessel, en verder Henric Schenk van Nydeggen, heer te Walbeck, drost van Wachtendonk, Goessen van Hoenselaer, drost te Krakau, Willem van Warenburch, voogd, Conrad Poeyn en Gart van Afferden.

Een eindbeslissing wordt verdaagd.

Schenk p 96.

3331A. 1529 februari 2.

Willem van Vlodorp te Dalenbroek geeft kwijting wegens ontvangst van 50 goudguldens door zijn neef Werner van Schonrode.

Bongart nr. 647.

3331B. 1529 april 13.

Jan Borman en Deryck de Smyt, schepenen te Helden, attesteren dat te Kessel en Helden op St. Andriesdag en St. Maartensdag de tijns groot wordt betaald met 2 stuivers Brabants.

Voor de schepenen zegelt Geryt van Merwyck, landscholtis van Kessel.

Keverberg; Aldenghoor 195.

3332. 1529 april 22 (?)

Karel, hertog van Gelre, laat de graaf van Buren door de drost Collaert aanzeggen, zijn raden naar Culemborg te zenden om met die van Roermond en Venlo het geschil te beëindigen omtrent de verlegging van de tol van Kuik naar Grave.

Venlo nr. 2156.

3333. 1529 mei 5.

Willem Vel van Wevelinghoven en Elisabeth van Oist, echtelieden, verkopen het Huis Caen (bij Straelen) tegen een lijfrente aan de abdij Siegburg.

Frankewitz p 319.

3334. 1529 mei 18.

Huwelijksverdrag tussen Frederik Schellart van Obbendorf, heer te Geysteren en Schinnen, zoon van Johan en Caecilia van Vlo-dorp, en Maria van Palant, dochter van Johan en Caecilia van Hompesch.

Schloss Haag nr. 4283.

3335. 1529 mei 26 - juni 10.

Overeenkomst tussen Caspar van Merwick en Otto van Wylick, waarbij de eerste afziet van zijn rechten op de heerlijkheid Grubbenvorst en Barsdonk ten behoeve van de laatste.

Caspar ontvangt 1.100 philipsgulden en kwiteert daarvoor.

Schloss Haag nrs. 2024 en 2025.

3336. 1529 juni 6.

Karel, hertog van Gelre, schrijft Roermond en Venlo, dat hij ingevolge het vredesverdrag met de keizer de heerlijkheid Haps in bezit heeft genomen en de tol van Kuik naar Middelaar verplaatst; hij zal er bij de heer van Ysselstein op aandringen, de burgers van deze steden van die tol te ontslaan.

3336A. 1529 juni 15.

Pater, priorin, procuratrix en konvent van het klooster In der Weyden te Venlo verklaren een jaargetijde te doen voor Johan Pollart, kanunnik te Aken, en diens ouders en verwanten, eerst op 20 april en na diens dood op zijn sterfdag, welke dienst nader wordt omschreven, uit de erfrente van 6 hornsguldens, omschreven in de akte van 16 februari 1528

Pollart p 66-67.

3337. 1529 juli 26.

Karel, hertog van Gelre, gelast de drost te Middelaar die van Roermond en Venlo tolvrij te laten passeren.

Venlo nr. 2193.

3338. 1529 juli 26.

Karel, hertog van Gelre, vermaant na mededeling van de stad Roermond de abdis van Thorn en meier, schepenen en naburen aldaar, geen appèl in te stellen van een hoofdvonnis van schepenen van Roermond; zulks is in 350 jaren niet geschied en de hertog verbiedt het.

Habets; Thorn p 482.

3338A. 1529 augustus 8.

Pater, priorin, procuratrix en konvent van het klooster van In der Weyden te Venlo, verklaren van Johan Pollart de erfrentebrief van 6 hornsguldens ontvangen te hebben ter uitvoering van de overeenkomst 1529 juni 15 (regist nr. 3336A). Zolang zuster Lyffmoet Pollart, hun medezuster, leeft, ontvangt zij daaruit 3 hornsguldens 's jaars.

Pollart p 67-68.

3338B. 1529 oktober 31.

Henrich van Brempt, heer te Hardenstein, en Beatrix Stael, echtelieden, verkopen aan Joan van Wittenhorst, heer tot der Horst, en Joest van Weeze, echtelieden, twee bouwhoven in het dorp Blitterswijk uit de weerdh op de Maas; tevens verkopen ze keurmeden en lijfgewin te Blitterswijk en Vlasterath in het land van Straelen en 1 malder koren 's jaars te Wanssum ten laste van een burger van Venlo.

Geistern p 10, 10-11.

3339. 1529 november 6.

Karel, hertog van Gelre, protesteert bij het Rijkskamergerecht te Spiers tegen het appèl van Beel en Griet ingen Moelen tegen Peter van Ryckel als man en momber van Eva van Kraickouwen (vermoedelijk over Thornse goederen).

Habets; Thorn p 483-484.

3340. 1529.

Tönisberg wordt afzonderlijke parochie, afgesplitst uit de parochie Aldekerk.

Nettesheim; Geldern, 2e druk p 16.

3341. 1529.

Bertram van der Lippe genaamd Hoen doet manschap (aan wie ?) wegens het goed Drewen bij Krefeld.

Hoen p 246.

3342. 1530 januari 1.

naemiddagh naer der heyiligen nieuwe jaersdagh

In de twist tussen 1° Johan van Eyll, heer te Geysteren, Sybert en Willem van Eyll, gebroeders, en 2° Gaert van Kessel en zonen en kinderen, inzake het Huis de Borch^{te} Baarlo c.a., leenroerig aan Gelre, is na bemiddeling akkoord bereikt:

- de broers van Eyll behouden hun goederen; die van Kessel doen hiervan afstand.

Zegelaars ter bevestiging: Alart van Eyll, Jaspar van Lynden, heer te Hymmen en Blitterswijk, Alart van Goor en Johan van Dript namens Eyll, en Gerard van Merwick, Johan van Holtmullen en Gerard Roffers namens Kessel.

Publications XXXIII p 437-438.

3343. 1530 januari 15.

Karel, hertog van Gelre, beleent Christoffel, graaf van Meurs, met burcht Krakau en het land Krefeld, te houden als open huis.

Nijhoff VI - 1574; Uitheemse lenen p 139.

3344. 1530 februari 12.

Karel, hertog van Gelre, stelt Johan van Wytenhorst, ambtman 's lands van Kessel, en diens vrouw Joest van Wese, in het erfelijk bezit van het halve huis en de halve heerlijkheid Horst gedurende hun leven wegens geleend geld, losbaar met 1.500 Emser guldens.

Nijhoff VI - 1575.

3345. 1530 maart 17.

Karel, hertog van Gelre, draagt Loeff van Egeren, drost van Geldern, en Frans Voss van Schwarzenberg, drost van Kriekenbeek, op samen met Derick van der Lippe genaamd Hoen het slot Blijenbeek en de heerlijkheid Afferden over te nemen van de (bastaard)kinderen van Derick Schenk van Nydeggen ten behoeve van Aelheit Schenk van Nydeggen, vrouwe te Arcen, vrouw van Derick van der Lippe genaamd Hoen, en met de bastaarden tot akkoord te komen over de prijs voor deze afstand. Op 26 maart wordt het bevel uitgevoerd en slot en heerlijkheid in bezit genomen; de verkoop vond iets later plaats.

Schenk p 103-105.

3346. (15)30 april 5 - 12.

dinsdag post judica tot dinsdag na palmarum

Notaris en sekretaris Bado (van den Graeff, priester) zendt jonker Willem van Vlodrop, heer) van Goor, drost van Montfort, getuigenverklaringen over rechten en gebruiken op het Swalmerbos terzake van jacht.

GAR handschriften 87 p 80-82.

3347. 1530 april 20.

Karel, hertog van Gelre, deelt de aartsbisschop van Keulen mede, het Huis Blijenbeek, dat door het "ondeughdlick leven der naegelaten kynderen van selige Derick Schenck" slecht bewaard werd, te hebben ingenomen.

Nijhoff VI - 1586.

3348. 1530 april 30.

Geirt, weduwe van Joest van Merssen, draagt over aan haar kinderen $3\frac{1}{2}$ morgen achter in de beemden van Merum. De kinderen Henken en Anna van Mersen, echtelieden, en Henrick, Gaert, Koerst, Joest en Frederick verkopen het land aan Bastiaens opgen Hyngen en Jennen, echtelieden (met transfix 9-2-1534).

Oorkonders: richter en schepenen van Herten en Ool.

Verslagen 's Rijks Oude Archieven 1961 p 139.

3349. 1530 mei 24.

Derich Schenk van Nydeggen (bastaard) en Maria, echtelieden, verkopen aan Dederick van der Lippe genaamd Hoën en Aelheit Schenk van Nydeggen, echtelieden, de heerlijkheid Afferden en Blijenbeek voor 3.500 goudgulden.

Schloss Haag nr. 496.

3349A. 1530 juni 9 (Jülich)

Voor schout en schepenen van het hoofdgerecht Jülich verschijnt om 7 uur voormiddag op verzoek van de bode van de schepenen Willem van Vlodorp, heer te Dalenbroek, in bijzijn van notaris Helmodus de Bordeslo en getuigen.

Willem getuigt, dat hij de hertog van Gulik-Kleef-Berg vaak als bemiddelaar heeft geroepen in het geschil over erfenis met zijn neef Willem van Harff, zijn zwager Johan van Hatzfeldt en diens vrouw Johanna van Harff e.a. rakende het erfdeel van zijn grootvader Gottschalk van Harff en diens vrouw Johanna. De hertog heeft partijen naar het hoofdgerecht verwezen, doch de wederpartij wil niet verschijnen.

Schepenen doen sententie, dat zij de wederpartij niet tot verschijnen kunnen dwingen. Op verzoek van Willem geven zij terzake geen schriftelijke attestatie aangezien dat geen gewoonte is. Willem protesteert in forma met notariëel instrument.

Getuigen: Dahm van Hülhoven en Arndt van Odenkirchen.
Hatzfeldt nr. 99.

3350. 1530 juli 27.

op donredach na sent jacopsdag apostoli

Burgemeesteren, schepenen en raad der stad Roermond oorkonden, dat Dederich van Cruchten, schout, Palich van Kamphusen, burge-meester, Johan Drivener en Johan Siegers, schepenen van Roermond, onder ede hebben getuigd eertijds aanwezig te zijn geweest bij de grensbepaling tussen die van Elmpt en die van Swalmen en Asselt in tegenwoordigheid Henrich de Graeff, erfvoogd te Erkelenz, landrentmeester, en Arndt van Gruithuiss, raden van de hertog van Gelre, en de vijf drosten, namelijk Wilhem van Vlodrôp, drost te Montfort, Loeff van Egeren, drost te Gel^{den}~~den~~, Johan Wit(t)enhorst, heer te Horst, drost van Kessel, Frans Vosch, drost van Kriekenbeek, en Henrich Schenck, heer te Walbeek, drost te Wachtendonck, aangezien die van Elmpt de geërfden van Swalmen en Asselt niet wilden toestaan heide te maaien beneden het bos en evenmin te turven. Die van Swalmen en Asselt hebben daarom geklaagd. Getuigen verklaren, dat die van Swalmen en Asselt in hun recht zijn hersteld en bevestigd.

GAR handschriften 87 p 52.

3351. 1530 augustus 4.

op donredag na synte petrisdach der heiligen apostels ad vincula

Scheiding en deling tussen de kinderen van wijlen Johan van Eyll, heer te Geisteren, en zijn ^{vrouw}~~moeder~~ wijlen Elisabeth van Goer en Johan, Sybert, Mathijs, Wilhem en Gerit van Eyll en Berndt van Huchtenbroick gehuwd met Agnes van Eyll:

- Johan van Eyll, heer te Geysteren, en Maria van Domborch, echtelieden, verkrijgen de heerlijkheden Geysteren, Oirlo en Oostrum;
- Sybert van Eyll en Johanna van Brouckhuysen, echtelieden, het Huis te Baarlo c.a., de hof te ^(in het gericht Baarlo) Coesdonck en de hof de Grote Berckt;
- Wilhem van Eyll en Stijn van den Sande, echtelieden, de hoeve Grote Beyrckt en de kleine Beyrckt, de woning den Deylst en de hof te Oostenrick te Horst.
- enz.

Medezegelaars behoudens bovengenoemden:

Alart van Eyll, Adriaen van den Bylant, heer te Well, en Johann van Dart, neven.

Scheres nr. 709; Keverberg; Aldenghoor 201; Publications XXXIII p 435-436.

3352. 1530 oktober 25.

crispinus en crispinianus

Voor notaris Gotschalculus Gotschalci, priester van het bisdom Luik, apostolisch en openbaar notaris, getuigt Jennis Lyndemantz,

85 jaar, Catharina Hennen, 74 jaar, onder ede, dat zij noch hun voorouders te Swalmen en Asselt ooit schatting betaald hebben aan de hertog van Gelre, aangezien ze steeds genoten hebben van het privilege van de heer van Hellenraedt. Ze hebben tevens nimmer van hun ouders gehoord, dat die van Swalmen en Asselt verplicht waren bier binnen de stad Roermond te halen; zij hebben het privilege binnen de kerspels bier te brouwen van twee moerkens, waarvan de heer van Hellenraedt accijns heft. C. 40 jaar geleden zijn die van Roermond met geweld in het ambt Montfort getrokken en hebben de bierketels weggehaald en stukgeslagen. Toen zij van Besel afkwamen, hebben zij Swalmen en Asselt met rust gelaten. Ze getuigen dat toen jonker Derick van Oest heer van Hellenraedt was, die van Swalmen en Asselt geen bier in Roermond mochten halen, doch zich moesten bedienen van te Swalmen en Asselt gebrouwen bier zonder dat Roermond daartegen bezwaar heeft gemaakt. Ze getuigen van hun ouders gehoord te hebben nooit onder de bode van Montfort gestaan te hebben om diensten te doen, zoals de andere kerspels van het ambt Montfort diensten moesten doen, slechts betaling van halve bede. GAR handschriften 87 p 5-6.

3353. 1530 oktober 30.

Karel, hertog van Gelre, straft de oproerige burgers en ingezetenen van Wachtendonk met intrekking van het privilege, de burgemeesters, schepenen en gezworenen te mogen kiezen en verleent de drost van Wachtendonk het recht die voortaan aan te stellen. Schenk p 40; Nijhoff VI - 1614.

3354. 1530 december 20.

Karel, hertog van Gelre, oorkondt Reynar van Velbruggen, heer van Meerlo, eerder met Meerlo te hebben beleend, nadat diens neef Symon van Velbruggen, die lijf en goed verbeurd had aan de hertog, daarvan was ontzet. Reynar heeft de hertog teruggegeven een ongecancelleerde schuldbrief ten laste van wijlen Adolf, hertog van Gelre, ten voordele van Symon groot in hoofdsom 1.500 gouden rijnsguldens, rentende 90 's jaars d.d. 1469. Met achterstallen e.d. is de vordering opgelopen tot 6.900 gouden rijnsguldens. Reynar heeft de schuldbrief verworven van Jaspar van Eyll, man van zijn dochter, en de hertog de gehele schuld kwijt gescholden. De hertog zal Reynar niet van Meerlo ontzetten dan na betaling van 6.900 rijnsguldens. Maasgouw 1919 p 15; Nijhoff VI - 1616.

3355. 1530 december 23.

Karel, hertog van Gelre, stelt Peter Kaetz tot rentmeester van Geldern. Nijhoff VI - 1618.

3356. 1530.

Johan Scheiffart van Merode en Anna van Vlodrop, echtelieden, staan hun helft van Hemmersbach af aan Willem Scheiffart van Merode en diens bruid Margaretha Turck, dochter van Lubbert, heer van Hemert en Heilwig van Hemert, dochter van Anna van Vlodrop uit eersten bedde.

Domsta I p 186.

3357. 1530 - 1531.

Lutheranen en Wederdopers preken buiten Venlo. In 1531 komt een wijbisschop van Luik vergezeld van hoogleraren en soldaten om de nieuwgezinden te bekeren dan wel streng te straffen.

Publications XCII - XCIII p 299.

3358. 1531 januari 16.

Karel, hertog van Gelre, verleent op verzoek van Johan van Wytenhorst, heer te Horst, ambtman van Kessel, namens schepenen, gemene naburen en geërfden der kerspelen Swolgen en Broekhuizen vorst, verlof 40 bunder woeste gemeentegrond te verkopen onder voorbehoud van tiend en tijns teineinde de vervallen parochiekerk te kunnen repareren.

Maasgouw 1880 p 287; Nijhoff VI - 1624.

3359. 1531 januari 25.

De magistraat van Venlo belooft Karel, hertog van Gelre, zich te houden aan de akte van hertog Adolf inzake de keuze van schepenen (25-1-1465).

Nijhoff VI - 1628.

3359A. 1531 februari 6.

Johan van Rosteren, richter, Dirick Sillen en Goert opten Berch, schepenen te Linne, ambt Montfort, oorkonden, dat Christoffer van Dursdaell en Kathrijne, echtelieden, verkocht hebben aan Sybrecht Jordens, prior der Regulieren te Roermond, namens meester Johan Pollart, kanunnik jubileus van O.L.Vrouw te Aken, ten behoeve van het nieuwe gasthuis in de stad Roermond, gesticht door Johan Pollart, proost te Arnhem, een erfrente van 9 overlandse rijnsguldens, gaande uit de Molengriend te Oesen, groot c. 12 bunders, te betalen op St.Valentijnsdag binnen Roermond in dat gasthuis. De rente is losbaar tegen de hoofdsom of andere munten in de akte vermeld.

Schepenen zegelen onder de richter, aangezien zij geen eigen zegel hebben.

Pollart p 69-71.

3360. 1531 februari 13.

Karel, hertog van Gelre, vergunt de stad Geldern tot herstel van muren en torens gedurende 6 jaar accijns te heffen van in het nederambt gebrouwen of vertapt bier $1\frac{1}{2}$ stuiver brabantse per vat.

Nijhoff VI - 1629.

3361. 1531 februari 15.

De magistraat van Venlo doet eed van trouw aan de hertog van Gelre.

Nijhoff VI - 1630.

3362. 1531 april 1.

Karel, hertog van Gelre, verpandte aan Johan van Wytenhorst de breuken in het land van Kessel voor 1.000 goudgulden, die hij de hertog geleend had voor de belegering van Terborch en het straffen van Wisch.

Nijhoff VI - 1633.

3363. 1531 april 23.

Notariële uitspraak van scheidsrechters inzake stremming van de watergang van de Neerbeek, welke twist tussen de molenaars van Uffels en Molenbeersel ter ener en naburen ter andere zijde werd geslecht.

Habets; Thorn p 487-492.

3364. 1531 mei 25.

Karel, hertog van Gelre, verpandte zijn $\frac{1}{3}$ van de heerlijkheid Elmpt aan Johan heer van Elmpt, zoon van de vrouw van Gerit van Vlodrop.

Gerard

Nijhoff VI - 1641.

3365. 1531 juni 8.

Karel, hertog van Gelre, machtigt Jacob van Domborch, ridder, om in de geschillen tussen de ingezetenen van Straelen en Arcen de abt van Siegburg en anderen, tussen Luik en Nijmegen en tussen de ingezetenen van Gelre en de heerlijkheid Walbeck van zijnentwege te handelen.

Nijhoff VI - 1642.

3366. 1531 juni 9.

Karel, hertog van Gelre, geeft Johan van Reifferscheit, burggraaf te Geldern, het houtvorsterambt in de Fluymen in het ambt Geldern.

Nijhoff VI - 1643.

3367. 1531 juni 15.

Anna van Vlodrop, vrouw van Johan Scheiffart, maakt haar testament, alvorens een gevaarlijke borstoperatie te ondergaan. Ze maakt daarin melding van haar dochter uit eersten bedde met Joost van Hemert, Heilwig van Hemert, gehuwd met Lubbert Turck, en haar dochters uit huwelijk met Johan: Margaretha, Anna en Elisabeth.

Domsta II p 627.

3368. 1531 juni 16.

Verdrag tussen hertog Karel van Gelre voor de heer van Arcen en de abt van Siegburg, Johan van Fürstenberg, als grondheer van Straelën over het veen tussen Arcen en Straelën. Bezegeld door Jacob van Domburg, ridder (stadhouder van het Overkwartier), Loef van Egeren, drost van Geldern, Johan van Wittenhorst, heer te Horst, drost van Kessel, en Frans Voss van Schwarzenberg, drost van Kriekenbeck, namens de hertog, de abt en Willem van Neuenhof genaamd van der Leys, drost te Neuenberg, Peter van Gimmenick, rentmeester van Siegburg.

Schloss Haag; Arcen nr. 229.

Veröffentl. Historischen Vereins Geldern nr. 39 p 4.

3369. 1531 juni 25.

Karel, hertog van Gelre, bericht de magistraat van Venlo wel-dra Loeff van Eggen, drost te Geldern, en enige raden te zenden om uit de 12 gerepresenteerde mannen een schepen te kiezen in plaats van de overleden Dirk van Mens.

Venlo nr. 193.

3370. 1531 juni 27.

Na het overlijden van de abdis Eva van Isenburg op 19 juni kiest het kapittel van Thorn de kanonikes Margaretha van Brederode tot abdis. Paus Clemens VII verleent op 7 augustus dispensatie, omdat de abdis eerst 17 jaar is.

Habets; Thorn p 493-495.

3371. 1531 juli 15.

^{as miltare}
Dirk, heer te Milendonk en Drachenfelz, bekend door hertog Johan van Kleef te zijn beleend met een manleen van 20 rijns-guldens, dat vroeger ~~zijn oom~~ Heinrich, heer te Drachenfels, had.
^{de oom van zijn vrouw}

Milendonk p 33.

3371A. 1531 juli 25.

op sinte jacopsdach des heylighen apostels

Schepenen in Overweert verklaren, dat de eerwaarde heer Gerart van den Berghe aan Peter Rutten een erfrente van tien keurvor-

stelijke goudgulden, te lossen met 200 goudgulden, verkoopt ten laste van een huis en woning gelegen aan de Merckt genaamd "den Sterre", gelegen naast de huizen van Mey Claes en Johan Rijcken. Het huis is eerder belast met 6 horns gulden erfrente, te lossen met 100 horns gulden, afkomstig van Jen Colen, die Dierick wettige zoon van Meister Gerart aan Peter Rutten afgelost heeft.

Afschrift op papier, inv. nr. 97, appelproces 1547: Johan van den Berghe versus Gritten Jan Ruttendr.

Schepensbank Wessem.

3372. 1531 juli 31.

Karel, hertog van Gelre, stelt Johan van Wittenhorst tot ambtman van Kessel.

Nijhoff VI - 1219.

3373. 1531 augustus 21 (tot Horne op de borch)

^{n. Minlaer} Diederik, heer van Milendonk, als man van ^{Agnes} ~~Elisabeth~~ van Drachenfels, als erfgenaam, en ten behoeve van Elisabeth van Montfort, moeder van ^{Agnes} ~~Elisabeth~~, als vruchtgebruikster, verheft (voor het leenhof van Horne) voor Johan graaf van Horn, Johan van Waes, stadhouder (der Tenen). Willem, heer van Horion, Art van Horion, drost van Pelt, Daniël van Nunhem, Johan van Holtmeulen, Joost van Meerssen, Jan van Wijck, leenmannen, het Huis te Ghoor c.a. als open huis, de heerlijkheid Polle c.a. en de hof te Buggenum c.a.

Publications XVI p 10-11.

3374. 1531 augustus 27 (Brussel)

Everard van der Marck, kardinaal, bisschop van Luik, beleent Johan, graaf van Horn, heer te Altena en Corteshem, na dode diens broer Jacob III met het graafschap Horn en heerlijkheid Corteshem als Loons leen.

Aanwezig leenmannen o.a. Everard van der Marck graaf te Arenberg, heer te Myrwart, ^{Bouchout} ~~Bouchout~~ enz., Johan van der Marck, heer te Seraing.

Wolters; Hornes p 63-64.

3375. 1531 oktober 23.

Johan, Greve tzo Hoerne, heere zo Althenae, zo Corteschem, zo Aevelghem ende zo Weert, verklaart de privilegiën en rechten, die de onderzaten van Maeslant, Weert en Nederweert van zijn voorgangers ontvangen hebben, te bekrachtigen, daar zij zich opnieuw verbonden hebben borg te blijven voor hem bij den heer Massarelen, den graaf van Wede en andere schuldeisers in het land van Gelre, o.a. de heer Johan Back.

de Win, regist nr. 109; Publications 1892 p 159 en 221.

3376. 1531.

Op de Lutherse hogeschool van Marburg, in 1527 gesticht door landgraaf Philips van Hessen, zijn ingeschreven Petrus Weert, later werkzaam te Limbricht, en Joachimus a Weert, zielzorger te Weert.

Publications CXVIII p 263.

3377. 1531.

Rekening van Jacob van Domborch, ridder, stadhouder van het Overkwartier van Gelre, aangaande breuken; o.a.

- Die van Straelen hebben twee oirdelen naar Roermond ten hoofde gebracht en hebben daarvan ten eigen (schepenen-) profijt 6 oirdelen gemaakt; beboet voor 75 + 50 + 50 goudguldens, 40 hornsguldens + 75 + 100 + 165 goudguldens;
- Jannes Puyskens uit Nieuwstad, die valse getuigenis had gegeven ten nadele van de gemeente, beboet met 300 gouden kronen;
- Arnt van Vriemersschen wegens inbreuk op de hertogelijke hoogheid, beboet met 500 goudguldens;
- Schepenen en kerkmeesters van Broekhuizenvorst wegens verkoop van nieuwe erven anders dan hun was toegestaan, beboet met 40 goudguldens;
- Schepenen en kerkmeesters van Swolgen wegens idem met 135 goudguldens beboet;
- Jacop Lovendaell van Venloë wegens lutherij, behalve brand (merken) en doorsteken van de tong een boete van 200 philipsguldens;
- Vanwege gelijk feit 5 personen uit ambt Straelen 100 goudguldens;
- " " " 1 persoon " " " 20 " ;
- Herman van Baerle uit ambt Kriekenbeek wegens valsheid in geschrifte beboet met 300 goudguldens;
- Een man te Broekhuizenvorst wegens incest met zijn dochter beboet met 10 goudguldens.

Totale ontvangst 2.275 goudguldens en 20 stuiver brabantse.

Rekening van Jacob van Domborch, ridder, stadhouder van het Overkwartier van Gelre, aangaande erfstaal; o.a.

- Van enige vrienden en goederen, vervallen aan de hertog o.a.:
 - - van de Karthuisvriend van Roermond 104 hornsgulden;
 - - van de broeders van St. Joost en van Derick Zillen 66 goudg.
 - - van het goed van Lodewich ind Horst 19 goudgulden.
- Uitgaven o.a. met heer Baido (van de Grave), pastoor, en anderen 4 maanden naar Mackom.

Inkomsten:

- Boete van schout Johan van Asselt van Straelen 50 malder haver 35 goudgulden 20 stuiver.

Hij is op 1 september 1531 met 8 paarden te Venlo gekomen om

de vennen tussen Venlo en Lobberich te bezien; daarbij waren de drosten van Geldern, Kessel en Kriekenbeck. Hielden te huis op de hof van de heer (te Venlo) 35 goudgulden;

- Vandaar naar Echt vanwege de schatting, de landen in de Maas en onderzoek naar lutheranen van 6 september tot 28 september; daarbij waren de 4 drosten van het Overkwartier, de schout van Roermond, meester Baido (van de Grave), pastoor, de rentmeester van Montfort, de bastaardzoon Peter van de hertog, de burgemeesteren en raadsvrienden van Roermond en andere steden: verteerd ten huize van de schout Cornelis van Raevenstenen 66 goudgulden 18 stuiver brabantse.

(Andere kosten terzake 39 + 18 + 3 + 8 + 5 + 1 goudgulden)

O.a. kosten dienaars van de drost van Montfort, toen zij lutheranen van Nieuwstad naar Echt brachten.

Van Echt naar Stokkem om de visserij van de hertog op de Maas te verdedigen tegen die van Maaseik 5 goudgulden.

- In oktober naar Baarlo, waar hij enkele schouten en schepenen uit het land van Kessel had bijeengeroepen en vandaar naar Venlo en Wachtendonk om de lutheranen te verhoren;

- Loon aan meester Baido (van de Grave), pastoor, 10 goudgld;

- Betaald aan de bastaardzonen Peter en Karel van de hertog;

- Bij de doop van het zoontje Karel van bastaard Peter en joffer Lye tot Ray 5 emden guldens en 44 kwarten wijn;

- Naar Wachtendonk om een lutheraan ter justitie te stellen; meester Baido (van de Grave), pastoor, was ook aanwezig;

6 dagen 18 goudgulden;

- Door meester Baido (van de Grave) aan de hoofdmannen en knechten, die naar Ray gestuurd werden, gegeven 27 goudgld 20 st. brabantse en door zijn vrouw betaald 21 goudgld 20 st. en door Baltijs Jaspers het verteer van de knechten te Barl 9 goudgld;

- Hensken, bode van Echt, naar de hertog van Kleef gezonden, 4 dagen vanwege bezichtiging van het Elmpsterwald;

- Bodebrieven aan de abt van Camp, het kapittel van Neuss, naar Kaiserswerth, naar Kempen en naar de vrouwe van Ghoer, dat zij bewijsstukken moeten tonen van pandschappen afkomstig (uit de domeinen) van Wachtendonk;

- Peter van Baerle, stadsbode of roededrager van Venlo, 2 maal naar Macken laten komen wegens personen (verdacht van lutherij);

- De bode met brieven aan alle steden (in het Overkwartier) om hen te waarschuwen tegen het samentrekken van lansknechten bij Keulen (hij had eerder spionnen er heen gestuurd);

- Twee jaar wedde aan Hensken, de rijdende bode van de hertog van Gelre 30 goudgulden;

- Hoofdman Pieck op bevel van de hertog betaald 12 goudgld;

- Cornelis van Ravensteyn, schout te Echt, vanwege kosten en reizen naar Arnhem 8 goudgld.

GAR handschriften nr. 58.

3378. 1531.

Willem van Vlodrop, heer van Dalenbroek, gehuwd met Odilia, dochter van Arnold van Hoemen, wordt door Herman van Wied, aartsbisschop van Keulen, beleend met de heerlijkheid Odenkirchen.

Publications XXVI p 94.

3378A. 1531.

Wittenhorst

Scheiding en deling tussen Johan van Wytenhorst, heer te Horst, drost van Kessel, voogd van zijn kinderen bij Mary Parloe, en zijn schoonzuster Margriete van Parloe, non te Keisersbosch, over de nalatenschap van zijn schoonouders Sweer van Parloe en Bertte van Brempt.

RAL aanwinsten 1926.

3379. 1531 - 1561.

Hinsbeck (O.L.Vrouw en Petrus):

patronaatsrechtbezitter: de bezitter van slot Kriekenbeck;
pastoor: Herman van der Borg na dode Rutger Schwerts de Lunen, 1531; Thomas Maess na dode Goswin Boitzman, 1550; Johan Keuten-brewer na dode Urbanus Virsen, kanunnik van St. Andreas te Keulen, 1551; Lambert Clink, 8-2-1552; Everhard Gansmalt 30-8-1560; vicarie Johannes Evangelist; kollator: bezitter van Kriekenbeck Johan van Swolgen 8-2-1552;
vicarie H. Kruis: Willem Gansmalt 14-3-1561; "
vicarie H. Nicolaas: kollator Willem Holthausen te "
Jacob Bachuys na dode Hendrik Schink 20-9-1546.

Niederrheinische Geschichtsfreunde, 1884 p 56.

3380. 1532 januari 25.

Karel, hertog van Gelre, beslist in het geschil tussen de binnenschepenen en de burgers van de stad Straelen en de buitenschepenen en onderzaten van het land van Straelen, dat de goederen van de burgers, gelegen buiten de stad, voorzover die in 1515 schatvrij waren, schatvrij zullen blijven.

Nijhoff VI - 1667.

3381. 1532 februari 1.

Karel, hertog van Gelre, begiftigt Henrik Kiespenninck met het makelaarsambt te Venlo.

Nijhoff VI - 1669.

3381A. 1532 februari 2.

Reglement voor Herman Kiespenninck, door de hertog van Gelre beleend met het makelaarsambt van Venlo.

Limburgs Jaarboek XXVI p 68-69.

3381B. 1532 maart 14.

Frederik Schellart van Obbendorp is de Kruisheren van Venlo van St. Nicolaas 4 malder rogge 's jaars schuldig uit goed te Oirlo. Het klooster zal daarvoor een memorie lezen voor de familie Schellart van Obbendorp.

Geistern p 146.

3382. 1532 maart 18.

Karel, hertog van Gelre, beveelt Sybert van Eyll met twee paarden en één lansknecht op Pinksteren a.s. schouwbaar te zijn.

Publications XXXIII p 439-440.

3383. 1532 mei 23.

Johan, greff tzo Hornes, here tzo Wert, tzo Cortersem, tzo Alvegem etc., verklaart, dat hij aan Peter Quas verlof geeft om jaarlijks in de Peel te Weert of Nederweert "twelf voeder torffs" te steken ter vergoeding voor geleden schade "in afflossinghe van einder korren rynten".

de Win, regest nr. 111.

3383A. 1532 juni 27.

Heren, ridderschap en steden van het Overkwartier, besluiten tot heffing van een schatting tot onderhoud van 's hertogen staat, het bewaren van privilegiën, de geregelde rechtsbedeling, het verkopen van gemeenteground.

Nijhoff VI - 1688.

Zie ook Rechtsbronnen Overkwartier p 433-438 en p LXXVIII-LXXX.

3384. (15)32 juni 30.

Karel, hertog van Gelre, verleent de stad Roermond recht van opslag voor het ambt Montfort aan het veerland te Asselt.

GAR handschriften 87 p 61.

3385. 1532 juni.

Burgemeesteren, schepenen en raad der stad Roermond oorkonden, dat met name genoemde burgers in 1530 zijn verzocht door de drost van Montfort te verschijnen op het Swalmer- en Brachterbos om voor gezanten van Gelre en Gulik mede de grens tussen beide vorstendommen te bepalen en refereren aan getuigenverhoren van 1530.

GAR handschriften 87 p 83-84.

3385A. 1532 juli 22.

op sente marien magdalenendach

Johan van Boedberch draagt zijn rechten op het Huis opgen Rayde over aan zijn broer Eylmert (=Elbert) van Boedberch, die gaat trouwen.

Medezegelaars: Gaerdt van Boicholt en Gaerdt van Aefferden.

Scheres nr. 1268.

3386. 1532 juli 29.

Karel, hertog van Gelre, stelt Jasper van Hoeveler tot schout van Venlo en geeft het hem en diens vrouw Anna van Broekhuizen voor 800 gouden rijns guldens in pand.

Nijhoff VI - 1690.

3387. 1532 augustus 10.

Willem van Vlodrop, heer te Odekerken, Dalenbroek, Leuth en Ricolt, en Odilia van Odekerken en Hoemen, echtelieden, verklaren, aan Elbert van Palant en Elisabeth van der Horst (vda) schuldig te zijn 6 gulden 22 albus 7 malder en 1 vat rogge, 4½ malder haver, 1 pond was, 4 pond olie, 9 kapoenen en 70 hoenders 's jaars uit goederen te Odekirchen, die afhangen van het Huis Horst.

Oorkonders stellen als borg de Borchhof in de vrijheid Odenkirchen, schepengoed.

Belia van den Loe heeft leeftocht aan deze pachten.

Diersfordt p 204.

3388. 1532 september 7.

Schepenen der "bancken der stadt Bree, inder graeffscap Loen gelegen," oorkonden, dat zij in bijwezen van "Jan van Groessbeeck, heer tot Hoymon, drosset des amptz van Stockem en van Aert van Horyon, drosset des amptz van Peelt, in naam van Evardt vander Marck, cardinael ende bisscop tot Ludick" enerzijds en van scholtis, burgemeesters, schepenen en meer goede mannen der Stadt van Weert anderzijds zijn overgegaan tot de visitatie van de vervanging van "der holteren caijndel geheyten dat cayr des waters van Weert, gelegen beneden Pouwels op die A.moelen" door een "steynen cayndel"; waarna de scholtis van Breede op verzoek van de magistraat van Weert "de steijnen cayndel gebannen (heeft) nae alle usagie ende solemniteit" van het bankrecht van Loon.

de Win, regest nr. 112.

3389. 1532 november 10.

Karel, hertog van Gelre, bericht de Staten van het Overkwartier, dat hij de stadhouder Jacob van Domburg naar behoren zal behandelen als deze bevonden wordt, de landrechten te hebben overtreden; maar bevindt hij, dat Jacob ten onrechte is aangeklaagd, dan zullen de klagers aan lijf en goed worden gestraft.

Venlo inv. nr. 1207.

3390. 1532 november 11.

Karel, hertog van Gelre, schenkt aan het klooster O.L.Vrouw ter Nood in het Zand bij Straelen wegens geleden schade een deel van de gemeente in de Niersbroek in het gerecht van Straelen naast de beemd, die hij aan Sweder van Paerle gegeven heeft en die Sweder aan het klooster verkocht heeft. Het klooster mag er een hof oprichten, die O.L.V. ter Nood zal heten.

Der Niederrhein 1878, p 51-52.

3391. 1532 december 13.

Jacob van Domburg en Elisabeth Schenk kwiteren Christoffel Schenk van Nydeggen voor ontvangst van 200 Philipsguldens.

Schloss Haag nr. 4431.

3392. 1532.

Jan van Horne, domproost van Luik, doet afstand van die waardigheid en treedt weer in de lekenstand; Adolf van Schauemburg wordt zijn opvolger.

Harsin II p 136.

3393. 1532.

Johan en Wennemar van Aschenbroeck zijn Dederich van der Lippe genaamd Hoen 300 gulden schuldig.

Schloss Haag; Afferden.

3394. 1532 en later.

Reformatorischen te Hückelhoven en Ratheim:

Erkelenzer Lande 1964 p 39 - 46;

" " 1966 p 66 - 72.

3395. 1532 - 1548.

Gerard (Godartszoon) van Kessel genaamd Roffaert, overleden 1548, schepen 1532 - 1548, regerend burgemeester van Venlo in 1532.

Hij leent op 3-1-1534 aan Vullinck van Holtmoelen en diens kinderen Jaspas en Evert 100 hornsguldens op hun tiend onder Venlo.

Is 10-9-1541 medezegelaar van de stichting^{van} Nicolaas van Nyvenheim, pastoor van Kaldenkirchen, waarbij het leengoed Wylre ten behoeve van de huisarmen van Venlo aan de magistraat wordt vermaakt; hij huwt Agnes van Bree (of van Krieckenbeek).

Op 15-1-1561 deling tussen de kinderen van Agnes Rofferts, te weten Gerard en Christina Rofferts, gehuwd met Johan Kehr, ter ene en Mathijs van Kessel haar zoon bij Gerard van Kessel genaamd Roffart ter andere zijde (de eerste kunnen natuurlijke kinderen van Agnes zijn).

Kinderen van Gerard van Kessel genaamd Roffaert en Agnes van Bree of Krieckenbeck:

Mathias ;

Gerard ;

Christina, huwt Johan Kehr, schepen van Roermond;

Toenis;

Lysbet, huwt Jan van Kessel genaamd Bree, zoon van Goert en Hedwig van Bree;

Peter;

Baetz (Beatrix), huwt Lenart de Laet, peyburgemeester van Venlo 1560, schepen 1568 - 1577, regerend burgemeester, 1575.

Publications LXVIII p 15 - 16.

3396. 1533 februari 6.

Karel, hertog van Gelre, vergunt die van Venlo jaarlijks 100 goudgulden uit de accijns van één vuurijzer op elk vat bier, dat ten platten lande getapt en gedronken wordt, welke accijns de landschap voor de duur van 4 jaar had toegestaan te heffen.

Venlo inv. nr. 102.

3397. 1533 februari 15.

Karel, hertog van Gelre, bewilligt de ontginning van gemeentegronden door die van Maasbree na ontvangst van een boete van 150 goudgulden en staat hun toe, nog 25 bunder te ontginnen, mits betalende tiend e.d.

Nijhoff VI - 1706.

3398. 1533 maart 20.

Jan, hertog van Kleef, beleent Dirk, heer te Milendonk, ambtman te Ruhrort, namens diens schoonmoeder Elisabeth van Montfort, weduwe van Willem van Vlodrop, met het leen Pleyé of Hermansweert in het land van Huusen, in de Rijn met visserij, water, weiden c.a., zoals vroeger die van Goor en Vlodrop daarmee beleend waren.

Getuigen: Johan van Bronckhorst en Batenburg, drost, Derick van den Boetzeler, erfschenker van Kleef.

Milendonk p 33.

3399. 1533 (maart 20).

Diederik (van Mirlaer), heer van Milendonk en Schönau, in 1525 na de dood van zijn broer Hendrik ook beleend met het gerecht te Meiderich en de hof te Eicken, verkrijgt als ambtman van Ruhrort namens zijn schoonmoeder (Elisa van Montfort) belening met de Pleyé of Hermansweert in het land Huizen, met de visserij in de Rijn, water, weiland c.a. (Zijn vrouw Agnes, dochter van Gotthard burggraaf van Drachenfels en van Elisa van Montfort, bracht in: een deel van het burggraafschap Drachenfels, goederen te Wolkenburg, Köningswinter, de heerlijkheden Goor, Fronenbruch en Meyel. Diederik sloeg in 1542 munt met zijn beeltenis en opschrift: "Theod. D. in Milendonk u. Schonawe". Op de keerzijde de wapens van Milendonk en Drachenfels en het rand-schrift "Mone. no. dom. Schonawensis 1542".

In 1543 wordt hij drost van Montfort genoemd en sterft 15 maart 1549 en zijn vrouw op 5 juni 1557).

Milendonk p 18 - 19.

3400. 1533 maart 26.

Johan van Assenbroeck te Maelenborch verklaart, 300 gulden schuldig te zijn aan Dederich van der Lippe genaamd Hoen en diens vrouw Aelheid Schenck.

Schloss Haag; Afferden.

3401. 1533 april 18.

Karél, hertog van Gelre, staat die van Venray toe om 100 morgen gemeente te ontginnen, zulks na 2.000 goudgulden ontvangen te hebben.

Nijhoff VI - 1714.

3402. 1533 juni 17 en juli 13.

Karél, hertog van Gelre, bericht de magistraat van Venlo de benoeming van Johan Knyppenborgh tot schout te Venlo om dat ambt te bedienen gelijk Johan van Lom(m)e het bediend heeft, aangezien Peter Wegge een dove oude man is.

Venlo inv. nr. 176.

3403. 1533 juli 13.

Na lossing van de pandsom door de hertog van Gulik doet Werner van Palant afstand van het drostambt van Wassenberg, bezeten sedert 1506, het jaar van overlijden van zijn vader Werner, eveneens panddrost.

Maasgouw 1972 p 87.

3404. 1533 juli 20.

Karél, hertog van Gelre, verkoopt aan het klooster van St. Joost in het ambt Montfort na 1.000 goudgulden ontvangen te hebben, zekere gronden boven Lynden (= Linne ?) in de Maas, met aanwassen, zoals die reeds vroeger door dit klooster waren gebruikt.

Nijhoff VI - 1722.

3404A. 1533 juli 20.

Karél, hertog van Gelre, staat zijn raad Jacob van Domburg, heer van St Agatha, Oostrum en Spralant, toe een jaarmarkt in Oostrum te houden op dinsdag na Pasen en de 2 volgende dagen met alle gewone voorrechten.

Geistern p 153. * moet zijn Aagtekerke (Zld.)

3405. 1533 september 30.

Karél, hertog van Gelre, draagt Jacob van Domburg, ridder, heer van St Agatha, St Janskerke, Spralant en Oostrum, stadhouder van het Overkwartier, op, de heerlijkheid Meerlo te beheren,

* moet zijn Aagtekerke (Zld.)

die leeg staat wegens twist tussen Reyner van Veltbruggen en de gebroeders van Wynckelhuysen.

Maasgouw 1919 p 15; Nijhoff VI - 1728.

3406. 1533 oktober 12.

Getuigenis van die van Roermond aangaande een overeenkomst tussen die van Elmpt en die van Swalmen en Asselt wegens het gebruik van de heiden en turfvenen beneden het bos.

Nijhoff VI - 1731.

3407. 1533 oktober 19.

Erard van der Marck, bisschop van Luik, schrijft aan hertog Karel van Gelre tot weerlegging van de klachten van Roermond en Venlo als zou een nieuwe tol opgelegd zijn.

Nijhoff VI - 1733.

3408. 1533.

Visitatoren voor kerken van de hertog van Gulik melden, dat in Bracht bij de aankomst van heer Antonius, de (sacramentariſche) predikant, de kerkklok wordt geluid. In Breyell disputeren personen met de pastoor over de sakramenten. In Kaldenkirchen komt soms een (predikant-leek) uit Venlo.

Walter Föhl; Aufsätze aus zwei Jahrzehnten.
Kempfen, 1976 p 344-348.

3409. 1533.

De pastoor van Echt is kollator van de kapel van St Lucia te Saeffelen als zijnde filiaal van Echt.

Annalen Historischen Vereins Niederrhein, Heft 161, p 37.

3410. 1533.

Cornelis van Koudekerken wordt te Maastricht gearresteerd; hij was na zijn priesterwijding kapelaan op het begijnhof te Antwerpen en hield verdachte preken. Het kapittel van Antwerpen dreigde met een preekverbod.

Hij accepteert een aanbod van Weerter kooplieden om naar Weert te komen; vervolgens reist hij op verzoek van Willem van Renenberg, drost van Born, naar het Gulikse en vandaar naar Kleef. Tijdens onderzoekingen in 1535 zweert Cornelis zijn dwalingen af.

Publications CXVIII p 260-261.

3411. 1533 - 1555.

De watermolen van Wetten wordt in een vete tussen Gelre en Kleef verbrand. Frans van Loe laat de molen in 1555 weer opbouwen en krijgt 4 jaar kwijtschelding van erfpacht.

Geldrischer Heimatkalender 1981 p 67.

3412. 1533 - 1624.

Over de reformatiebeweging te Breyell (ambt Brüggen).

Kempen; Krefeld 1972 p 65 - 72.

3413. na 1533.

Willem van Vlodrop, heer van Dalenbroek, Leuth en Grevenbicht, beschermt de Wederdopers te Grevenbicht, die door de hertog van Gulik niet geduld worden in het ambt Born. (Tot dan toe werden ze door Rennenberg, ambtman van Born, aldaar begunstigd)

PSHAL XX p 23 - 24.

3414. 1534 januari 3.

Follingk van Holtmoelen, Jasper van Holtmoelen en Margrete, echtelieden, en Evert van Holtmoelen, vader en kinderen, verklaren, van Gerrit van Kessel genaamd Roffart 100 hornsguldens geleend te hebben met hun tiend onder Venlo als onderpand. Medezegelaar: Johan van Holtmeulen, leenheer, en Sibert van Eyl en Gerrit van Kessel.

Maasgouw 1894 p 38 - 39.

3415. 1534 januari 29.

Karel, hertog van Gelre, vergunt aan die van Echt om 50 morgen land uit de gemeente te verkopen.

Nijhoff VI - 1746.

3416. 1534 maart 7.

Karel, hertog van Gelre, schenkt de burgers van Venlo voor hun trouwe dienst en de geleden schade bij het laatste beleg van de stad, vrijdom van de tol te Batenburg, welke vrijdom hij zal handhaven tegen Herman van Bronckhorst te Stein, die de heerlijkheid Batenburg zonder de hoogheid onlangs weer van hem ter leen had ontvangen.

Venlo inv. nr. 2130.

3417. 1534 april 22.

Karel, hertog van Gelre, verkoopt aan Dirk van der Lippe genaamd Hoen, heer te Grubbenvorst en Afferden, en zijn vrouw Aleid Schenck van Nideggen, vrouwe te Arcen, de nagelaten goederen van Dirk Schenck van Nideggen, welke diens bastaardkinderen, valselijk voorgevende uit een wettig huwelijk geboren te zijn, aan zich hadden gehouden.

Nijhoff VI - 1754; Schenk p 116.

3418. 1534 mei 6.

Karel, hertog van Gelre, verzoekt de magistraat van Venlo zorg te dragen, dat de huizen en plaatsen bestemd om een nieuw huis voor de hertog te bouwen onmiddellijk afgebroken worden en hij

belooft, dat de eigenaren van die huizen uit de grote penningen van het volgende jaar betaling zullen ontvangen.

Venlo inv. nr. 104.

3418A. 1534 mei 6.

Adriaen van Rede en Lucia ^{de Koover} van ~~Ghoer~~ Ghoer, echtelieden, doen op verzoek van hun moeder Johanna, dochter van Montfort, weduwe van Johan van Ghoer, afstand van de rente wegens achterstallige betaling van bij huwelijksvoorwaarden toegezegd kapitaal ten behoeve van hun zwager en zuster Johan van Groesbeeck, heer te Hoemen, en Berta van Goer; tevens afstand te doen van dat kapitaal, waartegen zij de rente te Montfort ontvangen, zoals hun zuster die nu ontvangt.

Oorkonders zullen de rente krijgen en Johan en Berta het goed te Nieuwstad en Apenbroeck (te Beegden).

RA Gelderland; Cannenburg, inv. nr. 742, regest nr. 72.

3419. 1534 mei 25.

Johan, graeff zu Horn, heer zu Altena, zu Wert etc., en zijn vrouw Anna van Egmont, verklaren, dat zij tegen een kapitaal van 2.000 Curfurstster gulden een jaarrente van 100 gulden hebben verkocht ten gunste van Frederich Schellardt van Obbendorp, heer van Schinnen, met als onderpand hun rechten in de dingbank van Nederweert.

de Win, regest nr. 114.

3420. 1534 juli 13.

Karel, hertog van Gelre, vergunt de stad Straelen, 10 bunders uit de gemeente te verkopen; van het daarvoor ontvangene 100 goudgulden te betalen aan Johan Campus, burger te Venlo, in mindering van hetgeen die nog van hem te vorderen heeft wegens levering van kruit en salpeter en het overige aan te wenden tot herstel en bevestiging van de stad.

Nijhoff VI - 1762.

3421. 1534 oktober 10.

Karel, hertog van Gelre, beveelt de schepenen van Geldern, de zaken betreffende zijn hoogheid in hoger beroep te brengen aan zijn Kamer te Arnhem of voor stadhouder en raden en niet voor schepenen van Roermond.

Nijhoff VI - 1771.

3421A. 1534 oktober 23.

Huwelijkse voorwaarden tussen Elbert van Boedberch en Anna van Balveren.

Medezegelaars: Cornelis van Boedbergh, Gadert van Boickolt, Lyfart heer te Oy, Johan van Boedbergh Hermanss, Reyner van Raesfelt, Willem Scheijffart, Jacop Pyeck, Aryen van Balveren,

Jelys van Ryemsdyck, Wylhem Hynckert, Goessen van Vaderyck, Steff van Hemert, Seger van Balveren en Wilhem van Boickolt.

Scheres nr. 1269.

3422. 1534 november 30.
op sent andriestagh apostolis

Reiner Hillen en Arnt van Dursdall, schepenen te Roermond, oorkonden, dat Gerit Bartelmans, oud 56 jaar, Gerit Sueven, oud c. 55 jaar, burgers en ingezetenen van Roermond, onder ede verklaard hebben altijd gehoord te hebben, dat die van Swalmen voor 1/3 deel ongedeeld eigenaar zijn van het Swalmerbos en dat de overtreder op het bos gebracht werd voor het gerecht, waartoe hij behoorde.

GAR Handschriften 87 p 35.

3423. 1534 november 30.
st andries

Schepenen van Echt verkopen in het gewandhuis aldaar een stuk gemeenteground aan jonker Dederick van Mylendonk (van Myrllaer) en Draekenfelz en Agnes, echtelieden, drost en drostinne van Montfort. Uit de opbrengst zal de schuldvordering van jonker Robrecht graaf van der Marck, gewezen Borgondisch drost op Montfort, worden betaald. Het perceel is groot 600 roeden, behalve de graven langs de landweer na ghen Esbroeck opten Sluffert en wordt betaald met 8 enkele keurvorster goudgulden de morgen.

Limburgs Jaarboek XII p 84.

- 3423A. 1534 december 3.

Voor stadhouder en schepenen van Beegden verklaart Cornelis van der Lynden, dat hij in 1496 aan jonker Johan van Goeyr de hof te Apenbroeck heeft overgedragen.

Lambrecht Spoers, schepen indertijd, bevestigt zulks.

RA Gelderland; Cannenburg, inv. nr. 742, regest nr. 74.

3424. 1534.

Heinric van der Donk, heer te Obpicht, draagt over aan zijn nicht Aelheit Schenk van Nydeggen, vrouwe te Arcen, zijn aandeel in het goed Dyeding in het land Bergen.

Schloss Haag nr. 1285.

3425. 1534.

Huwelijksverdrag tussen Willem van Vlodrop, zoon van Willem, heer van Dalenbroek enz., en Odilia van Hoemen, en Anna Margaretha van der Donk, oudste dochter van Hendrik en Anna de Roever. *van Montfort (Montfoort)*

Publications XXVI p 97.

3426. 1534.

Dederich (van der Lippe) genaamd Hoen, gehuwd met Adelheid Schenk van Nideggen, draagt zijn deel in de heerlijkheid Walbeck over aan Gothart van Haes, gehuwd met Catharina, dochter van Frederik van Hüls en Petronella Schenk van Nideggen.

Schenk p 41 noot 1.

3427. 1535 januari 9.

Johan, hertog van Kleef, schrijft Christoffel Schenk betreffende het onbevoegd jagen in het Brachterbos door de dienaar en de ambtman van Montfort.

Schloss Haag nr. 615.

3428. 1535 januari 19.

Elisabeth van Montfort, vrouwe van Goor en Fronenbrouch, weduwe van Willem van Vlodorp, knape, machtigt magister Egidius Reuss, apparitor causarum van de Raad van Mechelen, als haar prokureur in de procedure tegen Joost heer van Kruiningen, hangende voor het Hof (van Holland) te 's Gravenhage.
Getuigen: Petrus de Tilia, clericus, en meester Johannes, kok, en Johannes, jager, te Goor.
Notaris: Cornelius magister van Dulcken, clericus van het bisdom Keulen.

Myllendonk; Urkunden p 10.

3429. 1535 februari 20.

Margareta van Brederode (dochter van Walram en Anna van Neuenahr), abdis van Thorn, verklaart, de helft van haar jaarinkomsten uit goederen in de patrimoniale landen van de keizer gelegen te hebben moeten geven als Turkensteuer en verder daarvoor is aangeslagen en deswegen genoodzaakt is, bij het domkapittel van Luik te hebben moeten opnemen 500 bescheiden goudguldens à 28 stuiver brabantse en daarvoor de tiend te Beersel in pand te hebben gegeven.
Vice-dekenes en kapittel van Thorn beloven daarvoor borg te staan en de schuld te lossen.

Habets; Thorn

3430. 1535 maart 9.

Johann van Assenbroeck te Maelenborch is Dederich van der Lippe genaamd Hoen 150 gulden schuldig.

Schloss Haag; Afferden.

3431. 1535 maart 12.

Karel, hertog van Gelre, stelt de schrijflonen vast van Frans van de Poll en Claes, diens zoon, gerechtsschrijvers der stad Venlo.

G. van Hasselt; Geldersch Maandwerk, 2e deel, Arnhem, 1807, 91/92.

3432. 1535 maart 12.

Karel, hertog van Gelre, verleent de stad Venlo kwijtschelding van het vuurijzer, dat zij hem pleegt te geven van elk vat bier, dat uit de stad gevoerd wordt onder beding, dat deze gelden besteed worden tot verbetering van de vestingwerken.

Venlo inv. nr. 105.

3433. 1535 maart 16.

Huwelijkse voorwaarden tussen Willem van Eyl, schout te Wetten, en Sophia van Boickholt (Huis Bocholt bij Kaldenkirchen):

- Willem brengt in o.a. Huis Gesselen bij Wetten, de hof ingen Wepelt bij Wetten.

Geldrischer Heimatkalender 1970 p 137.

3434. 1535 april 3.

Karel, hertog van Gelre, stelt 1.500 goudguldens ter beschikking van zijn maarschalk Marten van Rossum om de burcht Montfort te versterken en een nieuwe "vleck" te Nieuwstad te maken.

Nijhoff VI - 1789.

3434A. 1535 mei 11.

Deling van nalatenschap tussen Johan van Lom en Eva van Baerle, echtelieden, en Emond van Baerle.

Zegelaars: Niclaes van Nijvenheim, pastoor te Kaldenkirchen, Johan van Lom, Willem heer te Kessel, Rabeth van Dursdaell, Derick van Cruchten, schout (van Roermond), Johann Moreell en Derick Houfft, schepenen (van Roermond).

Scheres nr. 684.

N.B.: Zie ook 1544 sent lucasdach (regist nr. 3544A)

3435. 1535 juni 13.

Karêl, hertog van Gelre, bericht de magistraat van Venlo, dat Jacob van Domborghen, ridder, rentmeester van het Overkwartier, naar Arnhem gekomen om rekenschap af te leggen, heimelijk is ontweken. Hij zendt nu Arndt van den Gruythuyss, Johan Virssen en Jacob Ruyter, sekretaris, om een onderzoek in te stellen en vraagt behulpzaam te zijn.

Venlo inv. nr. 106.

3435A. 1535 juni.

in dem manet juny

Dyderick Milenburch, richter, Rut Cobens, Jan aen die Poert, Dyderick Schreivers, Henrick Rutten, Andries Joesten, schepenen van de dingbank Wessem, verklaren, dat jonker Godert van Nederhoven, burger van Roermond, en diens echtgenote Ermerdt,

(bij Grathem) verkopen aan hun medeschepen Reiner Hunsels 16 horns gulden erfrente ten laste van diens hof genaamd op den Coppen c.a. te Orlooe en te lossen met 300 horns gulden. Zegelaars zijn de oorkonders met het schependomsambtszegel. Afschrift op papier, inv. nr. 42, proces 1616: Armenmeesters van Grathem versus Reyner Hunsels alias Vosbergen.

Schepenbank Wessem.

3436. 1535 juni 17.

Karel, hertog van Gelre, schrijft aan de drosten Wyttenhorst (van Kessel) en Egeren (van Geldern), dat hij Frans Voss van Zwartzenburg, ambtman van Kriekenbeck, heeft opgedragen, 's hertogen hof te Venlo te bewonen en dat te verbouwen en te repareren met materialen uit afbraak van het Huis Kriekenbeck; beveelt daaraan mee te werken.

Limburgs Jaarboek XXIII p 84-85.

3436A. 1535 juli 11.

Scheiding en deling der nalatenschap tussen Jacop Pieck, gehuwd met Maria van Balveren, en Elbert van Boedtbergen, gehuwd met Anna van Balveren.

Scheres nr. 1270.

3437. 1535 juli 15/16.

Karel, hertog van Gelre, vergunt die van Venlo alle cijnzen en renten op hun huizen met de penning 25 en de erfpachten naar de maatstaf van 100 goudgulden voor 4 malder rogge venlose maat, te mogen aflossen, zoals dit ook aan die van Roermond is toegestaan.

Venlo inv. nr. 107; Nijhoff VI - 1802.

3437A. 1535 augustus 27.

Vergelijk tussen de (dom)proost van Maastricht (Tricht=Utrecht?) en Frederik Schellart van Obbendorp, heer te Schinnen, inzake het pastoraat te Oirlo. De domproost had het pastoraat via permutationis aan zich gebracht. De heer van Gürzenich pretendeert het pastoraat te mogen vergeven; de proost blijft in het bezit, doch Gürzenich heeft het recht van kollatie.

Geistern p 141.

3438. 1535 september 17.

Karel, hertog van Gelre, begiftigt Derick Messmaicker, burger van Roermond, met de kosterij van de kerk van Asselt, vakant na dode van Tijll van Assell.

Derick, heer te Milendonk, drost van Montfort, en Christoffel Schenck, heer te Arcen, zijn met de uitvoering belast.

^{Asselt}
Nijhoff VI - 1819.

3439. 1535 oktober 8.

Jan, graaf van Horn, beleent Diderich tot den Boetseler en ter Meulen, in 1514 gehuwd met Gertruda, dochter van Arnold van Ghoor tot Aldenghoor en Alverda van Oest tot Hillenrade, erfschenker van Kleef, met huis en goed van Aldenghoor, een hof te Nunhem genaamd hof tger Beten, een hof te Neer genaamd de hof te Hoenschem en de hof Rutichoven te Horn, na de dood van zijn stiefvader Werner van Palant ten behoeve van zijn oudste zoon Diederik.

Aanwezig: Johan van Waes, stadhouder der lenen, en de leenmannen Johan van Baexem, en Willem van Edinghen, rentmeester.

Slanghen p 150; Keverberg; Aldenghoor 216.

Publications XVI p 35 - 37 en LXV p 390.

3440. 1535 december 10.

Aleid Schenck van Nydeggen, vrouwe van Arcen, verklaart volstaan te zijn wegens hetgeen de hertog van Gelre aan wijlen haar man Reinier van Gelre, bastaard, schuldig was gebleven.

Nijhoff VI - 1826.

3441. 1535.

De hof op den Bergh met de daarbij behorende laten en molens met rechten te Wanssum, leenroerig aan het Huis te Blitterswyck.

Maasgouw 1900 p 87.

3442. 1535.

De abt van Knechtsteden geeft 2 morgen beemd in erfpacht aan Joachim van Boecholt en Margaretha Pollart, echtelieden, gelegen te Grefrath.

Bisschoppelijk Archief portefeuille 110 - 4.

3443. 1535 - 1560.

Jonker Otto van Galen (of Gaelen):

- huwt 10-1-15⁵³~~35~~ met Anna van Dursdael, dochter van Hendrik en Margriet van Menss;
- koopt van Dederik Repkens, beneficiant van St Silvester in de H. Geestkerk te Roermond de halve hof Triest te Vlodrop; de andere helft bezit hij reeds (10-1-1560);
- verkoopt 6-7-1560 aan Dederik Repkens 5 $\frac{1}{2}$ keurvorstelijke daalders 's jaars uit zijn huis aan de Hegstraat.

Uit dit huwelijk:

Otto, raad 1587 en schepen 1597 van Roermond, huwt 1598 met Eva van Pollart, dochter van Dirk, heer van Exaten, en Johanna van Lom.

Maasgouw 1937 p 3.

3444. 1536 maart 9.

Winand, Derick, Catharina, Anna en Valenus van Gelre, kinderen van Reyner, bastaard van Gelre, heer te Arcen, en Alheydt Schenck van Nydeggen, sluiten met hun stiefvader Dederic van der Lippe genaamd Hoen een overeenkomst inzake de erfenis; goed gekeurd door Karel, hertog van Gelre, waarbij de kinderen slot en heerlijkheid Arcen, het goed te Huest bij Weeze, de hof opgen Ray te Wetten en de heerlijkheid (te) Velden behouden.

Schenk p 93-94 noot 1; Schloss Haag nr. 2077.

3445. 1536 mei 9.

Goessen van Erp genaamd Warrenberg, heer van Langenfeld, beleent Walter van Eyll met het Volroitz goed te Aldenkercken, leen van Langendonck.

Kempen; Krefeld 1963 p 172.

3446. 1536 juli 3.

Karel, hertog van Gelre, bekrachtigt de schenking van goederen ten behoeve van het gasthuis te Venlo, gedaan door zijn physicus mr. Herman Kiespenninck.

Nijhoff VI - 1843.

3447. 1536 augustus 3.

Karel, hertog van Gelre, begiftigt zijn sekretaris Johan Langany met de kosterij te Raey (Venray) in het land van Kessel in plaats van Karel Kolijn; wegens wangedrag daarvan ontzet.

Nijhoff VI - 1848.

3448. 1536 oktober 27.

Johan (graaf) van Horn verkoopt aan het klooster Mariagaarde te Weert 20 gulden brabantse 's jaars wegens een ontvangen hoofdsom, waarmee hij inlost 28 malder rogge 's jaars, gaande uit de watermolen bij Panheel genaamd Bossmolen ten behoeve van het Regulierenklooster in den Hage bij Eindhoven.

PSHAL XXIX p 159.

3449. 1536 november.

Voor meier en schepenen van Heel sticht Johanna van Montfort, weduwe van jonker Jan van Choir, in de kerk of slotkapel van Heel een dinsdagse hoogmis, een jaargetijde, passiepreek op Goede Vrijdag, een brooduitdeling aan de armen.

Zegelaars: schepenen van Heel en van Beegden, de heer van Horn.

Publications IV p 312-314.

3450. 1536.

Bij nadering van de vijand zijn de weerbare mannen van de gemeente Born (ambt Brüggen) verplicht, de bezetting van Brüggen te versterken.

Brüggen p 92-93.

3451. 1537 januari 21.

Jonker Godert van Nederhoven wordt voor stadhouder en leenmannen van Thorn beleend met de tiend op de vier hoeven bij Catert, na dode jonkvrouw Hylgaert van Dattenborch.

Habets; Thorn p 509.

3452. 1537 maart 15.

Egidius van Boukholt, abt te Gladbach, erfgenaam van Reiner van Boukholt, ontvangt van Johan graaf van Horn de hof te Buggenum (Buckenheim) in leen.

Schloss Haag nr. 700.

3453. 1537 april 18.

Jan, graaf van Horn, vergunt Goessen van Erp tot Werreberch 12 bunder woeste grond, behorende bij het horns leen Werreberch, te ontginnen en stelt die vrij van novaaltien.

Slanghen p 150-151; Delahaye p 59; Publications XVI p 25; Keverberg; Aldenghoor 220.

3453A. 1537 april 27.

Bartholomeus Stockman, openbaar notaris, en getuigen verklaren, dat 1. Willem van Horion en Barbara van Goeyr, echtelieden, en 2. Johan van Groesbeeck en Bertha van Goeyr, echtelieden, en Adriaan van Reydt en Lucia van Goeyr, echtelieden, (~~zonen en~~) dochters van Johan van Goeyr en Johanna van Montfort, hun proces voor de officiaal van Luik over de huwelijksvoorwaarden van Willem en Barbara hebben beëindigd alsmede over het testament van Johanna van Montfort en een akkoord terzake hebben bereikt en verdere geschillen aan arbiters zullen voorleggen.

RA Gelderland; Cannenburg, inv. nr. 742, regest nr. 80.

3453B. 1537 mei 2.

Philippus van Cleve wijlen Adolfzoon geeft erfelijk over aan Roelman van den Bylant, heer te Spaldorp, zijn deel en recht aan de veerstad te Malborgen, geërfd na dode zijns vaders, voor een daartoe betaalde som.

Bijdragen en mededelingen Overijsselsch Regt en Geschiedenis, 1913, p 181.

3454. 1537 juni 5.

Karel, hertog van Gelre, neemt het huis Grunsfoort c.a. over van Aleid Schenck van Nydeggen, vrouwe te Arcen, en van de kinderen door zijn bastaardbroer Reinier van Gelre bij haar verwekt en verzekert haar, daarvoor een jaarrente van 150 goudguldens uit de inkomsten van de voogdij van Geldern.

Nijhoff VI - 1882.

3455. 1537 juni 18.

Karel, hertog van Gelre, vergunt die van Helden een gedeelte van hun gemeentegronden te verkopen.

Nijhoff VI - 1884.

3455A. 1537 juli 31.

Framich, Helwich en Willem van Holthuysen en Carl Spee, gehuwd met Margaretha van Holthuysen, weduwe van Hartvart Stael, delen hun ouderlijk versterf.

Schaesberg; Tannheim 145.

3455B. 1537 juli 9.

Voor stadhouder en schepenen te Beegden getuigt Nelis van der Lynden, eertijds de hof Apenbroeck en daarbij behorende Vorst overgedragen te hebben aan jonker Johan van Goeyr.

De schepenen Lem Spoers getuigt, dat Jan van der Lynden, vader van Nelis, altijd in Beegden schatting daarvan betaald heeft.

RA Gelderland; Cannenburg inv. nr. 742, regist nr. 79.

3456. (15)37 augustus 30.

Regeling van de maaltijd en de soort van spijzen Ten tafelorde, die het kapittel van O.L.Vrouw te Aken moet aanrichten aan de schepenen van Erkelenz.

Annalen Historischen Vereins Niederrhein V p 37-43.

3457. 1537 november 3.

Scheiding en deling tussen Arnt en Herman van Wachtendonk, gebroeders, zonen van Arnt van Wachtendonk en Stijne van der Horst:

Arnt, de oudste:

- Huis ingen Broick en alle goederen, renten, cijnzen aan de linker oever van de Maas in het ambt Kriekenbeck behalve het huwelijksgoed van hun zuster, gehuwd met Johan van der Horrich;

Herman:

- De gehele tiend te Horst in het land van Kessel;
Het goed Gastendonck tussen slot en dorp van Horst;
Een rente van 21 malder rogge op de tiend van Horst ten behoeve van Rabeth van Dursdal wordt door beide broers gedragen.

Medezegelaars: Arnt en Johan, zoons van Arnt, Arnt en Otto, zoons van Herman, Gijsbert van Wachtendonk, kanunnik te Aken, broer van Arnt en Herman. Jellys van Boicholt, abt te Gladbach, en Henrich van Ruyschenberg, heer van Echtz (bij Merode), neven van Arnt en Herman.

Maasgouw 1881 p 550.

3458. 1537 november 8.

Karel, hertog van Gelre, benoemt Diederik van der Lippe genaamd Hoen tot invordering van gelden, die hij bestemd heeft voor het onderhoud (van de troepen) te Nieuwstad.

Schloss Haag nr. 3432.

3459. 1537 november 9 en later.

De ridderschap van het ambt en de raad der stad Geldern schrijven aan de magistraat van Roermond de voorgestelde conceptbrief aan hertog Karel van Gelre te zenden.

Ridderschap en steden van het Overkwartier, in vergadering bijeen te Roermond, weigeren bezegeling van zijn verdrag met de koning van Frankrijk.

Nijhoff VI 1904, 1905.

3460. 1537 november 11.

Karel, hertog van Gelre, beveelt Derick van der Lippe genaamd Hoen, het kasteel van Arcen goed te bewaren, te provianderen en indien de hertog iets tegen het opstandige Venlo wil ondernemen, het kasteel voor hem te openen.

Schenk p 126-127 noot 1; Schloss Haag; Arcen nr. 230.

3461. 1537 november 12.

Karel, hertog van Gelre, beveelt de ambtlieden in de kwartieren van Nijmegen, Zutphen en Roermond, de garnizoenres (?) wel uitgerust bij hem te zenden.

Nijhoff VI - 1907.

3462. 1537 november 19.

Karel, hertog van Gelre, neemt genoegen met de voorstellen van o.a. Henrick die Groiff, erfvoogd te Erkelenz, Johan van Rossum, heer te Broekhuizen, Johan van Wytenhorst, heer te Horst, ambtman van Kessel, en Dederich van der Lippe genaamd Hoen, heer te Grubbenvorst en Afferden, o.a. over de opvolging van Willem van Kleef in Gelre.

Nijhoff VI - 1910.

3463. 1537.

Die van Leuth verwoesten de landweer van Venlo en hun Stickelkoelen. Op bevel van Karel, hertog van Gelre, moeten zij de schade herstellen.

Leuth p 160-161.

3464. 1538 februari 3.

Akte van notaris Anthonius Mercatoris de Horst, meldende, dat Johan van Kempen, burger en raad der stad Keulen, voor Adolf graaf van Schouwenbergh, Holstein en Sternberg, heer tot Gemen, proost te Luik, koadjutor van Keulen, tot pand stelt zijne bezittingen in en om Keulen ten behoeve zijner dochter Ailheitege, weduwe van Johan van Dynslaicken, in leven burger van Keulen, die in het bezit gekomen is van goederen en renten, die Margareta Horsmans van Roermond in het land van Horn en de Maaslanden bezeten en aan haar nagelaten heeft.

RAL Aanwinsten 1927.

3464A. 1538 maart 8.

Marie van Bred, weduwe Hans ? van Bred, laat in overeenstemming met haar overige kinderen, over aan de man van haar jongste dochter Anna Aleff van Var o , schout te Breyell, de tiend op een hof te Toyll in het kerspel Herten bij Roermond.

Schaesberg; Tannheim 1245.

3465. 1538 maart 26.

up altera annuntiationis mariae

Burgemeesteren, schepenen en raad der stad Roermond oorkonden, dat Johan Drivener, Henrich van Dursdael en Johan Siegers, schepenen te Roermond, onder ede hebben getuigd aanwezig te zijn geweest, toen de heer van Dombergen te Macken was, waar die van Elmpt tegen die van Swalmen en Asselt klaagden over het gebruik van de heide beneden het bos en het turven, waar die van Swalmen zich op beriepen krachtens uitspraak van de raden en drossten van het Overkwartier uit 1533. Die van Elmpt gevraagd zijnde of zij gemachtigd waren, hebben geantwoord het gesprokene slechts te kunnen aanhoren om het hun heren over te brengen, waarop de heer van Domberch in toorn is ontstoken en vroeg of zij met hem wilden spotten en dat zij gevaar liepen daarvoor gevangen genomen te worden. Domberch heeft die van Elmpt namens de hertog bevolen zich te houden aan de uitspraken van Roermond over de grensscheiding, die eertijds te Macken is bezegeld.

GAR Handschriften 87 p 53.

3465A. 1538 april 24.

gunsdach nae dem hilgen paeschdach

Goessen van Erp genaamd Worrenborch en *Johanna (zie Public. 1932, blz 145)* ~~Cornelia~~, dochter van Gaedert Vinck, schoonzoon van Gaedert Vinck, lost af aan Elisabeth Boegels, weduwe en haar zoons Mertten en Johan Boegels, 5 goudguldens 's jaars in mindering op 15 's jaars.

Oorkonders: schepenen van Venlo.

Keverberg UC.

3465B. 1538 april 30.

Richter en schepenen der dingbank Polle oorkonden, dat hun medeschepenen Johan Strevels, Lenaert van Mylenborch, eertijds schout,

en Jan Gielen, gezworen bode, getuigd hebben, dat enkele met name genoemde percelen eertijds bezit waren van Johan van Goeyr en Johanna van Montfort, echtelieden, en niet behoorden tot het Huis Heel.

RA Gelderland; Cannenburg 742, regist nr. 81.

3466. 1538 juni 23.

Cornelis van Bergen, bisschop van Luik, vergunt Johan graaf van Horn, heer te Altena en Weert, bij testament over diens leengoederen, leenroerig aan de kerk van Luik, te beschikken.

Loonse lenen p 55.

3467. 1538 augustus 16.

Goalfredis

Arnt van Wachtendonk, Goirt van Boickholt, Willem van Kessel en Johan van Steenhuys, schout van het bovenambt van het land van Kuik, oorkonden over scheiding en deling tussen de kinderen van wijlen Goert en Arnt van Boickholt van de nalatenschap van Reyner van Boickholt, bestaande uit twee hoven, een te Kesseleik in het land van Kessel, de andere te Buggenum in het land van Horn en vele andere goederen.

Schloss Haag nr. 704; (Maasgouw 1897 p 83-84.)

3468. 1538 september 6.

Gedeputeerden der landdag van Gelre en Zutphen, te Roermond bijeen, bevestigen Sybrecht van Eyll in het bezit van Huis en goederen te Baarlo in weerwil van de supplikatie van Johan van Kessel, die veroordeeld wordt in de kosten ad 6 goudgulden. Bezegeld met het sekreetzegel van de stad Roermond.

Publications XXXIII p 438-439.

3469. 1538 september 9.

Besluit van gedeputeerden van bannerheren, ridderschappen en steden (van Gelre en Zutphen) op de landdag te Roermond in het geschil tussen wijlen Johan van Brempt en Adriaan van Bylant, heer te Rheidt, kontra Johan van Ratheim over de wijnhof te Crüchten.

Schloss Haag nr. 1150.

3469A. 1538 september 15.

Het gerecht te Oostrum attesteert, dat Johan van Eyll, heer te Geisteren, het leen Oostrum en Spralant met alle goederen, renten, landen en toebehoren ten Zutphensen leenrechte bezit.

Geistern p 150.

3469B. 1538 september 24.

dinsdag post mathei apostoli

Reyner Hyllen en Derick Hoeufft, schepenen te Roermond, geven certifikatie, dat mr. Arnt van den Gruythuyss onder ede heeft

verklaard, dat jonker Willem heer te Kessel eertijds te Arnhem is geweest tegen die van Bommel* en Tiel wegens de tol. Hem is mondeling uitspraak gedaan, dat hij bij oud recht zal blijven.

* Zaltbommel

Keverberg; Aldenghoor 229.

3469C. 1538 september 24.

dynxdach post mathie apostoli

Deling der nalatenschap van wijlen Johan van Boidbergh, door Gaert van Boickholt en Adriana van Eyll, weduwe van Adriaen van Boidbergh, echtelieden, moeder van Johan van Boidbergh, en Cornelis en Elbert van Boidbergh, broers van Johan van Boidbergh.

Medezegelaars: Arndt van Wachtendonk, Wilhem van Hemmersbach genaamd Scheyffart.

Scheres nr. 1272.

3470. 1538 september 28.

Dirk van Gelre, heer te Arcen, en de steden Zaltbommel, Tiel en Venlo sluiten een overeenkomst om het geschil over de opslag en de limieten te laten rusten tot de eerste algemene landdag.

Venlo inv. nr. 967.

3471. 1538 oktober 3.

donderstach post remigii

Dederich Houfft en Johan van Lomme, schepenen te Roermond, oorkonden, dat twee schepenen van Bracht en Kaldenkircken met name Hein van Heringen en Jan Clompenheuver en twee schepenen van Borrenn met name Jan Tonis en Johan Gebelen van Borrenn onder ede hebben verklaard, dat het niemand vrij staat op het Swalmer- en Brachterbos enige jonge heesters of eikenhout te kappen.

GAR Handschriften 87 p 11.

3471A. 1538 oktober 12.

Voor schepenen van Kessel en Helden draagt Jasper van Merwick over aan Lenardt van Beeck en Luicke, echtelieden, 1/3 van de tiend te Kessel in den Roedenvelde en aen den Broick, waarvan Wilm van den Empell 2/3 bezit behoudens recht van inlossen gedurende 12 jaar voor 171 overlandse rijns guldens.

Zegelaar: Jasper van Daelen, landscholtis, wegens gebrek aan schepenzegel.

Keverberg; Aldenghoor 225.

3472. 1538 oktober 26.

Die van Kessenich moeten hun graan laten malen op de molen te Itter of de molen van Uffelsen; die van Itter op de Gasthuis-

molen te Itter en die van Thorn op een van de vier molens van dat land: 2 te Thorn en verder te Gratem en Itervoort.

Habets; Thorn p 561.

3473. 1538 november 23.

Johan van Assenbroeck te Maelenborch is schuldig aan Dederich van der Lippe genaamd Hoen 1.500 guldens.

Schloss Haag; Afferden.

3474. 1538.

Viersen bouwt een raadhuis aan de Oude Markt "algemeen nabedingh off herenhaus".

Kempen; Krefeld 1977 p 189.

3474A. 1538.

Richter en schepenen van Beegden horen getuigenis, dat de Danielsbeemd te Beegden nooit in een winhof te Heel of in een andere hof van Huis Heel heeft toebehoord, doch steeds door naburen van Beegden is verpacht.

Zij oorkonden, dat inwoners van Beegden getuigen, dat wijlen jonker Johan van Goeyr de hof Apenbroeck en de kamp de Vorst steeds als geheel heeft bezeten.

De gezworen bode getuigt, dat hij eertijds op verzoek van Johan van Groesbeeck, drost te Stockem, wegens de Vorst een "affgebot" gedaan aan de heer van Horion op het Huis Heel.

RA Gelderland; Cannenburg inv. nr. 742, regesten nrs. 85-86.

3475. 1539 januari 12.

manendach nae der hilliger drye conyngendach

De heren van Holthuysen zenden hun rentmeester Arnt Backhuys naar de laten van Broekhuizenvorst en Swolgen; de laten geven cleernis over hun rechtsgebruiken.

Maasgouw 1920 p 73.

3476. 1539 maart 15.

Attestatie over de sluiting van de kerk en sakramentsbeurs te Swalmen.

Schloss Haag nr. 4150.

3477. 1539 april 12 - 1541 januari 29.

Maatregelen van de hertog van Gelre, Gulik, Kleef enz. en de Staten van Gelre en Zutphen tegen Wederdopers en andere sekten.

G. van Hasselt; Geldersch Maandwerk, tweede deel, p 93-102.

3478. 1539 april 21.

Johan van den Bysenbergh verklaart van de kinderen van Reyner van Gelre, heer van Arcen, volledige genoegdoening te hebben

verkregen wegens een vordering, die hij op hen had.

Verslagen 's Rijks Oude Archieven 1952 p 101.

3479. 1539 mei 2.

Wegens twist tussen de heer te Elmpt en de gemene lieden aldaar ter ene en Christoffel Schenck van Nidecken, heer te Heltenrade en de gemeente van het kerspel Swalmen en Asselt ter andere over het turfsteken en maaïen van heide op de vennen tussen de landweren van de Berendunck en Underberg tot aan de Honreberg wat tot de heerlijkheid Elmpt behoort, doch door die van Swalmen langdurig en vredelijk gebruikt is volgens hun zeggen. Afgevaardigden van de hertog en van bannerheren, ridderschappen en steden van Gelre en Zutphen, gehoord de partijen en na inspectie in loco, oordelen, dat die van Elmpt niet hebben kunnen bewijzen, dat die van Swalmen niet gerechtigd zijn, zodat die van Swalmen in hun rechten blijven.

GAR Handschriften 87 p 48-49.

3480. 1539 mei 4.

Gedeputeerden van de Staten van Gelre en de magistraat van Roermond, gekommitteerd tot regeling van de limieten tussen Elmpt en Swalmen, kommissarissen ad hoc, geven vonnis in het geschil tussen Venlo en Lobberich betreffende het Heringsven; die van Lobberich mogen binnen in hun brieven gespecificeerde grenzen met die van Venlo het ven gebruiken, zolang die van Venlo geen verder bewijs tegen hen inbrengen.

Wordt iemand van Lobberich gevonden, die turf verkoopt in plaats van zelf gebruikt, wordt hem levenslang het gebruik ontzegd.

Venlo inv. nr. 476.

3481. 1539 mei 4.

Johan van Assenbroeck te Malenborch, heer te Afferden, en Jörg zijn zoon, verkopen aan Dederich van der Lippe genaamd Hoen en Aelheit Schenk van Nydeggen, echtelieden, 92 $\frac{1}{2}$ goudguldens 's jaars, gaande uit hun 1/3 deel van Afferden.

Schloss Haag; Afferden.

3482. 1539 mei 13.

Palych van de Camphuyss en Johan Zegers, schepenen toe Ruremunde, oorkonden, dat zij een brief gezien hebben, waarin melding gemaakt wordt van een jaarrente, die de stad Wessem met haar onderbanken, dorpen en onderzaten van Ophaeven, Geistingen en Beegden, die der vrijheid van Weert en Nederweert, en die der dingbanken van Heythuysen en Roggell en van Haelen met de onderbanken en dorpen van Neer, Buggenum en Hoyrne, verschuldigd zijn aan Johan van Lom.

de Win, regist nr. 114.

3482A. 1539 augustus 7.

Huwelijkse voorwaarden tussen Cornelis van Barll en Marie van Wyenhorst.

Schaesberg; Tannheim nr. 15.

3483. 1539 augustus 10.

Johan, graaf te Horn, te Altena, te Weert, Cortessem, te Avelghem, Bouckhoult* en Broegel, geeft machtiging aan Johan van Waes, stadhouder en ambtman te Horne, om het klooster van St. Agnes buiten Maaseik te laten verheffen het leen, zijnde de leenhof te Kinre (Kinrooi), die vroeger Heinrich van Daelen bezat, genaamd "die hof tzo Zilrevelt".

Wolters; Hornes annexes 52. * *Bochold*

3484. 1539 september 15.

Andries Pollart als momber van zijn broer Jan Pollart, kanuniek van O.L.V. te Aken, komt in appèl van Thorn naar Spiers tegen Godart van Nederhoven. Als rektor van het altaar van St. Hieronymus binnen Nop te Roermond (=parochiekerk) bezat Pollart een tiend te Katert, leenroerig van de abdis van Thorn, welke tiend door zijn voorouders aan dat altaar was geschonken. Godert van Nederhoven had de tiend in gebruik genomen, doch weigerde te betalen.

Habets; Thorn p 512.

3485. 1539 oktober 9.

Overlijdt Anna van Eyll, sub-priorin van de Munsterabdij te Roermond, dochter van Jan van Eyll en Elisabeth van Ghoor, zuster van Lucia genaamd van Rijnen, overleden 28 december 1548, en van Willem, Sybert ^(en Joham) ~~gehuwd~~ met Maria van Domburg, vrouwe van ^(in Zeeland) Aagtenkerke en van het Huis te Werve ^(bij Rijswijk, Z-H)

PSHAL XXXIII p 34-35.

3485A. 1539 november 1.

Schepenen van Kessel en Helden certificeren, dat Thijs Haegens, burger te Venlo, beslag gelegd heeft voor 499 gulden op de tiend van jonker Jaspar van Meerwijck te Kessel. Zegelaar: Jasper van Dalen, landscholtis, bij gebrek van schepenzegel.

Keverberg; Aldenghoor 230.

3486. 1539 december 6.

De gebroeders Jan, Henrick en Willem van Zeevel en Willem Hoen van Cartyls, Jan Voss van Brunsum en Reyner van Eyll als mombers van hun vrouwen geboren van Zeevel en Luckarde van Zeevel oorkonden, hun aandeel in de leenhof Buggenum aan Elisabeth

van Boickholt verkocht te hebben.

Schloss Haag nr. 705.

3487. 1539 december 20.

(De hertog van Gelre) verleent Johan van Assenbroeck oktrooi om zijn deel van (de heerlijkheid) Afferden te verpanden.

Schloss Haag; Afferden 45.

3488. 1539.

Dederich van der Lippe genaamd Hoen en Alheit Schenk van Nydeggen, echtelieden, verkopen aan Loef van Egeren en Margriet inghen Hane, echtelieden, een jaarrente van $31\frac{1}{2}$ goudgulden uit de hof te Gribben en Kleinray.

Schloss Haag nr. 2026.

3489. vòòr 1540.

Johan van Assenbroeck zu Malenburg, zijn zoon Georg en diens vrouw Sophia van der Necke, verpanden hun ($\frac{1}{3}$ van de) heerlijkheid Afferden aan Derick van der Lippe genaamd Hoen, (medeheer van Afferden en Aleit Schenk van Nydeggen, echtelieden, voor 1.850 gulden.

Op 26 juni 1540 verkopen zij de heerlijkheid aan genoemde Derick voor 2.800 gulden, een paard of 100 goudgulden en een kleinood ten behoeve van Sophia en Anna en Lutgard van Assenbroeck, zusters van Georg, keuren de verkoop goed.

Schenk p 21; Schloss Haag; Afferden 46.

3490. 1540 januari 6.

Schepenen van Kessel attesteren, dat de heer van Kessel zijn aanwassen in de Maas volgens het waterrecht in bezit heeft genomen. Daarbij waren aanwezig de jonge voogd van Roermond, heer van Ghoor, en Renier van Herteveld tot de Puttongen.

Hendricks p 27-28; Maasgouw 1898 p 31.

Putting (de Kessel-Hout)

3491. 1540 januari 9.

Willem, hertog van Gelre, Gulik, Kleef enz., geeft de magistraat van de stad Echt voorschriften tegen het onrechtmatig banksluiten.

Maasgouw 1962 p 174.

3492. 1540 februari 21.

Anna van Egmond, gravin-weduwe van (Horn) enz., mede namens Philips van Montmorency, graaf van Horn, beleent jonker Joost,

heer van Kruiningen te Heenvliet, met Huis en slot Goor als open huis van Horn, met de heerlijkheid Pol(le) en een hof te Buggenum c.a., die ondanks het feit, dat Joost de lenen niet binnen één jaar na dode zijns vaders heeft verheven, evenmin heeft wijlen ^{Joost}Joost, heer van Kruiningen, als man van wijlen Agnes van Montfort, en evenmin heeft Beatrix van Montfort, vrouwe van Valckensteyn, die verheven.
Aanwezig: Arnold van Waes en Jannes Scrijvers van Ophoeven, leenmannen van Horn.

Publications XVI p 11-12.

3493. 1540 mei 1.

Burgemeesters, schepenen en raad etc. der stad Weert, verklaren:

1. dat zij ten behoeve der stad aan Juffrouw Gaelandt van Bree en de andere provisoren van de armen te Moelenbracht en elders verkocht hebben een jaarrente van 52 keurvorster gulden voor 1.300 dergelijke guldens, afkomstig van een stichting voor deze armen, door "Herman Agris van Bracht, doctor in medicinis te Coelne";
2. dat zij met deze 1.300 gulden een schuld hebben afgelost van 1.000 gulden aan de erfgenamen van Philips Rutten te Spier en een van 300 gulden aan de Predikheren van Acken.

de Win, regist nr. 119; Publications 1892 p 160.

3493A. 1540 mei 12.

aagtekerke

Jacob van Domburg, heer van St. Agatha, draagt over aan Johan van Eyll, heer te Geisteren, de hoge en lage heerlijkheid Spralant en Oostrum.

Geistern p 147.

3494. 1540 juni 2.

van Mirlaer

Willem, hertog van Kleef, beleent Dirk, heer te Milendonk, met het gerecht te Meiderich en de hof te Eicken.

meiderich
Milendonk p 33.

3495. 1540 juni 21.

De stad Erkelenz met het gewandhuis, stadhuis, kerk enz. is geheel verbrand; er waren 4 doden.

Hulp kwam van Venlo (5 karren voedsel), Roermond (6 karren dito), de abt van Gladbach (1 kar dito).

Relaas (uitvoerig) in Annalen Historischen Vereins Niederrhein, deel V p 25-29; Maasgouw 1880 p 248.

3496. 1540 september 16.

Willem, hertog van Gelre, beveelt zijn richter te Arnhem, zijn raad Dederich van der Lippe genaamd Hoen met het door deze

aangekochte 1/3 deel van de heerlijkheid Afferden te belenen.
Schloss Haag; Afferden 47.

3497. 1540 oktober 19.

Voor de Gelderse stadhouder der lenen draagt Johan van Assenbroeck te Maelenborch en Jörgen zijn zoon aan Dederich van der Lippe genaamd Hoen, drost van Kessel, over 1/3 deel der heerlijkheid Afferden met kerkgift enz.

Schloss Haag; Afferden 48.

3498. 1540 november 28. (op het kasteel te Weert)

Testament van Johan graaf van Horn enz.:

1. wil begraven worden bij de Minderbroeders buiten de burcht te Weert, laat voor begrafenis en graf 600 gld brabant;
2. op het graf van Jacob I moet een nieuw grafmonument komen: 600 gld brabant;
3. uitvaart zo eenvoudig mogelijk: 500 gld;
4. voor de kerkfabriek (van St. Lambertus) te Luik: 1 gld;
5. wenst huwelijk tussen zijn stiefzoon Philips, zoon van Joseph de Montmorency en Anna van Egmond, en Walburga, dochter van Vincent ^{Willem} graaf van Neuenahr en Anna van Wied, onder voorbehoud van vruchtgebruik door zijn vrouw Anna van Egmond tot dat huwelijk; daarna zal Anna het paar genoegzaam van middelen voorzien of anders 3.000 guldens brabant aan hun uitkeren;
6. laat na aan zijn vrouw Anna en zijn (stief)zoon Philips zijn recht op het land van Gaasbeek;
7. bij kinderloos overlijden van Philips erft zijn broer Floris van Montmorency; indien deze kinderloos overlijdt, valt de erfenis naar de moederskant;
8. Willem graaf van Neuenahr, zijn neef, ^{achter-}ontvangt een jaarrente van 1.000 karolusguldens of 20.000 ineens;
9. aan zijn ^{achter-}nicht Walburge van Neuenahr, toekomstige bruid van zijn (stief)zoon Philips: 10.000 gld ineens of 500 karolusguldens 's jaars;
10. aan zijn zuster Amélie de Hornes, non in het klooster van St. Augustinus te Weert: 40 gld brabant 's jaars op goederen te Weert ten behoeve van dat klooster;
11. aan zijn bastaard-dochter Marguerite 6.000 gld brabant ineens of 300 gld 's jaars op voorwaarde, dat ze waardig huwt, ingaande datum huwelijk;
12. aan zijn bastaard-zoon Jan, wonende te Leuven, 3.000 gld brabant, te betalen als hij zich eerzaam vestigt;
13. aan de Kruisheren te Leuven (waar zijn bastaard verblijft) 25 mud rogge ineens;
14. aan Rychalt, bastaard van Hornes, en Jan de Reest, wonende te Mechelen: ieder 300 gld brabant;
15. aan de Minderbroeders buiten de burcht te Weert 12 mud rogge en een goede os voor zijn jaargetijde;
16. aan de Minderbroeders het groene damast in grote bloemen, dat hij gekocht heeft om een bed er van te maken en ook kazuifels;

(HepAluysen)

17. aan het klooster St. Elisabethsdal 100 gld brabantse voor een jaargetijde;
18. wenst, dat Frederik van Roe, schout te Weert, in die bediening gehandhaafd wordt;
19. na zijn dood zal zijn vrouw Anna 400 gld brabantse aalmoezen geven aan de armen;
20. al zijn kleren en paarden zijn voor Anna, evenals al zijn zilverwerk en meubelen;
21. hij verkocht de heerlijkheid Wevelghem in Vlaanderen en 1/3 van de gruit te Brugge; uit de opbrengst dienen 2.000 gld ineens voor de tafel van de H. Geest te Weert;
22. aan de stad Weert voor herstel van de fortifikaties 2.000 gld brabantse;
23. aan het konvent St. Elisabethsdal 2.000 gld brabantse te beleggen in renten voor een gezongen mis op iedere dinsdag en op alle maandagen een mis van requiem;
24. aan prior en konvent van Mylen bij de stad St. Truiden 300 gld brabantse, te beleggen in renten voor zijn jaargetijde;
25. voor de rest van de opbrengst sub 21 voor wederinkoop van verpande domeinen;
26. exekuteurs zijn Cornelis van Bergen, bisschop van Luik, Anna van Egmond, zijn vrouw, Willem graaf van Neuenahr en Jan van Waes, drossaard van Horn, Willem van Edingen, ontvanger te Weert.

Wolters; Hornes p 64-78.

3498A. 1540 december 20.
op sint thomasavond

Voor schepenen van Kessel en Helden geeft jonker Willem van Kessel aan zijn bastaardzuster Griete en haar man Jan het veer op de Maas onder voorbehoud van 12 pond was 's jaars daaruit; het veer is losbaar met 1.000 bescheiden gouden ridders. Zegelaar: Jaspard van Daell, landscholtis, bij gebreke van schepenzegel.

Keverberg; Aldenghoor 234.

3499. 1540.

Voor richter te Recklinghausen dragen Anna en Lutgera van Assenbroek te Maalenborch aan Dederich van der Lippe genaamd Hoen 1/3 van de heerlijkheid Afferden over.

Schloss Haag; Afferden 49.

3500. 1540 - 1584.

Arnold van Bocholtz, zoon van Arnold en Eva van den Horrick, gouverneur van Grave en Kuik, huwt Johanna van Merwick te Kessel. Hij is dood kort na 1540.

Uit dit huwelijk Elisabeth van Bocholtz, die in 1549 huwt met Adriaan van Boedberg, Gelders erfmaarschalk.

Adriaan sterft in 1565; zij in 1584. Uit dit huwelijk 2 doch-

ters: Johanna, die erft Huis Haag bij Geldern, en Margaretha huwt Godfried van Bocholtz te Orey.

Selfkantkreis 1955 p 56.

3500A. c1540.

De bezitters het Huis Kessel trekken o.a. de volgende cijzen e.d.:

- in en buiten Kessel 1 "rook-"hoen per woning;
- cijzen uit landerijen bestaande uit kapoenen, oude groten, raapzaad, hoenders, roggerenten, lijfgewin te Kessel;
- tijns te Baarlo op St. Remigiusdag o.a. lijfsgewin;
- tijns te Helden " "
- tijns te Maasbree " "
- tijns te Blerick " "
- " op St. Andries
- " " St. Lambertus
- haver " " St. Thomas
- hoenders en eieren te Blerick op St. Andries.

Keverberg; Aldenghoor p 38-52.

3501. c1540.

Heinrich van Droste en Beatrix van Wijenhurst bezitten het Huis Steeg bij Issum als Keuls leen.

Kaul p 109.

3502. c1540.

Sybert van Eyll als leenheer oorkondt voor de eigen leenman Henrick van Doersdall en Gaert van Kessel als gevraagde leenman, Gairt Kiespeninck, priester te Venlo, met 1/6 van de grote korentiend in het kerspel Baarlo, uitgezonderd de Soeterbeekse tienden, beleend te hebben.

Publications XXXIII p 441.

3503. c1540.

Beschrijving van de ligging en sterkte van de Gelderse steden en de mogelijkheden om ze te veroveren:

Remunde est grant ville et pouvre, plain de clostres, point fort battable du tous costés et n'a douves¹, qui vaille. Ayant Remunde, fault que Vennelo par cy-après se rengen, parce que de hault et de bas et à tous costés elle sera environnée d'ennemys, et n'y aura accetz à cause que l'eau ne sera libérée; mais pour ce qu'elle est bien forte, sera dangereux y toucher à présent.

De Remunde à la main droicte en chemin l'armée trouvera une ville nommée Wachtendonck et est du pays de Gheldre, engagée pour dix-huyt mil florins d'or à ung gentilhomme, nommé Henryck Schenck, seigneur de Walbeke. Et si Remunde est gaignée, il y

aura espoir, que l'on pourra communiquer avecq luy, et sont les ville et chasteau assez fortz. Néanmoins la ville oultre la rivièrre de Nyers n'a douves et est battable. Geldre est assés bonne ville, où se tient la douaigièrre de Geldre, et est battable derrier le chasteau, au lieu que l'on dit le Bruel, qui est ung bois, et mieulx vers la porte, que l'on va à Sonsbeke; toutesfois les gens de guerre feront bien de s'en informer plus avant, parce que n'ay sceu de ceste ville avoir si bonne seureté. Goch est Gheldre et gaigièrre à monsieur de Clèves de par le duc Charles et n'est forte, mais le chasteau est assés bon, et pour l'emporter l'advise est d'asseoir l'artillerie oultre la rivièrre de Nyers, qui passe par la ville, sur une dycque. Et qui aura Remunde, les susdictes villes, comme il samble, ne donneront grande résistance.

1) = fossés Bijdragen en mededelingen Gelre VII p 219.

3504. 1541 januari 20.

Anna van Egmont, gravin van Horn, vrouwe van Altena, Weert etc., en Philips van Montmorency, heer van Nijvel, verklaren de privileges te bevestigen, die hun voorgangers aan de onderdanen van Weert en Nederweert verleend hebben en een aantal nieuwe, die opgesomd worden, onderhouden, o.a. dat geschillen binnen de twee banken inzake schattingen, accijnzen en alle andere gemeentelijke zaken dienen binnenlands berecht te worden zonder te appelleren.

Zegelaars zijn de oorkonders.

Afschrift op papier, inv. nr. 103: appelproces 1639: Scholtis van Nederweert versus Marten Fijen; en appelproces 1640: Jan Luyten c.s. versus Jan Bruynen c.s.

Schepenbank Wessem; Publications 1892, 222-224 en 160. de Win regist nr. 122.

3505. 1541 januari 24.

Willem (van Merode), heer van Waroux (in de stukken vermeld 1541-1573), zoon van Ricalt van Merode, heer van Waroux en Agnes van Warfusée, huwt 1541 januari 24 Margaretha van Boicholtz, dochter van Arnold en Johanna van Merwick, overleden vóór 26-6-1564.

Domsta I p 220.

3506. 1541 januari 26¹.

Anna van Egmond, gravin van Hórh, vrouwe van Altena, Weert enz., en Filips van Montmorency, heer van Nievellé, oorkonden, dat wijlen Jan graaf van Horn bij testament het (land van Horn) aan haar (en later aan Filips) heeft overgedragen.

Oorkonders beloven de onderzaten van Maasland, die beducht zijn, dat er pretendentes zullen komen, hun daartegen te beschermen en schadeloos te houden.

Slanghen p 153-154.

1) de Win, regist nr. 123, geeft als datum: 27 januari.

3507. 1541 januari 26.

Anna van Egmond, gravin van Horn, bevestigt de rechten en privilegiën van Roggel en scheldt de bede van (de afgelopen) vier jaren kwijt.

Loonse lenen p 57-58.

3508. 1541 februari 16.

Erfscheiding tussen Margriet en Elisabeth, dochters van wijlen Arnt van Boicholt en Johanna van der Merwick, over de nalatenschap van hun vader.

Schloss Haag nr. 842.

3509. 1541 maart 11.

Huwelijkse voorwaarden tussen Adolph van Wylich, oudste zoon van Dirk van Wylich te Diersfordt, erfhofmeester van Kleef, en Elisabeth van Mylendunck, oudste dochter van Diederik van Mylendonk heer te Drachenfels, Meiderich en Fronenbruch, drost te Montfort.

Zegelaars o.a. Willem van Vlodrop, heer te Dalenbroek enz.

Diersfordt p 227-228.

3510. 1541 maart 12.

Phylips van Montmoryncy, Graeff van Horn, Heer tot Nevel, Weert, Altena, Burch, Corterschom, Boickholt ende Brogel, Erffocht des Lantz van Thor ende Nederritter etc. geeft een ordonnantie aan de "drij schutterijen als nemlich die alde schutten, die bussen schutten ende Sinte Catharijnen schutten".

de Win, regist nr. 124; Publications 1892 p 229 nr. 16.

3511. 1541 april 12.

Anna van Egmont, gravinne Douwagiëre van Horne, Vrouwe van Weert etc. oorkondt, dat zij tegen een kapitaal van 1.600 Weerter gulden een jaarrente aangaat van 80 gulden ten behoeve van haar schoonzuster Amelia van Hoorn, kloosterzuster in het convent "onser Liev Vrouwen Wijngaert te Weert" en tevens met "den pater, matersse ende gansschen convent", waartegen zij als onderpand stelt haar tienden, renten en accijnzen te Weert.

de Win, regist nr. 125.

3511A. 1541 juni 2.

Deken en kapittel en burgemeesteren, schepenen en raad der stad Roermond schrijven Jasper van Merwick over jaarrenten (ten behoeve van de fundatie Johannes de Lovanio of Roermonds Huis te Keulen).

Keverberg; Aldenghoor 243.

3512. 1541 augustus 5.

Schippers van Nijmegen attesteren voor schepenen aldaar altijd te Arcen graan geladen te hebben zonder ooit door die van Venlo gehinderd te zijn of aan Venlo iets te hebben betaald.

Venlo nr. 968.

3512A. 1541 november 14.

Dyrick Milenburch, richter, Johan Joesten, Rut Cobens, Gobbel Mhus, Johan aen die Port, schepenen der dingbank Wessem, verklaren, dat jonker Godert van Nederhouven, wonende te Roermond, aan hun medeschepen Renier Hunssels een erfrente van zes gelderse ridders verkoopt, te lossen met 100 ridders en ten laste van de hof de Coupie c.a.

Zegelaars zijn de oorkonders met het schependomsambtszegel. Afschrift op papier, inv. nr. 43, proces 1619: Burgemeesters en kerkmeesters van Wessem versus Anthonis van den Steen.

Schepenbank Wessem.

3513. 1541.

Otto van Mekeren verklaart, dat Christoffel Schenk (van Nydeggen) en Anna van Vlodrop (Flodorf), echtelieden, de hem verkochte erfrente van 12 Philipsguldens uit land te Puyflick weer mogen lossen.

Schloss Haag nr. 3778.

3514. 1541.

Registratie der Heinsbergse lenen, waarvan de bezitters te Düsseldorf denombrement moeten komen geven:

1. hof Marienberg in ambt Geilenkirchen, 90 morgen akkerland, 6 à 8 morgen weiland, 9 morgen bos; van de 90 morgen zijn 15 leenroerig aan het huis Rimburch. Te dienen met paard en harnas; Bezitter Johan van Zweenbruggen;
2. 20 morgen akkerland bij Heinsberg: Willem van Strijthagen in erfpacht van Johan van Zurs, voogd; Willem betaalt hem 16 goudguldens 's jaars;
3. 15½ morgen akker in kerspel Karken: Werner van Nyvenheim wonende te Geleen;
4. Weverhoff in kerspel Brackel: Goswijn van Grytteren; geeft Heinsberg daarvoor 6 malder haver 's jaars. Te dienen met paard en harnas;
5. Huis Harff met gerechtigheid: Willem van Gerzen als momber Godard van Harff;
6. hof Heymenhoven bij Geilenkirchen: Werner van Nyvenheim vanwege zijn vrouw Lieffmut van Strijthagen;
7. hof te Steprode in kerspel Stockum: Johan van Mirbach zu Tichelen, 40 morgen en 80 morgen bos en weiland;
8. Huis Geilenkirchen c.a: Claïs van Harff.
9. 52 morgen akkerland te Brachelen: Heinrich van Han; moet paard houden;

10. hof im Kunckell in ambt Heinsberg: Clas van Wiese ten behoeve van zijn stiefkinderen; moet paard en harnas houden;
11. hof te Waldenrode in erfpacht voor 13 paar koren 's jaars: Godart Schommarz c.s.; moet paard en harnas houden;
12. Huis Kempen en toebehoor: Johan van Drynborn;
13. de Lieck met alle toebehoor: Godart van Lick;
14. 7 paar koren in de Asterdonck: Heinrich van Mirbach zu Em-mendorf;
15. hof te Gierrode in het land Wassenberg: Palich van Campis (= Camphusen) burger te Roermond, groot c. 40 bunder; moet paard en harnas houden;
16. hof inghen Roelandt: Johan Huyckelhoven, burger te Roermond, groot tussen 40 à 50 bunder; paard en harnas te houden;
17. Huis van dem Hoerich met toebehoor: Joachim van Randenrod Johanszoon, de hof aan de burchtring van Heinsberg, zijnde huis, hof en heerlijkheid Hoerich;
18. de Gansweyde: Bertram van Wevorden genaamd Droiff;
19. tiend, deels bij Orsoy, deels in land van Meurs: Conrad Herresbach; houdt paard en harnas;
20. Huis en heerlijkheid Dalenbroek: Willem van Vlodrop, heer te Dalenbroek en Leut, ontving het van stadhouder Mulstroe. Hij toont de koopbrief van Dalenbroek; de pretenties van Gelre zijn gestild;
21. tiend te Euskirchen, c. 20 paar: Ott van Aer;
22. Holtschomechersgoed in Heinsberger broek en 21 morgen land: Frans van Vercken, burger te Roermond, is leenman; hij heeft het in erfpacht gegeven aan de Holtschomechers tegen 17 malder haver, 10 malder spelt, 7 malder rogge, 1 varken, 1 hamel, 8 ganzen, 4 kapoenen, 3 kwart boter;
23. hof te Berg te Utrode gelegen: Gerhart van Palant zu Flammersheym de halve hof;
24. Hulhover goed dicht bij Heinsberg: Gijsbert van Hulhoven;
25. hof op der Wewen, c. 80 morgen: Thomas van Kellerberg;
26. hof te Luymbeck: Franz van Hanxeler, drost te Millen;
27. Muggengoed te Utrode: de kinderen Heinen Blaffers;
28. hof te Vrelenberg met enige laten: Johan van Lerod;
29. hof Tripsrode alias Eyserhoff of Leroizhoff: Johan van Lerod.

Annalen des Historischen Vereins des Niederrhein, Heft 45 (1886)
p 161-167.

3515. 1541.

Huis Eyll te Weeze is leengoed van slot Wissen met afhankelijk lijfgewinsgoed.

Belonje p 25-26.

3516. 1541.

Willem heer van Kessel overlijdt kinderloos; het Huis te Kessel en daarbij behorende leengoederen gaan over op zijn achterneef Caspar van Merwyck.

Publications XVI p 112-113.

3517. 1542 maart 23.

Heinrich Loiffstat en Johan Vonn Bruck gnant Duuz, schepenen van het hooggerecht te Colne, oorkonden, dat Alheit, weduwe van wijlen Johann kei Vonn Dinnslagen en Conraidth haar zoon enerzijds en Frederick Roig, scholtis, Johann van Heitteschenn, burgemeester, en Dederich Ververs, schepenen van Weert, Derich "ann die parte Johans soen" als gemachtigde van "der vonn buitenn unnd bynnenn Wessem", Johannes vonn Uphaevenn en Leinaerth Melner voor Geinstingen, Jonatas, schepenen van Neir en Johan Piel als gevolmachtigden van Neir, Hennrich van de Wyn als gevolmachtigde van Heithuisenn en Roiggenn anderzijds, een twist over het betalen en aflossen van renten hebben bijgelegd, waarbij o.a. Weert 100 goudgulden en Horn, Heithusenn, Roikell en buitenn Wissem te samen ook 100 goudgulden betalen aan genoemde Alheit en Conraidth onder voorwaarden, dat Aleyt geen overeenkomst zal treffen met Jan van Lom.

de Win, regest nr. 126.

3517A. 1542 april 12.

gunsdach nae den heilligen paeschdach

Jasper van Merwijck, Lyesbet van Boicholt en Henryck van Baer-ryck, hebben het veer en de windmolen te Kessel gekocht. Jasper zal de eigendomsbewijzen bewaren.

Keverberg; Aldenghoor 245.

3518. 1542 april 14.

Voor notaris getuigen de gerechtsbode van Venray en verder oude re mannen van Venray, dat de hoge heerlijkheid van Oostrum, te weten klokslag, ge- en verbod, dienst, waken, breuken, schat, hoogbreuk enz. aan de hertog van Gelre behoren, evenals de hoge heerlijkheid van Venray (Ray).

De heren van Geisteren hadden er de lage heerlijkheid tot 5 marken (boete) en verder niets.

PSHAL XXXIV p 143-145.

3519. 1542 mei 16.

Willem graaf van Neuenahr en Meurs beleent Goddert Haess, heer te Hüls, met de hof Haag (op dem Hage) aan de Venbrügge en andere hoven in de voogdij Geldern.

Schloss Haag nr. 2252.

3519A. 1542 mei 22.

Jan van Wytenhorst, heer ter Horst, Alard van Ghair en Thijs van Eyll, namens Jasper van Merwijck en Johanna van Merwijck, weduwe van Arnt van Boicholt, en Jacob van der Gaet, Jan Schoerman en Jan van Daell namens Krystoffel van Kessel en Heesken en Elysabeth, zusters in het konvent te Oostrum, bastaard- verwanten van Willem van Kessel, en als overman Dederik van der Lyppe genaamd Hoen, heer te Grubbenvorst en Afferden, doen uit-

spraak in geschil over de overdracht van thijns, pacht, gewin en gewerf te Blerick, die Willem van Kessel in leen zou opdragen, doch door Jasper en Johanna van Merwijck niet werden verheven en getransporteerd. Jasper en Johanna zullen 120 gouden gelderse ridders betalen aan Krystoffel en de nonnen. Keverberg; Aldenghoor 246.

3520. 1542 juni - augustus.

Een Frans leger onder de hertog van Orléans valt in Luxemburg en verovert het gehele gewest uitgezonderd Thionville. Terzeldertijd stroopt Maarten van Rossum in het noorden van Brabant; later trekt hij versterkt met Franse ruiters onder de hertog van Longueville bij Ravenstein de Maas over en plundert en brandschat in de Meyerij o.a. St. Oedenrode, Oirschot, Hilvarenbeek en Boxtel, trekt langs Breda en Hoogstraten op Antwerpen af en verslaat René van Châlons op de Brasschaetse heide. Op 27 juli trekt hij van Antwerpen weg en verschijnt op 2 augustus voor Leuven, kan echter die stad niet nemen en trekt via Namen en Chiny naar Luxemburg.

G.D. Franquinet; De Geldersche Successie-oorlog 1538-1543, zonder uitgever en jaar, p 12-14.

3520A. 1543 juli 12.
st margrieteavond

Frammich van Holthausen beleent Goert Ronde, zoon van Joist Ronde en Merryke Roffart, met de laten binnen het kerspel Wankum op de Nette.

Schaesberg; Krickenbeck nr. 102.

3521. 1542 september 3.

Vergelijk over erfenis tussen Reinhard van Vlatten en Rabold van Plettenberg ter ener en Willem van Vlodorp ter andere zijde (inzake de erfenis van Hendrik van der Donck).

Schloss Haag nr. 4957.

3522. 1542 oktober 3 - 22.

Keizerlijk-Brabantse troepen trekken te Maaseik over de Maas Gelre en Gulik binnen. Düren geeft zich over op 8 oktober en betaalt 71.000 Karolusguldens brandschatting; op 12 oktober geven Susteren en Jülich zich over, op 16e Heinsberg en op 22 oktober Sittard na 4 dagen beleg.

Publications VI p 447; G.D. Franquinet; De Geldersche Successie-oorlog 1538-1543, zonder uitgever en jaar, p 17-18; Wachtendonk p 123.

3523. 1542 oktober 16.

De stad Heinsberg geeft zich over aan de keizerlijke troepen. Publications VI p 409; Selfkantkreis 1955 p 50.

3524. 1542 oktober 18.

Keizerlijk-Brabantse troepen nemen Sittard in; na omvèr halen van vestingwerken trekken ze op 31 oktober naar Maastricht.

Publications VI p 410.

3525. 1542 oktober 21 - 24.

Konferentie te Maastricht inzake het geschil tussen de keizer en de hertog van Kleef-Gulik.

Wapenstilstand overeengekomen van 1 november 1542 tot 1 februari 1543.

Brabants-Keizerlijke troepen zullen Gulik ruimen; evenwel blijft Heinsberg ten onrechte bezet en wordt later belegerd.

G.D. Franquinet; De Geldersche Successie-oorlog 1538-1543, zonder uitgever en jaar, p 18-20.

3526. 1542 (oktober).

Brabantsè troepen verwoesten het Norbertinessen-klooster of Mariastift bij Heinsberg; het klooster werd in de stad nieuw gebouwd en de herbouw begon in 1546. Hertog Willem V van Gulik keurde verplaatsing goed in 1550 en bevestigde de privilegiën: vrijdom van lasten, vrijstelling van wacht op de muur en recht op eigen veedrift. De kerk werd in 1554 gewijd.

Op de plaats van het oude klooster werd de Klosterhof gebouwd, die in 1802 groot was 110 morgen 1 3/4 viertel (nagenoeg de twee mansii bij de oprichting rond 1140).

Meurer p 84-85.

3527. 1542 november 21.

René van Châlons, prins van Oranje, met Brabantsè troepen bij Aldenhoven verslagen door de Gulikers bij een poging het garnizoen van Düren te approvianderen.

De Brabanders in Düren geven zich op 28 december over.

G.D. Franquinet; De Geldersche Successie-oorlog 1538-1543, zonder uitgever en jaar, p 20-21.

3528. eind 1542 - 1543.

Brabants garnizoen te Heinsberg onder Sassignies, belegerd door die van Gulik. Philips van Croy, hertog van Aarschot, breekt het beleg tijdelijk en approviandeert Heinsberg op 21 maart. Op 24 maart 1543 wordt Aarschot nabij Sittard verslagen (slag in de Kempenkoel).

G.D. Franquinet; De Geldersche Successie-oorlog 1538-1543, zonder uitgever en jaar, p 26-36;
Selfkantkreis 1955 p 51.

3529. 1542 - 1561.

Diederik van Westrum op Langendonk, drost van Kriekenbeck, overleden in of vóór 1562, wiens zoon Diederik een belangrijke poli-

tieke rol speelt in het Gelders Overkwartier als onderhandelaar namens de Staten en als legeraanvoerder. Zijn kasteel Langendonk werd in 1580 door Staatse en Spaanse troepen overvallen.

Janssen; Grefrath p 70-71.

3529A. 1543 februari 19.

Burgemeesteren, schepenen en raad van Venlo delen Jasper van Merwijck mee, dat de raden en bevelhebbers (van de hertog van Gelre) aanbevolen hebben proviand naar het (Gelders) leger te zenden; zij ervaren, dat Jasper per vat bier een "lups" tol (te Kessel) heft en verzoeken voor dit geval geen tol te heffen.

Keverberg; Aldenghoor 247.

3530. 1543 maart 24.

Slag aan de Kempekoel bij Sittard tussen troepen van Willem hertog van Gelre, Gulik, Kleef enz. en die van Karel V. Karel V 's troepen worden verslagen.

Uitvoering: Publications XXVI p 441-452.

3531. 1543 maart 26 - april 4.

Een heraut van de hertog van Gulik verschijnt voor de muren van Heinsberg en verlangt overgave van het Brabants garnizoen, maar wordt afgewezen.

Het garnizoen had juist 2 vendels versterking ingenomen, die uit Susteren waren teruggetrokken.

Op 4 april approviandeert de graaf van Hoogstraten Heinsberg.

Selfkantkreis 1955 p 52.

3532. 1543 april 17.

Voor Johan van Waes, stadhouder, en de Hornse leenmannen Arendt van Vaes en Johan Scroeders verheft Johan van Erp genaamd Waremborg als een bundig leen het Huis te Waremborg met de hof tgen Walde, waaruit wijlen diens vader Goessen gestorven is.

Kempfen; Krefeld 1963 p 177 noot 6.

3533. 1543 mei 4 (Roermond).

Willem, hertog van Gulik, Gelre enz., beveelt zijn onderdanen in het ambt Kessel op 7 mei aan, zijn raden en dienaren te Blerick de som te betalen, die zij hem beloofd hebben wegens de onzijdigheid van het ambt Kessel jegens het land van Kuik.

Limburgs Jaarboek XVIII p 71.

3534. 1543 mei 8 en later.

Gelderse troepen onder Maarten van Rossen belegeren de stad Heinsberg gedurende 7 weken tevergeefs. De bezetting verjaagt

alle niet weerbaren uit de stad op 15 mei. Op 21 mei verzoekt de graaf van Hoogstraten het beleg te breken, maar wordt afgeslagen. Op 24 mei haalt van Rossem reservetroepen uit Roermond met stormladders; op 29 mei is grote brand in Heinsberg. De prins van Oranje vertrekt op 19 juni met 4.000 ruiters en 40 vendels voetvolk vanuit Heerlen ter ontzet; op 20 juni wordt Heinsberg weer bevoorraad en het beleg opgebroken.

Publications VI p 411; Selfkantkreis 1955 p 52.

3534A. 1543 juni 24.

sint johansavond nativitatis

^{van Wyndem}
Arent, heer te Blitterswijk, beleent Willem van Eyll met de hof op den Berg te Blitterswijk en met de molen te Wanssum.

Geistern p 11.

3534B. 1543 juli 12.

Deling der nalatenschap van Adriana van Eyll, gehuwd met Gaert van Boickholt, weduwe van Adriaen van Boedberch, door Gaert van Boickholt en haar zoons Cornelis, erfmaarschalk, en Elbert van Boedberch, kinderen uit eersten bedde.

Medezegelaars: Johan van Boedberch, burgemeester van Nijmegen, Alart van Goer, Gaert van Boickolt Arndtsoen, Johan Weryck, Jacob Goltstein en Deryck van Baerl.

Scheres nr. 1273.

3535. 1543 augustus 5.

Scheiding en deling der goederen van Henrick van der Donck, heer van Obbicht, gehuwd met Johanna de Roover, door hun dochters:

- Anna Margaretha, gehuwd met Willem van Vlodorp, krijgt Obbicht;
- Johanna, gehuwd met Reiner van Vlaten;
- Maria ¹, gehuwd met Rabot van Plettenberg. Vlaten en Plettenberg ontvingen de Huizen Sevenum (Donck) en (Maas-)Bree.

Maasgouw 1918 p 34; Publications XXVI p 97 (met jaartal 1544)

1) Maria huwt ²⁰ Herman van Winckelhausen en ³⁰ Sibert van Bernsau.

3536. 1543 augustus 28 - september 3.

Keizer Karel V in opmars in Gelre en Gulik; op 28 augustus is hij te Jülich, op 29 augustus te Erkelenz en Orsbeck. Daar verschijnt de magistraat van Roermond en na onderhandeling geeft Roermond zich over. Op 1 september te 6 uur 's morgens neemt de prins van Oranje bezit van Roermond met 2.000 voetknechten en 100 ruiters. Om 9 uur komt de keizer met de hertogen van Saksen, Brunswijk, Camerin, prins van Oranje enz. en ontvangt op de markt de eed van trouw van de verzamelde bevolking. Hij vertrekt daarna naar zijn kamp. Op 3 september bezoekt hij

zijn zuster ^{Maria} ~~Margaretha~~ op het kasteel Horn.
Maasgouw 1881 p 530.

3537. 1543 augustus - september.

Relaas van de veldtocht van Karel V tegen Willem, hertog van Gelre, Gulik, Kleef en Berg; de verovering van de stad Düren. De stad Erkelenz geeft zich over, enz.

Annalen des Historischen Vereins des Niederrhein V p 57-61.
G.D. Franquinet; De Geldersche Successie-oorlog 1538-1543, zonder uitgever en jaar, p 46-52.

3537A. 1543 oktober 31.

Deling der nalatenschap tussen Cornelis van Boedberch, erfmaarschalk, en Elbert van Boedberch, gebroeders.
Medezegelaars: Gaert van Bockholt, Johan van Boedberch ter Duckenberch, Reyner Rasfelt tho Luytkenhove en Wilhem Scheiffart.
Scheres nr. 1274.

3538. 1543 november 6.

^{van mirlar}
Diederic, heer te Milendonk, Drachenfels en Meiderich, drost te Montfort, oorkondt, dat de heerlijkheid Opey vererfd is op de kinderen van Johan van Mirlar, ridder, heer te Milendonk, en van Coene van Birgel, echtelieden, dochter van Engelbrecht Nydt van Birgel, erfmaarschalk van het hertogdom Gulik; verder vererfd op Belie Steck, vrouw te Milendonk, en vandaar op haar bastaardzuster Johanne van Birgelen, gehuwd met Johan Hurdt van Schöneck.

Milendonk p 45.

3539. 1543 november 24.

Overlijdt Elbert van Pallant, gehuwd met Elisabeth van der Horst: van hun 5 kinderen erft zoon Johan Horst, Issum en Hamb.
Johan is in 1530 gehuwd met Elisabeth van Rechteren, erfgename van Vorst en Keppel.
Johan sterft 1562, zijn vrouw 1571; hun zoon Johan van Pallant erft Issum.

Geldrischer Heimatkalender 1969 p 22.

3540. 1543 november 29.

De magistraat van Venlo verzoekt de prins van Oranje, stadhouder (van Gelre en Zutphen), om bijstand tegen de knechten, die de stad niet willen verlaten vóór zij hun soldij ontvangen en de waarden tevens voldaan zijn.

Venlo inv. nr. 2428.

3540A. 1543 - 1544.

Over onregelmatigheden bij de successie van de goederen van Willem van Kessel op Jasper van Merwijck, met name "bepraten" van

Willem om molen en veer te Kessel in handen te brengen van Willem en Griet, bastaarden van Kessel, en het met Willems zegel vervaardigen van valse akten.

Keverberg; Aldenghoor 248-251.

3541. 1543 - 1577.

Lodewijk van Olmissen genaamd Mühlstroe Johanszoon, heer van Hüchelhoven, huwt op 3 december 1543 Barbara van Cortenbach; hij sterft 1560 en zijn oudste zoon Johan huwt in 1562 met Maria van Beeck. Johan sterft in 1577.

Erkelenzer Lande 1954 p 27.

3541A. 1544 maart 13.

Jasper van Merwijck schrijft de stadhouder van Gelre en Zutphen over de weigering van inwoners van Nijmegen om te Kessel tol te betalen.

Keverberg; Aldenghoor 257.

3541B. 1544 april 17.

Jasper van Merwijck sluit een overeenkomst met Johan Meroyen wegens aan Jasper te betalen tol te Kessel van het marktschip van Roermond gedurende 8 jaren. Johan zal 's jaars betalen 7 riddersguldens en 2 zakken goed zout en aan Jaspars vrouw en zoon verdere goederen in natura.

Keverberg; Aldenghoor 252.

3542. 1544 mei 9.

Het domkapittel van Luik besluit Gerard van Merode, heer van Vrankenburg, naar de prins van Oranje te zenden met het verzoek om zijn troepen uit de dorpen Neeritter, Heel en aangrenzende plaatsen weg te halen en het landvolk niet meer te kwelen.

Publications IV p 240.

3543. 1544 mei 19 - 21.

Anna van Egmond, gravin te Horn, en haar zoon Philips van Montmorency, graaf te Horn, verkopen aan Derick van Wylich en Rabe Tengnagel, echtelieden, een jaarrente van 460 goudguldens uit hun Monnickenland en wijzen hun rentmeester te Worckum aan als betaler. Losbaar met 8.000 rijnse goudguldens en het goed is reeds belast met 260 goudguldens 's jaars aan Ott Schenck. De opbrengst dient ter lossing van domeinen in Vlaanderen.

Diersfordt p 237.

3544. 1544 augustus 22.

De magistraat van Venlo verleent verlof aan drie Joden om met hun gezin gedurende 10 jaren in de stad te wonen, te kopen en

verkopen, gelden tegen woeker van 2 lupsen per week voor een goudgulden of daalder te lenen op of zonder panden tenminste niet méér dan de Joden in Nijmegen en Roermond rekenen, op voorwaarde jaarlijks 50 daalders rekognitie aan de stad te betalen en 100 daalders na verloop van de eerste 5 jaren.

Venlo inv. nr. 117; Maasgouw 1938 p 30-31.

3544A. 1544 oktober 18.

op sente lucasdach des heyiligen evangelisten

Nadere deling der nalatenschap tussen Johan van Lom en Eva van Baerle . . , echtelieden, en Emond van Baerle.

Zegelaars: Wilhelm van Hushaven en Arnt van Dursdaile, schepenen van Roermond.

Scheres nr. 684.

N.B.: Zie ook 1535 mei 11 (regist nr. 3434A).

3545. 1544.

Dederich van der Lippe genaamd Hoen, heer te Grubbenvorst, Afferden en Blijenbeek, en Aelheit Schenk van Nydeggen, echtelieden, stichten in de kerk te Afferden een zondags gebed, uit te spreken door de pastoor, en schenken de kerk daartoe $6\frac{1}{4}$ morgen lijfgewinsgoed.

Schenk p 14-16.

3546. 1544 - 1576.

Goessen van Erp genaamd Warrenberg, gehuwd met de dochter van Goert Vinck en Cornelia van Spede van Langeveld, heeft de volgende kinderen:

- Cornelia, gehuwd met jonker van Dript, begraven te Capellen in 1554;
- Catharina, sub-priorisse te Dalheim, overleden in 1570;
- Elisabeth (Isabeau) in 1555 gehuwd met jonker Rutger Pollaert, zoon uit het huwelijk Pollaert x Bemmelt (na gepleegde doodslag in 1548 door Rutger en anderen op de persoon van Eva Gielen te Thorn is hem genade voor recht verleend op amende van 200 gouden kronen door Anna van Egmond, gravin van Horn, en de abdis van Thorn). Zie regist nr. 3580.
Als weduwe . . koopt zij het goed Warrenberg op 16 september 1576 afkomstig van haar neef Willem van Erp Godartzoon genaamd Warrenberg;
- Gaert, overleden vóór 3 juli 1544;
- Johan, woont op Langefeld en Duerfoert, was drost van Kriekenbeck en Erkelenz.

Kempen - Krefeld 1963 p 172-173.

3547. 1544 - 1588.

Frans van Holtmolen Janszoon, beleend met Tegelen en Holtmolen ten geldersen rechte 1544 en 1556; koopt Wambach bij Tegelen in 1555 van Anna van Waldass (Waldois)-van der Smytten, die als

zuster genaast had de verkoop door Margriet Benedict-van der Smytten in 1554 aan Adolf van Waldass. Eerder was Wambach in 1536 verheven door Adolf van Bairle genaamd Waldass namens de onmondige Michaël van der Smitten, zoon van Jan van der Smitten gehuwd met van Bairle genaamd Waldass in 1513, zoon van Michaël van der Smitten beleend met Wambach in 1485. Hij is ambtman van Brüggen, scheidsman van Anna van Husen bij het delen met haar kinderen. Huwelijksvriend als oom van Anna Spee, dochter van Anna van Husen, huwend met Goswijn van der Horst tot Rodenholt 1571. Huwelijksvriend van Elberta Spee en Floris Spaen, 1576. Kinderloos overleden 1588. Was gehuwd: 1° Margriet van Boedberg, dochter van Cornelis tot de Haegh en Agnes Huyn van Amstenrade; 2° Reinira Quadt van Wickrath, dochter van Jan en Anna van Gelre, kinderloos dood 1567; 3° Johanna van Harff.

Maasgouw 1951 p 40.

3548. 1545 januari 16 - oktober 9.

Het Hof van Gelre vraagt de stad Roermond of er Joden in de stad wonen en zo ja of de stad daarvoor verlof heeft; zo nee dan dienen ze terstond te vertrekken.

Het Hof vraagt naar hun namen en op 28 maart verklaart de stad, dat het oude mensen zijn, wonende in twee huizen: een is genaamd Abraham Cleberg en de andere Moyses van den Bruell.

Maasgouw 1937 p 67.

3549. 1544 januari 19.

Erfdeling tussen Elisabeth van der Horst, dochter van Willem, erfmaarschalk van Kleef, en Belia van der Loe, weduwe van Elbert van Pallandt en haar zonen Johan en Werner:

Elisabeth krijgt levenslang Huis Issum, heerlijkheid Hamb en de renten van Sonsbeck; de zoons Huis ter Horst.

(Elisabeth overlijdt eind 1554: de erfgenamen: Johan van Pallant, heer te Keppel, Werner van Palant, zoons; Anna van Pallant, dochter, gehuwd met Rutger van der Horst.

Geldrischer Heimatkalender 1963 p 192.

3550. 1545 januari 26.

Karel V, keizer, hertog van Gelre, beveelt Anna van Vlodorp, vrouwe te Hillenrade, tot betaling van de aan (Willem) hertog van Kleef toegestane bede.

Schloss Haag nr. 4433.

3551. 1545 maart 12.

up donredach na den sonnendach oculi

Burgemeesteren, schepenen en raad der stad Arnhem oorkonden, dat Henrick die Graeff, erfvoogd te Erkelenz, en meester Arnt van den Gruithuiss, getuigd hebben eertijds op bevel van her-

tog Karel van Gelre in het Overkwartier een grens bepaald te hebben tussen die van Elmpt en die van Swalmen en Asselt, waar- bij vijf drosten aanwezig waren, aangezien die van Elmpt niet wilden toelaten, dat die van Swalmen en Asselt heide maaiden beneden het bos en turfden, welk recht alsdan aan die van Swalmen en Asselt is teruggegeven en bevestigd.

GAR Handschriften 87 p 54.

3552. 1545 maart 28.

Verhoor van de gemeente der Wederdopers te Kempen.

Kempen; Krefeld 1973 p 195-198.

3552A. 1545 mei 22.

Jasper van Merwijck, leenheer, en ontboden (=van andere leenheer) leenmannen, met name Steeffen Spee opgen Puttynck en Sebastiaan van Rynckefoert toe Helden, belenen Krystoffel Scheel ten behoeve van Ot Schenck, minderjarige neef, met de hof te Kesseleijck, uitgezonderd het deel van de abdis van Munsterbilzen, gelegen in het kerspel Kessel.

Keverberg; Aldenghoor 255.

3552B. 1545 juni 8.

op synt medardusavent

Dyderick van Melenburch, richter, Ruth Cobens, Johan aen dye Poert, Renner Hunssels en Dyderick Vynckenboes, schepenen der dingbank Wessem, verklaren, dat Johan Knopz van Weerdt alias Swart en diens echtgenote Jehenna aan Dyderick Coux, burger van Roermond, en diens echtgenote Elysabet drie malder erfpacht verkopen ten laste van goed genoemd in de getransfigeerde brief. Zegelaars zijn de oorkonders met het schependomsambtszegel. Origineel op perkament, het zegel is zwaar beschadigd, transfix met akte dd. 8 april 1482, inv. nr. 511.

Schepensbank Wessem.

3553. 1545 juli 17.

Erfdeling na dood van Willem van Vlodrop, heer te Dalenbroek enz.; de 3 dochters hebben bij hun huwelijk reeds ieder 4.000 guldens gekregen:

de oudste zoon Willem erft:

- Huis Dalenbroek c.a. met de hof, de hof zu Vorth in het land van Wassenberg, de hof zu den Heyden in het dorp Vlodrop, de Gitstoppermolen, Maasniel met Asenray en $\frac{1}{4}$ van Leeuwen, Herten, Merum en Ool, de tol te Kessel, "Assé, Rurmond, und Ooll, Leeuwen und Heppenrath", $\frac{1}{3}$ deel van Elmpt, 10 malder rogge uit de molen te Panners, het huis binnen de stad Roermond (alles vermogensbestanddeel Dalenbroek);
- Huis en heerlijkheid Odenkirchen c.a. met de cijns te Bracht in het ambt Brüggen (vermogensbestanddeel Odenkirchen);
- dorp en heerlijkheid Grevenbicht c.a. cijns en landen te Papenhoven, Wolfrath enz. in kerspel Holtum in het ambt Born

(vermogensbestanddeel Grevenbicht);

- 57 $\frac{1}{2}$ goudguldens 's jaars ten laste van de hertog van Gulik, gaande uit Heinsberg.

Balthasar krijgt:

- Huis en heerlijkheid Leuth en Meeswijk enz. enz.

Medezegelaars: Dietrich heer te Milendonk, Drachenfels, Meyrick, Ghoor, Vronenbroek, Schonau en ^{van Milaen} Eulandt, drost van Montfort, Adriaan van den Bylandt heer te Well en Bergen en Johan Quad heer te Wickerade, resp. oom en zwagers.

Publications XXVI p 95, 153-158.

3554. 1545 juli 22.

Richters en schepenen der banken en heerlijkheden van Neeritter, Thorn en Kessenich, genaamd Die drie Eygen, oorkonden, dat een geschil tussen de naburen van Stramproy en Johan Simons en zijn zoon Simon, molenaars, inzake stremming van een watergang is beslecht.

Habets; Thorn p 518.

3554A. 1545 september 8.

Henryk Dutsen en Wilhem, echtelieden, verkopen voor schepenen van Beesel een jaarrente van 6 gelderse goudguldens na ontvangst van 100 aan Ursula gravin van Eberstein, gaande uit 5 morgen land in de Hoeven (te Beesel).

Meer d'Osen 9.

3554B. 1545 november 4.

Scheiding en deling tussen Johan van Erp genaamd Warrenbergh, Cornelia van Erp gen. Warrenbergh, gehuwd met Derick van Dript en Elisabeth van Erp genaamd Warrenbergh, gehuwd met Rutger Pollart van de nalatenschap van hun ouders Gossen van Erpp genant Warrenbergh en Johanna Vinck:

- Johan: huis en goed Langevelt met het Hertzguet, vanouds Hollands leen, de Berchoeff in het land van Kempen, de tiend op Voirst in het land van Wachtendonk, de tiend te Wankum, 8 malder rogge 's jaars te Greiffrey, 5 malder rogge ten laste van zijn zwager Rutger Pollart.
Het Huis te Warrenbergh, 8 rijnsguldens 's jaars ten laste van Rutger Pollart na dode Cathrijne van Erpp, kloosternon te Dailhem;
- Cornelia: de tiend te Venlo, de huizen aldaar, land bij de stad Venlo, 9 malder rogge uit de Roffertsmolen, tijns en laten te Blerick, goed te Echtenray, goed te Hinsbeck met $\frac{1}{4}$ der tiend aldaar;
- Elisabeth: het goed Warrenbergh in het land van Horn zonder het Huis en de brug, en het goed te Wegberg.

Keverberg XC.

3555. 1545 november 25.
sint catrynendach

De ridderschap van Horn protesteert bij Anna van Egmond, gravin van Horn, tegen een door haar uitgevaardigd verbod om met geweer en jachthoorn te jagen op wild, dat in de wind loopt en om op gevogelte te schieten. De adel in het graafschap Loon, waar Horn een leen van is, is zulks wel toegestaan. Het verbod is strijdig met hun oude vrijheden en gebruiken. Zij stellen, dat op woensdag voor Allerheiligen (28 oktober 1545) door de ridderschap op het Huis te Horn in de bede is toegestemd, waarbij de gravin behoud van oude herkomen, vrijheden en gebruiken bevestigd heeft.

Slanghen p 155.

3556. 1545.

Deling tussen de kinderen van Godert (Goessen) van Erp van Werreberg en Johanna Vinck.

Aanwezig: Johan van Wittenhorst, heer te Horst, drost van Kessel, Johan van Eupen, hofmeester, Diederik van Westrum, drost van Kriekenbeck, Herman van Boonenbergh genaamd van Honsteyn, Johan van Bocholt en Johan van Lom.

- Johan van Erp, de oudste zoon, krijgt Huis Werreberg, de hof te Berck met laatbank en tiend en het recht om 31 varkens te eikelen op het Elmpterbos.

Publications XVI p 26. Zie ook regest nr. 3554B.

3556A. 1546 januari 9.

De aartsbissschop van Keulen verpandt slot, land en ambt Kempen aan Johan van Wachtendonk voor 8.030 goudguldens.

Schaesberg; Tannheim nr. 624.

3557. 1546 januari 22.

Huwelijk tussen Filips van Montmorency, toekomstig graaf van Horn, en Walburga van Neuenahr, dochter van Willem van Neuenahr en Anna van Wied (Anna was enige erfgenaam van Willem van Wied en Margareta van Meurs, aan wie Vincent graaf van Meurs in 1492 het graafschap Horn had overgedragen).

Indien het huwelijk kinderloos blijft, valt Horn aan de familie Neuenahr.

Slanghen p 151 en 154.

3558. 1546 januari.

Heynen van Meyll en Jacob Jantssen opgen Boitkens dragen huis en tuin van 2 bunders naast Maalbroek over aan Claes op Maell en diens vrouw Lysbetta.

Oorkonders: richter en schepen^{en} te Maasniel.

RAL Aanwinsten 1927 p 41 (873).

3558A. 1546 maart 19.

Johan van Cruchten en Rycka, echtelieden, en burgers van Roermond, kopen 5 morgen c.a. akkerland te Beesel van Henrick van den Kamp, zoon van Thysken Buytzken.

Meer d'Osen 10.

3559. 1546 juni 8.

Schepenen van Grubbenvorst oorkonden, met de gerechtsbode op bevel van Dederich van der Lippe genaamd Hoen alle huizen in de heerlijkheid te hebben bezocht en gevraagd, of de heren van Baersdonk, Wylick of Merwick, ooit als heer (van Grubbenvorst) zijn gehuldigd; alle gevraagden hebben het ontkend.

Schloss Haag nr. 1983.

3559A. 1546 juni 24.

op sent johansdach

Wylm en Aert van Wachtendunck, gebroeders, en hun vrouwen Janna van der Laeck en Janna van Bruchusen verklaren, aan Thys Francken c.s. een jaarrente van $2\frac{1}{2}$ goudgulden te verkopen, gaande uit hun Holthusenhof te Grefrath.

Scheres nr. 2081.

3560. 1546 juli 6.

Huwelijksverdrag tussen Henrich van Wyenhorst, zoon van Johan en Mechtild van Eyll en Wenera van Boedberg, dochter van Cornelius en Agnes Huyn van Amstenrade.

Schloss Haag nr. 5291.

3560A. 1546 augustus 10.

Johan Groetmans, richter, Johan Joesten, Rutger Coemans, Johan aen dye Port en Johan Moeffarts, schepenen der stad Wessem, verklaren, dat de gemene onderzaten van Buiten Wessem van Oerlo en Kelpen hun schuld aan Mascereel en Rombout Vleyshouwer afgelegd hebben, doordat Reyner Hunssels zijn vorderingen daarvoor in de plaats gesteld heeft.

Zegelaars zijn de oorkonders met het schepenambtszegel.

Afschrift op papier, inv. nr. 42, proces 1616, Armenmeesters van Grathem versus Reyner Hunssels alias Vosbergen.

Schepenbank Wessem.

3561. 1546 september 8.

Willem graaf van Neuenahr en Meurs beleent Adriaan van Boedberg, erfmaarschalk van Gelre, met de hof zer Schmytten te Sevenum, leenroerig aan de heerlijkheid Horn.

Schloss Haag nr. 3970.

3562. 1546 november 11.

De magistraat van Venlo verklaart, dat Johan van Lom van Roermond een erfrente ten laste van de stad Venlo, groot 5 philips-guldens 's jaars, heeft overgenomen van Jan Verwer te Weert, erfgenaam van Mathijs Colen, priester van Weert.

Venlo inv. nr. 738.

3563. 1546.

Sybert van Eyll beleent Otto Schenck van Nydeggen, zoon van wijlen Henrick, heer te Walbeck, drost te Wachtendonk, met 17 paar koren uit de hof te Kesseleik.

Getuigen als leenmannen: Dederick van (der) Lippe genaamd Hoen, heer te Grubbenvorst, Afferden en Blijenbeek, en Alart van Ghoir.

Publications XXXIII p 440.

3564. 1547 april 7 - 1569 april 20.

Maatregelen in Gelre en Zutphen genomen tegen Wederdopers en ketters.

G. van Hasselt; Geldersch Maandwerk; Tweede deel, p 102-151.

3565. 1547 mei 2.

Uitvoerig bericht over een grote stadsbrand in Geldern, die aangestoken was.

Nettesheim; Geldern, 2e druk, bijlage 13; Maasgouw 1879 p 136.

3566. 1547 mei 7.

Philips van Montmorency, graaf van Horn, beleent voor leenmannen Leonart van Lair, stadhouder, en Johan van Baixen en Reyner van Nuynhem, Dederich heer tot den Boetzeler, erfschenker van Kleef, met vier pondige lenen, waarvan wijlen Dederich heer tot den Boetzeler leenman was: Huis en hof te Overhaelen genaamd Aldenghoir, de hof te Nunhem genaamd ter Beeten, de hof te Neer genaamd Haenschem en de hof te Horn genaamd Ruttichoven.

Keverberg; Aldenghoor 259; Slanghen p 156; Publications XVI p 37 e.v.; Delahaye p 37 met jaartal 1548.

3567. 1547 voorjaar.

De Luikse inquisiteurs Thierry Hezius en Charles de Nicquet en Franciscus Gouters, prior van de Dominikanen te Maastricht, komen te Weert om Hendrik van Wessem, pastoor van Weert, op rechtzinnigheid te onderzoeken.

De pastoor wordt op de diocesane synode van Luik in november 1548 afgezet.

Publications CXVIII p 261.

3568. 1547 juni 7.

Otto van Wylick, heer te Grondstein, drost in de Hetter, en Dederik van der Lippe genaamd Hoen, heer te Afferden, komen over-

een, hun geschil over Grubbenvorst voor te leggen aan kanselier en raden van Gelre en Zutphen.

Schloss Haag nr. 1984.

3569. 1547 juni 18.

Attestatie dat de heren van Baesdonk in het kerspel Velden geen recht in de hoge heerlijkheid van Grubbenvorst gehad hebben; Martin van Ruremonde als schepen namens de heer van Gribben en niet namens de heer van Barsdonk zat naast de schout van Arcen te Velden in het gericht.

Schloss Haag nr. 1986.

3570. 1547 september 10.

Karel V, keizer, hertog van Gelre, oorkondt Dederich van der Lippe genaamd Hoen en de heerlijkheid Afferden en Grubbenvorst in hun oude privilegiën en rechten te houden en niet te schatten of te bezwaren.

Schloss Haag; Afferden; Schenk p 8.

3570A. 1547 oktober 27.

Overeenkomst tussen Jasper van Merwijck en Geryt van Holtmoelen c.s. over roerende goederen uit het Huis Kessel o.a. bedden, zilveren kruis, zilveren lepels en "kantoir" in de keuken en een "tryssoir" in de kamer.

Keverberg; Aldenghoor 261.

3571. 1547 december 7 - 24.

Anna van Egmond, gravin te Horn, en haar zoon Philips van Montmorency, graaf te Horn, verkopen aan Diederik van Wylich en Rabbe Tengnagel een jaarrente van 660 overlandse rijns guldens voor 12.000 gelijke munt uit de heerlijkheid Weert en het Monnikenland achter Brakel. Bij lossing ontvangen de kinderen van de kopers 2.000 en de kinderen van Diederik en Anna van der Swanenberch 10.000 gulden. Willem van Edingen, rentmeester te Weert, verklaart de rente te betalen te Meurs of Venlo.

Diersfordt p 241-242.

3572. 1547.

Anna van Egmond, gravin-vruchtgebruikster van Horn, en haar zoon Philips van Montmorency, vragen de leenzaal van Curingen om te mogen procederen tegen Marie van Horn (dochter van Frederik van Horn, broer van Jacob II graaf van Horn, en van Philippa de Melun) en haar zonen van/Robert van Montmorency heer te Wijenesse, Philips van Montmorency heer te Hachecourt en Françoise de Montmorency, pretendentes op het graafschap Horn.

Loonse lenen p 58-59. / Philips van Montmorency heer van Nevele,

3573. 1547.

Grensoorlog tussen die van Venlo en die van Velden.

Limburgs Jaarboek XXIV p 3-9.

3574. 1547 - 1746.

De Rodebosche tiend te Swalmen en daaromtrent gelegen, zijnde een bundig Horns leen, gereleveerd door:

1547: Tewis van Mulcken;

1558: Willem van Baexen;

1592: Willem van Baexen;

1635: jonker Hans Willem van Baexen;

1705 juli 8: markgraaf Schenck van Nydeggen;

1710 maart 21: E.H. Bammelroy, schout van Afferden;

1746 mei 21: L.F. markies van en tot Hoensbroek.

Steffens p 317.

3575. 1548 januari 26 en later.

Geschil tussen de kerspels Maasbree en Sevenum over de limiet op de Harde-Heyde; landschepenen van Kessel zijn niet vroed en brengen de zaak voor het hoofdgerecht van Roermond.

Schepenen van Roermond vragen Johan van Wittenhorst, drost van Kessel, met de landscholtis Johan van der Voert en twee schepenen uit elke bank in het land van Kessel de paalscheiding te voltrekken. Maasbree trekt zich terug en de zaak stokt.

Maasgouw 1879 p 42.

3576. 1548 maart 13.

Voor stadhouder en leenmannen van Gelre doet Steven Spee afstand van de hof van der Putteyck c.a. te Kessel en Johan van Holtmoelen wordt beleend, te verheergewaden met 15 goudguldens.

Baarlo nr. 22.

3577. 1548 juli 5.

Overeenkomst tussen de drost van Geldern, de heer van Well en beide heren van Walbeck, over grens en gebruik van een ven am Holzerweg.

Schloss Haag nr. 4981.

3578. 1548 juli 6 (tot Gelre). Anna van Slodrop

In de twist tussen de weduwe van Christoffel Schenck, vrouwe te Hellenrade en de gemene naburen van de kerspels Swalmen en Asselt ter ene en de heer te Elmpt en de gemeente aldaar ter andere zijde hangende voor de raden van de keizer als hertog van Gelre, vanwege de onduidelijkheid over enige woorden in het reces van 2 mei 1539, waarvan de uitleg volgens de heer van Elmpt zou zijn een ven en gemeente tussen de Berendunck en de berg waar het gericht van Elmpt op staat en niet van de gemeente aan de andere zijde

van dezelfde berg, strekkende naar de 5 eiken, zoals die van Swalmen en Asselt ook niet gebruikten volgens zeggen van die van Elmpt. De weduwe Schenck c.s. beweert daartegenover dat het reces gelezen moet worden van de beide gemeenten of plaatsen en dat zij en die van Swalmen c.s. altijd in het gebruik daarvan waren geweest met uitsluiting van die van Elmpt. De raden hebben Frederich van Keppel, heer te Verwolde, meester Joest Cranevelt en meester Johan Gielis, raden, gecommitteerd tot bezichtiging van de omstreden locaties en verhoor van de partijen. Die raden doen rapport, dat partijen zich in het compromis gevonden hebben, dat die van Swalmen en van Asselt het gedeelte tot de 5 eiken alléén zullen gebruiken tot de "culen", zoals ze ook het ven en de plaats aan de Berendunck gebruikt hebben.

GAR Handschriften 87 p 50-51.

3579. 1548 juli 12.

Richter, schepenen en geërfden der dingbank van Asselt en Swalmen, verkopen aan Anna van Vlodorp, vrouwe te Hillenraedt, 2 bunder gemeenteheide.

Schloss Haag; Asselt nr. 312.

3580. 1548 juli 22.

Voor Anna van Egmond, gravin van Horn, verschijnt Rut Pollaert, wonende te Warrenberg, vergezeld van vrienden en magen Herman van Boemelberch, Jasper van Merwick, Jan van Baexen, Reynier Hillen en Aert van Dorssdael, en vraagt om vergeving, remissie en kwijtschelding wegens Huis en goed te Warrenberg, hem toebehorende wegens zijn vrouw Isabeau (van Erp genaamd) Warrenberg, aan de gravin vervallen door konfiskatie wegens doodslag door Pollaert en anderen gepleegd op Eva Gielen van Thorn; van welke doodslag Pollaert heden remissie heeft verkregen van de abdis van Thorn op voorspraak van de graaf van Neuenahr en Meurs, heer te Bedburg, en van Rycalt van Merode, heer te Petershem. De gravin herstelt hem in zijn bezit op voorwaarde van 200 gouden kronen boete.

Dit geschiedde ten overstaan van schout en schepenen der dingbank van Haelen.

Kempen; Krefeld 1963 p 177 noot 12.

3581. 1548 augustus 13 (Brussel).

Commissarissen van den Keizer als hertog van Brabant en de graaf van Horn als heer van Weert en Nederweert stellen de grens vast tussen hun gebieden vanaf een punt gelegen tussen de "twe molenplaetzen achter der Werdterbossen nae Huechten" tot aan "Sint Wilborts putte bij eene eycke tusschen Meyel, Deurne en Asten".

de Win, regist nr. 128.

N.B.: In dorso: "Bescheit vande paelinge tussen Someren, Asten, Nederweert tot Meyel toe ende voorts tot St. Willberts put toe".

3582. 1548 augustus 31.

Huwelijksverdrag tussen Caspar van der Lippe genaamd Hoen, zoon van Dederik en Alheit Schenk van Nydeggen, en Walrava van Vorst, dochter van Johan en Maria van Wittenhorst.

Schloss Haag nr. 3438.

3582A. 1548 september 25 (Rurmund).

De ridderschap van Gelre stelt de heerlijkheid Spralant en Oostrum onder sekwester, aangezien de overdracht door Jacob van Domburg, heer van St. Agatha, aan Johan van Eyll zonder toestemming van leenmannen was geschied.

Geistern p 147.

3582B. 1548 november 3.

Voor schepenen van Kessel en Helden verklaren Jasper van Merwyck en Margaretha Welsouw schuldig te zijn aan Reyner Hyllen en Mathijs Severhuis (?) als provisoren van het Kollege van St. Hieronymus te Keulen 100 goudguldens hoofdsom en daarvoor 5 goudguldens rente op het veer te Kessel te zullen betalen. Zegelaar is Jasper van Dalen, landscholtis van Kessel.

Keverberg; Aldenghoor 262.

3582C. 1548 november 10.

Johan Schaitten verkoopt aan Henric van Hertevelt $4\frac{1}{2}$ daalders 's jaars wegens ontvangst van 100 joachimsdaalders, gaande uit het Bex-gewinsboek en de Kaldenbacher erfpacht (land van Krickenbeck).

Schaesberg; Krickenbeck nr. 107.

3582D. 1548 december 8.

Jaspar van Holtmoelen en Margaretha Haufft, echtelieden, en Digna van Holtmoelen, hun zuster, verkopen aan Alart van Ghoir van Kaldenbroickt de hof te Middelt te Oyen in de klokslag van Kessel en Baarlo.

In de verkoop stemmen toe Johan van Holtmoelen en Philips van Geruwen, echtelieden, Evert van Holtmoelen en Zacharias Roey en Zeveth van Holtmolen, echtelieden.

Scheres nr. 899-900.

^en Ursula van Wyenhorst, echtelieden.

3583. 1548.

Attestaties (voor schepenen van Swalmen) over het afdrijven van land aan de Maas, eigendom van de Karthuizers van Roermond.

Schloss Haag nr. 4232.

3584. 1548.

Diederik van (Mirlaer) van Milendonk, heer van Milendonk en Drachenfels, medeheer van Reuland, Wolkenburg en Königswinter (overleden vóór februari 1577), burggraaf van het aartsbisdom Keulen, was in 1548 gehuwd met 1° Theodora, dochter van Johan van Bronckhorst-Batenburg, heer van Rimburch, en van Gertrude van Loe, en 2° met Maria van Vloderp, dochter van Gerard, erfvoogd van Roermond.

Milendonk p 19-20; Publications XLVIII.

3585. 1548.

Attestatie dat die van Leuth hun beesten mogen weiden over de heide van de Hortsgrave tot de Galgenberg nabij Venlo.

Leuth p 160.

3586. 1549 februari 16.

Adriaan van Bylant heer te Rheydt draagt zijn hof te Obercrüchten met de kollatie van de pastoor als manleen op aan de hertog van Gulik; de hertog beleent Otto van den Bylandt daarmee op 20 november.

Schloss Haag nr. 1151, 1152.

3587. 1549 april 3.

Dedingslieden in de huwelijksvoorwaarden tussen Werner van Hoekyrchen en Adriana van Hoherbach o.a. Cecilia van Vloderp, weduwe Hoherbach, vrouwe te Schinnen, Frederik Schellart van Obbendorff, heer te Gürtzenich, Schinnen en Geysteren. Zegelaars o.a.: Rycalt van Merode, Gerrit van Vloderp, erfhofmeester van Gelre.

Kohl p 128.

3588. 1549 mei 7.

Voor schepenen van Afferden verklaart Jan Vlammeritz, dat hij het hofke te Bergen eerst van Derick Schenk van Nideggen, later van Gijsbert Schenk, dan van Dederick van der Lippé genaamd Hoen heeft ontvangen.

Schloss Haag; Bergen nr. 422.

3588A. 1549 juni 4.

op dinxdach voir den heiligen pinxtdach

Scheiding en deling tussen Wilhelm van Erp genaamd Werremberch en zijn neef Johan van Erp genaamd Werremberch over de goederen van wijlen Gaert van Erp en Johan van Werremberg en Beerte van Breempt, echtelieden, en hun broer Gaert van Werremberch.

Scheidslieden namens Wilhelm waren Jan Segers van Roermond en Henrick van Elswijck van Geldern en namens Johan: Andreas Polaiert en Gerlick Jaicken en als overman Johan van Baixen.

-Jan verwerft/behoudt: Huis Werremberch en de hof c.a. in het

gerecht van Haelen, de hof te Berck met de laatbank en tiend, zoals Goessen, vader van Johan, die bezat, verworven bij huwelijksinbreng van Reiner van Brempt. Idem 31 varkens in de laatbank te Elmpt, te ekeren op het Elmpterwald, daarvan de helft:

- Wilhelm verkrijgt/behoudt: de hof tgen Beeszen, de baand te Heithuizen, de hof te Neer met de laatbank, genaamd Sint Dionyst-laten en de hof genaamd tgen Wayen met de laatbank, cijns, pacht, recht, konijnenjacht, leenroerig van Horn; idem de laatbank te Elmpt met inkomsten en $\frac{1}{2}$ van 31 varkens, te ekeren op het Elmpterwald;

- Jan zal wekelijks in de kerk te Haelen of ten Huize Werremberch twee missen laten lezen en hij verkrijgt daarvoor de laten te Haelen en Buggenum.

Keverberg; Aldenghoor 266.

3589. 1549 juni 6.

Huwelijksverdrag tussen Johan Schenk van Nydeggen, heer te Op-hemert, drost te Middelaar, en Isabella, dochter van Jacob Pieck te Isendoren en Maria van Balveren.

Schloss Haag nr. 4428.

3590. 1549 juni 6.

De "Cameren van der Rekeningen van Brabant" (La chambre des Comptes de Brabant) stelt een lijst op van de tarieven, welke bij de in- en uitvoer van goederen aan de grenzen van Brabant betaald zullen worden "van tolle" en "van geleyde"; noemt daarin de steden buiten Brabant, welke tolvrijheid genieten, waaronder Weert en geeft enkele andere bijzonderheden. z.d.

"Getrocken vuyt zekeren bert (bord, aanplakbord) geschreven int franchyn berustende inde tolcamer onss Heeren des Keysers ende geteeckent Arckele".

de Win, regest nr. 130.

3590A. 1549 juni 21.

Johan van Groesbeeck en Berta van Goer, zijn vrouw, heer en vrouw van Hoemen, Groesbeeck, Malden en Beecke, richten een magescheid op tussen hun kinderen, waarbij heer Gheryt, domdeken te Ludick, heer Wyllem van Groesbeeck, ridder, heer der Duytsscher Oirden van de balijs van Byessen tot Maestricht, Dyrck van Groesbeeck en Elyzabeth en Anna van Groesbeeck, jufferen in het St. Gertruydensticht tot Nijvell, afstand doen van hun ouderlijke nalatenschap ten behoeve van hun broeders Johan en Zeger van Groesbeeck.

Oorspronkelijk met de handtekeningen van de oorkonders en hun kinderen en de min of meer geschonden zegels van de oorkonders en hun kinderen Johan, Zeger, Dirck, Elisabeth en Anna, met dat van Geryt van Groesbeeck in rode was, en met de zegels van Jasper van Bronckhorst, Balthazar van Vlodrop, heer tot Leut en Rijckholt, Thomas van Apelteren, heer tot Persingen, en Henrick van Stepray, heer tot Doddendael en Doernick en de handtekenin-

gen van Balthazar van Vlodrop, Thomas van Apelteren en Alaert van Goer; de zegels van Willem van Groesbeeck, Wilhem van Vlodrop, heer tot Dalenbrueck en Opbricht, Alaert van Goer, heer tot Caldenbrueck, en Wylhem van Schevick zijn verloren.

RA Gelderland; Cannenburg nr. 297, regest nr. 138.

3591. 1549 juli 3.

Overeenkomst tussen de abdis van St. Quirinus te Neuss en Johan van Rossum, heer te Broekhuizen, en Johan van DARTH, inzake de brug in het ven op de Hoinichsdijck, de wildbaan en hoogheid van het kerspel Lottum en het gebruik van de gemeente richting Broekhuizen door de lieden van Lottum. Tot stand gekomen door bemiddeling van Johan van Wytenhorst, heer ter Horst, drost van Kessel.

Van Rossum en DARTH hadden ieder te Lottum een laatbank; de abdis echter de hoge heerlijkheid, waarvan de hertog van Gelre voogd was.

Er was toen echter geen schepenbank.

Maasgouw 1915 p 57-58.

3591A. 1549 juli 15.

Peter van Brey verkoopt aan Joan van Wittenhorst, heer te Horst, en Joest van Weeze, echtelieden, zijn hof onder Blitterswijk en Wanssum met cijns, gewin en gewerf, leenroerig aan het Huis Blitterswyk ten kuiksen rechte, met turf, groenland.

Geistern p 11.

3591B. 1549 juli 29 (op maendach).

Zeger van Groesbeeck verklaart ingevolge het magescheid, door zijn ouders Johan van Groesbeeck en Berta van Goer tussen hun kinderen opgericht, waarbij zijn jongere broeders en zuster hun erfdeel hebben afgestaan ten behoeve van hem en zijn oudste broer Johan van Groesbeeck, en waarbij Johan hem de heerlijkheid Groesbeeck en de hof in der Nyerstadt heeft afgestaan wegens het door hem, Zeger, beraamde huwelijk, dat hij de zorg op zich zal nemen voor zijn jongste zuster Anna van Groesbeeck, en dat hij er zorg voor zal dragen dat zijn jongere broeders en zuster het bovengenoemde magescheid zullen bezegelen.

Oorspronkelijk met de handtekeningen en de min of meer geschon- den zegels van de oorkonder, Johan van Groesbeeck, zijn vader, Dyrck van Groesbeeck en Gerardt van Groesbeeck, domdeken te Luddick, zijn broeders dat van laatstgenoemde in rode was, en met de handtekening van Willem van Groesbeeck, zijn broeder; het zegel van Willem is verloren.

RA Gelderland; Cannenburg 298, regest nr. 139.

3592. 1549 augustus 9.

De bewoners van Heel beklagen zich bij het domkapittel van Luik over plagerijen, die de gravin van Horn uitoefent tegen de bewoners en hun gemeente. *Anna van Egmond*

Publications IV p 241.

3593. 1549 augustus 16.

Lamoraal, prins van Gavere, graaf van Egmond, bannerheer van Baer, verpandt aan Dederik van der Lippe genaamd Hoen, heer van Arcen enz., de tol te Arnhem op de Rijn en de Ysel en de bannerheerlijkheid Baer voor 20.000 carolusguldens of 1.000 carolusguldens jaarrente.

Schenk p 142 noot 1.

3594. 1549 september 8.

Voor het leenhof van Horn verheft Willem van Harff, heer van Alsdorp, als man van wijlen Alfrida van Drachenfels, met wie als huwelijksvoorwaarden was bedongen, dat de langstlevende slot en huis Ghoor en heerlijkheid Pol in vruchtgebruik zou bezitten, hetgeen was aangekomen van Elisabeth van Montfort, moeder van Alfrida, slot en huis Ghoor en heerlijkheid Pol. Aanwezig: Gielis Schellaert, stadhouder der lenen, Willem van Edingen en Frans Michiels, leenmannen.

Publications XVI p 13.

3594A. 1549 september 30.

Richter en gemene schepenen der dingbank van de stad Wessem onderzoeken op verzoek van een gemachtigde van de gravin van Horn hun schepenboek en vinden in 1500 een geschil tussen die van Heel en Buiten-Wessem over de gemeente en heide. Toen zijn de volgende kondschappen afgelegd:

Gerit Konen, oud c. 100 jaar, zegt dat de heer alle breuken ontving volgens wijzen der schepenen van Wessèm, Pòl en Heël, omdat ze in zijn heerlijkheid vielen. Een bode van Wessem heeft aan de kerk van Grathem verkondigd, dat die van Heel in de heide niet mochten maaïen. De boeten inde de bode met de schout van Maasland. Anderen verklaren, dat de schout van Maasland een breuk hief van Lenaert Kremers wegens verwonding van Gyele van Katert in de heide.

Wyllem van Houttem zegt, dat eens een bijenzwerm in de heide vloog onder de arm van Wyllem Molenaer, die daarom aan de schout Johan Voegels $\frac{1}{2}$ goudgulden moest geven.

Johan Groetmans zegt, dat die van Heel beesten van Katert onder beslag stelden in de heide; de bode is de beesten in Heel gaan halen namens de heer.

De (schaap)herder van Wessem weidde de Wessemse beesten in de heide.

RAL Hof van Gelre dossier 299; Grenzen Wessem.

3595. 1549 oktober 11.

Godhard van Mylendonck wordt beleend met Huis en goederen te Ghoor onder voorbehoud van het vruchtgebruik van zijn moeder de vrouwe van Ghoor.

Aanwezig: Leonard van Laer, waarnemend stadhouder der lenen, Willem van Edingen, Joost Hillen en Frans Verheyden, leenmannen van Horn.

Publications XVI p 13.

3595A. 1549 november 17.

Scheiding en deling tussen Jasper van Merwijck en Margaretha Welschaw, echtelieden, en hun zuster Johanna van Merwijck, weduwe van Arnt van Boicholt, van de goederen van wijlen hun neef Willem van Kessel.

Aanwezig zijn: Adriaen van Boedberg, erfmaarschalk van Gelre, man van Elysabeth van Boicholt, Floris van Boicholt, zoon van Arnt voornoemd, Johan van Boicholt, Thiess van Eyll en Everhart van Bell:

- Jasper verwerft: recht op de hof then Graeff aan de Maas te Kessel, veer op Steyell en te Blerick en de goederen in de klokslag van Blerick; de cijnzen, renten, lijfgewin en keurmeden te Kessel;
- Margaretha krijgt de goederen in vruchtgebruik ten behoeve van hun beide kinderen;
- Johanna verwerft op die goederen $4\frac{1}{2}$ goudguldens 's jaars en $1\frac{1}{2}$ malder haver ten behoeve van de kerk en de armen.

Keverberg; Aldenghoor nr. 244.

3596. 1549.

Dousborgkshof te Obercrüchten door hertog Willem van Gulik verleend aan Adriaan van dem Bylandt.

Erkelenzer Lande 1960 p 141.

3597. 1549 - 1550.

Frans van Holtmeulen, Guliks ambtman van Brüggen, Dülken, (Rhein) dahl(en), Venrath en Süchteln; hij beleent in 1550 zijn zwager Hendrik van Reuschenberg, gehuwd met Agnes van Boedberg met de tiend te Breyell, leenroerig aan het huis Holtmolen als Guliks leen.

Frans was gehuwd met ¹⁰ Margaretha van Boedberg, dochter van Cornelis, erfmaarschalk van Gelre, en Agnes Huyn van Amstenrade, uit welk huwelijk Frans II van Holtmolen; ²⁰ Johanna, dochter van Willem van Harff, heer te Alsterf, Guliks erfhofmeester en Hellenberg van Plettenberg. ^{alsdort}

Johanna bracht ten huwelijk 5.000 goudguldens en 1.000 rijksdaalders; zij overleed in 1584 kinderloos.

Maasgouw 1894 p 51-52.

3598. 1549 - 1563.

Gelders leen "den Haenschen grint op der Hornscher sijden op der Haenscher beken gelegen" verheven door:

- 1549 oktober 4 : Ludolph van Aldenbruggen genaamd Velbruggen met zijn broer (het leen is lang niet meer verheven)(krijgt uitstel);
- 1550 maart 1: idem verheft het, gelegen aan de Hornse zijde in het kerspel Neer, schietende met het ene einde op de Haensche beek;
- 1563 april 26: Rutger van Veltbruggen c.s., na dode zijns vaders Ludolf.

Uittheemse lenen p 83-84.

3599. 1550 januari 10.

Een gemachtigde van Johan heer van Kruiningen verheft de pondige lenen Huis en slot Ghoor, de heerlijkheid Pol en de hoeve te Buggenum.

Het leenhof staat het toe ondanks het feit, dat méér dan jaar en dag verstreken zijn.

Aanwezig: Gielis Schellaert, stadhouder der lenen, Johan van Baexem, Andries Pollart, Willem van Edingen en Jan Scrivers, leenmannen van Horn.

Publications XVI p.13-14.

3599A. 1550 januari 26.

Scheiding en deling tussen Dederich van Dript als man van Cornelia van Erp, Johan van Boickholt als man van Johanna van Dript en Agnes van Dript als weduwe van Casper Hoeveler, met medeweten en instemming van hun moeder Margriet van Meer, weduwe van Dederich van Dript:

- Dederich verwerft: het goed te Grubbenvorst genaamd Sthiege c.a. met pachten, tijnz en renten; de hof met pachten, tijnz, lijfgewin en gewerf, visserij en lenen te Velden, die met Sthiege leenroerig zijn van de heren van Grubbenvorst. Hij zal daaruit binnen één jaar aan Agnes van Dript 200 bescheiden daalders en aan Johan van Boickholt 100 bescheiden daalders betalen;
- Johan van Boickholt: de pacht ter Horst te Coeninxberghe genaamd met gewin en gewerf; de halve hof te Swalmen, zoals Merthen van Oeyen-Dript daarvan de andere helft heeft;
- Agnes van Dript: de hof te Mersloe in het kerspel (Ven)raede, de hof te Oirlo, de hof te Meerloe;
- Margriet van Meer, moeder: mag levenslang de hof te Meerloe voor 16 malder rogge behouden en krijgt van ieder der bovenstaande drie 's jaars 25 malder rogge Horster maat;
- Agnes van Dript, bastaard: heft 's jaars 10 hornsguldens levenslang uit de Stieghe: bovenstaande drie zullen dat samen betalen; eveneens zullen zij aan de twee kinderen van hun volle broer Johan 150 hornsguldens ineens betalen om ze "te besteden".

Zegelaars: Dederik van Dript, Johan van Boickholt, Alart van Ghoir tot Kaldenbroich, verzocht door Agnes, Merthen van Oeyen, Johan van Erp genaamd Werreborch, Gerhart van Holtmoelen.

Keverberg; Aldenghoor 269 en 151.

3599B. 1550 februari 1.

Notariëel testament van Cornelis van Barll, ridder, gehuwd met Maria van Wyenhorst.

Schaesberg; Tannheim nr. 16.

3600. 1550 februari 7.

Willem hertog van Kleef beleent Goedert van Milendonk te Goor, die volgens het testament van zijn vader Dirk, heer te Milendonk, de Pley of Hermansweerd is toegefallen met dat leen, nadat diens oudste broer Dirk, heer te Milendonk, van al zijn aanspraken daarop afziet.

Milendonk p 33.

3601. 1550 maart 22.

Gregorius van Dieve, rekenmeester van Brabant, rapporteert over staat, omvang en toestand van de hof, genaamd der Hertoighenhoff binnen Venlo, groot tezamen c. 3 morgen.

Limburgs Jaarboek XXII p 184-187.

3602. 1550 maart 28.

Gregorius van Dieve, rekenmeester van Brabant, rapporteert de landvoogdes Maria (van Hongarije) de bouwkundige toestand van het uitgebrande slot en Huis te Montfort.

Jan van Witenhorst, drost van Montfort, laat het slot in 1557-1560 repareren voor £1.763, 19 schellingen, 9 denarii.

Maasgouw 1918 p 26-28.

3603. 1550 april 18.

Willem hertog van Kleef beleent ^{Mirlaer-}Kracht van Milendonk met het gerecht te Meiderich en de hof te Eiken, zoals diens vader Dirk, heer van Milendonk, het hield en in de deling aan Kracht is toegefallen.

Milendonk p 33-34.

3603A. 1550 april 25.

Dyderick Melenburch, richter, Johaen aen dye Poert, Renner Hunssels, Diederick Schreyvers, Heunrick Rutten, Andreis Joesten, schepenen der dingbank Wessem, verklaren, dat Aret Myllen van Panheel en diens zwager Leynart aan Peter Claes verkopen een erfrente van tien horns gulden, te lossen met zeven vierdel en tien horns gulden, ten laste van een bunder baand gelegen in den Slaede, grenzende aan Howterbeemd, Slaederbeemden en "opt Cleyff", en een bunder baand grenzende aan de beemden van Gerart van den Sande en Jan Cremer en aan de Slaedebeemden.

Zegelaars zijn de oorkonders met het schepenzegel.

Origineel op perkament, zegel verloren, inv. nr. 46, proces 1661: Frans Hillen versus de erfgenamen van Thonis Fleren.

Schepenbank Wessem.

3603B. 1550 april 30.

Geschil tussen 1 Jasper van Merwick en 2 Heynrick van Barick en Johan van der Capellen te Voerden over de nalatenschap van Willem van Kessel, te weten Huis of burcht Kessel, de weerd en

de tol aldaar.

Dedingslieden: Herman van Wye, drost te Geldern, Johan van Boickholt namens 2 en Johan van Lom en Arndt van Doersdaell namens 1. Partij 1 krijgt: hof opgen Graeve c.a. te Kessel, het veer opgen Steyll; tijns, gewin en gewerf met de keurmedige goederen te Kessel en Helden.

Partij 2 verwerft: de hof te Slaeterbeck, 7 morgen te Kessel; tijns, gewin en gewerf met keurmeden te Baarlo en Maasbree; een huis en plaats binnen Kessel.

Keverberg; Aldenghoor 272.

3604. 1550 mei 11.

Johan heer van Kruiningen en Heenvliet doet eed en hulde op het kasteel van Weert wegens het Huis te Ghoor en machtigt derden om zonodig te procederen tegen Gertrude van Mylendonk, zijn moeder.

Oorkonders: Gielis Schellart, stadhouder der lenen, Arnt van Ghoor, Cornelis van Straelen, Joost Wihen (=Hillen ?) en Willem van Edingen, leenmannen van Horn.

Publications XVI p 14-15.

3605. 1550 mei 12.

Leenrevers door Dirk van Milendonk, burggraaf te Drachenfels, aan Adolf aartsbisschop van Keulen voor slot en heerlijkheid Drachenfels.

Milendonk p 34.

3606. 1550 mei 24.

Sybert van Eill thoe Baerlloe en This van Eill, gebroeders, en Jacob van Eill, hun neef, en enige zoon van wijlen Johan van Eill, zien af van het recht van manleen op de goederen groot en klein Berckt, die bij deling waren toegefallen aan hun broer en oom Wilhelm van Eill, die echter alleen dochters heeft, zodat die dochters nu toch mogen opvolgen.

Medezegelaars: Henrick van Poilwick en Wynand van Häckfort.

Scheres nr. 702; Publications XXXIII p 441-444.

3607. 1550 juni 2.

Huwelijkse voorwaarden tussen Jacob Janszoon van Eyll (zoon van Maria van Domburg) en Elisabeth van Groesbeek, overleden 5 februari 1584 te Geisteren.

PSHAL XXXIII p 35.

3608. 1550 juni 10. ← moet zijn 1500

Hendrik Krenen van Echt, pastoor te Loen (Lohn), sticht het altaar van St. Silvester in de parochiekerk van Echt.

Publications LIX p 20-22; Maasgouw 1918 nr. 12.

3609. 1550 juli 29.

Diederich van der Lippe genaamd Hoen, (zoon van Reinhard en Anna van Krickenbeck) koopt 48 morgen land bij Betgenhausen van het stift St. Gereon te Keulen (waar zijn broer Willem kanunnik is) voor 500 bescheiden goudguldens.

Diederich en Willem stichten een jaargetijde bij St. Gereon, waarvoor de eerste 100 en de laatste 25 bescheiden goudguldens ^{betaalden}.

Hoen p 246.

3610. 1550 oktober 13.

Voor stadhouder en leenmannen van de leenzaal in Curingen herroept Anna van Egmond, gravin-vruchtgebruikster van Horn, eerder gegeven momberschap en kiest nu Gherit van Cartenbach als momber, die haar wordt verleend en draagt over aan Philips van Montmorency, graaf van Horn, een rente van 1.100 gulden brabant's jaars ten laste van het graafschap Horn.

Na verkregen verlof van de leenheer verkoopt Philips deze rente aan Dirik van der Lippe genaamd Hoen, heer te Grubbenvorst, Afferden en Blijenbeek.

Loonse lenen p 59-60.

3611. 1550 oktober 26.

George van Oostenrijk, bisschop van Luik, graaf van Loon, geeft Philips van Montmorency, graaf van Horn, oktrooi om de heerlijkheid Horn met een jaarrente van 1.100 carolusguldens te bezwaren.

Schloss Haag nr. 2647.

3612. 1550 november 14 en 1555 februari 15.

Anna van Egmond, gravin-weduwe van Horn, en haar zoon Philips van Montmorency, graaf van Horn, verpanden Dederik van de Lippe genaamd Hoen, (heer te Arcen, Blijenbeek, Afferden en Walbeck) en diens zoon Caspar het graafschap Horn voor 22.000 en 31.666 $\frac{1}{2}$ carolusguldens, te weten jaarrenten van 1.100 en 1.900 guldens.

Schenk p 142 noot 1; Slanghen p 159; Schloss Haag nr. 2647-2650. (Zie ook regist nr. 3668 van 1555 januari 22-25.)

3613. 1550 november 30.

Voor Rutger Pollart, laatheer, en schepenen van de Pollartslaatsbank te Thorn, verklaart Franck Winters c.s., van het kapittel van Thorn 100 hornsguldens hoofdsom geleend te hebben à 5%.

De rente verdeelt de presentiemeester van het kapittel onder 16 arme vrouwen, ieder $\frac{1}{2}$ stuwer op de vooravond van elk O.L.V.-feest.

De hoofdsom kwam van een stichting door Johanna van Renneberg, vice-dekanes van Thorn.

Habets; Thorn p 523.

3614. 1550 december 5.

Die van Hinsbeck supplieren bij het Hof van Gelre tegen die van Venlo, welke met die van Leuth hun recht betwisten aangaande het Heidfeld of den Heronger boschberg; Venlo repliceert.

Venlo inv. nr. 479.

3615. 1550 december 12.

Hendrik Claesz en Wilhem van Moers, gewezen veldschutten van Venlo, attesteren, dat de eerste sedert 1524 die van Hinsbeck, Leuth en andere vreemde beesten en gepand heeft aan O.L.V.-Huiskens aan gene zijde van de Halfwegskuilen en in den Brand volgens oud gebruik en gewoonte.

Venlo inv. nr. 480.

3616. 1550.

De parochianen van Steinkirchen klagen, dat hun vice-pastoor een ontuchtige huishouding voert met twee vrouwen, die elkaar met schandelijke en ontuchtige woorden overladden. De parochianen verzoeken om overplaatsing of verbetering van levenswandel. In het ambt Millen bevinden zich 413 personen als Wederdopers; in Wassenberg 132 en in Heinsberg 90.

Heinrichs p 153-154.

3617. 1550.

De buurtschappen Aengenesch, Boeckelt en Wörchem, worden afgescheiden van de parochie Winnekendonk (bij Kevelaer) en gevoegd bij (de parochie) Kapellen.

Nettesheim; Geldern 2e druk p 20.

3618. 1550.

Johan van Wytenhorst, drost van Montfort, neemt twee personen gevangen, die attesteren over ketterse predikingen 5 à 7 jaar geleden o.a. in Vissersewerd door o.a. Menno Simons, Gielis van Aicken, predikanten van Mennoniten of Doopsgezinden.

Publications XLI p 311-313.

3619.c. 1550.

Burgemeesters en ingezetenen der stad Weert verzoeken aan de president van de Rekenkamer van Brabant om handhaving van hun tolvrijheid in Brabant tegenover de pachters van de landtol te 's Hertogenbosch "midts betalende alleenlyck eene loet ende geleyde naer oude geconstitueerde usantie".

de Win, regist nr. 132.

3620.c. 1550 en later.

In het ambt Kempen liggen de allodiale ridderbezittingen Rutenburg, Bollwerk, Kampendonk, en Brempter Haus te Vorst, de keurkeulse manlenen Haus Radt, Genneperhof en Neersdonk, Morshoven bij Vorst, Broichhausen, Hülsdonk, Haus Donk, Morshoven, Kleine Donk (vermoedelijk hof Schmalbroich), de hoven Bisterfeld, Hungerpesch, Grundhof bij St. Tönis, Harbeshof, Haus Velde, en Gelderse lenen Fongerhof, Goertzhof en Fuickershof; als Meurs' leen: Gastendonk.

(De als adellijke riddergoederen erkende goederen zijn onderstreept)

Kempen; Krefeld 1966 p 80.

3621. 2e helft 16e eeuw.

Optekening van de namen enz. van Wederdopers te stad en kerspel Gladbach (telt 151 namen).

Annalen des Historischen Vereins des Niederrhein 1878 nrs 15, 17, 18, 19.

3622. 1551 januari 15.

Schout, burgemeesteren en schepenen van Echt verklaren, dat vonnissen gesproken te Neeroeteren in schepenen van Thorn een hoofdgerecht hebben en schepenen van Thorn hebben hun hoofdgerecht in schepenen van Echt en indien schepenen van Echt niet wijs zijn, vragen ze hoofdgericht bij schepenen van Roermond en schepenen van Roermond op hun beurt in de Caemer van Gelre.

Thorn, annexes nr. 38 (Zie eventueel ook annexes nr. 40)

3623. 1551 april 7.

Diederik van Himborch (Hemberg op Huis Rutenburg in ambt Kempen) en Wolter van Asselt (op Huis Donk bij Vorst), leenmannen van de aartsbisschop van Keulen, oorkonden, dat Clais van Honse-ler genaamd Kaldenhoven en Johanna van Kaldenhoven, echtelieden, hun leenroerige hof Morshoven (ambt Kempen) verkocht hebben aan Godert Haes van Conradsheim en Catharina van Hüls, heer en vrouwe te Hüls en Walbeck. De kopers worden op 15 april beleend in aanwezigheid van Adam Spies van Büllesheim, Willem Haes te Conradsheim, maarschalk, broer van de koper, en Willem vrijheer van Schwartzenberg, leenman.

Kempen; Krefeld 1966 p 260.

3623A. 1551 april 17.

int sente agnetencloester in der stadt Maeszeyck

Jonker Aerndt Huyne van Anstenroede de jonge, zoon van jonker Aerndt Huyne van Anstenroede zo Geleenne, en jonkvrouwe Anna van Groesbeecke, dochter van jonker Johan van Groeszbeecke, heer tot Hoemen etc., richten huwelijksvoorwaarden op.

Oorspr., met de min of meer geschonden zegels van Aerndt Huyne van Anstenroede der alde, Johan van Groeszbeecke en zijn zoons

Johan en Sieger, heer Wynant van Breylle, landcommandeur van de balye van den Biessen zo Tricht van de Duytsche Orde, Wolther Hoen, heer ten Hoensbroecke, Johan van Emstenroede, erfvoogd zo Meer, en diens zoon Gerard, Heynrich van Ruysschenberch, heer zo Eechs, Thomas van Apelteren, heer zo Persingen, en Balthasair van Vlodorp, heer zo Leuthe; de zegels van de bruidegom, heer Gerart van Groeszbeecke, deken van St. Lambrechtskerk zo Ludich, h. Wilhem van Groeszbeecke, commandeur tzo Gruyttraide, gebroeders, en Merten Offerman, kanunnik van St. Lambrechtskerk vnd. en proost van de St. Johanskerk zo Ludich zijn verloren of hebben er nooit aangehangen.

N.B. In dorso notariële akte, waarbij jonkvrouw Maria Huyne van Anstenroede de punten, haar aangaande in deze akte van huwelijksvoorwaarden van haar broer, goedkeurt, 1551.

RA Gelderland; Cannenburg 300, regist nr. 145.

3624. 1551 mei 5.

De roverhoofdman Hessel wordt te Wassenberg geradbraakt; zijn 18 bendeleden worden opgehangen.

Die Heimath 1876 nrs 11 en 12.
(Der Niederrhein)

3625. 1551 mei 7.

Kanselier en raden van Gelre schrijven Johan van Wittenhorst, drost van Montfort, dat vertegenwoordigers van Roermond geklaagd hebben, dat in het ambt onrechtmatig opslag van mergel, kalk, stenen en steenkolen plaatsvindt in strijd met een plakkaat van wijlen hertog Karel.

GAR Handschriften 87 p 59.

3626. 1551 na mei 7.

De drost van Montfort beveelt de heer van Swalmen aan opslag een einde te maken.

GAR Handschriften 87 p 60.

3626A. 1551 mei 12.

Johan van Groesbeeck de jonge en Sophia van Stommèl, zijn vrouw, erkennen ontvangen te hebben van hun ^{broer}broer en zus Jacob van Eyl, heer tot Gijsteren, en Elisabeth van Groesbeeck, zijn vrouw, 2.000 gulden Brabants.

Afschrift in inv. nr. 665.

RA Gelderland; Cannenburg, regist nr. 147.

3627. 1551 juni 22.

Baltasar van Vlodorp, heer te Leuth en Well, attesteert over Wederdopeers te Well.

Publications XVIII p 433-435.

3628. 1551 vóór juli 5.

De ingezetenen van Grefrath, Tyelman Pluymer en Goert N., worden door de inquisitie bij het Hof van Gelre schuldig bevonden aan ketterij en dwalingen. Het vonnis moet in de hoogmis van 5 juli worden voorgelezen, terwijl 5 met name genoemde personen aanwezig moeten zijn.

Janssen; Grefrath p 115-116.

3629. 1551 juli 20.

Schepenen van Arcen geven op verzoek van hun heer Derick van Gelre attestatie van de rechtsgewoonten of "lantwroeg", waarover in het jaarlijkse voogdgeding geklaagd kan worden.

Maasgouw 1881 p 558.

3630. 1551 juli 21.

Willem van A , schout te Swalmen, attesteert in zijn huis Gillis van Aken, wederdoper, geherbergd te hebben. Kanselier en raden van Gelre en Zutphen bevelen Gillis van Aken op aanwijzing van Willem van A te arresteren.

Publications XLVIII p 431-433.

3630A. 1551 augustus 4.

Huwelijkse voorwaarden tussen Werner van den Bongart en Cecilia Schellart.

Zegelaars o.a.: Willem van Vlodrop, Frederik Schellart van Obbendorp, Diederik van Milendonk en Drachenfels.

Bongart nr. 756.

3631. 1551 september 19.

Frans van Holtmulen, ambtman, en Joachim Hack, voogd van het ambt Brüggen, oorkonden, dat geschillen zijn ontstaan tussen die van Beesel, Belfelt, Lohe en Swalmen (Schwamen) ter ener en die van Bracht en Kaldenkirchen ter andere zijde, waarna door bemiddeling tussen de keizer, zijn zoon Philips en Willem hertog van Gulik enz. een verdrag is gesloten over het snijden van heide, turfsteken en weidegang in het Merlebroek, waarvan de tekst wordt geïnserieerd en de grens tussen Gelre en Gulik wordt bepaald.

Dülken p 142-143; Publications XII p 416-429.

3631A. 1551 december 31 (1552 ?)

Voor schepenen van Kessel en Helden transporteren Tewis Kremer Sybertzoon en Trijn, echtelieden, burgers van Roermond, aan jonker Jasper van Merwijck en Margerta Welzow, echtelieden, een strook land langs de Maas, belend door Jasper.

Schepenen hebben geen schependomszegel; deswege zegelt de land-scholtis Johan van der Voort.

Keverberg; Aldenghoor 273.

3632. 1551.

De predikant Thonis van Hastenradt wordt te Linnich verbrand; hij bekende in Weert twee echtparen (her)doopt te hebben.

Publications CXVIII p 263.

3633. 1551.

In Wegberg heeft de parochiekerk laat- en keurmedige goederen.

Erkelenzer Lande 1959 p 56.

1551.

3634. Na bemiddeling van raadsheren van het Hof van Gelre wordt de grens tussen Venlo en Leuth bepaald inzake het maaien en plaggen steken van de heide.

Leuth p 161.

3635. 1551.

"Onsen jonkheer (Philips van Montmorency, graaf van Horn) had so gespeelt en versat dat hij uyten landen van Hoern en dat Maesland mede heijschede binnen 10 uren 4.000 gulden".

Publications XII p 155.

3636. 1551.

Johan van Holtmolen van de Putting, zijn broer Frans van Holtmolen, heer van Holtmolen, Tegelen en Wambeek, Vincent van Harff, Godart en Engelbert van Holtmolen, zegelen tezamen een akte.

Maasgouw 1898 p 31-32.

3637. 1551 - 1566.

Andreas (Lambertszoon) de Pollart huwt tussen 1551-62 Anna van der Weyell, zuster van Karel; hun kinderen deelden op 18-11-1566, te weten:

- Lambert, bezat het leen Khoulen; huwde 1° Adriana Haertzen, 2° Margareta Galen. Testeert 3-5-1605;
- Dirk te Roosteren;
- Anna, religieuze te Keyzersbosch;
- Margaretha huwt volgens overeenkomst 13-2-1562 Jan van Lom van Westeringh (een leen te Bree, afkomstig van die van Kriekenbeeck bij deling van 11-5-1535), zoon van Jan en Eva van Bree; (moet zijn: Baerle)
- Jeanne en Engelberte, religieuzen te Hooidonk;
- Lismonde, testeert 24-10-1584.

Publications XXXIII p 381.

3638. na 1551.

Nadat die van Biesel, Belveldt en Loe aan kommissarissen van beide zijden verzochten vergund te worden hun rund- en hoornvee in de winter vanwege wateroverlast in de Brachterzijde te

drijven, waartegen die van Bracht, Caldenkircken en Borren allerlei bezwaren inbrachten. Na onderhandeling is het volgende akkoord gesloten: Die van Biesel mogen van november tot half maart hun hoornvee over de Coninck Carlswegh in het Brachterbos drijven op zekere plaatsen als wordt omschreven. Schapen en ander vee mag buiten de genoemde wintertijd nooit over de Koning Karelweg, noch in het hout, onder struiken enz. gedreven worden.

Die van Bracht doen hun boete en penitentie te Besel in de kerk, zoals ze dat in de kerk van Bracht doen.

Door deze regeling blijft de overeenkomst van Gulik van 1551 tussen de keizer en de hertog van Gulik volledig van kracht.

GAR Handschriften 87 p 46-47.

3638A. 1552 maart 2.

Karel V, keizer, verpandt de domeinen van Kriekenbeck voor 1600 pond à 20 stuiver Brabants aan Francisca Vinck tegen 6%.

Geistern p 28.

3639. 1552 maart 14.

Maria van Hongarije, landvoogdes, bericht (de magistraat van Venlo), dat zij de graaf van Hoogstraten, gouverneur (stadhouder) van Gelre met troepen tegen Frankrijk zal zenden en verzoekt goede orde te houden en maatregelen van weerstand te nemen.

Venlo inv. nr. 2429.

3640. 1552 juli 11.

Overeenkomst tussen de broers Arnt en Otto van Wachtendonk over $\frac{1}{4}$ der nalatenschap van de echtelieden Evert van Brembt en Felicitas van Oest, bestaande uit de Niderhof bei Neuss, $\frac{1}{4}$ der Nyenhof bij Swalmen en $\frac{1}{4}$ der tienden te Lüttelforst.

Schloss Haag nr. 3573.

3640A. 1552 december 15.

Huwelijkse voorwaarden tussen Lambert van Cruchten, zoon van Dederick en wijlen Mechteld van Lom, en Maria van den Wijer, dochter van wijlen Johan en Gebel van Hushaiven.

Lambert brengt in: de hof te Hinsbeck met een deel der laatbank; de Molengriend te (Maas)bracht; de hof te Maasbree; een beemd van 6 à 7 morgen te Asselt, laten te Horst in het land van Kessel; 16 goudguldens 's jaars losrente ten laste van de stad Roermond; een huis aldaar in de Neerstraat genaamd in den Falck; recht op erfenis van zijn buitenlands overleden broer Dirck van de hof te Leeuwen

Gebel van Hushaiven zal haar dochter doteren met: de hof te Hinsbeck, $\frac{1}{2}$ hof te Bracht en Kaldenkirchen, de $\frac{1}{2}$ molen te Breyell genaamd Vogelsanckmolen, twee huizen aan de Peperstraat te Venlo, 4 morgen land bij de hof Crainenfelt.

Zegelaars: Johan van Cruchten, schout te Roermond, broer van de

bruidegom, Johan van Lom, neef van de bruidegom, Willem van Hushoven en Henrick van Hushaven, ooms van de bruid, broers van Gebel, Johan Buegell, zwager van de bruid.

Keverberg; Aldenghoor 277.

3641. 1552 december 18.

Maria, regentes der Nederlanden, bevestigt de overeenkomst van 22 november 1552 tussen de heer van Afferden Dederich van der Lippe genaamd Hoen en het nederambt Goch inzake de grens en de gerechtigheid op de heide.

Schloss Haag; Afferden.

3642. 1552 december 21.

Dederich van der Lippe genaamd Hoen als momber van zijn vrouw Aleyd Schenk van Nydeggen, vruchtgebruikster van de hof te Ray, staat de verpanding van het leengoed de Brymmerhorst in het gerecht Wetten door Aleydt van Buergele, weduwe van Calenberg, aan Vincent van Issem toe.

Schloss Haag nr. 641.

3643. 1552.

Hendrik I heer van Merode, graaf van Olen, koopt van zijn neef Martin van Horn, heer van Gaasbeek, de heerlijkheid Geldrop voor 6.400 karolusguldens.

Domsta I p 203.

3644. 1552.

De magistraat van Echt verzoekt gemeentegrond te mogen verkopen o.a. ter goedmaking van een grote kerkeroot gepleegd in 1551.

Publications LIX p 22-23; Maasgouw 1913 p 11 en 1919 p 71.

3644A. 1552.

Huwelijkse voorwaarden tussen Arnold van Wachtendonck en Elisabeth van Loe.

Château Lexhy 863.

3645. 1553 juni 15.

Beneficielijst Asselt en Swalmen:

ecclesia sancti Lamberti de Asselen et Swalmen canonice unitas
15 juni 1553 Guilhelmus de Merode genaamd Franckenborch, kanunnik te Luik, na dode van Lambertus Mercator alias Saelborch, voorgedragen door Arnold Schenk (van Nydeggen) heer van Hillenrade, Asselt en Swalmen als bezitter van het patronaatsrecht;

altaar H. Catharina te Asselt

altaar H. Maria in Swalmen (en H. Anna)

rektor magister Theodoricus de Puteo, presbyter leodiensis, vakant na dode Godschalcus de Swalmen, voorgedragen door Lambertus

Mercator, pastoor van Swalmen;
altaar St. Joris;
altaar H. Kruis;
matricularia.

Publications LXI p 84.

3646. 1553 juni 17.

Voor schepenen van Beesel dragen Jacop Merttens en Lijske, echtelieden, over aan Johan Stakenborch en Anna, echtelieden, $\frac{1}{4}$ morgen bouwland.

Baarlo nr. 23.

3647. 1553 juni 23.

Volmacht van Willem van ^{Merode genaamd} Vrankenborch, kanunnik te Luik en cureit der kerk van Asselt en Swalmen, voor de schout aldaar voor het in ontvangst nemen van de kerkelijke renten.

Schloss Haag; Asselt nr. 241.

3648. 1553 november 8 - 1554 februari 21.

Anna van Egmond, gravin te Horn, en haar zoon Philips van Montmorency, graaf van Horn, verkopen aan de erfhofmeester van Kleef Diederik van Wylich en Rabe Tengnagel, echtelieden, een jaar-rente van 550 gulden Brabants à 20 stuivers Brabants uit het Monnikenland bij Brakel en de heerlijkheid Weert wegens 10.000 gulden Brabants.

Op 17 februari 1554 staat keizer Karel V de verpanding toe; op 21 februari 1554 zal Cornelis van Ryswick, rentmeester van Altena en het Monnikenland, de rente betalen.

Diersfordt p 248-249.

3648A. 1553 december 28.

Schepenen en gemene ingezetenen van Venray verkopen aan Frederik Schellart van Obbendorp, heer te Geisteren, 4 morgen Peel tegenover de Loensepeel, schietende langs de gemeente van het land van Cuyk.

Na vergraven van de turf valt de grond weer terug aan de gemeente Venray.

Geistern p 226.

3648B. 1553.

Johan van Lom en Lenart van Beeck, schepenen te Venlo, oorkonden, dat prior, subprior en prokurator van het St. Nicolaasklooster te Venlo van Wilhelm van Eyll en diens vrouw 14 hornsguldens ontvangen hebben wegens de Grote en Kleine Berckt en de Koesdonck.

Scheres nr. 736.

3649. 1553.

Omschrijving der rechten en gewoonten van de dingstoel van de

kerspels Bracht¹ en Kaldenkirchen.

Kempen; Krefeld 1958 p 50-51.

1) Bracht had in 1405 een eigen schepenzegel, dat ook diende voor zegeling van oorkonden van andere schepenbanken.

3650. 1553.

Optekening van de costumen, rechten en plichten van Süchteln.

Kempen; Krefeld 1980 p 45-71.

3651. 1553.

Diederick van der Lip genaamd Hoen, heer van Afferden, deelt het Hof van Gelre mede, dat de schepenbank Heyen ten hoofde ging in Afferden en die op hun beurt naar Well.

Maasgouw 1918 p 96.

3652. 1553 - 1564.

Mathijs (Matthias) Gerardsz van Kessel genaamd Roffaert, overleden vóór 1564: rentmeester van Venlo in 1553 en schenkt in 1553 aan de huisarmen van Venlo 5 daalders jaarrente uit zijn huis op de Grote Kerkstraat.

Dedingsman op 3-6-1557 in het geschil tussen Johan van Salingen en Dierick op die Camp en huwt met Agnes (alias Catharina) Boerner en krijgt verscheidene kinderen.

In 1559 draagt hij voor leenmannen van het Huis Bree zijn deel in de hof Gaetterwardt te Blerick over aan zijn zwager Lenart de Loedt.

Publications LXVIII p 17-18.

3652A. 1554 juni 8.

Voor schepenen der dingbank te Beeck leggen Dederich van Dript en Cornelia van Erp, echtelieden, beslag op de goederen van jonker Pollart en Elisabeth van Erp wegens vordering van 1.000 goudguldens en worden daarin geërfd en gegoed.

Zegelaar Johan Spegels, erfvoogd te Erkelenz.

Keverberg; Aldenghoor 284.

3653. 1554 juni 8.

Huwelijkse voorwaarden tussen Dirk Rhoe (van Opsinnich) en Catharina Kher (van Froenhoven):

Dirk brengt in o.a.: huis, hof, beemden, land en visserij genaamd Oeraedt onder Vlodrop.

Huwelijksvrienden: Rycolt Roy, Bernt van Dript, Claes van Wessem, namens de bruidegom, en Jan Keer en Dirk Keer, broers van de bruid, en Christoffel van Nederhaven, Meynart van Nederhaven en Jan Hillen, namens de bruid.

Publications LXXVI p 9-10.

3654. 1554 juni.

Burgemeesteren, schepenen en raad der stad Wachtendonk verkopen aan hun pandheer Godart van Bocholtz 50 morgen land uit de gemeente op Merendonk à 10 goudguldens per morgen.

Wachtendonk p 131-132.

3655. 1554 juli 27.

De magistraat van Maastricht zendt aan de magistraat van Venlo afschrift van de bekentenis van de aldaar gevangen Herman Raden, alias Slot, geboren te Raden in het land van Kleef en de beschrijving van andere personen, die van moordbrand beticht worden.

Venlo inv. nr. 1394.

3655A. 1554 augustus 5.

Jasper van Merwijck schrijft de provisoren van het College van Sint Hieronymus te Keulen, dat de schepenen van Kessel het College op 2 gulden min 5 stuivers ofwel 55 stuivers Brabants schatting hebben gezet.

Keverberg; Aldenghoor 287.

3656. vóór 1554, augustus 13.

Anna van Vlodrup, vrouwe te Hellenraedt, weduwe van Christoffel Schenck, en haar gerecht en onderzaten van Asselt en Swalmen rekestreeren aan kanselier en raden van Gelre, dat die van Elmpt enkele weken geleden vee gepand hebben op de gemeente aan de Berendunck, omdat die van Brüggen van die van Elmpt enkele koeien ganzen nabij Brüggen gepand hebben, wat die van Swalmen in Brüggen ongedaan zouden moeten maken. Swalmen heeft aangeboden over die vermeende verplichting te procederen voor een andere schepenbank in het ambt Montfort, wat door die van Elmpt is geweigerd.

Rekestranten verzoeken aktie tot restitutie van de gepande beesten.

GAR Handschriften 87 p 55-56.

3657. 1554 augustus 13.

Bartholomeus Andreae van den Berghe, keizerlijk en pauselijk notaris bij de Raad van Brabant, legt de standpunten in het geschil tussen die van Elmpt en Swalmen vast.

GAR Handschriften 87 p 57.

3658. 1554 september 4.

Kanselier en raden van Gelre schrijven aan Johan heer te Elmpt en Burgau, dat die van Elmpt de gepande beesten schadeloos moeten teruggeven.

GAR Handschriften 87 p 58.

3658A. 1554 oktober 24.

Huwelijkse voorwaarden tussen Emond van Barlle en Agnes van Eyll.

Zegelaars: Johan van Loon, Christoffel van Dursdaill, Arnoldt van Dursdaill, Johan van Stalberghen, Jacob van Eyll, Johan van Wyttenhorst, Frederick Schellart van Obbendorp, Thomas van Apeltheren.

Scheres nr. 685.

3659. 1554 november 4 - 6.

Johan van Stalbergen, doktor, raad van Gelre en Zutphen, neemt op verzoek van kanselier en raden d.d. 23-10-1554 informatie in loco over het Swalmerbos en de gemeente naar aanleiding van de klacht van de vrouwe Schenck van Nideggen.

Het verhoor duurt van 4 november tot 6 november; verhoord worden diverse personen en partijen.

GAR Handschriften 87 p 62-79.

3659A. 1554 november 30.

Schepenen en gemene ingezetenen van Venray verklaren, dat Jacob van Eyll, heer te Geisteren, een deel Peel heeft tegenover de Loensenpeel, schietende langs de gemeente van het land van Cuyk, zoals is afgepaald ter grootte van 10 morgen om daaruit turf te steken.

De heer van Geisteren heeft nu geen recht meer op de gemeente van het kerspel Venray.

Geistern p 225.

3660. na 1554 december 6.

Bado van den Graeff, pastoor van Montfort, 68 jaar, en Joannes Pollart, pastoor te Roosteren, 60 jaar, attesteren ten behoeve van de drost van Montfort over de voordracht van de pastoors van Echt, Lenart Gruyter, later Charolus van den Gruythuys, zoon van meester Aernt, nog ongewijd, (waarnemer is de Roermondse kapelaan Gregorius van Kaldenbergh, overleden op 13 april, jaar onbekend;

Gregorius betaalt Charolus een jaarrente van 16 goudguldens gedurende diens leven; Gregorius heeft als vice-cureyt te Echt Bernardus van Grevenbroeck); daarna Petrus van Guylich, stiefzoon van Cornelis van Ravensteyn, schout van Echt (deze benoeming werd betwist door Joannes Pollart); vervolgens Joannes Pollart, deken van het kapittel te Aken, overleden 6 december 1554.

Alle voordrachten geschiedden door de abdis van O.L.V. Munster te Roermond.

Publications LIX; Maasgouw 1920 p 26-27.

3661. 1554 december 13.

Voor stadhouder en leenmannen van Wassenberg verkopen Baltasar van Vlodrop, heer te Leudt en Ruland, en Catharina van der By-

landt, echtelieden, aan Cecilia van Vlodrop, weduwe van Hendrik van Hoherbach, de hof zur Vart in het kerspel Steinkirchen. Medezegelaars: Willem van Vlodrop, heer te Dalenbroek, Odenkirchen en Leuth, broer van de verkoper.

Kohl p 130.

3662. 1554.

De negen schepenbanken van het ambt Brüggen worden tot vijf verminderd; onder Brächt behoren Brächt, Kaldenkircken, Breyell, Boisheim, Brüggén, Born en Tegelen.

Kempen; Krefeld 1958 p 51.

3663.c. 1554.

Anna van Vlodrop

De weduwe van Hillenraidt en haar zoon Arnndt en de naburen te Swalmen beklagen zich over bekorting van hun oude rechten en gebruiken door die van Brächt, Kaldenkirckenn en Born in het Brachter- of Swalmerbos. De waldvorsters hebben varkens van beide zijden naar Brüggén gevoerd. Door koninklijke en vorstelijke commissarissen is na overleg en goedvinden beider partijen besloten, dat de beide vorsters als vanouds aangesteld en beëdigd worden en de waldrollen en gebruiken zullen handhaven. De weduwe Hillenraidt zal de brandmerken van Brächt op haar varkens gebruiken; zodra haar zoon geërfd heeft, mag hij eventueel een eigen brandmerk gebruiken.

GAR Handschriften 87 p 41.

3664.c. 1554.

Aangezien vergissingen plaatsvonden tussen die van Biesell, Belvendt en Loe ter ene en die van Bracht en Kaldenkircken ter andere over de jurisdictie en verder over het gebruik der "flickens unnd heidhauwens, 't hurststeckens unnd weidtgancs in den Merlennbroich", hebben partijen zich gevonden in het volgende akkoord

1. de jurisdictie of hoogheid behoort gezamenlijk bij de keizer (als hertog van Gelre) en de vorst van Gulik. De grens wordt omschreven.
2. over het gebruik van het Meirlenbroich is overeengekomen, dat die van Bracht en Kaldenkirckenn hun beesten die zij in hun hoeven en stallen overwinteren in het broek mogen drijven naast die van Biesell, Belveldt en Loe in een nader omschreven gebied. Idem geldt houtkap en veensteken. Vee dat de scheiding overschrijdt, zal de volgende dag teruggedreven worden.

GAR Handschriften 87 p 42-43.

3665. 1554 - 1558.

De kanunniken van de H. Geest te Roermond hebben in Waldfeucht een laatbank over 16 laten, waarin men richt over laten, laatgoederen, cijns, pacht en keurmede¹.

Verder ligt in Waldfeucht een manhuis van de heer van Stein, dat spreekt over leengoederen en leenzaken¹.

Maasgouw 1967 p 148-149.

1) Volgens S. Corsten zou dit de hof van de proost van Odilienberg zijn en het manhuis de curtis Altena.

3666. 1554 - 1562.

Huis en hof Neerhof met jurisdictie onder Heel, groot leen van Horn, verheven door:

- 1554 december 12: Godart van Nederhoven de jonge onder voorbehoud van vruchtgebruik van Ermengarde van Nederhoeven; hij verheft voor haar, zijn broers en zusters. (Godart van Lövenich genaamd van Nyenhove, huwt Irmgard, beiden leven in 1531);
- 1562 juli 31: Christoffel van Dursdael, man en momber van Anna van Nederhoven, mede namens de andere erfgenamen;
enz.

Publications LXV p 435-436 met stamboom op p 438.

3667. 1555 januari 11.

Johann van Lom en Lenart van Beeck, schepenen te Venlo, oorkonden, dat Ot Winters, reizende bode der stad Venlo, onder ede verklaard heeft c. 21 jaar geleden de heer van Hillenraidt bijgestaan te hebben in de jacht op het Swalmerbós op alle soorten groot en klein wild zonder daarin gestoord te zijn. Indien dié van Swalmen op de Swalmer zijde van het bos in breuken vervielen, strafte de heer van Hellenraidt.

GAR Handschriften 87 p 40.

3668. 1555 januari 22 - 25.

Na verkregen verlof van de bisschop van Luik als leenheer draagt Filips van Montmorency graaf van Horn voor de leenzaal van Curingen in leen op een jaarrente van 1.900 carolusguldens ten laste van Anna van Egmond, gravin-vruchtgebruikster van Horn, ten voordele van Dirk van der Lippe genaamd Hoen, heer te Grubbenvorst, Arcen en Blijenbeek, en Aleyd Schenck van Nydeggen, echtelieden, losbaar met 31.667½ carolusguldens, veronderpand op de inkomsten van het graafschap Horn.

Loonse lenen p 60-61.

3668A. 1555 januari 23.

Huwelijkse voorwaarden tussen Otto Schenk te Walbeck en Agnes Quade, dochter van de erfschenker Willem Quade en wijlen Elisabeth van Plettenberg.

Schaesberg; Tannheim nr. 244.

3669. 1555 maart 13.

Wilhm van Hushaven en Johann Goltstein, schepenen te Roermond, oorkonden, dat Meus van Beeghde, wonende te Beegden, oud meer dan 70 jaar, Meus van Buggenum, oud 60 jaar, en Johan van Buggenum onder ede verklaard hebben, dat indien iemand in het Swalmerbos in overtreding was geweest, hij in Swalmen terecht diende te staan.

GAR Handschriften 87 p 34a.

3670. 1555 maart 15.

Burgemeesteren, schepenen en raad van Roermond oorkonden, dat Dederich Becker, ingezeten burger van Roermond, oud tussen 60 en 70 jaar, Mais Bertrums, wonende te Maasniel in de heerlijkheid Dalenbroek, oud 60 jaar, Johan Bertrums van Maasniel, oud tussen 40 en 50 jaar, Fennesken Becker, wonende op de molen te Leeuwen, oud 44 jaar, Teunes de Holtzsnider, ingezeten burger der stad, oud 55 jaar, en Hein in gen Bremenkamp, wonende te Asenraede, onder ede verklaren, dat indien iemand van Swalmen op het Swalm-bos in overtreding was, hij steeds in Swalmen terecht stond.

GAR Handschriften 87 p 32-33.

3670A. 1555 april 30.

Scheiding en deling door de gebroeders Johan en Reinhard van Wachtendonk van de erfenis van hun broer Arnt van Wachtendonk.

Schaesberg; Tannheim nr. 625.

3670B. 1555 mei 25.

st urbanus episcopus

Scheiding en deling tussen de gebroeders Robert en Wolter van Wildenrath en hun ooms Willem en Art van Wachtendonk inzake de erfenis van Maria van Wachtendonk, resp. moeder en zuster. De gebroeders Wildenrath verwerven de hof te Leuth (ambt Kriekenbeck) genaamd "der Kirchhof" (=Rosenhof).

Schaesberg; Kriekenbeck nr. 163-163A.

3671. 1555 september 25.

Willem van Merwyck, heer van Kessel, verheft zijn Gelderse lenen. In augustus 1566 wordt hij met Jasper van der Lip genaamd Hoen, heer van Grubbenvorst, Afferden en Blijenbeek, door de ridder-schap van het Overkwartier van Gelre naar Nijmegen afgevaardigd om middelen in het werk te stellen tot afschaffing van de inquisitie. Op 4 november 1566 verschenen hij en Willem van Husshoven, Steven van Hertevelt, Gerit van Hamerstein, Clais Martels en Jacob Holswijler, raadsvrienden van de stad Roermond, en Johan van Greverait en Johan van Stalbergen als raadsvrienden van de stad Venlo op verzoek van de stad Nijmegen om de nieuwe sekten te weren. Mede namens de andere kwartieren gaat een kommissie, waarvan deel uitmaakt Willem van Merwijck te Kessel naar Brussel; hij is 1570-71 drost van Montfort en huwde Sandrina van Weze volgens huwelijks voorwaarden d.d. 1 juni 1563 en later met Johanna van Hillen d.d. 1 augustus 1570 en stierf c. 1585.

Publications XVI p 125-128; Keverberg; Aldenghoor 290.

3671A. 1555 september 27.

Jacob van Eyll heer te Geisteren draagt voor schepenen van Venray 12 morgen Peel over aan Frederik Schellart van Obbendorp, heer te Gürzenich en Geisteren.

Geistern p 226.

3671B. 1555 december 14.

Huwelijkse voorwaarden tussen Godaert Pannekoeck, raad (van Philips II als koning van Engeland) en Elisabeth van Eyll, dochter van wijlen Wilhelm en Christina van den Sandt. Zegelaars: Jacop Pyeck heer te Isendoorn, Wynolt Pannekoeck, Johan van Herwijnen, Johan Pannekoeck, Albert van der Voert, Johan van Stalbergen, Jacop van Eyll, heer te Geysteren, Emond van Barll, Reyner van den Sandt en Gherrit van Rhijn.

Scheres nr. 710.

3671C. 1555 november 15.

Ten overstaan van heer Mathewis van den Eynde, pastoor te Grathem, en de getuigen Peeter Beeren, koster Dyrick Scheyven, Thijs in den Hartoch en Thijs Fijen, maken Reyner Hunssels en diens echtgenote Mercken hun testament als volgt: de armen en de kerk te Grathem ontvangen ieder een malder rogge, de armen ontvangen bovendien drie vierdel horns gulden erfrente ten laste van goed te Panheel; de 4 biddende orden ieder een kop rogge, hun patroon St. Severinus een vat rogge, de pastoor een stuiver brabantse en de koster een halve stuiver brabantse: hun 7 kinderen krijgen ieder een bunder baand te Kelpen evenals zijn voorzoen; de 7 kinderen krijgen: ieder een malder erfpacht (waarvan er 2 staan ten laste van goed te Beegden, het derde te Ell op Lemmen Poulsgoed aen dy Moest en de andere 3 op Meerssenshof te Ass), op laatstgenoemde hof nog 5 alde groot erfrente (vroeger door Reyner verworven van Meysenberger kinderen), de hof te Kaelre, de hof te Ass en alle andere uitstaande gelden; het 8ste kind Jan en diens echtgenote krijgt de hof den Vosberch c.a. met uitzondering van de beemden binnen Ell en onder de dingbank Wessem, die de 7 kinderen gelijk moeten verdelen; voor de roerende goederen moet Jan de andere kinderen 100 gulden brabantse geven.

Afschrift op papier, inv. nr. 42, proces 1616, Armenmeesters van Grathem versus Reyner Hunssels alias Vosbergen.

Schepenbank Wessem.

3672. 1555.

Leuth (kerkpatroon St. Lambert);
pastoor: Martin Helsum 1555.

Niederrheinische Geschichtsfreunde, 1884 p 64.

3673.c. 1555.

Roger (van) Pollart, heer van Warrenberg, huwt c. 1555 Elisabeth d'Erp du Rameau van Langveld te Wankum, dochter van Jan* en N. (Johan) Vincke van Langveld, dochter van Goirt en Cornelia Spee. Jan d'Erp was drost van Horn, gehuwd met Berta van Brempt, zoon van een heer van Warrenberg en van een dochter uit het Huis Goor. Elisabeth d'Erp verkreeg als weduwe het goed Warrenberg van haar neef Willem d'Erp, die in dienst van Oranje was getreden en financieel te gronde ging.

* Goessen?

Publications XXXIII p 379-380.

3674. 1555 en later.

Lijst van leden uit de ridderschap en drosten, die ter vergadering gingen van de Staten van het Overkwartier en die beschreven zijn.

Maasgouw 1881 p 534/35, 539/40, 542/43, 547, 551/52, 551 (foute paginering), 552, 554/55, 558/59.

3675. 1555 - 1585.

Willem I van Merwijck, op 25 september 1555 na dode zijns vaders Caspar beleend met Kessel huwt ¹⁰ Sandrina van Weze in 1563 en ²⁰ met Johanna van Hillen in 1570; uit laatstgenoemd huwelijk: Willem Caspar I en Johanna, die later huwt met jonker Conrad van der Horst.

Willem was drost van Montfort 1570-1578; hij overlijdt 1585.

Hendricks p 31-32.

3676. 1555 - 1604.

Uit het huwelijk van Alart Gerritsz van Goor, heerwan Kaldenbroek (bij Lottum) en Ursula van Wijenhorst:

- Adolph, verheft Kaldenbroek 13-7-1555, gehuwd met Elisabeth van Wylack, aanhanger van Willem van Oranje, overleden vóór 23-9-1581. Hun zoon Alart IV van Goor leefde in konkubinaat en overleed in 1605;
- Gerrit II in 1589 beleend met Soeterbeek te Baarlo, dood in 1604; zijn dochter Katharina van Goor, beleend met Soeterbeek, huwt Adolf Dirk van Efferen;
- Katharina, huwelijkse voorwaarden van 11-9-1565 met Johan Jacob van Marnix, ridder, heer van Toulouse, zoon van Jacob, ridder, en Maria van Hammercourt;
- Anna, huwelijkse voorwaarden van 6-4-1570 met Ivo Hoen van Cartils, zoon van wijlen Hendrik en Anna van Horion.

3677. na 1555.

Heinsbergse lenen zijn: A. Jurisdiktie Brachelen.

1. Huis Horrich met hof, wijer, dammen, akkers 140 morgen, weide 14 morgen, één eikelgang op Kapp-bos voor 24 varkens, 25 kapoenen, 31 hoenders, 6 keurmeden, één achterleen (Brachelen);
2. Huis Blomendahl of Honselerleen in Brachelen met Huis, hof, 4 morgen wijer, 90 morgen akkers, 40 morgen weide, $1\frac{1}{2}$ morgen bos, recht op Kapp-bos, 18 kapoenen, 37 hoenders, 1 goudgulden 21 albus, 14 keurmeden, een korenmolen aangekocht in 1557, die 18 malder 's jaars moet geven aan de hertog;
3. Haller- of Metternichshof te Lindern;
4. Grote Kunkel kerspel Brachelen, 100 morgen met eikelrecht op Kapp-bos voor 10 varkens;
5. Kleine Kunkel kerspel Brachelen, Huis, hof, wijer, dammen en 50 morgen akkers en weide;
6. Brodermansleen te Lindern, 130 morgen, eikelrecht voor 24 varkens in Kapp-bos;
7. Gritterleen of Huis zum Berg Brachelen, Huis, hof en wijer, 15 morgen weide, 24 morgen broek, 46 morgen akkers, recht op Kapp-bos;

8. Wedauerleen bij Brachelen, Huis, hof, 140 morgen land, weide en beemden, recht op Kapp-bos voor 16 varkens;
9. Kellerbachsleen bij Brachelen, 119 morgen slechte beemden, recht op Kapp-bos.

B. Jurisdiktie Dremmen.

1. Huis Hülhoven kerspel Dremmen, 120 + 80 morgen akkers, 4 morgen elzenbroek, 4 laatgoederen, laatbank, vaarcijns, 7 malder haver, 12 kapoenen, 18 hoenders, 25 penningen. Leenman wordt op de landdag beschreven;
2. Horster- of Kapittelshof (van kapittel Heinsberg), Huis, hof, 44 morgen weide en beemd, $47\frac{1}{2}$ morgen akkers, soikhaver, 7 kapoenen, 7 hoenders, 3 albus, 7 heller, 28 malder erfpachten;
3. Half Bergerleen, c. 80 morgen land en weide, 2 keurmeden, enkele kapoenen;
4. Andere helft Bergerleen, 75 morgen, 3 kapoenen, 1 keurmede, 2 hoenders, $3\frac{1}{2}$ malder haver erfpacht;
5. Spiesserleen, 192 morgen akker en weide, in erfpacht gegeven voor $42\frac{1}{2}$ malder rogge en $62\frac{1}{2}$ malder haver, enkele keurmeden en laatgoederen, 14 kapoenen, 11 hoenders, 2 malder haver;
6. Huis Herb, Huis, hof en 6 morgen wijer, huis, 108 morgen akkers, beemd en weide, eikelrecht voor 5 varkens op het Dremmerbos, enkele graanrenten;
7. Valckenleen, onderleen van Huis Herb, 16 morgen land en beemd;
8. Müggenleen (Utterath), 6 huismanswoningen met $15\frac{1}{2}$ morgen, $104\frac{1}{2}$ morgen akkers, erfpachten 15 malder haver en 15 malder rogge, bezit van Kruisheren Roermond;
9. Hof zur Lohe, Huis, hof, 6 morgen weide, 8 morgen bos, 94 morgen akkers;
10. Linner- of Franckenleen (Oberbruch), Huis, hof, schuur, stal, $15\frac{1}{2}$ morgen akkers en weide, in erfpacht gegeven;
11. Verckensleen, deels in ambt Heinsberg, deels in ambt Wassenberg aan Roer en Worm bij Oberbruch, 18 morgen griend en 5 morgen beemden;
12. Siberts- of Peltzerleen, $100\frac{1}{2}$ morgen, 4 kapoenen, 11 hoenders, 2 keurmeden, 1 eikelrecht op Dremmerbos;
13. Randeratherleen, Huis, hof, $8\frac{1}{2}$ morgen beemd, 50 morgen akkers, 10 paar koren erfpacht;
14. Asterdankerleen in Ober- en Unterbruch, Huis en hof met $3\frac{1}{2}$ morgen kamp, $75\frac{1}{2}$ morgen akkers en weide, bos, 7 paar koren erfpacht;
15. Hof te Donselen, Huis met gracht, hof, 13 morgen weide, 140 morgen akkers, 14 morgen bos, 5 malder haver, een tiend van 6 paar koren, enkele keurmeden;
16. Holtzenmechersleen (Oberbruch), 7 morgen weide, 51 morgen akkers, 7 malder rogge, 17 malder haver, 10 malder spelt en 1 varken erfpacht;
17. Hof zur Gracht (Dremmen), Huis met gracht, wijer, akkers, broek en heide $179\frac{1}{2}$ morgen, 18 morgen beemden en weide, $4\frac{1}{2}$ hufe op Dremmerbos; erfpachten: 46 rijnsguldens, 22 kapoenen, 23 hoenders, 22 hanen, cijns, 24 keurmeden, kleine tiend.

C. Jurisdiktie Karken-Kempen.

1. Gansweiderleen dorp Unterbruch, hofstede, boomgaard en land 87 morgen, griend 12 morgen, schepengoed 12 morgen; erfpacht 8 paar koren;

2. Neuhof of Neuenhagerleen (dorp Karken), Huis, hof en weide 4 morgen, akkerland 71 morgen;
3. Dombselerleen (kerspel Kempen), Huis, hof, schuur, stal, $28\frac{1}{2}$ morgen akker, weide 15 morgen, 3 morgen andere zijde van de Roer, bos 1 morgen;
4. Huis Kempen of Roerkempen, c. 130 morgen, Huis en hof, voorhof, tuin, bos;
5. Miesswinkelsleen (kerspel Karken), 40 morgen land en beemden;
6. Rolanderleen (Unterbruch), Huis, hof, weide, griend en akkers 62 morgen;
7. Numener Ohe-leen (deels Karken, deels Vlodrop), 15 morgen akkers;
8. Lülsdorferleen (dorp Karken), is een korenmolen;
9. Eckholterleen (dorp Karken), Huis, hof, weide, griend en akkerland $71\frac{1}{2}$ morgen; $\frac{1}{2}$ in erfpacht gegeven voor 12 paar koren, 1 keurmede, 3 kapoenen, 3 hoenders, 8 boddregers, kleine tiend van $\frac{1}{2}$ paar koren;
10. Beusdahlsleen (te Karken), in erfpacht gegeven voor 17 gulden;

D. Jurisdiktie Heinsberg (Hag-bank).

1. Huis Oberlieck (kerspel Kirchhoven), Huis, hof, tuin, elzenbroek, jachtrecht, boomgaard 8 morgen, land 100 morgen, 70 morgen afgesplitst recht op Kirchhovenerbos;
2. Huis Unterlieck (kerspel Kirchhoven), Huis, hof, 5 morgen wijer, 8 morgen weide, $192\frac{1}{2}$ morgen akkers, 3 heerlijkheden, 9 erfgoederen op Kirchhovener Bruch;
3. Schafhausenerleen (Schafhausen), huis, hof, 2 morgen wijer, 27 morgen weide, 62 morgen akkers, onderleen Dwerhagen in ambt Millen van 26 bunder;
4. Krickelbergerleen (Aphoven en Waldenrath), huis, hof, 8 morgen koeweide, 96 morgen akker, 2 morgen wijer, 6 morgen heide, 14 morgen afgespleten, recht op Kirchhovenerbroek;
5. Leckbartsleen (Waldenrath) 74 morgen;
6. Schlabertsleen (Laffeld), huis, hof, 14 morgen weide, $65\frac{1}{2}$ morgen akkers, recht op Kirchhovenerbos;
7. Thorenerleen (Laffeld), 100 morgen, huis, hof, recht op Kirchhovenerbos;
8. Heffelterleen (Waldenrath), 107 morgen, 7 huismanswoningen;
9. Lümbacherleen (dorp Kirchhoven), weide en akkers 152 morgen, in erfpacht gegeven voor 27 paar koren; 10 morgen bos, recht op Kirchhovenerbos en gemeente;
10. Lohbuscherleen (Waldenrath), 5 huizen met weide $5\frac{1}{2}$ morgen, akkers tot 123 morgen, heide 4 morgen, bos 5 morgen;
11. Schleidenerleen (kerspel Heinsberg), huis, hof, weide 17 morgen, akkers 96 morgen;
12. Egbartsleen (kerspel Waldenrath), 234 morgen;
13. Bellersbuschenleen (kerspel Waldenrath, Erpen), erfpacht van 8 paar koren;
14. Mangelmansleen (kerspel Waldenrath), hofsteden, weide 15 morgen, akkers 119 morgen, 19 paar koren erfpacht, hoenders, vlas, penningen;

E. Buitenlandse leengoederen.

1. Huis en heerlijkheid Dalenbroek, $\frac{1}{2}$ te ontvangen door de mankamer van Heinsberg, $\frac{1}{2}$ door de Gelderse leenkamer; heerlijkheid met tiend te Maasniel en de dorpen Maasniel, Herten, Merum, Ool en Roer, hoog en laag gerecht, deel in de heerlijkheid Elmpt;

2. Huis en heerlijkheid Burgau bij Düren;
3. Huis Geilenkirchen;
4. Lüttelforsterleen bij Waldniel, 2 woningen, akkers, heide en broek 50 morgen, 8 morgen water en turf;
5. (in kerspel Doveren ambt Wassenberg), huis, hof, 2 morgen wijer, akkers 75 morgen, houtwas 45 $\frac{1}{2}$ morgen;
6. Schöllersleen (ambt Aldenhoven, kerspel Gereonsweiler) 123 morgen, laatbank te Immendorf;
7. Stockheim en Stepprath (ambt Düren, kerspel Stockheim) 100 morgen land;
8. Tiend te Leut en Doornik (in Overbetuwe);
9. Rodesheimertiend ~~R~~Roitzheim bij Euskirchen) 60 paar koren;
10. Voogdij Neersen en Urdingen, jurisdictie, gerecht, jacht, broek, dienst, Huis Neersen, molen enz.;
11. Huis Harff (deels ambt Kaster, deels ambt Grevenbroich);
12. Pamperger tiend (deels in Meurs, deels in Orsoy);
13. Schafsdell (bij Niedercrüchten);
14. Gerderather Hof (in Gerderath bij de kerk);
15. Mossesleen (te Roosteren) is door de Maas afgedreven;
16. Heerlijkheid Pameln (in Vlaanderen bij Oudenaarde) 7 kerkdorpen;
17. Dwerhagerleen, achterleen van Schafhuysenleen bij Heinsberg (ambt Millen, kerspel Höngen), huizen, weiden en akkers 78 morgen.

Selfkantheimat 1960 p 9-44.

3678. 1556 januari 23.

Huwelijkse voorwaarden tussen Arnold Schenk van Nideggen (heer van Hillenraad), zoon van wijlen Christoffel en van Anna van Vlodrop, en Maria Huyn van Amstenrath, dochter van Arnt en Henrica van Maschereel.

Medezegelaars: Johan heer van Elmpt en Burgau, Gerard van Vlodrop, Otto van Wachtendonk, drost van Gennep, Johan van Leraid, Johan Schenk, drost te Middelaar, Otto van Wylack, heer van Grubbenvorst, Arnt van Wachtendonk, drost van Kranenburg, Dederik van den Boetzeler, erfschenker van Kleef, Gerard van Groesbeek, deken te Luik en Aken, Johan van Goor, landkommandeur der balije Biesen, Floris van Maschereel, Duits Orde kommandeur te Vucht, Gerard van Imstenroth, erfvoogd te Mere, Willem van den Bongart, heer te Winandsrade, Johan van Groesbeek, heer te Huymen, Malden ~~van~~ Beeck, Adriaan van Boedberg, erfmaarschalk, Frans van Hanxeler, drost te Millen.

Schenk p 49; Schloss Haag nr. 4435.

3678A. 1556 maart 12.

Johan van Wachtendonk geeft leenrevers aan Geret Kaether gen van Eyll wegens huis en hof te Haerbech in het kerspel Grefrath. Schaesberg; Tannheim 819.

3679. 1556 vóór maart 21.

Filips van Montmorency, graaf van Horn, stadhouder van Gelre en Zutphen, verzoekt de Staten van Gelre op de landdag te Arnhem namens de keizer diens zoon Philips prins van Spanje als heer

te huldigen.

van Hasselt I nr. 4.

3680. 1556 maart 22.

Willem en Seger, zonen van Maarten Tesschers, dragen $\frac{2}{3}$ van de tol te Asselt over aan Cecilia van Vlodorp, vrouwe te Schinnen (zie ook 1557 juni 19, regest nr. 3693).

Steffens p 292-293; Schloss Haag; Asselt nr. 276.

3681. 1556 mei 10 - juni 9.

Philips, koning van Castilië, verleent Anna van Egmond, gravin van Horn, en haar zoon Philips van Montmorency, graaf van Horn, toestemming de heerlijkheid Weert te belasten met een rente van 900 carolusguldens à 20 stuiver brabantse wegens een som van 18.000 geleend van Dietrich van Wylich, erfhofmeester van Kleef. Aanwezig leenman o.a. Gerit van Vlodorp, erfvoogd te Roermond. Anna en Philips verklaren op 9 juni 1556 de 18.000 carolusguldens ontvangen te hebben.

Diersfordt p 262-263; Uitheemse lenen p 82.

3682. 1556 juni 3.

Schepenen van Asselt en Swalmen attesteren over de rechten en gebruiken van de hof te Asselt voor Johan Kehren, schout van het ambt Montfort.

Schloss Haag; Asselt nr. 255.

3683. 1556 november 19.

Dietrich en Gotthard, heren te Milendonk, Drachenfels en Goor, Dietrich van Dalberg voor zijn vader Frederik van Worms genaamd Dalberg, kamerheer, als voogd over Willem van Braunsberg, zoon van Philips Diether van Braunsberg, gewezen ambtman te Nürburg, en Frans Konrad van Sickingen, gehuwd met de weduwe Braunsberg, oorkonden, dat Adolf aartsbisschop van Keulen de pandsom van huis en ambt Nürberg met 11.000 rijns guldens gelost heeft.

Milendonk p 34.

3684. 1556 december 31.

In de geschillen tussen de magistraat van Wachtendonk en de pandheer Godert van Bocholtz zullen scheidsrechters beslissen:

namens de pandheer:

Goessen van Hoenselaer te Hülsdonk, Johan van Rossem, heer te Broekhuizen, Johan van Wittenhorst, drost van Montfort, Diederik van Linden te Hummen;

~~Hummen~~

namens de stad:

Diederik van Westrum, drost van Kriekenbeck, Everhard van Drypt, heer te Pellant, Johan van Erp te Langenfeld en Arnt van Bocholtz en de steden Roermond, Venlo, Geldern en Straelen.

Wachtendonk p 155.

3685. 1556.

Promemoria betreffende de Meurse pandschap:

Venlo: van zekere huizen en erven in de stad (tezamen):

50 malder haver				
van het gewandhuis	3	mark	9	solidi
van het vleeshuis	2	"		12 denarii
van de jaartol		6	"	8 "
van de zomertol		9	"	
van de Palantsche jaargelden	6	"		
van het "korffwaeter"	2	"	8	"
van Roffertsmolen	6	malder	rogge	en 2 malder tarwe
van Mathijsmolen van Oyen	6	"	"	

<u>Lobberich</u> : van de smaltien	2	mark		
van de grote tiend	90	malder	"	en 90 " haver
herbergskoren 118 hoenders en	12	"	en 2 sester	haver

Hinsbeck: van zekere huizen en erven 22" haver en 172 hoenders
van de smaltien 18solidi 8 denarii

Viersen: meibede 15 mark
van de Erheinmarck (zie 1343/44 juli 13) 6 " en 5 mark en
32 malder haver en 192 hoenders

hof Blulaer (=Ulelar) 64 " en 2 sester rogge en
42 kapoenen

Wankum: van zekere huizen en erven 17 " en 2 sommeren haver en
184 hoenders; van Hartongenhof 29 " rogge en 29 malder ha-
ver

Leuth: van zekere huizen en erven 10 " en 1 sommer haver en
85 hoenders

Herungen: van zekere goederen en erven 13 malder 2 sester haver

Grefrath: van zekere erven en goederen 10 malder mout 26 malder
haver en 202 hoenders

hof te Holthusen 22 malder rogge en 22 malder have

<u>molen te Langendonk</u>	12	"	"	en 12 " "
<u>van Jonkersmolen</u>	1	"	"	en 1 sester rogge
<u>van Coevenmolen</u>	12	"	"	

te Vlelar van novalia en de hof aldaar" 64 " en 2 " "

en 43 kapoenen

Brempt van de molen (S ?) 18 " "

te Brempt en Cruchten

Kriekenbeck van de tol vóór het Huis 18 solidi 18 denarii
Kriekenbeck

van de herfstbede in het land en van de gruit te Lobberich meer
als het opbrengt aan geld, waarvoor het is verpand aan Maria van
Gelre, hertogin van Gulik.

Deze inkomsten (in ambt Kriekenbeck) zijn in 1364 door Eduard
hertog van Gelre verpand aan Johan (~~graaf~~) van Meurs, alsmede
Millen, Gangelt en Waldfeucht en andere renten en domeinen in
Roermond en in de ambten Montfort en Kessel voor 30.000 oude
Frankrijkse schilden, losbaar met die som.

Karel van Egmond, hertog van Gelre, heeft deze renten in de ambten Kriekenbeck, Montfort en Kessel in beslag genomen. Na diens dood zijn de renten door hertog Willem aan de graaf van Meurs teruggegeven.

Grefrath p 122-123.

3686. 1556.

Attestatie over de domeinen en rechten van de hertog van Gelre in het ambt Kriekenbeck, Wachtendonk en Straelen:

- hout en konijnen in de landweren van het land Kriekenbeck komen de hertog toe; echter veel is goeddeels vernield of afgehakt;
- de gruit in het ambt Kriekenbeck, zijnde $\frac{1}{2}$ braspenning per vat bier;
- keurmedige personen op gravengoed bij overlijden: man en vrouw geven het beste pand, zoals paard, koe, zilver, goud of anders. De erfgenamen moeten het gravengoed erven, zijnde van een geheel goed van 30 of 40 morgen 1 oud gouden schild of $1\frac{1}{2}$ gouden rijns gulden, 1 malder haver, 1 veerdel wijn: iedere schepen een kan wijn evenals de bode; een half gravengoed dus 15 à 20 morgen betaalt de helft.
De keurmedigen mogen het goed tijdens hun leven verkopen, bezwaren en ruilen mits betalende 1 oud gouden schild, 1 malder haver en 1 veerdel wijn en de kannen als boven; als zij overlijden zonder het goed ontvangen te hebben, vervalt het aan de hertog;
- de smaltien te Hinsbeck van vlas en lammeren gaat half naar de hertog, half de pastoor;
- de grote tiend te Hinsbeck, idem;
- de brouwketelgang te Lobberich heeft de hertog, die de ketel ook moet onderhouden; de gebruikers betalen 3 keulse moirkens of 2 kwarten bier;
- de hertog moet wegens de grote tiend te Lobberich aldaar vaar en beer houden alsmede een brouwketel;
- de markttol te Lobberich gaat naar de hertog, zijnde het staangeld van de cremers: 5 stuivers 's jaars gaan vanouds naar de schepenen;
- bos, hout, woud, konijnenwaranda te Herungen zijn geheel bedorven en verwoest; het weinige wat er van komt gaat naar de drost;
- de gemeente Viersen heeft gruit en hopaccijns in erfpacht genomen van hertog Willem van Gulik in 1408 voor 12 goudgulden 's jaars op Kerstmis, dat nu bezeten wordt door Boickholt, evenals de roodtiend en meibeden;
- de heren van St. Gereon zijn volgens oude rekeningen 36 schellingen schuldig op Kerstmis, Pinksteren en St. Jan de Doper; echter zij ontkennen die verplichting;
- weg- of bruggeld van de watermolen te Brempt, dat men geleidegeld noemt, ontvangt de molenaar, te weten van iedere kar of wagen, die over de brug passeert 1 lups, bedragende 's jaars 1 à 2 gulden, waarvoor de molenaar de brug moet onderhouden;
- de lenen te Cruchten ten getale van 6, te weten Molraese nosterhof, Claessenhoff, Oeverbosch, Blongershof, Domheerenhof, Coenken Marienhof worden bij versterf verheven met een zijden buidel met een goudstuk, niet het kleinste, en één paar messen,

Willem † 1402 →

waarvan buidel en goud naar de rentmeester gaan en de leenman de messen mag houden;

- uit het gemeen woud te Berck (Wegberg) heeft de hertog 5 wagens hout 's jaars, waarvan de drost 3 en de voogd van Erkelenz er 2 krijgen, opdat zij toezicht houden, dat er geen overdaad in het bos plaatsvindt;

- zekere tienden te Wegberg genaamd Bercker- of watertien, Harbecker tiend en Klinckertiend worden gebruikt door Derik van Cruchten, schout te Roermond, en juffrouw van Bongaert; men weet niet op welke titel; de 2 andere tienden genaamd Rickelraede tiend en Oevelkoene tiend houdt de pastoor aldaar;

- de tiynzen te Wegberg heft juffrouw van Bongaert, Waerenborch,

- Henrick Muelstrum, Gaert van Ophoven en het kapittel van Aken;

- de tol te Wegberg, genaamd van de paarden, beesten en goederen op de 2 jaarmarkten aldaar omtrent St Petrus en Paulus en Petrus Banden neemt de heer van Tussenbroich als halfheer van Wegberg; schepenen en gezwoorenen van Wegberg zeggen, dat hertog Karel van Egmond dat hem toegezegd had;

- de tol te Erkelenz op Simon en Judasdach op de markt verantwoordt de rentmeester van Montfort;

- de heerlijkheid, huis of burcht, stadsrenten, domeinen en inkomsten van Wachtendonk zijn door hertog Karel op 4-7-1517 verpand aan Otto Schenk (van Nideggen) voor 17.000 gouden overlandse rijnsguldens en de kosten van verbouw aan de burcht als mede huisraad en geschat op de burcht; wordt nu bezeten door zijn weduwe;

- het drostambt met de breuken te Straelen (de prelaat en abt van Siegburg krijgen de helft van de breuken uitgezonderd de breuken bij verbeurte van het leven; wel, indien verbeurte van leven gekomposeerd (in geld afgekocht wordt); wordt bezeten door de weduwe van Eduard van Brempt; men zegt volgens overeenkomst van hertog Karel met Engelbrecht van Brempt anno 1498, waarbij de drost van de breuken rekening moet doen aan de hertog en er 20 oude gouden schilden van mag behouden plus de gemaakte kosten op bevel van de hertog en bij minder beloop van de breuken dan 20 oude gouden schilden het ontbrekende uit de ponschatting; de andere helft mag de drost geheel houden volgens verpanding door hertog Arnold in 1455, te lossen met 300 rijns-guldens;

- van de breuken binnen Grefrath of in het ambt Kriekenbeck heeft de rentmeester Winand van Poll niets ontvangen, aangezien die volgens zijn kommissiebrief aan de drost komen en de kleine breuken aan de schout;
- de schepenen in het ambt Kriekenbeck komt jaarlijks 1 rijder voor gerechtigheid en diensten toe.

Grefrath p 115-117.

3687.

1556 rekening Kriekenbeck. (in carolusguldens)

- van het goed ten aelden Kriekenbeck en de tol te Leuth 16 s. 7d.
- van 9 morgen beemd te Grefrath naast de Niers, verpacht aan Derick van Westrum, drost van Kriekenbeck, à 26 gld;
- 9 morgen beemd, 6 tussen de Niers en het gemeen broek te Grefrath met de kop op de landweer en 3 op de Niers, die tentijde van hertog Karel afgegraven zijn en verpand aan Johan Pampus, verpacht aan Bars Daem 36 gld.;

- markttol te Grefrath op St. Laurentius, ontvangen door de drost;
- broekland, water en weiland boven Vlovorster molen, die Willem van Holthusen heeft zonder dat men weet op welke titel;
- de hof te Holthuysen verpand aan de graaf van Meurs voor 20 paar koren, wordt nu betaald met 17 paar en op titel van erfpacht bezeten door Willem en Arndt, zonen van jonker Wolter van Wachtendonck;
- 18 paar koren zijn verpand voor 300 enkele rijns-guldens aan van Allenbroeck, nu Thomas Keyster alias Gieraldus - -;
- de molen van Langendonck met gemaal verpand aan de graaf van Meurs voor 12 paar koren, nu bezeten door Arndt van Wachtendonck, die daarvoor betaalt 18 malder rogge staande maat, is 21 malder venlose maat à 18 stuivers; 49. 4. -.
- tijns van ontgonnen land te Grefrath, zijnde $\frac{1}{2}$ oude braspenning per morgen, was vroeger veel, nu - -;
- de smaltieënd te Hinsbeck van vlas en lammeren, half voor de hertog, half voor de pastoor; het deel van de hertog is verpacht aan Alart Haess voor 47 steen vlas à 6 st. 13.15.-.;
- de Heerenhof te Hinsbeck, groot c. 60 morgen, is tijdens hertog Willem van Kleef verpand aan Goedert van Boickholt voor 1.300 goudgulden, verpand - -;
- de grote tieënd te Hinsbeck, half voor de hertog, ten tijde van hertog Karel in 1535 verpand had aan de erfgenamen van Thijs van Besell genaamd van Rey voor 4.100 overlandse rijns-guldens, is onlangs ingelost en verpacht voor 72 paar koren 259.4.-.;
- te Lobberich het goed Wentuchaven alias Unlelair 64 malder en 2 sester rogge en 62 kapoenen - -;
- vlastieënd te Lobberich 12- -;
- lammertieënd te Lobberich -27-;
- grote tieënd te Lobberich, verpand aan de graaf van Meurs in 1464 voor 70 paar koren staande maat; de keizer moet deswege varre, beer en brouwketel onderhouden 282.- -;
- kleine tieënd van nieuw land, Heetveldêr tiendje, gegeven aan Johan Meuskens voor onderhoud van varre en beer;
- Roecx watermolen in erfpacht bij Joachim van Boickholt voor 17 malder rogge 46.8.-;
- een land genaamd Wolffbösch, waaruit de hertog jaarlijks 5 malder rogge trok en 5 malder haver, wordt nu ontvangen door de rentmeester van Brüggen, omdat de graaf van Meurs (pand)heer van Brüggen was en nu van Gulik-Kleef is -.-.;
- een land van Jenneken ter Stegen, 5 malder rogge voor de hertog 13.19.10.;
- 12 morgen bij Wolffbösch, $2\frac{1}{2}$ malder rogge+1 sester=17 $\frac{3}{4}$ schepel venlose maat 8. 8. -.
- 7 morgen naast Wolffbösch aan de landweer, 1 malder en 1 sester rogge 3.16. 9.;
- ontgonnen heide en weide nu in gebruik bij Quirijn van Heythuesen, 2 malder rogge+1 malder haver 6.7.11;
- 15 morgen genaamd die Meyenwaede achter Mersenshaeve, nu jonker Johan van Boickholt, $2\frac{1}{2}$ malder rogge 7.4.-;
- landen te Merszhove, nu in gebruik bij Merssens kinderen te Venlo, 2 malder 2 sester rogge 7.13.7.;
- 20 morgen aan het Wolffbösch, die Marten van Heythuesen placht te houden voor 3 malder 1 vat rogge en 2 kapoenen, worden te

- Brüggen betaald -.-.;
- 6 morgen in gebruik bij Johan Moersken, 1 malder rogge 3.5.7.;
 - 50 morgen op de beemden aan de Maerboom, geldende 9 malder rogge en 2 kapoenen, ontvangen te Brüggen;
 - 25 morgen land op de Maerweg, 5 malder $1\frac{1}{2}$ sester rogge en 2 kapoenen, ontvangen te Brüggen;
 - 25 morgen land op de Maerweg, 5 malder $1\frac{1}{2}$ sester rogge en 2 kapoenen, ontvangen te Brüggen;
 - de Tuschenmolen te Leuth, waarvan de hertog 9 malder rogge trok, is in 1503 door hertog Karel aan Willem van Holthuesen, zijn artilleriemeester, verpand, evenals tienden, pachten en renten uit de hof Heythuys en het Tilmansgoed te Holthuesen in het kerspel Lobberich. Omdat het water zo hoog bleef, zijn meer dan 400 morgen broekland bedorven. Indien de molen wordt verlaten, willen de geërfden van het broekland de hertog 25 malder rogge 's jaars uitkeren. Ontvangen de 9 malder 21.12.-;
 - tijns van nieuwe erven te Leuth, was vroeger veel, nu -.-.
 - tiend van $24\frac{1}{2}$ morgen ontgonnen uit de gemeente -.71.6;
 - Tuschenmoelenhöf met 2 beemden toebehorende aan doktor Stalborch, 3 malder rogge -.-.;
 - vlas- en lammertiend met hoenders- en varkenstiend te Wanckum en novaaltien 10.-.-;
 - grote tiend te Wanckum 132 paar koren 475.4.-;
 - 's hertogenhof te Wanckum bij de kerk in 1364 voor 22 paar koren verpand aan de heer van Meurs en doorverpand aan de vrouw van Henrick Spee genaamd Pinksteren; -.-;
 - molen opgen Voorst te Wanckum verpand aan de heer van Meurs voor 18 malder rogge, bezeten door de vrouw van Henrick Spee -.-
 - tijnzzen van nieuwländ worden ontvangen door de kerkmeesters;
 - tijnzzen van nieuw land te Viersen vóór 1476 40 of 50 morgen à 2 keulse albus; het schijnt, dat Goedert van Boickholt deze en andere renten met de meibede en $9\frac{1}{2}$ paar koren uit de tiend te Lobberich in pand heeft gekregen van Meurs; -.-.
 - tijns van nieuwe erven uit heide, bos en broek te Viersen à 2 vlaamsen per morgen 4.5.6.;
 - $165\frac{1}{2}$ morgen op de landweer te Viersen -.-.;
 - 's hertogenhof te Brempt genaamd Gravenhöf in de parochie Nedercruchten, geokkupeerd door de Kruisbroeders van Brüggen krachtens testament van een graaf van Meurs, menende aan Meurs zelf toe te behoren met last aan de hertog uit te keren 15 paar koren en 10 vlaamse guldens à 11 stuiver 69.11.-;
 - helft van de watermolèn te Brempt in het ambt Erkelenz op bevel van de rekenkamer, verpacht voor 6 jaar ingaande 1551 voor 25 malder rogge 68.17.6;
 - bruggeld -. 8.6;
 - geldtijnzzen te Cruchten en Brempt, 's jaars 15 Roermondse guldens à 9 stuiver 2 den. 6.17.6;
 - zekere diensten van de onderzaten van Brempt gedurende 5 dagen per jaar afgekocht met 2 stuiver 1 oort per dag -.12.6;
 - een beemd in Nedercruchten in gebruik tegen $1\frac{1}{2}$ malder rogge, pretenderende erfpacht te zijn; schepenen zeggen, dat het een wyer was, die ten tijde van Johan van Broickhuysen of een voogd van Belle wezende toen ambtman van Kriekenbeck, is uitgegeven om daarvan een beemd te maken. Het schijnt, dat er vroeger een molen lag 3.16.6;

- tijns en tienden van nieuwe erven aldaar; schepenen zeggen, dat 16 morgen zijn uitgegeven ten behoeve van de kerk -.-;
- tienden te Bracht in het land van Gulik, rentende 60 à 70 paar koren, verpand aan Garit Vincken en Baetzken Voegelsanck te Venlo voor 600 goudgulden; daarvan is geen bewijs;
- te Wegberg, deels in Gulik gelegen, huizen en erven in Berck 14 sommer haver op St. Andries, verpand aan Henrick die Groeff, voogd te Erkelenz -.-;

Grefrath p 117-122.

3688. 1556.

De Nette is de grensscheiding tussen Leuth en Hinsbeck en Lobberich.

Leuth p 163.

3689. 1556.

Philips van Montmorency, graaf van Horn, ridder van het Gulden Vlies, stadhouder van Gelre en Zutphen, verheft voor het leenhof van Gelre als Gelderse lenen:

1. burcht, stad en heerlijkheid Weert;
2. stad Wessem met hoog en laag gerecht, renten en toebehoren;
3. voogdij van Thorn; alles ten Geldersen leenrechte;
4. $\frac{1}{4}$ van Monickeland in Brakel in de Bommelerwaard ten Zutphen-sen rechte.

Wolters; Hornes p 78-79.

3690. 1556.

Marcelis Pompers ende Antonis Tonen burgemeesters, Heindrich Rombouts, Jacop Tessers, Jan Pitten, Vaes Ververs, Aert Sonmans, Stoffel Wagemans en Frans Caris, schepenen van Weert, verrichten de visitatie van "dat caer" in presentie van de scholtis, Gillis Schellart, te Weert en van den (Lamen ?), scholtis te Bree, en komen overeen met de schepenbank van Bree, dat "het caer" niet meer zoals thans hernieuwd zal worden zonder instemming van beide zijden en waarbij ook die van Nederweert 15 gulden brabantse toestaan tot aanschaffing van "vier ysseren maten dewelcke op malcanderen accorderen, daer die van Bree twe aff hebben ende die van Weert twe".

de Win, regist nr. 135.

3691. 1557 april 4.

Philips van Montmorency, graaf van Horn, is zijn stalmeester jonker Daniël van Nuynhem 1.200 gulden schuldig.

Oud archief stad Roermond, inv. nr. 1486.

3692. 1557 ? juni 12.

Robert van Bergen, bisschop van Luik, staat toe een altaar op te richten in de kerk van Boxmeer, toegewijd aan het H. Bloed.

Limburgs Jaarboek III p 172 met foutief jaartal 1457.

3693. 1557 juni 19.

De kinderen van wijlen Seger Tesschers dragen $\frac{1}{3}$ van de tol te Asselt over aan Cecilia van Vlodorp.

Steffens p 293.

3693A. 1557 november 21.

Voor schout en schepenen van Weert en Nederweert verkopen Anna van Egmond, gravin van Horn enz., en haar zoon Philips van Montmorency, ridder van het Gulden Vlies, stadhouder van Gelre en Zutphen, en diens vrouw Walburga, (gravin) van Neuenahr, aan Willem van den Bongart te Wijnandsrade en Margriet van Palant, echtelieden, wegens ontvangst van 4.000 rijksdaalders een rente van $387\frac{1}{2}$ gulden brabant's jaars en stellen bepaalde bezittingen als onderpand.

Bongart nr. 805.

3694. 1557 november 29.

Diderich Voss van Holtum verkoopt Heinric van der Horst zijn hof genaamd Lohof (onder Brüggen).

Schloss Haag nr. 3369.

3695. 1557.

Johan Pyse, kanunnik te Kranenburg, draagt over aan Johan van Wittenhorst, heer te Horst, drost van Kessel, en Joiste van Weze, echtelieden, verscheidene stukken land onder de buurtschap Bruchusen, gerecht van Hunese.

RAL Aanwinsten 1926.

3696. 1557.

De onmondige kinderen van Derych vom Bruck en Lisbet Houptz worden beleend met het Guliks leen Malbeck, te verheffen in de mankamer te Brüggen, groot 50 morgen.

Maasgouw 1975 p 189.

3696A. 1558 januari 10.

Voor schepenen van Beesel verkoopt Vollinck Leisten aan Leonart van Eyck, burger te Venlo, $1\frac{1}{2}$ veerdal akker in de Eickschip te Beesel.

Meer d'Osen 47.

3697. 1558 februari 2.

Anna van Egmont, gravin van Horn, vrouw van Weert, Altena, Cortherssem, Bochoolt, Bruegel etc., verklaart kwijschelding van straf te verlenen aan Jan Rutten Thys soen, burger van Weert, wegens het werpen van "eenen opsteker nae Lysken Rutten sijne huysvrouwe saliger", blootshoofs op syn knien vallende voir amende honorable gode van hemelrijck ende onssen officieren vuyt den

naem van den Heere om vergiffenisse te bidden, dwelck hij vol bracht heeft" . . .

de Win, regest nr. 136.

3697A. 1558 februari 18.

Filips, koning van Castilië, hertog van Gelre, verkoopt wegens ontvangst van 6.769 gulden aan Otto van den Bylandt, heer te Rheydt, en Marie van den Bongart, echtelieden, een jaarrente van 723 gulden uit de Gelderse domeinen.

Bongart nr. 808.

3698. 1558 maart 15.

Op het vertoog van de stadhouder van Gelre en Zutphen staat de landschap Gelre een bede toe van 200.000 carolusguldens à 20 stuiver brabantse, te betalen in 3 jaartermijnen, aanvangende Lichtmis 1559.

De stadhouder krijgt als verering 10.000 carolusguldens; heffing geschiedt volgens de grondslag van 1547.

van Hasselt I nr. 9.

3699. 1558 maart 26.

Philips van Montmorency, graaf van Horn, verkoopt aan Dietrich van Wylich het Monnickenland (te Brakel) voor 85.000 gulden brabantse. Afgetrokken worden eerdere pandsommen van 20.000 goudgulden en 28.000 carolusguldens, totaal 60.000 gulden brabantse. Dietrich zal 10.000 gulden betalen binnen één jaar aan Caspar Schetz heer van Grobbendonk, landrentmeester van Gelre en Zutphen, en binnen 8 dagen 15.000 gulden aan Thomas Grammaye, landrentmeester van Gelre en Zutphen.

Medezegelaars: Anna van Egmond, gravin van Horn, Walburga van Neuenahr, vrouw van Philips, Herman graaf van Neuenahr, zwager van Philips, en Floris van Montmorency, heer te Montigny, broer van Philips.

Diersfordt p 267.

3699A. 1558 april 4.

Voor schepenen van Beesel verkoopt Jan de Verver aan Leonart van Eick (burger te Venlo) drie veerdel land aan de Gaesneek.

Meer d'osen 48.

3700. 1558 mei 2.

Filips, koning, hertog van Gelre, onderricht zijnde van de aanval van krijgsvolk in dienst van de koning van Frankrijk vanuit het oosten op Gelre en Zutphen, beveelt zijn leenmannen in dat landschap zich met knechten, paarden, harnas en geweer uit te rusten en gereed te houden.

van Hasselt I nr. 10.

3700A. 1558 mei 3.

Huwelijkse voorwaarden tussen Daem Schellart van Obbendorp en Walrava van Vorst; Daem brengt in Huis en heerlijkheid Geisteren,

Oostrum en Spralant en Walrava de heerlijkheid Doorwerth.
Geistern p 207.

3701. 1558 augustus 31.

Huwelijksverdrag tussen Johan Hoen van Hoensbroek, heer van Osth-
ham, zoon van Herman Hoen, heer te Hoensbroek, Lyssemael en Ost-
ham, en Maria van Dauer, en Elisabeth van Goir, dochter van Rei-
ner van Goir tot den Wijer en Catharina van Stemmell.
De bruidegom brengt Osthham in en de bruid een hoofdsom.

Schloss Haag nr. 2747.

3701A. 1558 november 9.

Voor Johan van Wijtenhorst, stadhouder, Herbert van Wustenraede
en Corst van Merssen, leenmannen van Huis en ambt Montfort,
transporteert Johan van Mewen als man zijns vrouw Claere aan
Arnt van Mombeick en Johanna van Gressenich, echtelieden, 22
malder rogge Treichtermaat 's jaars, te leveren op St. Andries
binnen Roosteren en stelt als onderpand de weerd van Elen en de
visserij in de Maas.

Bij transfix van dezelfde dag transporteert Arnt c.s. de rente
aan Jeliss Schelert, schout te Weert.

Keverberg; Aldenghoor 294.

3702. 1558.

Isabella Schenk van Nydeggen, dochter van Christoffel (heer van
Hillenrade en Anna van Vlodorp) huwt met Arnold Blankarts.

Schloss Haag p.m. na 4434.

3703. 1558.

Johan van ^(Werreberg) Erp verkoopt het Huis Werreberg, renten tot 8 goudgul-
den, cijnskaart, 5 malder roggerenten, een hoeve genaamd Jacob
Raetsengood en 300 hornsgulden hoofdsom op goederen te Heithui-
zen aan zijn neef Gothard van Erp-Werreberg, kapitein te Utrecht.

Publications XVI p 26.

3704. 1558.

Diederich van den Boetselaer tot Aldenghoor benoemt Johan Cruder
van Wassenberg tot stadhouder van de laatbank van Aldenghoor;
verhef voor deze bank kostte dubbele cijns, 2 kannen wijn voor
de sekretaris en 1 kan wijn voor de laat(schepenen).

Publications XVI p 38.

3705. 1558 - 1602.

Adam(Daem) Schellart van Obbendorf (zoon van Frederik, heer te
Gürzenich, Schinnen, Geysteren, Asselt, Leeuwen, Spraland, Oost-
rum, en Maria van Pallandt) huwt ¹⁰ 1558 2 mei met Walrama van
Vorst (dochter van Frederik en Maria van Wittenhorst) en ²⁰ 1584

Martina van Rossum (dochter van Maarten en Maria van Vorst).
In 10 brengt hij in: $\frac{1}{2}$ Geisteren, Oostrum en Spralant; zij:
de heerlijkheid Doornweert.

Hij kocht op 14 juni 1590 van Jacob van Eyll en Helena Turck,
echteliëden, de andere helft van Geisteren voor 24.000 carolus-
guldens; hij woont in 1567 te Leeuwen bij Roermond; overleden
in 1602.

Maasgouw 1912 p 74; Schloss Haag nr. 4285.

3706. 1559 maart 10.

Het Hof van Gelre en Zutphen draagt de drost van Montfort op
in alle kerken van zijn ambt de straffen, waarmee de overtre-
ders van de plakaten tegen de ketterij bedreigd worden, af te
kondigen.

Publications XLI p 335.

3707. 1559 augustus 11.

Limietscheiding tussen Sevenum en Maasbree op de Hardeheyde vol-
trokken door drost Johan van Wyttenhorst van Kessel en doktor
Johan van Stalbergen met medewerking van landscholtis Johan van
der Voort en de landschepenen van Kessel.

Maasgouw 1879 p 42-43.

3707A. 1559 oktober 17.

Het leenhof van Gelre en Zutphen beleent Thonis Dryvener c.s.
met de oude hof te Osen in Linne en de leenmannen, die in de
hof ingen Oy behoren.

Meer d'Osen 49.

3708. 1559 november 12.

Johan Schellart van Obbendorf (zoon van Frederik en Maria van
Pallandt) verheft Huis en heerlijkheid Schinnen; hij huwt Agnes
van Assewyn, dochter te Braeckel; kinderloos overleden c. 1563.
Agnes hertrouwde Floris van den Bongaert.

Op 23 februari 1558 verpandde koning Philips II hem (de andere)
helft van Schinnen voor £700.

Maasgouw 1912 p 73-74.

3709. 1559 december 26.

Willem van Vrimersum en Anna van Efferen genaamd Hall (voor het
Huis Kaldenbroek te Lottum riddermatig voor de Staten van het
Overkwartier), echteliëden, verkopen aan hun zwager Christoffel
de Coquiel, man van Elisabeth van Vrimersum, de helft van zekere
cijnzen te Echt.

PSHAL XXIV p 422.

3710. 1559.

Wilhelm Poictiers, aartsdiaken van Kempenland, houdt visitatie te Weert; hij konstateert aldaar tal van hervormingsgezinden. De pastoor Leonardus Panhusius (van Oeteren) bleek afvallig. Leonardus was sedert 10 november 1553 kanunnik te Thorn, doch deed na één maand afstand; hij liet zich op 10 januari 1554 inschrijven aan de universiteit van Keulen in de theologie. Na zijn studie trad hij in dienst van Godart van Mylendonck, heer van Vronenbroich-Hörstgen, Meyel, Pol en Panheel, die het kalvinisme bevorderde. Later was hij pastoor te Weert en preekte daar kalvinistisch; hij werd uit zijn ambt gezet en was in 1566 leider van de kalvinistische beweging in Venlo en preekte in 1566 ook te Weert.

Publications CXVIII p 261-262.

3710A. 1560 februari 18.

Sybert vann Berenson, leenheer van het Huis Bree, beleent Emond van Baerll met de hof Braukshoiff angenn Broich, gelegen in het kerspel Bree.

Scheres nr. 667.

3711. 1560 maart 11.

Reinhard van Raesfeld doet manschap namens zijn vrouw Anna van (der Lippe genaamd) Hoen, dochter van Bertram wegens kinderloze dood van haar broer Willem wegens Drewen (Treven).

Hoen p 247.

1560 maart 24.

3712. Leenmannen en schepenen van Kessel oorkonden, dat Zeger en Johan van der Horst, broers, aan hun oom Steven Sphe(e) overdragen de leen- en schepengoederen aan en op de hof de Puttyng (te Kessel), hun aangekomen na dode huns ouders.

Baarlo nr. 27.

3713. 1560 april 6.

Amoena van Daun, weduwe van graaf Gumprecht IV van Neuenahr, en haar neef Herman van Neuenahr, verkopen de heerlijkheid Arsbeck en Rödgen aan Willem van Vlodorp, vrijheer te Reckheim, Dalenbroek enz., voor 5.500 gulden.

Willem verkoopt de heerlijkheid in 1561 aan Willem, hertog van Gulik en Berg.

Quadflieg p 53.

3713A. 1560 april 17.

Overeenkomst tussen Margaretha Welzow, weduwe van Jasper van Merwick, en haar zoon Willem van Merwick inzake gebruik van de goederen te Kessel. Hierin genoemd de kinderen van Margaretha:

Anna van Merwick, vrouw van jonker Thomas van Nunhem, jonker Mathias van Merwick, jonkvrouw Margriete van Merwick.

Keverberg; Aldenghoor 298.

3714. 1560 18.

Philips, koning van Castilië enz., hertog van Gelre, benoemt Kaerle van Brimeu, graaf van Meghen, vrijheer van Wesemael, heer van Humbercourt, ridder in de Orde van het Gulden Vlies, tot zijn stadhouder van Gelre en Zutphen in plaats van Filips van Montmorency, graaf van Horn, die bevorderd wordt tot admiraal op een wedde van £2.000 van 40 groten vlaams 's jaars en £1.000 pensioen 's jaars, te betalen door de landrentmeester-generaal van Gelre en Zutphen; de benoemde dient de eed af te leggen in handen van de landvoogdes, de hertogin van Parma, op 8-7-1560.

van Hasselt I nr. 13.

3715. 1560 augustus.

Visitatie van de kerk van Helden door de aartsdiaken van Kempenland.

Maasgouw 1915 p 23.

3716. 1560 september 17.

Margaretha van Brederode, abdis van Thorn, rekestreert aan kanselier en raden van Gelre en Zutphen, dat de graaf van Horn, ondervoogd van Thorn, een onderdaan van Thorn gevangen genomen heeft en in het kasteel te Horn gevoerd, waar een zijner ogen is uitgestoken, hetgeen volgens de landrechten van Thorn tot sluiting van de (schepen)bank heeft geleid; ex officio en vraagt namens de koning als hertog van Gelre, oppervoogd van Thorn, een andere schout te Thorn aan te stellen.

In handen gesteld van de graaf van Horn tot repliek.

Thorn, annexes nr. 31.

3717. 1560 november 7.

Overeenkomst tussen het Hof van Gelre en de raden van hertog Willem van Kleef, dat die van het ambt Goch mergel en andere goederen na gedaan verzoek om vergunning aan de stad Venlo tussen Mook en Venlo op de oostoever der Maas in- en uitladen mogen en daarmee handel drijven, maar niet op Gelders gebied en met Geldersen.

Venlo inv. nr. 984.

3718.c. 1560.

Anna van Egmont en Philips van Montmorency verlenen op verzoek van burgemeesters, schepenen enz. van de stad Weert oktrooi om hun heidegronden te "vryen" op dezelfde wijze als dit door graaf Jacob van Horn hun voorganger is toegestaan aan de inwoners van Nederweert.

de Win, regest nr. 137.

3719. 1561 januari 15.

Scheiding en deling tussen 1. Gerardt Roffert en 2. Johan Keer en Christina Roffert, echtelieden, Thoenis Roffert en Matthies van Kessel, haar zoon, bij het leven van Agnes Roffert, weduwe van Gerard van Kessel genaamd Roffert, vanwege de hof en twee boerderijen te Oyen in Kessel en Baarlo:

- Gerardt Roffert verwerft de hof onder voorbehoud van vruchtgebruik door zijn moeder; hij betaalt aan Johan Keer c.s. en Thoenis c.s. 's jaars 25 brabantse guldens. Na de dood van de moeder van Gerardt vervallen die renten.
Gerardt zal tijdens het leven van de moeder met 200 ridders guldens de aanspraak van Johan van Kessel genaamd Brey vanwege Elysabeth Rofferts afdoen, zijnde haar kindsdeel;
- Dan zullen Johan Keer c.s. en Thoenis Roffert c.s. de andere hoeve te Kesselwaert verkrijgen;
- Matthies van Kessel zal het versterf van zijn oom Peter Rofferts overhandigen aan Cornelis van Merwick na dode Matthies' moeder;
- Johan c.s. en Thoenis c.s. zullen aan Gardt Buerskens en Baetsken Rofferts, bastaard, 200 riddersguldens betalen.

Medeondertekenaars: Willem van Merwick, heer te Kessel, Willem van Kessel alias van Merwick, pastoor te Kessel, en Derick, bastaard, van Merwick, gerechtsbode te Kessel.

Keverberg; Aldenghoor 299; Publications XVI p 140.

3720. 1561 april 7.

Huwelijkse voorwaarden tussen:

- Karel van Bronckhorst en Batenburg, heer te Berendrecht, zoon van wijlen Herman van Bronckhorst, vrijheer te Batenburg en Stein, en van Petronella van Praet; brengt in:
400 brabantse guldens 's jaars, na de dood van de moeder daarvoor de heerlijkheid Praet; zijn deel in de pandgoederen van Batenburg à c. 300 brabantse guldens 's jaars;
- Alvera(dis) van Vlodrop, dochter van Willem van Vlodrop, vrijheer van Reckum, heer te Dalenbroek, Odenkirchen, Bichten, ~~Obbich~~ Henneff en Elmpt, en van wijlen Anna van der Donck; brengt in:
300 brabantse guldens jaarrente gedurende het leven van haar vader uit diens aandeel in huis en heerlijkheid Haneffe en 2.000 brabantse guldens uit de achterstanden van Haneffe of uit de inkomsten van Reckheim.

PSHAL XXIV p 81-84.

3721. 1561 april 20.

In de zaak tussen Margaretha van Brederode, abdis van Thorn, aanlegger, kontra Philips van Montmorency, graaf van Horn, vonnist het Hof van Gelre de graaf van Horn als niet ontvankelijk en binnen een maand op de klacht van de abdis te antwoorden.

Thorn, annexes nr. 32.

3722. 1561 mei 20.

Johan van Wyttenhorst, drost van Kessel, Adolph van Ghoer en Johan van der Voert, landscholtis van Kessel, als scheidslieden, beslechten een geschil tussen de ingezetenen van Baarlo en Maasbree over een beemd op de gemeente en broek van Bree. Dedingslieden namens Maasbree: o.a. Sybert van Bernsouw, Reynier Hillen en Lambert van Cruchten, burgemeester van Roermond; namens Baarlo o.a.: Johan van Eyl, Johan van Holtmolen en Edmond van Barlle.

Maasgouw 1928 p 64-65; Baarlo nr. 28.

3723. 1561 juni 9.

Filips II, koning, verleent Rutger Spee van Pallant, oudste zoon van Goert Spee van Pallant, de hof Op der Heyden met 32 morgens hollandse maat, gelegen in het kerspel Hinsbeck, ambt Kriekenbeck, zoals hem die hof bij dode diens moeder Katharina van Kriekenbeck is aanbestorven.

Sivré I p 123.

3724. 1561 juni 14.

Cornelia van Harff geeft met toestemming van haar man Caspar van der Lippe genaamd Hoen aan Anna van Ahr, vrouw van Peter van Steprath, zeker zilverwerk.

Schloss Haag nr. 3439.

3724A. 1561 juli 10.

Eva van Impell en Marten van Oienn de jonge dragen aan Johan van Wyck, stadhouder der lenen van het Huis Broekhuizen, verschillende leengoederen o.a. hoeve Enckevoirt te Baarlo op, die daarmee Emoendt van Barloe ten behoeve van die van Barick en die van Impell beleent.

(Leenmannen:) Loff en Henrick van Dardt, broers.

Scheres nr. 668.

3724B. 1561 juli 13.

Gardt van Beringen, Johanna, echtgenote, en hun kinderen, verkopen de halve hof "up goene Stoeck off Stockmansgut" aan Johan van Eyll en Maria, diens vrouw.

Oorkonders: Johan van der Voirt, landscholtis van Kessel, en schepenen van Baarlo.

Scheres nr. 172.

3725. 1561 augustus 30.

Schepenen van Thorn attesteren, dat in 1554 juli 4 door Henricus Feyen uit Byersel manslag is gepleegd op Lambertus, zoon van Joannes inghen Neuhys in Byersel, waarna Henricus het land van Thorn diende te verlaten (werd verbannen), doch hij vroeg Margaretha van Brederode, abdis van Thorn, om vrijgeleide en gratie, hetgeen geweigerd werd. Henricus bleef in het land en

verbeurde daardoor zijn leven. De vader van de gedode vroeg echter geen dood van Henricus.

Een van de verwanten van Henricus verzocht om gratie voor hem en geen recht, hetgeen Margaretha van Brederode, abdis van Thorn, verleende.

Thorn, annexes 41.

3726. 1561 november 13.

Ferdinand, keizer, daagt o.a. Willem van Vlodrop, heer van Dalenbroek enz. en Reckheim, voor het kamergerecht van Spiers wegens niet voldoen aan de muntverordening van 1559 inzake te Reckheim geslagen munten.

Publications XXVI p 96.

1561.

3727. Hoflieden, schepenen, gezworenen, kerkmeesters en kerspelliëden te Grefrath attesteren over rechtsgebruiken op het jaarlijks voogdgeding.

Grefrath p111-112.

3728. 1561.

Staat van geestelijke ambten ter vergeving door de koning als hertog van Gelre:

ambt Montfort:

- Montfort: de hertog heeft de pastorie in 1526 vergeven: waard 8 malder rogge, 1 philipsgulden en c. 135 gulden;
- de pastorie te Echt: vergeven door de abdis van O.L.V. Munster in mense ordinarii: waard 30 malder rogge en 10 goudgulden 's jaars. De pastoor van Echt vergeeft de kapellen van (Maas) bracht en Saefelen en de vikarieën van St. Agnes te (Maas) bracht: H. Maria, St. Catharina in het hospitaal en St. Jan Evangelist te Echt;
- de pastorie te Roosteren: vergeven door de koning: waard 36 malder rogge en 16 malder haver en heeft 6 bunder land met woonhuis. De pastoor kompeteert het altaar van Maria te Roosteren;
- de pastorie te Nieuwstad: vergeven door de koning: waard 16 malder rogge en 16 malder haver en 9 bunder land 's jaars. De pastoor kolleert 5 vikarieën te weten Georgius, Nikolaas, H. Kruis, H. Maagd en hospitaal;
- de pastorie te Linne: vergeven door de koning, heeft 2 tienden, die in 1555 opbrachten 26 malder rogge en 26 malder haver, heeft 9 riddersgulden 's jaars en een huis;
- te Vlodrop vergeeft de koning de vikarie van het altaar van de H. Maagd: waard 12 malder koren 's jaars;
- de pastorie van Swalmen en Asselt vergeeft de koning, maar is met de heerlijkheid verpand;

3729. ambten Kriekenbeck en Erkelenz: 1561.

- de kosterij in de stad Venlo vergeeft de koning;
- de pastorie van Erkelenz vergeeft het kapittel van Aken; evenwel in 1522 door de hertog;
- de pastorie van Nedercruchten vergeeft de koning en het domkapittel van Keulen om de beurt; de laatste keer vergaf het kapittel: waard 200 kronen. De kosterij vergaf de koning;

- de pastorie te Viersen: vergeven door de koning: waard 100 kronen. De kosterij vergeeft de koning: waarde 8 riddersgulden;
- de pastorie te Wanckum vergeeft de koning: waard c. 100 gulden;
- de pastorie te Herungen vergeeft de koning: waard c. 100 carolusgulden;
- de pastorie te Leuth vergeeft de abdis van Nieuwklster: waard 100 kronen.

Limburgs Jaarboek XII p 136-137.

3730. 1561.

Staat van geestelijke ambten ter vergeving door de koning als hertog van Gelre:

ambt Wachtendonk:

- de pastorie te Wachtendonk-stad met de vikarieën, kosterij en kerkmeestersambt: waarde 52 paar koren, is verpand aan de pandheer;
- de pastorie of kapel, vikarie, kosterij en kerkmeestersambt te Geisseren: waarde 28 malder rogge, te vergeven door de heer;
- de kapel van St. Nikolaas met altaar, kosterij en kerkmeestersambt: waarde 23 goudgulden, te vergeven door de heer.

Limburgs Jaarboek XII p 139.

3731. 1561.

Staat van geestelijke ambten te vergeven door de koning als hertog van Gelre:

ambt Kessel:

- de vikarie van St. Antoniusaltaar in de kerk van Venray: waard 20 malder rogge; deze vergeeft de abdis van O.L.V. Munster in mense ordinarii krachtens gift door de vorige vorsten. De abdis pretendeert deswege kollatie in omni mense. De kosterij vergeeft de koning: waard 25 malder rogge;
- de kosterij van Velden vergeeft de koning: waard 10 of 11 malder rogge;
- de pastorie van Kessel vergeeft de koning: waarde 14 malder rogge en een tiend van 40 hornsgulden 's jaars; de koning vergeeft de vikarie van het St. Catharina-altaar te Kessel; evenwel zegt Willem van Kessel daarvan kollator te zijn: waarde 25 malder rogge 's jaars;
- de abdis van Neuss zegt kollatrice te zijn van de pastorie van Lottum: waarde c. 100 gouden kronen.
Hertog Karel van Gelre en hertog Willem van Kleef hebben echter over de pastorie beschikt.

Limburgs Jaarboek XII p 138-139.

3732. 1561.

Staat van geestelijke ambten te vergeven door de koning als hertog van Gelre:

ambten Stralen en Geldern:

- de pastorie binnen Stralen vergeeft de abt van Siegburg in men-

se ordinarii: waarde 's jaars c. 125 goudgulden;

- de pastorie binnen Geldern vergeeft de koning aan een der Karmelieten in die stad; heeft niets dan de accidentalia (de rest heeft dus het klooster). De kosterij vergeeft de koning: waarde in absentia 6 riddersgulden;
- de pastorie van Aldekerk vergeeft de koning: waarde boven de accidentalia 15 malder rogge en 10 goudgulden; de kosterij aldaar vergeeft de koning en heeft slechts gerven en brood;
- de pastorie van St. Anthonisberg (Tönisberg) vergeeft de koning: waarde 40 malder rogge. De pastoor moet aan die van Aldekerk 10 goudgulden 's jaars betalen.
De kosterij vergeeft de koning: waarde in absentia 1 kroon;
- de pastorie van Kapellen vergeeft de koning: waarde 's jaars 16 malder rogge en 16 malder haver.
De kosterij vergeeft de koning: waarde in absentia 5 hornsgld;
- de pastorie van Nieuwkerk vergeeft de abdis van O.L.V. Munster te Roermond in mense ordinarii: waarde in absentia 30 malder rogge. De kosterij vergeeft de koning: waarde in absentia 8 gld;
- de pastorie van Wetten vergeeft de abdis van O.L.V. Munster te Roermond in mense ordinarii;
- de pastorie en kosterij te Veert vergeeft de abdis van Neukloster in mense ordinarii;
- de koning vergeeft vanwege de burcht te Geldern de pastorie te Menzelen in het land van Kleef;
- de pastorie van Walbeck vergeeft de abdis van Neuss in mense ordinarii.

Limburgs Jaarboek XII p 137-138.

3733. 1561.

Staat van wereldlijke ambten te vergeven door de koning als hertog van Gelre in het Overkwartier:

- drost van het land van Kessel
- rentmeester " "
- drost *ambt* Geldern
- rentmeester *ambt* "
- schoutambt stad "
- drost *ambt* land Montfort
- drost *ambt* Kriekenbeck en Erkelenz
- rentmeester " Kriekenbeck
- drost te Wachtendonk
- drost te Middelaar
- tollenaar te Middelaar
- schoutambt stad Roermond
- schoutambt stad Venlo
- tollenaar en officieren te Roermond

Limburgs Jaarboek XII p 144-145.

3734. 1561.

Staat van wereldlijke ambten te vergeven door de stadhouder van Gelre en Zutphen in het Overkwartier:

- schout van het land van Kessel
- " " *"ambt* Montfort
- " " *"plaats* Echt
- " " " Nieuwstad

- voogd van het land van Viersen
- schout " " Kriekenbeck
- voogd " " Erkelenz
- diverse bode-ambten
- een waldknecht te Middelaar.

Limburgs Jaarboek XII p 146-147.

3735. 1561 - 1563.

Relaas over ketters en wederdopers te Nieuwstad.

Publications XLI p 340-342.

3735A. 1562 maart 10.

Schuldbrief van jonker Reyner Spee voor zijn bastaarden Carl en Grette, groot 800 goudgulden staande ten laste van de hof zu Brey in het land Kessel.

Schaesberg; Tannheim nr. 596.

3736. 1562 mei . .

Philips van Montmorency, grave tot Horn etc., verklaart, dat zijn onderdanen van Weert hem een som van 10.000 carolus gulden "opgebracht ende geleverd" hebben en belooft, dat hij hen schadeloos zal houden voor het bedrag van 1333 carolus gulden, 6 stuiver en 3 oort, dat zij aan jaarrente zullen moeten opbrengen door het toestaan van een vermindering der beden tot eenzelfde bedrag.

Gedaen ende gegeven op ons slot van Weert.

de Win, regest nr. 141.

3737. 1562 juni 2.

Pauwels Nebers en Korst Burgers, schepenen van het gerecht te Broekhuizen, oorkonden, dat op verzoek van Merten van Oien, namens de heer te Hellenraidt en het gehele gerecht van Swalmen, Gaertgen Spoelen van der Horst onder ede vroeger om zijn doeken te vullen in Swalmen is geweest en met Gisken de Voeller op het bos is geweest om hout te halen, waarbij ze in breuken vervallen. Hij geeft verder nauwkeurig relaas van de afwikkeling van de zaak. Johan van Wick, schout, zegelt namens de schepenen.

GAR Handschriften 87 p 36-37.

3738. 1562 juni 13.

Cristoffel van Dursdall en Lambrecht van Cruchten, schepenen te Roermond, oorkonden, dat Lodewich in ger Horst, schout van het ambt Montfort, onder ede verklaart over een bijeenkomst tussen raden van Gelre, waaronder een genaamd Erckelentz, met de 5 drossten van het Overkwartier op het Elmpsterwald met raden van Gulik, waarbij gesproken is bij het gerecht van Swalmen op den Berge en te Brüggen. Hij getuigt verder de drost van Montfort ongestoord geholpen te hebben in de jacht op het Swalmerbos, waarbij 2 kinderen van Rabat van Dursdal aanwezig waren.

Johan Schenck, oud 50 jaar, en Oth Winters, oud 53 jaar, getuigen, dat toen zij bij Cristoffel Schenck, heer te Hellenraidt, woonden hertog Karel van Gelre aan die heer geschreven had, dat hij in het Swalmer- en Brachterbos kon jagen om het oude recht daartoe te handhaven, anders zou de hertog de drost van Montfort bevelen zulks te doen. De heer van Hellenradt heeft toen touwen ("garen") en honden van de drost van Montfort geleend en op het bos opgezet. De jager van Buggenum heeft toen verklaard, dat de opstelling goed was. De honden zijn toen losgelaten enz. (volgt relaas van de jacht en woordenwisseling met de drost van Montfort).

GAR Handschriften 87 p 38-39.

3739. 1562 juli.

Philips de Montmorency, graaf van Horn, is de gemeenten van Haelen, Nunhem, Buggenum en Horn, tezamen 2.500 carolusguldens en de gemeenten van Heythuizen en Roggel 5.000 carolusguldens schuldig. Hij zal geen nieuwe bede uitschrijven voordat aflossing heeft plaatsgevonden. De rente kan worden gekort op de bede; het aandeel van Haelen c.s. is 133 carolusgulden 6 stuiver 3 oort en Heythuysen 626 carolusguldens 13 stuiver 2 oort.

Delahaye p 7; Slanghen p 156-157.

3740. 1562 november 21.

Jaspar Knippinck en Digna van Wijenhorst, echtelieden, zijn schuldig aan Johan van Luttert te Nieuwkerk onder de voogdij Geldern 150 enkele zilveren daalders hoofdsom, gevestigd op een erf Den Royen Driess onder de schepenbank Kapellen.

Sivré IV p 117.

3741. 1562 november 27.

freitag nach st catharinentag

Waldrol voor bos en woud te Berck (bij Wegberg).

Erkelenzer Lande 1954 p 32-34.

3741A. 1562.

Huwelijkse voorwaarden tussen Johan van Lom, zoon van Johan ~~"der alden"~~ en van wijlen Eva van Baerle en Margaretha Pollart, dochter van Andries en van Anna van Wyell.

Scheres nr. 780.

3742. 1562, 1565.

Relaas van ketterse predikatiën in het Echterbos.

Publications XLI p 342 en XLIV p 103, 104-112.

3742A. 1563 mei 1.

Huwelijkse voorwaarden tussen Willem van Merwijck en Sandrine van Wees, dochter van Johan.

Dedingslieden: Johan van Wyttenhorst, heer te Horst, Floris van Bocholtz en Vincent Voss:

- Willem brengt in Huis te Kessel met de tol en de Middelweerd, rentende 600 brabantse guldens 's jaars;
- Sandrina krijgt 100 daalders 's jaars van haar vader en na diens dood 4.000 brabantse guldens.

Keverberg; Aldenghoor 304.

3742B. 1563 mei 16.

Tussen Henrick, heer van Elmpt en Burgau, zoon van wijlen Johan, heer van Elmpt en Burgau, en van Katharina van Drove (Droeff), vrouwe aldaar, en Anna van Metternich, dochter van Willem, heer van Reinhartstein en Neuerburg, en van Anna van Nassau, geboren dochter te Reinhartstein, worden huwelijks voorwaarden opgesteld:

1. Henrick brengt in: de heerlijkheid Elmpt en erfrenten tot 300 goudguldens onder voorbehoud van deling met zijn broers;
2. Anna ontvangt van haar ouders: de hof te Oberwichterich c.a. alsmede 's jaars 100 malder koren, 2 voeder wijn en 50 malder haver. Indien Anna van Nassau eerder dan haar man overlijdt, dan zal het bruidspaar slechts 100 malder koren, 50 malder haver en 1 voeder wijn 's jaars verkrijgen.

Als door de dood van Anna haar man niet meer het vruchtgebruik van de inkomsten van Neuerburg geniet en hem de pandsom van 2.000 goudguldens terugbetaald wordt, dan zal Willem van Metternich van deze pandsom aan het bruidspaar als compensatie wegens de korting ofwel een jaarrente van 50 goudguldens 's jaars uitkeren, ofwel mag Willem de andere rente van 50 goudguldens zelf behouden.

Ondertekend door: bruidegom, bruid, vader van de bruid mede namens zijn vrouw, die niet schrijven kan, Anna van Nassau, vrouwe te Reinhartstein en Neuerburg, Degenhard van Weverden, heer van Droyff, Arnold Blanckart, Bertram van Metternich, Dhaem Quadt, heer van Landsteron, Tomberg en Merl, Peter van Hembach, voogd en rentmeester te Sinzig.

Burgau, Urkunde nr. 25.

^ de moeder.

3743. 1563 september 18.

Philips II, koning, hertog van Gelre, verkoopt aan Otto van dem Bylandt Adriaanszoon, heer te Rheydt, en Maria van dem Bongard, echtelieden, zijn domeinen te Crüchten.

Schloss Haag nr. 1153.

3744. 1563.

Schout en magistraat van Weert oorkonden, dat Philips van Montmorency, graaf te Horn, heer te Weert, Altena, Nivel, Cortessem, Bocholt en Breugel, erfvoogd van Thorn, ridder Gulden Vlies, admiraal ter zee, aan de stad Weert drie paardenmarkten vergund heeft te weten donder- en vrijdag na papenvastenavond (=vastenavond), twee dagen voor Petrus en Paulus en vrij- en zaterdag na de markt van Greuningen in Westfalen met vrijgeleide telkens twee dagen er voor en er na.

Maasgouw 1880 p 250.

3744A. 1563 oktober 2.

des anderen daghs nae senct remeysdach episcopi

Johan van Lom en Wylhelm van Hushaven, schepenen te Roermond, oorkonden, dat Emond van Baerle een zekere som mag aflossen aan Cathrijn, huisvrouw van Godert Houffts.

Scheres nr. 698.

3745. 1563 oktober 18.

Arnt Schenk van Nydeggen en Maria van Amstenrade, echtelieden, verkopen aan Tilman Bere van Lair een jaarrente van 54 gulden uit weilanden te Buggenum.

Schloss Haag nr. 703.

3746. 1563 oktober 31.

Lodewijk inder Horst, stadhouder, Bernhard van Kessel, Corst van Merssen, Dirk Pollart van Roosteren en Herbert van Wuestenraedt, leenmannen van Montfort.

Maasgouw 1898 p 27.

3746A. 1563 oktober 31.

Deling tussen 1. Johan van Keverbergh genaamd Mewen en 2. Caspar van Keverbergh genaamd Mewen en Johanna, hun zuster, mede voor de andere zusters Margriet en Anna, kloosternonnen, allen kinderen van wijlen Reyner van Mewen;

- Johan verkrijgt de hof te Elen met de weerd en visserij in de Maas te Roosteren;

enz.

Keverberg; Aldenghoor 303.

3746B. 1563 december 4.

"Actum tot Weert"

Philips van Montmorency, graaf van Horn, verklaart het gebruik van munten geslagen te Thorn, Batenburg en Bergh, te verbieden.

Afschrift op papier, inv. nr. 97, appelproces 1567: Heer versus Heynrick Haex.

Schepenbank Wessem.

3747. 1563.

De magistraat van Venlo verbiedt burgers en ingezetenen om naar de hagepreken in Tegelen te gaan luisteren.

Publications XCII-XCII p 299.

3748. 1563.

De abdis van St. Quirinus te Neuss verkoopt de heerlijkheid Lotum in het land van Kessel aan Christoffel van Wylick, heer te

Grondstein, medeheer te Grubbenvorst, te houden als Gelders leen.

Maasgouw 1915 p 9-12, 17-20.

3749. 1563.

Christoffel van Durssdall wordt voor zich en namens zijn vrouw Anna, dochter van wijlen Goddard van Nederhoven, door de leenstadhouder van Brüggen beleend met de helft van het Ransberger zadel- of burchtleen.

Dülken p 11.

3749A. 1563.

Goessen van Raesfeldt zu Eyll beleent Emundt van Barle mede ten behoeve van Johan van Eill zo Baerlo met het goed Koesdunck en het goed zom Berckten.

Scheres nr. 703.

3749B. 1564 januari 20. (*← jaartal juist? Willem waarschijnlijk † 1546*)

Willem van Vlodorp en Odilia van Hoemen, echtelieden, heer en vrouwe van Dalenbroek, Odenkirchen, Leuth en Rykelt, geven kwijting wegens betaling van 200 goudguldens, waarmee Marie Masscheiels, vrouw van den Bongart en Wijnandsrade, het verpande goed Paffendorp heeft ingelost.

Bongart nr. 841.

3750. 1564 januari 27.

Huwelijksverdrag tussen Jacob Kremer van Wassenberg en Gertrudis Schenk, bastaarddochter van Christoffel Schenk van Nydeggen en Gebele Hennen.

Schloss Haag nr. 4433.

3751. 1564 juli 27. (Wenen)

Maximiliaan (II), Duits keizer, maant "Philips, grave zum Horn" aan om aan zijn verplichtingen ten aanzien van de in Augsburg ingewilligde beden o.a. de "Türggenhilff" (subsidie in de oorlog tegen de Turken) te voldoen en wel op de "negstkomende franckhfürtter Herbstmess".

de Win, regest nr. 143; Publications 1892 p 166.

3752. 1564 juli 31.

Seger van Groesbeek, zoon van Johan en Bertha Jansdochter van Goor, wordt beleend met de Wittemshof c.a. te Nieuwstad (zie ook 1482 oktober 1, regest nr. 2619), Gelders leen; hij verkoopt het goed in 1564 aan Arnold Huyn van Amstenrath, die op 4 september daarmee beleend wordt.

Schenk p 52.

3753. 1564 augustus 4.

Willem van Elven, Cornelis Pompers, Jan Ketelaers en Claes van Hoevele, als gevolmachtigden van het Wollenambacht te Weert, verkopen ten overstaan van de schepenen der stad Antwerpen aan de Gebroeders Janne en Franchoise van Eynde een stuk "erve . . (groot) . . . twee roeden drye guaertz ende vier en twintich voeten . . . ghelegen in de Reynderstraet" te Antwerpen.

de Win, regist nr. 144.

3753A. 1564 november 4.

(Philips, koning), hertog van Gelre, staat Diederik van Holt-hausen toe, zijn vrouw lijftocht te verlenen met het Huis Alt-Krieckenbeck met de molen en een hof te Grefrath.

Schaesberg; Krickenbeck nr. 182.

3753B. 1564 december 6.

Richter en schepenen van Ophoven en Geistingen attesteren inzake een som geld uit te betalen aan Emond van Bairle en diens vrouw Agnes van Eyll; daarbij is ook sprake van de familie Heister.

Scheres nr. 2377.

3754. 1564.

Anna van Egmond, gravin van Horn, verbiedt haar onderdanen, werk uit te besteden buiten het land van Horn en Weert en Wessem en het aantrekken van knechten uit den vreemde; Roermond protesteert daartegen.

Publications CXVIII p 257.

3755. 1564 - 1604.

Overlijdt Dirk van der Lippe genaamd Hoen, sedert c. 1561 effectief pandheer van het graafschap Horn; diens zoon Caspar volgt hem als zodanig op tot zijn overlijden op 4 januari 1604. Op 11 oktober 1577 wordt Caspar op het slot Horn aangevallen door Duitse soldaten uit het garnizoen Pollweiler te Roermond, die het graafschap waren ingetrokken om er te plunderen. Ondanks hevige tegenstand werd het slot ingenomen en leeggeplunderd.

Caspar's enige dochter Adelaïde huwde op 4 maart 1590 op slot Horn met Christoffel Schenk van Nydeggen, heer van Hillenraedt en Swalmen.

Publications LXV p 328.

3756. 1565 februari 3.

Karel van Bronkhorst van Batenburg en Alsfera van Vlodorp, echtelieden, heer en vrouwe te West Barendrecht, verheffen voor de leenzaal van Curingen de halve heerlijkheid Obbicht en Papenhoven (als Maaslands leen).

Loonse lenen p 18-19.

3756A. 1565 mei 1.

Scheiding en deling tussen de kinderen van Johan van Lom en Eva van Bairle:

1. Johan van Lom en Margaretha Pollart, echtelieden, verkrijgen: de halve hof te Leuth, een hof te Maasbree genaamd Klein Westeringh, leenroerig aan het Huis Bree, een hof te Maasbree genaamd Groot Westeringh, een hof te Maasbree genaamd de hof aan der Heide, een baand aldaar, een rente van $71\frac{1}{2}$ goudgulden op de stad Roermond, idem op idem van 6 goudgulden, een tijns te Blerick met gewin, gewerf en laatbank, vorderingen van 200 ridders en $\frac{2}{3}$ van 500 Arnhemse guldens hoofdsom op Barick en van der Impell, het duifhuis met 6 staal land buiten de Nielerpoort te Roermond;
2. Catharina van Lom: een huis op de Dries met huis en hof daar tegenover en de plaats tegenover de poort, de hof te Well genaamd Wellrelo, de hof te Oyen, leenroerig aan de Borchgrave, met rechten, 8 bunder land om de stad Roermond, de $\frac{1}{2}$ lange baand in de Weerd met de kleine baand tegen het Schaiphuis, een boomgaard te Odiliënberg, een jaarrente van 27 enkele keurvorstenguldens op de stad Venlo;
3. Anna van Lom: de hof te Maasbracht, 4 malder rogge 's jaars ten laste van hun neven van Cruchten aldaar, een hof te Kessel genaamd opgen Holt, Gelders leen, $\frac{1}{2}$ hof te Kessel genaamd opgen Ulandt, de halve lange baand in de Weerd, 5 morgen aan Leuwerberch (Leeuwen ?), $\frac{1}{2}$ bunder land aan de windmolen (te Leeuwen ?), jaarrente van 15 angelotten (?) en 20 keurvorsten goudgulden ten laste van de graaf van Horn, idem ten laste van idem van 25 keurvorstengoudgulden, idem ten laste van idem van 16 enkele postulaats hornsguldens, idem van 20 postulaats hornsguldens ten laste van Ingell van Offenbeck, 13 bescheiden hornsguldens ten laste van Jan Voncken, 6 bescheiden hornsguldens ten laste van Lendrich inger Horst, 3 current rijns gulden 12 stuiver ten laste van de gemeente Echt, de plaats op de Hegstraat te Roermond naast Johan Hillen, de hof en poortweg in de Besemstraat (??);
4. Joanna van Lom: een huis te Venlo op 't Schrikkel, de hof Cranevelt vóór de stad Venlo, een hof te Maasbree, die Peter Leyenn in lijfgewin heeft, $\frac{1}{2}$ hof te Bruggen met 2 malder rogge 's jaars uit de andere helft, 12 morgen land te Vlodrop en $\frac{1}{2}$ bunder daarbij, 50 bescheiden hornse postulaatsgulden 's jaars op de stad Venlo, 18 goudgulden 's jaars op de stad Roermond, $7\frac{1}{2}$ bescheiden keurvorstenguldens 's jaars uit de Loidwichshoff opten Wijer genaamd (Maasniel ?), een huis te Venlo op de Nieuwstraat, een plaatsje bij het klooster In der Weyden, jaarrente van 3 malder rogge te Blerick, idem $1\frac{1}{2}$ malder rogge op de Rodeborch binnen Venlo, 5 enkele Philipsgulden 's jaars op de stad Venlo, 2 gulden brabantse op het Gasthuis te Venlo binnen Venlo, idem 1 bescheiden goudgulden en 4 rader albus, idem 1 gulden brabantse te Tegelen.

Partijen 1-4 schenken hun bastaardbroer Johan van Lom en Lysbette, echtelieden, een jaarrente van 18 bescheiden hornsguldens en nog $7\frac{1}{2}$ hornsguldens ten laste van ?.

Zegelaars: Johan van Lom, Henrich van der Impell, voogd van de voogdij Geldern, hun neef Andries Pollart, Emont van Bairle,

Johan van Cruchten, schout (van Roermond), Lambrecht van Cruchten, Christoffel van Dursdall, Lambert Pollart, kanunnik te Aken, resp. vader, ooms, neven en broer.

Keverberg; Aldenghoor 308.

3756B. 1565 mei 8.

Wynand van Doersdaell staat zijn bastaardzoon Rabot (van Doersdaell) af 1 malder (rogge) 's jaars uit de Wachtendonker tiend te Horst.

Schaesberg; Tannheim 79.

3757. 1565 mei 24.

Voor schepenen van de heerlijkheid Afferden protesteert Caspar van der Lippe genaamd Hoen tegen het testament van wijlen zijn vader Dederik.

Schloss Haag nr. 3437.

3757A. 1565 augustus 8.

Huwelijkse voorwaarden tussen Willem van Vlatten, zoon van wijlen Heinrich van Vlatten tot Vlatten en van Elisabeth van Weihenhorst, en Katharina van Elmpt, dochter van wijlen Johan, heer van Elmpt en Burgau en van Katharina van Weverden genaamd Drove (Droiff):

1. Willem brengt in alle geërfde goederen van zijn ouders zonder daarmee de huwelijkse voorwaarden van zijn zuster te verkorten;
2. Katharina brengt in alle bezittingen, die haar moeder in het huwelijk met Johan van Elmpt ingebracht had: de hof te Oberembt c.a., rentende c. 100 malder rogge 's jaars, 50 goudgulden 's jaars uit Elmpt en Burgau, 500 goudgulden ineens binnen één jaar door de gebroeders van Elmpt uit te keren na de dood van hun moeder Katharina van Weverden, veronderpand op de heerlijkheden Elmpt en Burgau.
De bruid zal door haar moeder met sieraden volgens haar adelstand voorzien worden; daarmee ziet de bruid af van verdere ouderlijke erfenisaanspraken, erfenissen van andere verwanten daaronder niet begrepen;
3. Regelingen bij kinderloos versterf enz.

Ondertekend o.a.: Adolf van Goor te Kaldenbroek, Degenhard Haes, drost te Linn, Arnt Schenk van Nideggen, heer van Hillenrade, Heinrich van Elmpt, Johan van Merode te Schlossberg, ambtman te Caster.

Burgau, Urkunde nr. 27.

3758. 1565 september 23.

Christina Schylllynck, abdis van Dalheim, oorkondt, dat de kelnerin-non Johanna van Bruchhuysen 60 goudgulden aan het klooster verstrekt heeft voor een jaargetijde. De joffersen novicen zullen tweemaal 's jaars in de vasten een "galentyne" van telkens

6 kwart wijn en 2 kwart mede (bastardwein) geleverd worden.
Dalheim nr. 162.

3758A. 1565 oktober 26.

Henric Spee beleent Robrecht van Wachtendonk met 18 morgen akkerland te Grefrath, behorende aan de Dorenburg.

Schaesberg; Krickenbeck nr. 208.

3759. 1565 oktober 28.

Daniël van Odenhoven, rentmeester der abdij Thorn, sluit huwelijkskontrakt met Elisabeth de Wilde van Mersen.

Op 17 juni 1570 maakt hij met haar testament in zijn huis op den Wyngaerd te Thorn.

Maasgouw 1903 p 37.

3760. 1565 oktober.

Inventaris van archief en verdere inhoud van het kasteel Hüls na dode van Katharina, vrouwe van Hüls en Walbeck, en na dode van haar universeel erfgenaam Valenus van Gelre van Arcen.

Kempen; Krefeld 1968 p 147-159.

3760A. 1565 november 3.

Overeenkomst tussen Johan van Wittenhorst, drost van Montfort, en Rabot van Duersdael, waarbij laatstgenoemde alle rechten en renten op de heerlijkheid Horst voor 850 daalders verkoopt.

Schaesberg; Tannheim 859.

3761. 1565 november 14.

Margriete, hertogin van Parma etc., geeft op verzoek van de graaf van Horn bevel aan de magistraat van 's Hertogenbosch tot vrijgeleide ten gunste van de ingezetenen van Weert tot het vervoeren van graan van Amsterdam naar Weert, daarbij "passagie ende wech" nemende door de "stadt ende district van 's Hertogenbossche" en tevens verlof om "tot heuren noot inde Meyerie van der voerschreven stadt coren te coopen".

de Win, regist nr. 145.

3761A. 1565 december 12.
op onser borch Weert

Anna van Egmont, gravin van Horn, vrouwe van de landen van Altena, Weert, Bocholt, Brogel, Kortessem etc., verklaart krachtens een prokuratiebrief van haar zoon Philips van Montmorency dd. 24 april 1560 aan Mr. Goddard van Odenhoven, kanunnik te Thorn, en diens broer Daniël van Odenhoven in pand te hebben gegeven de aanwas bij Stevensweert genaamd de Calverengriend voor 1.300 carolusgulden.

Afschrift op papier, inv. nr. 47, proces 1671: Johan Costerius versus Jonker Dederick Pollart.

Schepenbank Wessem.

3762. 1565 december 31.

Huwelijkse voorwaarden tussen Caspar van der Lippé genaamd Hoen, zoon van Dederik, heer te Arcen enz., en van Aelheit Schenk van Nydeggen, en weduwnaar van Cornelia van Harff, en Gertrudis von dem Byland, dochter van Ro(e)lman van dem Byland, heer te Spaldorp, drost te Ravenstein, en van Barbara van Virmundt.

Medezegelaars: Goddart van Ahr, kommandeur te Beckefort, Dietrich Quaedt, heer te Wickrath en erfhofmeester van Gelre, Arnt Schenk van Nydeggen, heer te Hillenraad, Peter van Step-rath te Parick, Henric van dem Byland te Spaldorp, Christina van Wachtendonk, weduwe van Johan van dem Byland, heer te Halth, Ulrich Scheiffard van Merode, heer te Neuenrath, Adriaan van dem Byland, heer te Well, Otto van dem Byland, heer te Rheid en Brempt, Arnt van Wachtendonk, Kleefs raad en maarschalk, Henric van dem Byland, domheer te Mainz, Ambrosius van Virmund, heer te Neerssen.

Schenk p 142-143; Schloss Haag nr. 3440.

3762A. 1565.

Voor stadhouder en leenmannen te Millen verkopen Johan van Haneler en Catharina van Drimborn aan Elisabeth van Bocholt, weduwe van Adrian van Boidberg een rente van $38\frac{1}{2}$ daalder à 30 stuiver, gaande uit de hof Scharbroich onder Waldfeucht, en verpanden daarvoor die hof wegens 700 daalders.

Geistern p 5.

3763. 1566 februari 28.

Daniël van Nuenhem, drost te Horn, Godart Hillen, Godart van Odenhofen, kanunnik te Thorn.

Publications XVI p 27.

3763A. 1566 maart 2.

Voor Daniël van Nunhem, drost te Horn, stadhouder der lenen van Philips van Montmorency, graaf van Horn, en de leenmannen Thomas van Nunhem, Godert Hillen, Geerlinck Jaicken, Jacob Geerlinx, Paulus van Boschusen en Henrick Geerlinx, dragen Johan van Erp genaamd Warrenbergh van Langefeldt en zijn 2 zoons Johan en Paul en 2 zusters, namens wie Goitzen van Warrenberch zu Heithusen als momber optreedt ingevolge opgemaakt kontrakt, het Huis Warrenberg aan Godart van Erp genaamd Warrenberg, kapitein te Utrecht, en Catharina van Wijck, echtelieden, over.

Keverberg; Aldenghoor 310.

3764. 1566 april 9.

Philips II, koning, hertog van Gelre, keurt goed, dat in het huwelijksverdrag 1565 december 31 (regest nr. 3762) 1/3 deel van de heerlijkheid Afferdèn, het Huis Gribben en de heerlijk heden Grubbenvorst en Velden als weduwegoed aangewezen worden.

Schloss Haag nr. 3441.

3765. 1566 april 9.

Philips II, koning, hertog van Gelre, beleent Caspar van der Lippe genaamd Hoen na dode zijns vaders Dederich met 1/3 van Afferden ten Kuiksen rechte.

Schloss Haag; Afferden nr. 53.

3766. 1566 augustus 20.

Caspar van der Lippe genaamd Hoen bekent, van zijn bastaardbroer Reiner Hoen 1.010 brabantse gulden geleend te hebben.

Schloss Haag nr. 3442.

3767. 1566 augustus 27 en later.

Relaas over de beeldenstorm te Weert en Wessem; de beide gravinnen van Horn laten het toe.

Publications CXVIII p 265-273 e.v.; Harsin III p 187 noot 63;
" XXIX p 166.

3768. 1566 september 30 (Venlo)

Johan van Stalbergen, drost van Kriekenbeek, bericht Karel van Brimeu, stadhouder van Gelre en Zutphen, over de toestand in het Overkwartier.

Publications XII p 361-364.

3769. 1566 oktober 25.

Voor Christiaan Bysterfeld, richter, en schepenen te Geldern, attesteren 40 personen¹ over de grenzen van de voogdij Geldern.

Frankewitz p 452-455.

1) de oudste 94 jaar.

3770. 1566 november 4.

Bannerheren, ridderschappen, hoofd- en kleine steden van Gelre en Zutphen, bijeen te Nijmegen, besluiten een deputatie naar de landvoogdes te Brussel te zenden om verlof te vragen, een landdag te mogen beleggen.

Lid van de deputatie is o.a. Wilhelm van Merwick.

Bij appostille van 11 december 1566 wijst de landvoogdes het verzoek af.

van Hasselt I nr. 55-56.

3770A. 1566 december 4.

Robert van Wachtendonk, kanunnik, koopt van Johan van Wittenhorst een erfpacht van 21 malder rogge te Horst.

Schaesberg; Kriekenbeck nr. 232.

3771. 1566.

Relaas over pogingen tot beeldenstorm te Venlo.

Publications XLI p 352-361, 378-383; XLIV p 141-148;

" XLIVp 141-148, XCII-XCIII p 300.

3772. 1566.

Dirk Andreaszoon de Pollart van Exaten, ongehuwd in 1566, huwt Johanna van Lom, dochter van Jan en Eva van Kriekenbeeck genaamd Baerle: uit dit huwelijk

- Andreas, huwt met Barbara van Eyck, dochter van Godfried en Elisabeth van Prouninck van Deventer; hij overleed 16-5-1610;
- Eva, vrouw van Otto van Galen sedert 1598;
- Lambert, van Aldeneyck, overleden na 1623.

Publications XXXIII p 381-382.

3773. 1566 - 1587.

Johan van Waldois Adolffzoon beleend met het Guliks leen Overbeck te Breyell; hij is in 1551 gehuwd met Maria van Heithausen van Heiteserhof te Lobberich, die in 1553 en 1556 beleend werd met Heiteserhof; zij sterft in 1561.

Johan blijft daar wonen tot zijn dood in 1574; zijn broer Brandt van Waldois neemt Overbeck over; na diens dood in 1575 een andere broer Albert, huwt in 1580 Katharina van Wachtendonk Willemsdochter, die het goed de Hastert in Leuth met 40 morgen inbracht. In 1587 is hij leenman van Hanrade te Tegelen.

Kempen; Krefeld 1975 p 168.

3774. 1567 april 22.

Philips van Montmorency, graaf van Horn, draagt Dirk van Boetselaer, heer van Aldenghoor, op binnen één maand aan de drossaard van Horn opgave te doen van diens leengoederen in verband met de "Turkensteuer".

Delahaye p 7.

3775. 1567 mei 15.

Overeenkomst tussen Caspar van der Lippe genaamd Hoen, heer te Grubbenvorst, Afferden en Blyenbeek, en Christoffel van Wylick, heer te Grubbenvorst, Grondstein en Lottum, drost in de Hetter, strekkende tot vergelijk in het sedert 1 december 1550 durende proces over de kerkegift te Grubbenvorst, de titel heer van Grubbenvorst, aanstelling van schout en schepenen. Partijen zullen de rechten gezamenlijk bezitten.

Schloss Haag nr. 1997.

3776. 1567 augustus 1.

Huwelijkse voorwaarden tussen Gerit ^{van Kessel} Roeffert genaamd van Kessel en Marie van Waldoes genaamd Baerlo (van Huis Baerlo onder Leuth bij Venlo):

- Gerit brengt in: huis te Oyen met een hof daarbij, met visserij, houtwas, wildban, gelegen in de kerspels Kessel en Baerlo;
- Marie brengt in: 1.000 daalders, waarvoor Johan Schenck tegen 5% 's jaars garant staat.

Keverberg; Aldenghoor 319; Publications LXVIII p 18.

3777. 1567 augustus 8.

Schepenen van Kessel en Helden oorkonden, dat Johan van Holtmoelen gekocht heeft van Jacob Baerlemans $1\frac{1}{2}$ morgen land aan Holterdeck, die deze verworven heeft van Steffen Sphee, $1\frac{1}{2}$ morgen in de kleine Loy, 3 morgen in den Loe, 2 morgen achter de Puttingerstraten.

Baarlo nr. 30.

3777A. 1567 september 4.

Bartholomeus a Berghis, investitus der parochiekerk te Echt, stelt Theodoricus Pollart voor als rektor van het altaar van de H. Maagd Maria in die kerk als opvolger van de vrijwillig afgetreden Lambertus Pollart, kanunnik te Aken.

Scheres nr. 782.

3777B. 1567 oktober 4.

Lambertus Pollart verklaart, dat het altaar van de H.H. Maagd Maria, Jeronimus, ^{Agnes} ~~Agnes~~ en Alle Heiligen in de parochiekerk van St. Christoffel door ^{de kinderen} zijn ouders is gesticht en hem het patroonaatsrecht toekomt.

Deswege benoemt h^{ij} tot rektor van dat altaar Jacob Blockz, priester van het bisdom Luik.

Scheres nr. 784.

3777C. 1567 november 17.

Schepenen van Venlo verklaren, dat de Stockmanshof (te Baarlo) in tweeën gedeeld wordt tussen Anna Boener, weduwe Henrick Boener, en kinderen en Engel Schenck en Catharina van Beringen.

Scheres nr. 173.

3778. 1567.

Philips van Montmorency, graaf van Horn, verpandte de boerderij naast het slot te Weert (de laatste bezitting, die nog onbelast was) aan boeren uit de omgeving.

Loonse lenen p 61.

3779.c. 1567/68.

De navolgende vorsten en steden hebben zich verbonden (met Willem van Oranje en) met de Geuzen:

de Paltgraaf bij de Rijn en zijn 4 zonen, de hertog van Württemberg, de hertog van Neuenburg, de prins van Condé, de prins van Oranje, hertog Hans Willem van Saksen, markgraaf George Frederik van Ansbach, de hertog van Pommeren, de 18 stenden van het Duitse Rijk, 10 hoofdsteden: Straatsburg, Basel, Konstantz, Augsburg, Ulm, Neurenberg, Regensburg, Lipsich, Frankfort en Meydenburg. Te Siegen in het graafschap Nassau is een loopplaats van knechten; idem te Kerpen en te Genderingen.

van Hasselt I p 215.

3780. 1568 april 17.

Karel van Brimeu (stadhouder van Gelre), vernomen hebbende, dat sterke vorsten en heren zich "mitte verloope gheusen men-gen", verzoekt de magistraat van Venlo ruiters en knechten te werven, het geschut op de wallen te brengen en in geval van beleg de geuzen uit de stad te verjagen.

Venlo nr. 2430.

3780A. 1568 mei 7.

Jacob van Eyll, heer te Geisteren, verleent als kollator het pastoorschap te Geisteren aan Steven Roemer, mits aan de kollator 's jaars 75 gulden brabantse betaald werden uit de inkomsten van de pastorie, waarvoor de kollator de tiendschuur te Maashees zal houden. Het tiendstro is voor de pastoor.

Geistern p 133.

3780B. 1568 mei 11.

Daem Schellart van Obbendorp, heer te Geisteren, stelt als kollator van Oirlo Dederik van Wittenhorst (als pastoor) voor en vraagt de bisschop van Luik om benoeming.

Geistern p 142.

3781. 1568 mei - september.

Alva, landvoogd, zendt soldaten ter bezetting van het graafschap Horn en de heerlijkheden Weert en Wessem. De troepen worden in Weert niet binnen gelaten.

Na de onthoofding van Filips van Montmorency, graaf van Horn, te Brussel op 5 juni, vertrekken Anna van Egmond en Walburgis van Neuenahr na de begrafenis op 23 juni in de Martinuskerk te Weert uit Weert.

Op 19 september zendt Alva 150 Walen naar Weert met bevel die binnen te laten, hetgeen Weert weigert. Alva zendt dan Noircarmes met 3000 man voetvolk, 1000 ruiters en 6 stukken geschut richting Weert, waarna zij de 150 Walen inlaat.

Publications CXVIII p 277.

3782. 1568 juni 4.

Philips van Montmorency, graaf van Horn, schenkt bij testament 100 rijnsguldens aan de paters Minderbroeders te Weert en 100 kronen aan de armen van Weert; hij benoemt tot zijn universeel erfgenaam zijn broer Floris van Montmorency, heer van Montigny.

Loonse lenen p 65.

3783. 1568 (vóór juni 5)

Philips de Montmorency, graaf van Horn, verklaart in zijn memorie van verdediging voor de Raad van Beroerten te Brussel, dat zijn onderzaten van Horn en Weert hem geen (financiële)

steun meer geven, dat hij ook leningen van partikulieren heeft opgenomen, die hij niet kan aflossen o.a. aan Jean Flemingo 6.000 écus, waarvoor de graaf van Egmond borg staat met zijn recht op Napels groot 15.000 écus en vordering op Castilië. Philips kan op zijn goederen geen 1.000 écus meer lenen; hij kan te Antwerpen geen 100 écus meer op intrest lenen.

Loonse lenen p 61-62.

3784. 1568 juni 16.

De raden des konings in Gelderland vernomen hebbende, dat de rebellen "die men die gheuse noemt", steden en sterkten in deze landen voornemens zijn in te nemen, sporen de magistraat van Venlo aan, de stad te bewaken en te verdedigen.

Venlo nr. 2431.

3785. 1568 ná juni 23.

Anna van Egmond, gravin van Horn, vertrekt naar de stad Keulen. Alva laat haar in het vruchtgebruik van haar landen, hoewel ze gekonfiskeerd zijn.

Anna steunt de inval van Willem van Oranje met 10.000 guldens, te betalen door de onderzaten van Horn, Weert en Wessem.

Publications CXVIII p 278.

3786. 1568 juli 13.

Don Fernando Alvarez de Toledo, hertog van Alva, luitenant-gouverneur der Nederlanden, dankt de stad Venlo voor standvastig gedrag tegen de geuzentroepen.

Maasgouw 1880 p 347-348.

3787. 1568 augustus 20.

Karel van Brimeu, (stadhouder van Gelre), gelast de magistraat van Venlo te informeren naar een Spaanse trésorier, die geld bij zich heeft om de zwarte ruiters te betalen, die thans te Weert liggen, en hem aan te zeggen te Venlo te blijven tot hij (de stadhouder) zelf komt; verzoekt de burgers in de omtrek te waarschuwen, met hun vee en goederen te vluchten voor deze ruiters, die alles wegnemen, wat ze krijgen kunnen.

Venlo inv. nr. 2432.

3788. 1568.

Gotthard (van Milendonk), heer te Gooř, Meyel, Frohnenbruch en Pley (erft van zijn broer Kraft de heerlijkheden Zoron en Schönau). Zijn zwager Balthasar, heer van Brederode, schenkt hem de heerlijkheden Vianen en Ameiden met alle steden, sloten, dorpen, gericht en aan- en afhang.

(Gotthard is in 1579 dood; zijn vrouw was Maria van Brederode, dochter van Walram en Anna, gravin van Neuenahr)

Milendonk p 21-22.

3788A. 1568.

Daem Schellart van Obbendorp, heer te Geisteren, presenteert als kollator het pastoraat te Oirlo.

Geistern p 141.

3789. 1568 en later.

Na de dood van Filips van Montmorency, graaf van Horn, gaat de blote eigendom van het graafschap over op Herman van Neuenahr, zoon van Willem en Anna van Wied. Het vruchtgebruik had Filips' weduwe Walburga van Neuenahr.

Na Hermans dood heeft Walburga ook de eigendom; zij wees als erfgenaam aan op 21-11-1595 Everhard graaf van Solms, gehuwd met Sabina van Egmond en bij kinderloos sterven van Everhard aan Sabine; zij erfde inderdaad, omdat Everhard kinderloos bleef. Van de bisschop van Luik verkreeg zij oktrooi om het graafschap te mogen verkopen aan baron de Cerclair, welke verkoop in 1603 plaatsvond.

Na het overlijden van Anna van Egmond, gravin van Horn (1574) maakten Herman van Neuen^{ahr}, de graaf van Hoogstraten, gehuwd met Leonora van Montmorency, en andere pretendentes aanspraak op Horn. De bisschop van Luik stelde, dat het als een opengeval len zadelleen aan hem was vervallen ondanks het feit, dat de heer van Blijenbeek het 2 jaar eerder als pandhouder verheven had. De Staten van Horn beslisten, dat het graafschap hangende het geschil onder bescherming van de bisschop van Luik zou staan, die de titel zou voeren, terwijl de heer van Blijenbeek het zou besturen en de inkomsten genieten.

Blijenbeek was het daarmee niet tevreden en stelde rechtsactie in bij het leenhof van Curingen, dat in 1585 tot een vonnis kwam. Dit vonnis werd in 1595 gewijzigd en de heer van Blijenbeek in de kosten veroordeeld; hij ging daarop in beroep bij het Rijkskamergerecht en daar bleef de zaak onbeslist.

Ondertussen had hij de inkomsten van het graafschap genoten tot in 1603, toen Sabine van Egmond het verkocht aan Reinald de Cerclair, baron van Fontaine.

Deze verkoop, aanvankelijk met erkenning van de Blijenbeekse pandschap ten uitvoer gelegd, werd later mogelijk door toedoen van het kathedraal-kapittel van Luik, weer bestreden door Gertruyd van Bylant, weduwe van der Lip, vrouwe te Blijenbeek.

Ook Herman van Milendonck, heer te Ghoor, als nader verwant met de familie Neuenahr kwam ingevolge fideicommiss van 1540 tegen de verkoop op; zelfs nam hij in de vroege morgen van 1 oktober 1603 met enigen uit de ridderschap en andere onderdanen op het burchtplein in tegenwoordigheid van de drost en met de gewoonlyke solemniteiten van recht het kasteel en graafschap in bezit en ging daarna het te Kuringen verheffen en kreeg daar een edikt tegen de aankoper baron de Cerclair of tegen wie hem als Milendonck in zijn bezit zou willen storen.

Intussen kwam Cerclair des namiddags van 1 oktober met dezelfde plechtigheden het graafschap in zijn macht nemen en op 4 oktober beriep hij de Staten om zich als graaf te doen huldigen. In deze vergadering trad Milendonck binnen, protesterende van onwettigheid en dat niemand dan hij als graaf van Horn erkend moest worden. Cerclair werd tot de aftocht genoodzaakt, doch

hij keerde op 22 oktober met gewapende manschappen terug, nam het kasteel, plunderde het uit en stak een gedeelte er van in brand; eindelijk deed hij zich erkennen door een fraktie der Staten alsmede door de heer van Blijenbeek, die hij de inkomsten toezegde tot het geschil geslecht zou zijn.

Zo bleef de zaak berusten tot in december daaraanvolgende, als de heer van Milendonck met gewapende hulp, die hij van het kapittel van Luik gekregen had, het kasteel overmeesterde en de Cerclairse soldaten er uit joeg.

Nadat deze dadelijkheden wat gestild waren, en baron de Cerc-lair de ingezetenen van het graafschap van de eed ontslagen had, die zij hem op bevel van prins Ernest van Luik gezworen hadden, beschreef Hendrik van Reuschenbergh, kanunnik en afgevaardigde van het kapittel, op 24 december 1603 een algemene Statenvergadering, Nobilis Equites, Clerici, vassalli et reli-qui Subditi Comitatus Hornensis, waarin overeengekomen werd, de eed van trouw aan voornoemd Kapittel te zweren.

Van nu af aan ontstond een reeks geschillen en rechtsgedingen tussen de hoge en steeds in getal toenemende Pretendenten, die naar het bezit van het graafschap Horn dongen¹; ten slotte bleef dit bezit terecht of niet aan het Luikse kapittel.

Slanghen 159-162.

1) Zie hierover: Historische und Généalogische Prüfungen, mit Beylagen von Nr. 1 bis 58 bestärcket, über die von Weylandt Herren Graffen Johan zu Horn festgestellte Successions Ordnung.

3790. 1569 februari.

Voor de stadhouder der Kuikse lenen wordt Caspar van der Lippe genaamd Hoen beleend met 1/3 deel van Afferden.

Schloss Haag; Afferden nr. 54.

3791. 1569 april 30.

Margaretha, geboren gravin van Brederode, abdis van Thorn, stelt Johan Steffen, doktor in de rechten, en Henric in der Horst de jonge als haar gevolmachtigden bij de Nederlands-Westfaalse kreits te Keulen aan voor de muntwaardering en daar Peter Bos-senhoven als muntmeester (van Thorn) te presenteren.

- - - -

3792. 1569 mei 12 - juli 26.

Wilhelm van Gendt, raadsheer van het Hof van Gelre, doet het Hof verslag van de rechten van de koning als hertog van Gelre op Weert, Wessem en Thorn.

Maasgouw 1915 p 33-35, 43-45, 52-54.

3793. 1569 juni 21-22 - juli 26.

Vonnis van de hertog van Alva tegen gevluchte personen uit Ven-lo, die wegens onlusten en beeldenstorm waren aangeklaagd.

van Hasselt I p 362-369, 372-373.

3794. 1569 juli 26.

Scheiding tussen Willem van Merwick, heer Mathies van Merwick, Thomas van Nunhem als man en momber van Anna van Merwick, en Mathijs van Berel (?) als man en momber van Margaretha van Merwick, kinderen van Jasper van Merwick en Margarethe Welzow, echtelieden, beiden overleden:

- Willem verwerft: windmolen te Kessel, het veer op Steill, het Huis binnen de singel voor het Huis te Kessel, 18 gulden brabantse uit de hof de Graeff, losbaar met 300;
- heer Matthies en Thomas van Nunhem: de hof de Graeff te Kessel;
- Mathijs van Berel (?) c.s.: het veer te Kessel en een stuk land.

Het goed te Blerick blijft bij provisie bij Willem tot nadere scheiding.

Keverberg; Aldenghoor 322.

3794A. 1569.

De jonkers en naburen van de dorpen Steinkirchen, Ophoven en Effelt, en voogd en schepenen van stad Wassenberg, bezegelen een markordonnantie voor het Lohebos in aanwezigheid van 6 gezworenen.

Kohl p 130.

3795. 1570 maart 4.

De hertog van Alva bekrachtigt het doodvonnis over Floris de Montmorency, heer te Montigny, die te Segovia gevangen zit (en in het najaar terechtgesteld¹ werd) (Hij was universeel erfgenaam van Philips van Montmorency, graaf van Horn).

Loonse lenen p 65.

1) werd gewurgd.

3796. 1570 maart 31.

Vonnis van de hertog van Alva tegen gevluchte personen uit Geldern wegens beeldenstorm en onlusten aangeklaagd.

van Hasselt II p 7-9.

3797. 1570 maart.

Lindanus, bisschop van Roermond, wijdt te Weert de altaren, kerken en kapellen opnieuw, verjaagt de ketterse pastoor Peter Mosanus en benoemt tot pastoor Jacobus Groenen uit Maasbree.

Publications CXVIII p 278.

3798. 1570 april 7.

Willem van Merwijck, heer te Kessel, benoemd tot drost van het ambt Montfort.

Maasgouw 1898 p 60.

3799. 1570 april 22.

Libert Cyloy, schepen van Maastricht, Brabantse zijde, en Lambert van Bossenhoven, expayburgemeester van Maastricht, staan borg voor Jan Heydenricx, benoemd tot muntmeester van Thorn, voor 12.000 gulden brabantse, ieder.

Thorn; annexes nr. 56.

3800. 1570 april 26, augustus 21, 1571 februari 17.

Vonnis van de hertog van Alva tegen personen uit Weert en Nederweert wegens beeldenstorm en onlusten.

van Hasselt II p 9-10, 37-38, 42-43.

3801. 1570 augustus 1.

Huwelijkse voorwaarden tussen jonker Willem van Merwick, drost te Montfort, en jonkvrouw Johanna Hillen, enige dochter van Johan Hillen:

- bruidegom brengt in: Huis Kessel, tol op de Maas, de weerd aan de Maas, hoven; weiden, visserij, keurmeden, lijfgewinsgoed te Kessel, Helden, Blerick en elders;
- bruid brengt in: het gehele toekomstig vaderlijk versterf en vooruitlopend daarop de tiend te Sevenum, $\frac{1}{3}$ van het goed zo der Spicken en 150 daalders; haar vader mag over 1.000 daalders waarde vrij testamentair beschikken.

Keverberg; Aldenghoor 338; Maasgouw 1898 p 60.

Zegelaars: Willem van Merwick, Johan van Wyttenhorst, heer te Horst, pandheer van het ambt Montfort, drost te Kessel, Mathias van Merwick, kanunnik van St. Jan te Luik, broer van de bruidegom, Vincent Foss van Schwartzendorch, drost te Middelaar, Johan Hillen, vader van de bruid, Dieterich Ker, Raebet van Duirsdal, en Goerd Hillen, zwager, oom en neef van de bruid.

3802. 1570 oktober 12.

Godart van Boicholt, ridder, en Sanderina van Wittenhorst, heer en vrouwe te Grevenbroich, zijn 22.000 carolusguldens schuldig aan Adam Schellart van Obbendorf en Walrava van Vorst, heer en vrouwe te Gürzenich, Geisteren, en verpandt daarvoor de vrije hof Beduy.

Geistern p 9.

3803. 1570 oktober 13.

Vonnis van de hertog van Alva tegen personen uit Wessèl wegens beeldenstorm en onlusten.

van Hasselt II p 36-37, 42-43.

3804. 1570 december 18.

Leenmannen van het graafschap Loon verklaren het graafschap Horn door het overlijden van Philips en Floris van Montmorency en verzuim van verheffing vervallen aan de kerk van Luik en stellen bisschop Gerard van Groesbeke van Luik in het bezit van het graafschap Horn.

Loonse lenen p 66-67.

3805.c. 1570.

De riddermatige leen- en vrije goederen in het drostambt Brüngen:

A. Dülken:

1. Ranszbergerhof (van Dursdall en voogd Meuters te Heinsberg) 75 morgen bouwland met hofcijnzen van 20 paar koren, 2 sester raapzaad, 2 sester "artte" erwten (= bonen?), 1 vette hamel en 2 varkens 's jaars;
2. Dalerhof (Herman ghen Dall en Simon Simons) 80 morgen bouwland, 1 morgen boomgaard en 3 morgen "pesch";
3. Priorshof en leengoed, 75 morgen bouwland, 's jaars 45 rijksdaalders pacht.

B. Dalen (=Rheindahlen):

4. de graaf van Culemborch en de heer te Rheydt hebben aldaar wegens het huis Engelsdorp de vierde penning, zijnde 149 raderguldens, 12 albus, 2 heller; van de windmolen 50 daalders. Aan gruit 16 gulden; aan wherpenningen, voogdhaver, het halve herenhaver, zijnde 24 malder, 2 sommer rogge, 78 malder 5 sommer haver en 90 paar hoenders. Als waldgraaf de breuken op het bos, maar slechts $\frac{1}{4}$ van de geweldbreuken;
5. Hildenraderhof, zijnde een Wickraths leen, 50 morgen bouwland, 6 morgen slaghout, 3 morgen boomgaard;
6. Stopmanshof, zijnd een leen van St. Maria te Keulen, groot 14 morgen bouwland;
7. Schreivershof, 68 morgen bouwland, 4 morgen boomgaard, 4 morgen "pesch", nog weiland;
8. Kothauser- of Heistershof van Mörs, 42 morgen land, 2 morgen boomgaard;
9. Menneraderhof, 60 morgen akker, 10 morgen boomgaard en beemden;
11. Putterhof, 80 morgen akker, 2 morgen boomgaard, 3 morgen houtgewas;
12. hof in der Sittardt, 42 morgen;
13. Sibmanshof, 46 morgen;
14. Grotenratherhof, 26 morgen, leenroerig aan de abdis van O.L.V. te Keulen;
15. Wendelenhof te Lubbesen, $3\frac{1}{4}$ morgen;
16. Wendelengood, zijnde Wickraths leen, gelegen om de stad, 35 morgen;
17. Gunhovengood, leenroerig aan het Huis Odenkirchen, 22 morgen;
18. Knippertsmolen, Wickraths leen, 15 morgen.

C. Venradt:

19. Oeverheidenhof, 35 morgen;
20. Ercklentzhof (Merten Venraitz), 74 morgen.

D. Süchteln:

21. Rotthof, leengoed van St. Pantaleon te Keulen, 34 morgen met hofrechten;
22. Krakenhof, leengoed van St. Pantaleon te Keulen, 28 morgen met hofrechten;
23. Rindtfelderhof, leengoed van St. Pantaleon te Keulen, 29 morgen met hofrechten.

E. Waldniel:

24. Leengoed zur Klee (Everhardt Ketzgen zu Geretzhoffen), adellijk goed;
25. Bocker, adellijk leengoed (Johan van Bocholt);
26. Haverslaer leengoed, 58 morgen;
27. Overdeiker leengoed, 70 morgen;
28. Brimacker leengoed, 65 morgen;
29. tiend te Lüttelforst van de landdrost van Kleef, rentende 190 guldens;
30. Hupertzgoed, 22 morgen;
31. Bocholtzmolen te Lüttelforst, 18 morgen.

F. Bracht:

32. Gruidhof, 50 morgen;
33. Goltsteinsgoed, 45 morgen;
34. Vennekoterhof met hofstede en boomgaard, 63 morgen;
35. Schlauerkoverhof, zijnde een Gelders leen, 44 morgen;
36. Hulsserhof, 72 morgen;
37. Schaphauserhof, 60 morgen;
38. de tiend van de graaf van Meurs, 30 paar koren;
39. Roffertstien, 11 paar koren;
40. de tiend van de Munt te Tegelen, 12 paar koren;
41. Boxtien, 10 paar koren;
42. Agrishof genaamd tho Veldt, een Grubbenvorsts leen, 70 morgen (minderjarige kinderen van Elisabeth Agris) (die opgevoed worden door Werner van Anstenradt, ambtman te Brügg, en diens broer Emond van Anstenradt, ridder van de Duitse Orde der balckje Biesen);
43. (vervallen; zie nr. 66)

G. Kaldenkirchen:

44. Alde hof, een Wassenbergs leen, beschouwd als adellijke zit;
45. Hofen molen ghen Elssen, 56 morgen;
46. Leengoed ghen Rhae, 160 morgen;
47. Oeverbecker leengoed (Albert van Waldos, schout te Breyell), 50 morgen;
48. Sprinckelhover leengoed, 50 morgen en een kleine tiend genaamd dat Laer, rentende 4 paar koren, idem een tiendje genaamd der Heier, rentende 50 daalders, idem een kleine molen, rentende 4 malder rogge;
49. Spilburger leengoed, 66 morgen en een tiend, rentende 5 rijksdaalder;
50. Bocker leengoed, 40 morgen;
51. Natterhof en leengoed, 70 morgen en een tiendje van 9 paar koren;
52. de tiend van de vrouwe zu Eicks, behorende aan het Huis Rauprich, 's jaars 190 goudgulden en 24 steen vlas. (steen=2,82kg)

H. Tegelen:

- 53. Huis te Holtmeulen is een adellijke zit en Gelders leen;
- 54. Goed Wambach is Kuiks leen, behorende tot het Huis Holtmeulen, ligt woest;
- 55. Huis ther Munt is onderleen van Huis Holtmeulen en adellijke zit;
- 56. Hanrader leengoed, 106 morgen.

Volgen de kluppel- of poortlenen, die jaarlijks en dagelijks een weerbare man aan de poort der vest of stad Brüggen moesten stellen:

- 57. Waldniel: Eickenerhof (jonker Ketzgen auff der Klee);
- 58. Waldniel: hof en goed tho Leyla, 34 morgen en een tiend van 4 paar koren en 6 malder haver aan vaarcijns;
- 59. Waldniel: Pappelershof en molen, 51 morgen;
- 60. Waldniel: goed tho Engelen, 45 morgen;
- 61. Waldniel: goed te Leuwen, 40 morgen;
- 62. Waldniel: Raderbergerhof, 54 morgen;
- 63. Waldniel: Ribberadergoed, 40 morgen;
- 64. Waldniel: Eschenerhof, 38 morgen;
- 65. Waldniel: hof ghen Rehen, 50 morgen;
- 66. Bracht: Ohemshof, 60 morgen;
- 67. Kaldenkirchen: Boickelderhof en vrijthof, 116 morgen;
- 68. Kaldenkirchen: Broickerhof, vrijthof, 130 morgen;
- 69. Kaldenkirchen: Stegenerhof, 75 morgen;
- 70. Kaldenkirchen: Loerhof op Hey, vrij goed, 72 morgen;
- 71. Kaldenkirchen: Malbecker vrijhof, ligt woest;
- 72. Kaldenkirchen: Haubenhof, 70 morgen, ligt woest;
- 73. Breyell: Rijterhof, 23 morgen;
- 74. Breyell: Berffershof, 64 morgen.

Dülken p 138-140.

3806. 1571 februari 12.

Gezamenlijke schepenen van het ambt Montfort verklaren, Willem van Merwick, drost, Willem Frymersum, Emont van Barle en Johan van Houlthousen, leden van de ridderschap van het ambt, die zich garant gesteld hebben voor betaling van schatting aan de koning in 1571-1574 van het ambt, schadeloos te zullen houden. Bezegeld met 6 schepenambtszegels.

Keverberg; Aldenghoor 327; Publications XXIV p 423.

3806A. 1571 april 3.

Deling tussen Segher, Johan, Henryck, Elbert, Jacob en Ariaen van Boidbergen, broers en zuster.

Medezegelaars: Jelis Pieck, Johan van Boidbergen, richter te Nijmegen, Dederik van der Horst, ambtman te Düsseldorf, Jelis en Claes Pieck, broers, en Herman Proeyt.

Scheres nr. 1276.

3807. 1571 april 24.

Wilhelmus Lindanus, bisschop van Roermond, verheft de kapel van Belfeld (Belfet) tot parochiekerk onder patronaat van St. Urba-

nus en scheidt het grondgebied van Belfeld af van de parochie Tegelen, bisdom Luik blijvende.

Publications XIII p 98-101; Maasgouw 1880 p 317.

3807A. 1571 mei 19 - september 3.

Voor schepenen van Maaseik verkoopt Philips Gielis, kanunnik en cantor der kerk van O.L.V. te Aldeneyck zijn klaustraal huis aan Lambrecht Pollart van Baxem (en diens vrouw Adriana Hertzen) voor 1.300 gulden brabantse.

Deken en kapittel van die kerk en Gerard van Groesbeeck, bisschop van Luik, keuren de transactie goed.

Scheres nr. 783, 785, 786.

3808. 1571 juli 7.

Schepenen van Keulen verklaren, dat in het register ^{Kempen} hunner schepenbank geboekt staat, dat 1 april 1539 Ailheyt van Dynslächen, die wegens achterstallige rente in proces was met Weert 11 zakken wol "op die kairen geladen" heeft doen in beslag nemen en wegvoeren.

Oorspronkelijk; van de 3 zegels in bruine was, twee gaaf, het derde gebroken.

RAL Aanwinsten 1927.

3809. 1571 november 8.

Kanselier en raden van Gelre en Zutphen vellen vonnis in een geschil tussen Sybert van Bernsau en Carselis van Pallandt over de eigendom van het Huis te (Maas)bree.

Maasgouw 1918 p 34-36.

3810. 1571 - 1572.

Bezetting van Weert onder leiding van kapitein Garcia Suarez; 12 mei 1572: bisschop Lindanus te Weert; 7 augustus een Spaanse luitenant op het kasteel.

PSHAL XXIX p 167.

3811. najaar 1571 - 1573.

De magistraat van Roermond rekestreert bij het Hof van Gelre tegen de opslag bij Linne, veroorzaakt door de bouw van een nieuwe grote brug over de Roer bij Vlodrop. De drost van Montfort en die van Linne en Vlodrop repliceren.

Limburgs Jaarboek XXIX p 8-20.

3812. 1571 - 1576.

Johan Kern genaamd Fronhoven, landschrijver van het ambt Montfort, verzoekt de Geheime Raad te Brussel, de schepenbanken van Montfort, St. Odiliënberg en Linne samen te voegen.

Limburgs Jaarboek XXX p 103-107.

3812A. 1572 januari 5.

Huwelijkse voorwaarden tussen Dederich Pollart, zoon van wijlen Andries en Anna van den Wijle, en Johanna van Lom, dochter van wijlen Johan en Eva van Bairle:

- Dederich brengt in: Huis Texell (=Exaeten), de hof Faggenbosch, leenroerig aan de graaf van Horn, de hof te Werde, leenroerig aan de heer van Stevensweert, waarvan zijn moeder van vruchtgebruik afstand heeft gedaan;
- Johanna brengt in: zie 1565 mei 1 (regest nr. 3756A).

Zegelaars: Dederich, Lambrecht Pollart, zijn broer, Carl van den Wijle, broer van Anna, Willem van den Wijle, broer van Anna, Joachim van Boickholtz, Steffen Stael van Holtstein, neven van de bruidegom, Johan van Lom, broer van de bruid, Loeff inghen Haeffe, zwager ? van de bruid, Emont van Barle, oom van de bruid, Johan van Cruchten, schout te Roermond, Lambert van Cruchten en Christoffer van Dursdall, neven van de bruid.

Keverberg; Aldenghoor 328.

3813. 1572 februari 20.

Filips II, koning, hertog van Gelre, verpandt wegens een schuld van 12.064 pond de watermolen bij de burcht te Geldern aan ritmeester Johan van Brembt; idem de beide molens in de voogdij Geldern en alle domeinen en vervallen van het ambt Geldern.

Schloss Haag nr. 1694; Veröffentl. Historischen Vereins Geldern nr. 60 p 62.

3814. 1572 maart 28.

Alva beveelt Godart van Bocholtz, pandheer van Wachtendonk, onverwijld 100 goede soldaten aan te nemen ter verdediging van Wachtendonk.

Wachtendonk p 146.

3814A. 1572 mei 16 - december 20.

Henryck van Mewen, kanunnik der kollegiale kerk van O.L.V. te Aldeneyck, verkoopt een land aldaar, waar vroeger een klaustraal huis op stond, aan Lambrecht Pollart en Adriaen Hertzen, echtelieden.

Scheres nr. 789.

3815. 1572 juli 15.

Gilles van Berlaimont, stadhouder van Gelre en Zutphen, schrijft de stad Venlo, dat zij krachtige hulp van krijgsvolk te paard en te voet zal ontvangen en dat de prins (van Oranje) zich nabij de stad wel niet lang zal ophouden om zijn broer Lodewijk (van Nassau) in Bergen (Mons) te gaan ontzetten.

Venlo nr. 1289.

3816. 1572 augustus 14.

Troepen van Willem van Oranje plunderen het Huis Oyen onder Kessel en steken het in brand. (tot 1694 is het in bezit van de familie van Kessel genaamd Roffaert)

Hendricks p 116-118.

3817. 1572 september 3.

De hertog van Alva prijst magistraat en burgers van Venlo voor de dappere verdediging van de stad en spoort aan tot volharding, zelfs met verlies van goed en have, die hij hun zal vergoeden uit het bezit van de afgefallen steden, wanneer deze weer tot gehoorzaamheid zullen teruggebracht zijn.

Venlo nr. 2437.

3818. 1572 eind september.

Het verslagen en muitende leger van Willem prins van Oranje, dat vergeefs had gepoogd Mons te ontzetten, tracht bij Obbicht weer oostwaarts de Maas over te steken.

Men is ontevreden, dat de prins niet heeft gezorgd voor een schipbrug. Die van Venlo hebben hun schipbrug afgebroken om het leger niet aan te trekken.

PSHAL XX p 33-34.

3819. 1572 oktober 8.

Gilles van Barlaimont, stadhouder van Gelre en Zutphen, schrijft aan de stad Arnhem, dat (de prins van) Oranje met enige ruitery en haakbusschutters in Wachtendonk ligt. (Vermoedelijk heeft Wachtendonk op 17 juli 1572 de poorten voor de prins geopend, evenals Geldern en Straelen)

Wachtendonk p 146-147; van Hasselt II p 199.

3820. 1572 oktober 20.

Gerard van Groesbeek, bisschop van Luik, beveelt Caspar van der Lippe genaamd Hoen, die het slot Horn heeft ingenomen en bezet houdt, met wapengeweld daaruit te verdrijven.

Schloss Haag nr. 2651.

3820A. 1572 november 27.

Conrad van Stepradt en Beatrix van Wachtendonck, echtelieden, doen afstand van de nalatenschap van hun ouders Johan en Francisca van Wachtendonk.

Schaesberg; Tannheim nr. 631.

3821. 1573 januari 22.

Anna van Egmond, gravin van Horn, verpand de inkomsten van het graafschap Horn (zonder Weert en Nederweert, die door Spanje gekonfiskeerd waren) met behoud van de titel tegen een jaarrente van 2.000 gulden en 100 vat rogge aan Caspar Hoen van der Lip, heer van Blienbeeck.

De inkomsten worden opgesomd: (schulden niet)

- in geld 2920 gulden	- zwaar haver 255 malder 5 vat
- rogge 418 malder 1/3 kop	- kapoenen 223
- tarwe 56 malder 5 vat	- hoenders 118
- spelt 60 malder	- was 182 pond
- gerst 69 malder 5 vat	- ganzen 35
- voederhaver 57 malder 2 vat	- olie 60 kwart

De pandheer mag de officieren stellen en ontslaan; alle verval-
len, boeten en breuken en heergewaden vallen de pandheer toe.

Slanghen p 158-159; Publications CI p 168.

3822. 1573 maart 7.

Gemene schepenen der dingbanken van Beesel, Odiliënberg, Vlodrop
en Linne geven op verzoek van Willem van Merwick, drost van Mont-
fort, attestatie over zekere punten van het landrecht.

Maasgouw 1923 p 69.

3823. 1573 juni 10.

Getuigen te Odiliënberg attesteren, dat het visrecht in de Roer
van Lerop tot Paarlo toekomt aan Willem van Freymersheim van-
wege het Huis Vrijmersum en Dirk van Boetzelaer vanwege de hof
te Melick of Genhof, ieder voor de helft.

Publications III p 224-226.

3824. 1573 september 7.

Salentin, aartsbisschop van Keulen, beleent Caspar van der Lip-
pe genaamd Hoen met het Huis Blyenbeek en de tienden van Affer-
den.

Schloss Haag; Afferden nr. 71.

3824A. 1573 oktober 14.

Voor Goessen van Warrenberch, schout van het graafschap Horn,
en schepenen van Haelen, verkopen Driesken op die Boell en Ger-
truyd, echtelieden, aan Elisabeth van Erp genaamd Waerenberch,
weduwe van jonker Rutger Pollart, 3 bunder akkerland op die
Boel genaamd Boellenhuiff.

Keverberg; Aldenghoor 329.

3825. 1573 november 11 - 1574 februari 9.

De kompagnie van Don Fernando de Toledo onder aanvoering van
luitenant Juan Polly in bezetting te Weert; veroorzaakt 1432
gulden schade aan geld, 380 aan wijn, 146 aan brood, 73 aan
bier, 70 aan serviesgelden.

Later kreeg de stad 720 gulden restitutie.

PSHAL XXIX p 168.

3826. 1574 februari - april 14.

Relaas van de veldtocht van Lodewijk van Nassau en diens nederlaag tegen Sanchez d'Avila te Mook.

PSHAL XXV p 248-270.

3827. 1574.

De konventualen van het klooster van St. Joost (onder Echt) verzoeken (de bisschop van Roermond ?) tot samensmelting van hun Beggaarden-klooster met dat te Roermond, hetgeen wordt toegestaan, zodat het klooster van St. Joost wordt opgeheven en aan de bisschop van Roermond gegeven, die het liet besturen als pachthoeve door een prokurator ten behoeve van het seminarie van Roermond.

Publications LIX p 238-239

3828. zonder datum.

Voor schepenen van Oostrum worden de grenzen van die heerlijkheid vastgesteld.

Geistern p 153.

- - -
-